

بیت

شرکت چاپ و انتشارات
وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه

.....
آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان / گردآورنده ؛ دفتر نوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه - تهران: شرکت چاپ و انتشارات؛ سازمان اوقاف و امور خیریه. ۱۹۶ ص.

ISBN: 978 - 964 - 422 - 899 - 5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

چاپ اول: ۱۳۹۵.

۱. وقف - آلمان. ۲. خیریه - آلمان. الف. دفتر نوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه. ب. ایران. شرکت چاپ و انتشارات؛ سازمان اوقاف و امور خیریه. ج. آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان.

۲۹۷/۳۷۲

BP۱۹۳/۲/۶۳۴

۱۳۹۵

۴۶۴۷۹۹۹

کتابخانه ملی ایران

.....

آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان

Introduction to Endowment and charitable affairs management
system of Germany

تهیه و تدوین:

دفترنوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه

تهران ۱۳۹۵

آشنایی با نظام مدیریت وقف وامور خیریه در کشور

آلمان

Introduction to Endowment and charitable affairs management system of Germany

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و انتشارات
وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۵
شمارگان: ۲۰۰ نسخه

تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار
دفترنوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه است

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۲-۸۹۹-۵

ISBN: 978-964-422-899-5

چاپخانه، انتشارات، پخش و فروشگاه:

کیلومتر ۵ جاده مخصوص کرج، نبش سه راه شیشه مینا، تهران ۱۳۹۷/۱۵۳۱۱
تلفن: (چهار خط) ۴۴۵۱۳۰۰۲، نمابر: ۴۴۵۱۴۴۲۵، انتشارات و فروشگاه: ۴۴۵۲۹۶۰۱
تلفن پخش: ۴۴۵۱۴۴۱۱، تلفکس پخش: ۴۴۵۱۴۴۲۵

سازمان اوقاف:

تهران، خ نوفل لوشاتو، ساختمان مهر طبقه اول، دفترنوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و

پشتیبانی شماره تماس: ۶۴۸۷۱۱۴۹ و ۶۴۸۷۱۱۰۸

سایت سازمان: www.mfso.ir

فهرست مطالب

مقدمه ۱۵

پیشگفتار ۱۷

فصل اول

۱- اطلاعات کلی کشور آلمان ۲۷

۱-۱- مقدمه ۲۷

۲-۱- اطلاعات جغرافیایی ۲۷

۳-۱- اطلاعات اقتصادی ۳۰

۴-۱- اطلاعات سیاسی اجتماعی ۳۶

۱-۴-۱- حکومت فدرالی ۳۶

۲-۴-۱- نظام انتخاباتی ۳۸

۳-۴-۱- مجلس فدرال (بوندس تاگ) ۳۸

۴-۴-۱- شورای فدرال (بوندس رات) ۴۰

۵-۴-۱- دادگاه قانون اساسی ۴۱

۶-۴-۱- رئیس جمهور ۴۲

۷-۴-۱- صدراعظم و دولت ۴۲

۸-۴-۱- آلمان و اروپا ۴۶

۹-۴-۱- جمعیت و پراکندگی سنی ۴۶

۱-۹-۴-۱- جمعیت ایرانیان ساکن آلمان ۴۸

۵-۱- اطلاعات فرهنگی مذهبی ۵۰

- ۵۰-۱-۵-۱ فرهنگ
- ۵۱-۲-۵-۱ مذهب
- ۵۲-۱-۲-۵-۱ مسلمانان در آلمان
- ۵۴-۲-۲-۵-۱ تشیع در آلمان
- ۵۵-۳-۲-۵-۱ گروندگان به تشیع
- ۵۵-۴-۲-۵-۱ یهودیان در آلمان
- ۵۶-۵-۲-۵-۱ اسلام، مسیحیت و یهودیت

فصل دوم

- ۶۱-۲- مفهوم وقف و امور خیریه در کشور آلمان
- ۶۱-۱-۲- مقدمه
- ۶۱-۲-۲- تعریف وقف در قانون کشور آلمان
- ۶۳-۱-۲-۲- قانون مدنی آلمان - بندهای ۸۰ تا ۸۸
- ۶۶-۳-۲- تعریف امور غیرانتفاعی و خیریه در قانون کشور آلمان
- ۶۷-۱-۳-۲- اشکال حقوقی سازمان‌های غیرانتفاعی و خیریه
- ۶۷-۱-۳-۲-۱- انجمن‌ها
- ۶۸-۲-۳-۲- بنیادها
- ۶۹-۳-۳-۲- شرکت‌ها
- ۷۰-۲-۳-۲- اهداف ممتاز مالیاتی در قانون مالی عمومی
- ۷۰-۱-۲-۳-۲- اهداف منافع عمومی
- ۷۲-۲-۳-۲- اهداف خیرخواهانه
- ۷۲-۳-۲-۳-۲- اهداف مذهبی
- ۷۲-۴-۲-۳-۲- سایر ملزومات تحقق اهداف خیریه
- ۷۴-۳-۳-۲- فعالیت‌های مجاز توسط سازمان‌های خیریه
- ۷۴-۱-۳-۳-۲- تأمین مالی
- ۷۴-۲-۳-۳-۲- فعالیت‌های اقتصادی
- ۷۵-۳-۳-۳-۲- فعالیت‌های سیاسی
- ۷۶-۴-۲- مهم‌ترین مزایا و معایب فعالیت به عنوان نهاد خیریه
- ۷۷-۱-۴-۲- مزایا
- ۷۷-۱-۱-۴-۲- معافیت مالیاتی

- ۷۹..... ۲-۱-۴-۲- سایر مزایا
- ۷۹..... ۲-۱-۴-۳- مزایا برای اهداکنندگان
- ۷۹..... ۲-۱-۴-۴- وقف به بنیادهای خیریه
- ۸۰..... ۲-۱-۴-۵- گواهی معافیت‌های مالیاتی
- ۸۰..... ۲-۱-۴-۶- معافیت از مالیات هدایا وارث
- ۸۰..... ۲-۴-۲- معایب
- ۸۰-۲- فرآیند شکل‌گیری یک موسسه خیریه
- ۸۲-۲- روند تأسیس انجمن ثبت شده
- ۸۳-۲- نهادهای خیریه خارجی فعال در کشور آلمان
- ۸۳-۲- نهادهای خیریه آلمانی فعال در خارج از کشور
- ۸۴-۲- اهداکنندگان به نهادهای خیریه خارجی

فصل سوم

- ۸۹..... ۳- روند توسعه و وضعیت موجود وقف و امور خیریه در کشور آلمان
- ۸۹..... ۳-۱- مقدمه
- ۸۹..... ۳-۲- روند توسعه
- ۹۵..... ۳-۳- وضعیت موجود وقف و امور خیریه در آلمان
- ۹۹..... ۳-۳-۱- وضعیت بنیادها در آلمان
- ۹۹..... ۳-۳-۲- بنیادهای علمی و پژوهشی
- ۱۰۳..... ۳-۳-۳- بنیادهای ترویج سیستم سلامت و مراقبت عمومی
- ۱۰۳..... ۳-۳-۴- بنیادهای حفاظت از محیط زیست
- ۱۰۴..... ۳-۴- مقایسه وضعیت کشور آلمان در امور خیریه با دیگر کشورها
- ۱۱۱..... ۳-۵- وضعیت موجود کلیسا و اماکن مذهبی
- ۱۱۱..... ۳-۵-۱- روند رشد ادیان در کشور آلمان
- ۱۱۱..... ۳-۵-۱-۱- مسیحیت
- ۱۱۲..... ۳-۵-۱-۲- اسلام
- ۱۱۳..... ۳-۵-۱-۳- یهودیت
- ۱۱۳..... ۳-۵-۲- وضعیت موجود کلیساها
- ۱۱۶..... ۳-۵-۳- وضعیت موجود اماکن مذهبی مسلمانان
- ۱۱۷..... ۳-۵-۱-۳- نهادهای مهم شیعیان
- ۱۱۷..... ۳-۵-۲- مرکز اسلامی هامبورگ

- ۱۱۹-۳-۵-۳-آکادمی علمی اسلامی..... ۱۱۹
- ۱۱۹-۳-۵-۴-نهادهای مربوط به یهودیان..... ۱۱۹

فصل چهارم

- ۱۲۳-۴-نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان..... ۱۲۳
- ۱۲۳-۴-۱-مقدمه..... ۱۲۳
- ۱۲۳-۴-۲-انواع کنشگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه..... ۱۲۳
- ۱۲۴-۴-۲-۱-سیاست‌گذار..... ۱۲۴
- ۱۲۶-۴-۲-۲-تنظیم‌گر..... ۱۲۶
- ۱۲۹-۴-۲-۳-تسهیل‌گر..... ۱۲۹
- ۱۳۱-۴-۲-۴-ارائه‌دهنده خدمات..... ۱۳۱
- ۱۳۱-۴-۳-نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه..... ۱۳۱
- ۱۳۲-۴-۳-۱-صدراعظم..... ۱۳۲
- ۱۳۴-۴-۳-۲-مجلس فدرال (بوندس تاگ)..... ۱۳۴
- ۱۳۵-۴-۳-۳-شورای فدرال (بوندس رات)..... ۱۳۵
- ۱۳۶-۴-۳-۴-وزارت فدرال امور مالی..... ۱۳۶
- ۱۳۸-۴-۳-۵-قوه قضائیه..... ۱۳۸
- ۱۴۰-۴-۳-۶-وزارت امور خارجه..... ۱۴۰
- ۱۴۱-۴-۳-۶-۱-فعالیت‌های وزارت امور خارجه..... ۱۴۱
- ۱۴۲-۴-۳-۷-وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی..... ۱۴۲
- ۱۴۳-۴-۳-۷-۱-ساختار..... ۱۴۳
- ۱۴۵-۴-۳-۷-۲-حوزه‌های فعالیت وزارتخانه..... ۱۴۵
- ۱۴۶-۴-۳-۷-۳-اهداف و حوزه‌های مداخله سیاست توسعه آلمانی..... ۱۴۶
- ۱۴۶-۴-۳-۷-۴-همکاری و هماهنگی با سایر بازیگران و شرکا..... ۱۴۶
- ۱۴۷-۴-۳-۷-۵-منبع بودجه..... ۱۴۷
- ۱۴۸-۴-۳-۸-ادارات مالیات محلی..... ۱۴۸
- ۱۴۸-۴-۳-۹-موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان..... ۱۴۸
- ۱۴۸-۴-۳-۹-۱-خدمات مشاوره..... ۱۴۸
- ۱۵۰-۴-۳-۹-۲-کتابخانه تخصصی..... ۱۵۰
- ۱۵۰-۴-۳-۹-۳-انتشارات..... ۱۵۰

- ۱۵۰..... تأمین مالی - ۴-۹-۳-۴
- ۱۵۱..... موتور جستجو - ۵-۹-۳-۴
- ۱۵۲..... اتحادیه بنیادهای آلمانی (انجمن اشتیفتونن) - ۱۰-۳-۴
- ۱۵۳..... دانشنامه بنیادها - ۱-۱۰-۳-۴
- ۱۵۳..... اتحادیه برگزیده سال ۲۰۰۸ - ۲-۱۰-۳-۴
- ۱۵۴..... اساسنامه - ۳-۱۰-۳-۴
- ۱۵۶..... جوایز اهدایی به بنیادها - ۴-۱۰-۳-۴
- ۱۵۷..... موتور جستجو - ۵-۱۰-۳-۴
- ۱۵۷..... انجمن بنیان‌گذاران سیستم علم آلمان (اشتیفتوربند) - ۱۱-۳-۴
- ۱۵۹..... حوزه‌های فعالیت انجمن - ۱-۱۱-۳-۴
- ۱۶۰..... بانک GLS - ۱۲-۳-۴
- ۱۶۰..... فعالیت‌های بانک GLS در جهت کمک به نهادهای خیریه - ۱-۱۲-۳-۴
- ۱۶۱..... می سناتا - ۱۳-۳-۴
- ۱۶۱..... موسسه می سناتا - ۱-۱۳-۳-۴
- ۱۶۳..... می سناتابین‌المللی - ۲-۱۳-۳-۴
- ۱۶۴..... انجمن کاریتاس - ۱۴-۳-۴
- ۱۶۸..... بنیاد فولکس‌واگن - ۱۵-۳-۴
- ۱۷۱..... فعالیت‌های بنیاد - ۱-۱۵-۳-۴
- ۱۷۲..... تشکیلات بنیاد - ۲-۱۵-۳-۴
- ۱۷۳..... بنیاد رابرت بوش - ۱۶-۳-۴
- ۱۷۳..... موقوفات کنراد آدنائر - ۱۷-۳-۴

فصل پنجم

- ۱۷۹..... قوانین و برنامه‌های توسعه وقف و امور خیریه در کشور آلمان - ۵-۵
- ۱۷۹..... مقدمه - ۱-۵
- ۱۷۹..... قوانین و برنامه‌ها - ۲-۵
- ۱۷۹..... قوانین - ۱-۲-۵
- ۱۸۰..... برنامه وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی - ۲-۲-۵
- ۱۸۲..... سیاست‌های توسعه دولت آلمان - ۳-۲-۵
- ۱۸۳..... سرمایه‌گذاری توسعه‌ای دولت آلمان - ۴-۲-۵

فصل ششم

۱۸۷ ..... ۶- جمع‌بندی

۱۹۹ ..... منابع

پیوست

۲۰۵ ..... پیوست ۱: قانون مدنی آلمان

۲۰۹ ..... پیوست ۲: قانون مالی عمومی آلمان

۲۲۳ ..... پیوست ۳: درآمد شرکت‌های برتر DZI در سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۱

۲۳۴ ..... پیوست ۴: برنامه کمک‌های بین‌المللی دولت آلمان تا سال ۲۰۱۹ به تفکیک منطقه

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱. موقعیت کشور آلمان در اروپا ۲۸
- شکل ۲-۱. موقعیت ایالت‌های کشور آلمان ۳۰
- شکل ۳-۱. بخش‌بندی تولید ناخالص داخلی در آلمان ۳۱
- شکل ۴-۱. نمودار رشد تولید ناخالص داخلی آلمان، ایران و جهان از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ..... ۳۲
- شکل ۵-۱. نمودار تولید ناخالص داخلی آلمان، ایران و جهان به ازای سرانه جمعیت از ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ..... ۳۳
- شکل ۶-۱. نمودار تولید ناخالص داخلی کشورهای آلمان و ایران به قیمت بازار از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ..... ۳۴
- شکل ۷-۱. نمودار درآمد ناخالص ملی براساس سرانه جمعیت آلمان، ایران و جهان از ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴ ..... ۳۵
- شکل ۸-۱. نمودار درآمد ناخالص ملی آلمان و ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴ ..... ۳۵
- شکل ۹-۱. ساختار حکومتی و سیاسی کشور آلمان ۴۵
- شکل ۱۰-۱. شمای کلی ساختار وقف در کشور آلمان ۴۶
- شکل ۱۱-۱. نمودار رشد جمعیت آلمان و ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ..... ۴۷
- شکل ۱۲-۱. نمودار ساختار سنی شهروندان آلمان در سال ۲۰۱۵ ..... ۴۹
- شکل ۱۳-۱. تعداد مهاجران ایرانی به کشور آلمان در دوره‌های مختلف ۵۰
- شکل ۱۴-۱. بزرگ‌ترین اهداکنندگان از سال ۱۹۷۰ (میلیارد دلار آمریکا) ۵۱
- شکل ۱۵-۱. پراکندگی پیروان فرقه‌های مختلف مسیحیت در کشور آلمان ۵۲

- شکل ۱-۱۶. آمار مسلمانان و شیعیان آلمان ۵۳
- شکل ۳-۱. میزان کمک‌های غیرنقدی به سازمان‌های برتر موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان ... ۹۷
- شکل ۳-۲. درآمد سازمان‌های برتر موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی در ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۱ ..... ۹۸
- شکل ۳-۳. سهم نیات خیرخواهانه در کشور آلمان ۹۹
- شکل ۳-۴. روند رشد بنیادهای علمی و پژوهشی در کشور آلمان ۱۰۲
- شکل ۳-۵. توزیع منابع درآمدی بنیادهای علمی و پژوهشی در کشور آلمان ۱۰۲
- شکل ۳-۶. حوزه‌های فعالیت بنیادهای علمی و پژوهشی در کشور آلمان ۱۰۲
- شکل ۳-۷. رتبه‌بندی کشورها بر اساس میزان کمک‌های بشردوستانه به صورت درصدی از درآمد ۱۰۵
- شکل ۳-۸. رتبه‌بندی کشورها بر اساس میزان کمک‌های بشردوستانه در سال ۲۰۱۵ ..... ۱۰۶
- شکل ۳-۹. میزان درآمد سرانه اختصاص داده شده و تعداد پناهندگان ۱۰۷
- شکل ۳-۱۰. جایگاه کشورهای دنیا بر اساس میزان هزینه صرف شده برای پناه‌جویان ۱۰۸
- شکل ۳-۱۱. کمک‌های توسعه‌ای دولت آلمان برحسب بخش و دریافت‌کننده (میلیون دلار آمریکا) ۱۰۸
- شکل ۳-۱۲. جایگاه کشور آلمان از نظر هزینه‌ی صرف شده برای همکاری در توسعه سایر دولت‌ها ۱۱۰
- شکل ۳-۱۳. جایگاه آلمان از نظر هزینه‌ی صرف شده برای همکاری در توسعه سایر دولت‌ها (۲۰۱۵) ۱۱۰
- شکل ۳-۱۴. جایگاه کشور آلمان از نظر شاخص سهولت بخشندگی ۱۱۱
- شکل ۳-۱۵. تصویری از مرکز اسلامی هامبورگ ۱۱۸
- شکل ۴-۱. نگاشت نهادی ۱۳۲
- شکل ۴-۲. وب‌سایت رسمی وزارت امور مالی ۱۳۷
- شکل ۴-۳. ساختار قوه قضائیه کشور آلمان ۱۳۹
- شکل ۴-۴. مراحل ثبت یک سازمان خیریه ۱۴۰
- شکل ۴-۵. وب‌سایت رسمی وزارت امور خارجه ۱۴۱
- شکل ۴-۶. وب‌سایت رسمی وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی ۱۴۳

- شکل ۴-۷. مصارف وزارت همکاری و توسعه اقتصادی ۱۴۷
- شکل ۴-۸. وبسایت رسمی موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی ۱۴۹
- شکل ۴-۹. موتور جستجوی موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی ۱۵۱
- شکل ۴-۱۰. وبسایت رسمی انجمن بنیادهای آلمانی ۱۵۲
- شکل ۴-۱۱. موتور جستجوی اتحادیه بنیادهای آلمانی ۱۵۸
- شکل ۴-۱۲. وبسایت رسمی انجمن بنیان‌گذاران برای علم آلمان (اشتیفتورریند) ۱۵۹
- شکل ۴-۱۳. وبسایت رسمی بانک GLS ۱۶۱
- شکل ۴-۱۴. وبسایت رسمی می سناتا جامعه مدنی ۱۶۲
- شکل ۴-۱۵. وبسایت رسمی انجمن کاریتاس ۱۶۶
- شکل ۴-۱۶. وبسایت رسمی بنیاد فولکس واگن ۱۶۹
- شکل ۴-۱۷. وبسایت رسمی بنیاد رابرت بوش ۱۷۴
- شکل ۴-۱۸. وبسایت رسمی کنراد آدنائیر ۱۷۵
- شکل ۵-۱. قانون مالی عمومی آلمان ۱۸۰
- شکل ۵-۲. برنامه افق ۲۰۳۰ سازمان ملل متحد و وزارت همکاری و توسعه اقتصادی آلمان ۱۸۲

فهرست جدول ها

- جدول ۱-۱. مشخصات عمومی کشور آلمان ۲۸
- جدول ۲-۱. مشخصات عمومی ایالت های کشور آلمان ۲۹
- جدول ۳-۱. درصد گروه های مختلف سنی بر حسب جنسیت ۴۸
- جدول ۴-۱. پراکندگی ادیان در کشور آلمان ۵۱
- جدول ۵-۱. جمعیت و درآمد مسلمانان ساکن آلمان [۱۴] ۵۴
- جدول ۶-۱. رتبه بندی کشور آلمان در امور وقف و خیریه ۵۷
- جدول ۱-۳. اطلاعات مالی ۲۴۵ سازمان دریافت کننده نشان "موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان" ۹۶
- جدول ۲-۳. شکل حقوقی سازمان های برتر موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان ۹۸
- جدول ۱-۴. ادارات وزارت امور مالی و حوزه فعالیت آن ها ۱۳۸
- جدول ۲-۴. منابع و مصارف انجمن کاریتاس در سال ۲۰۱۴ ..... ۱۶۷
- جدول ۱-۵. میزان فعلی و آتی کمک های توسعه ای دولت آلمان به سایر دولت ها ۱۸۴

مقدمه

از دیرباز سنت حسنه وقف در همه ادیان آسمانی و جوامع بشری مورد توجه و اهتمام وافر قرار داشته است. دین مبین اسلام نیز همچون سایر ادیان الهی اهتمام ویژه‌ای به ترویج وقف در بین مسلمین دارد، به گونه‌ای که پیشوایان اسلام ناب همگی از جمله واقفین و متولیان موقوفات بوده‌اند. در طی قرون متمادی نهاد وقف نقطه اتکاء و مهمترین بستر تعالی نهاد دین و یکی از زیرساخت‌های کلیدی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی اداره جوامع اسلامی بوده است. با توجه به اهداف بلند انقلاب اسلامی در راستای ایجاد جامعه اسلامی ایرانی و تمدن بین‌الملل اسلامی، احیاء نهاد وقف و شکوفایی هر چه بیشتر موقوفات از ضروریات اساسی‌ای است که مورد تاکید مکرر مقام معظم رهبری قرار دارد.

در این راستا سازمان اوقاف و امور خیریه به عنوان حکمران نهاد وقف بر آن شد تا با مطالعه نظام مدیریت وقف و امور خیریه سایر کشورها، مقدمات آشنایی و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های سایر ملل، و توسعه ارتباطات بین‌المللی در حوزه وقف، به ویژه ارتباطات با کشورهای و ملت‌های مسلمان را فراهم نماید. لذا از سال گذشته معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اقدام به تعریف و راهبری پروژه پژوهشی «شناخت وضعیت نظام مدیریت وقف و امور خیریه پانزده کشور اسلامی و پانزده کشور غیراسلامی» نمود که نتایج آن در قالب بیش از سی کتاب مستقل منتشر شد و در همایش هفته وقف سال جاری توسط جناب آقای دکتر صالحی امیری، وزیر محترم فرهنگ و ارشاد

اسلامی، جناب آقای دکترستاری، معاون محترم علم و فناوری ریاست جمهوری و حجت الاسلام والمسلمین محمدی، نماینده ولی فقیه و ریاست محترم سازمان اوقاف و امور خیریه رونمایی گردید.

اجرای این پروژه مرهون تلاش افراد متعددی است که در اینجا لازم می دانم از زحمات همه آن ها به ویژه مدیرکل دفترنوسازی و تحول اداری، جناب آقای دکتر غلامعلی رحیمی و کارشناسان این دفتر، آقایان اسماعیل خارستانی و علی علاءالدینی که نقش کارفرمایی این مطالعات را برعهده داشتند، و جناب آقای محمدمهدی جعفری که مدیریت اجرای این پروژه را برعهده داشت، و همکاران ایشان، آقای علیرضا رحیمی و خانم فائزه سادات اصفهانی تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین مراتب سپاس خود را از زحمات بی دریغ جناب آقای حسین آب نیکی - مشاور عالی ریاست سازمان اوقاف و امور خیریه - که نظارت بر این پروژه را برعهده گرفت و در جهت ارتقاء کیفی آن تلاش نمود اعلام می دارم.

معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی

سازمان اوقاف و امور خیریه

زمستان ۱۳۹۵

پیشگفتار

مطالعه نظام مدیریت وقف و امور خیریه کشورهای جهان از شهریورماه سال ۱۳۹۴ به منظور آشنایی با پیشینه، روند توسعه وضعیت و عملکرد فعلی کشورها در این حوزه، نداشت نهادی مجموعه‌های فعال در بخش وقف (شامل معرفی نهادها و روابط ما بین آنها) و برنامه‌های آتی این کشورها با هدف استفاده از تجربیات موفق و پرهیز از تجربیات ناموفق، با لحاظ اقتضائات منحصربه‌فرد کشورهای مورد مطالعه، در دستور کار قرار گرفت و عملیاتی گردید.

به منظور تحقق اهداف مدنظر، شرح خدمات این پروژه در قالب چهار فاز ذیل طراحی و اجرا گردید:

- فاز صفر: تدوین طرح و چارچوب اولیه
  - فاز اول: تعیین شاخص‌های انتخاب کشورهای مدنظر و انتخاب و نهایی سازی کشورها
  - فاز دوم: گردآوری، تحلیل و جمع‌بندی گزارش مطالعات انجام شده مرتبط
  - فاز سوم: جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات هر یک از کشورهای مدنظر
  - فاز چهارم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری کلی مطالعه
- فاز صفر به تدوین چهارچوب کلان، تفصیلی و محدوده پروژه و جزئیات هر یک از مراحل و فعالیت‌ها اختصاص یافت. در فاز اول شاخص‌هایی جهت انتخاب

کشورهای هدف مطالعه، تعیین گردید و مبتنی بر این شاخص‌ها، کشورهای مدنظر جهت مطالعه، مشخص شدند. این شاخص‌ها به‌گونه‌ای انتخاب شدند که کشورهای همسایه، کشورهای اسلامی فعال در حوزه وقف و امور خیریه، کشورهای موفق در حوزه وقف و امور خیریه در دنیا و نیز کشورهای مشابه جمهوری اسلامی ایران از جهت وضعیت فرهنگی، اجتماعی و دینی مورد مطالعه قرار گیرند.

فاز دوم با عنوان «گردآوری، تحلیل و جمع‌بندی مطالعات انجام‌شده» به جمع‌آوری و تحلیل مطالعات موجود در کشور در خصوص نظام مدیریت وقف و امور خیریه سایر کشورها اختصاص یافت. هدف این فاز بهره‌برداری از اطلاعات و پژوهش‌های مرتبط انجام‌شده موجود در کشور و همچنین پرهیز از نادیده گرفتن مطالعات پیشین بود.

فاز سوم نیز به ترتیب به جمع‌آوری اطلاعات پیرامون نظام وقف و امور خیریه کشورهای منتخب از منابع مکتوب، اینترنتی و سایر منابع در دسترس، و تجزیه و تحلیل اطلاعات و جمع‌بندی مطالب اختصاص یافت. در نهایت طی فاز چهارم جمع‌بندی و نتایج حاصل از مطالعه همه کشورها و نتیجه‌گیری کلی مطالعه انجام و ارائه گردید.

مجموعه کشورهایایی که در این پروژه هدف مطالعه قرار گرفتند شامل پانزده کشور اسلامی و پانزده کشور غیراسلامی می‌باشد که با توجه به شاخص‌های مدنظر سازمان، همچون همسایگی و ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی مشابه با جمهوری اسلامی ایران، برخورداری از نظام مدیریت و فعالیت‌های درخور تامل در حوزه وقف و امور خیریه، وجود ارتباطات بخش وقف و امور خیریه بین جمهوری اسلامی ایران و کشور مورد مطالعه و مواردی از این دست، انتخاب شدند.

یکی از کشورهای غیراسلامی منتخب کشور آلمان است. رتبه بالا در رتبه‌بندی‌های معتبر دنیا در حوزه وقف و امور خیریه، برخورداری از نظام مدیریت ساختاریافته، شفافیت در ارائه اطلاعات موسسات خیریه و برنامه‌های مدون جهت کمک‌های بین‌المللی از جمله دلایل انتخاب آلمان به عنوان یکی از کشورهای هدف مطالعه می‌باشد. پژوهش حاضر حاصل گزارش بررسی ساختار و وضعیت نظام وقف و امور خیریه کشور آلمان می‌باشد و در آن وضعیت جغرافیایی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و

تاریخی کشور آلمان، مفهوم وقف و امور خیریه، روند توسعه و وضعیت موجود بخش وقف و امور خیریه، نگاهت نهادی بخش وقف و امور خیریه و برنامه‌های توسعه‌ای این بخش در کشور آلمان به اجمال بررسی شده است. همچنین این مطالعه مطالبی مرتبط با امور وقف و خیریه مانند نهادهای حاکم، سیاست‌گذار و مدیریتی وقفی، سیاست‌های اجرایی، چشم‌اندازها، مأموریت‌ها و برنامه‌هایشان و همچنین سازمان‌ها، مؤسسات و نهادهای فعالی که در این حوزه تلاش می‌نمایند را مدنظر قرار داده است.

در مرحله نخست مطالعه، اسناد و مقالات فارسی‌زبان، مورد بررسی قرار گرفت که این مقالات و حوزه مورد بررسی آن‌ها در جدول زیر ارائه شده است.

مطالعات پیشین انجام‌شده در مورد کشور آلمان

ردیف	عنوان مستند	سؤالات تحقیق			
		تبیین مفهوم وقف و امور خیریه	نگاشت نهادی و ساختار	تاریخچه توسعه	وضعیت موجود
		برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه			
۱	گزارش مطالعات تطبیقی مدیریت وقف و سازمان‌های وقفی - دبیرخانه تدوین سند چشم‌انداز - (بهار ۱۳۹۳)	*	*	*	*
۲	اهداف وقف در ایران و مقایسه اجمالی آن با رسالت سازمان ملل متحد ۱ و ۲	*	*	*	*

سؤالات تحقیق					عنوان مستند	ردیف
برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه	وضعیت موجود	تاریخچه توسعه	نگاشت نهادی و ساختار	تبیین مفهوم وقف و امور خیریه		
*	*	☒	☒	*	بنیادهای وقفی در آلمان فدرال (لزوم تأسیس بنیادهای وقفی هماهنگ با مقتضیات زمان)	۳
*	*	☒	☒	☒	موقوفات و نهادهای عام‌المنفعه در آلمان	۴
✓: کامل ☒ : نیازمند انجام مطالعات تکمیلی * : عدم ارائه مطلب در این زمینه						

پس از آن مقالات انگلیسی مرتبط با حوزه وقف و امور خیریه بررسی شد که بر همین اساس معیارهای مؤثر در میزان کمک‌های خیریه و وقف استخراج شد. در فصل اول به منظور بررسی و حصول اطلاعات کلی در مورد کشور آلمان به سایت‌های مختلف فارسی و انگلیسی زبان مراجعه شد تا اطلاعاتی در مورد وضعیت جغرافیایی، تقسیمات کشوری، وضعیت اقتصادی، وضعیت سیاسی و تعداد وزارتخانه‌های این کشور به دست آید. در نهایت، رتبه‌بندی کشور آلمان در زمینه وقف و امور خیریه بر اساس گزارش‌های بین‌المللی رتبه‌بندی کشورها در زمینه امور خیریه، تحلیل و بررسی شد. در این فصل برای ارائه گزارش مربوط به شاخص‌های اقتصادی و جمعیتی، از سایت بانک جهانی استفاده شده است.

در فصل دوم به منظور دستیابی به مفاهیم وقف و امور خیریه و قوانین حاکم بر آن در کشور آلمان از واژگان کلیدی زیر استفاده گردید:

1. Charity law in Germany

2. Endowment law in Germany

و بر همین اساس دو قانون مالی عمومی و قانون مدنی آلمان برای امور خیریه و وقف شناسایی شد. با توجه به این قوانین، اهداف خیریه، که در قانون آلمان با اهداف معاف از مالیات در قانون مالی عمومی مشابه است، استخراج گردید و همچنین قوانین حاکم بر موقوفات در قانون مدنی آلمان که تحت عنوان «بنیاد» معرفی شده است، به دست آمد.

فصل سوم به بررسی روند تاریخی توسعه و وضعیت موجود وقف و امور خیریه در کشور آلمان می‌پردازد. بخشی از روند تاریخی وقف و امور خیریه در این کشور از گزارش‌های فارسی نامبرده استخراج گردید، بخش دیگری نیز از گزارش کمیسیون اروپا که در سال ۲۰۱۵ منتشر شده است، استخراج گردید. همچنین در مورد اطلاعات مربوط به وضعیت موجود از سایت «موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان» (به زبان آلمانی) و کمک‌های بشردوستانه در دنیا از گزارش سال ۲۰۱۶ GHA استفاده گردید.

در فصل چهارم و با توجه به مراحل نامبرده، بازیگران اصلی حوزه وقف و امور خیریه در کشور آلمان مشخص گردید. در بخش سیاست‌گذار، وزارت امور خارجه و وزارت همکاری و توسعه اقتصادی کمک‌های بین‌المللی انجام می‌دهند و وزارت امور مالی و قوه قضائیه به سیاست‌گذاری در حوزه وقف و امور خیریه می‌پردازند. نظارت بر سازمان‌های خیریه و موقوفات توسط ادارات مالیات محلی و دادگاه‌های محلی صورت می‌گیرد، همچنین موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان، با برگزیدن مؤسسات خیریه بر اساس معیارهای مشخص، به نحوی نقش نظارتی ایفا می‌نماید. در بخش تسهیل‌گری موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان، انجمن بنیادهای آلمانی و انجمن بنیان‌گذاران سیستم علم آلمان فعالیت می‌نمایند. در بخش آموزش و پژوهش امور خیریه و بشردوستانه، معروف‌ترین نهاد، موسسه می‌سناتا است و بزرگ‌ترین نهاد ارائه‌دهنده خدمات در کشور آلمان انجمن کاریتاس می‌باشد.

وزارت امور مالی مسئول اجرای تمامی جنبه‌های سیاست‌های مالی و مالیاتی کشور است؛ همچنین در سیاست‌های اتحادیه اروپا نیز نقش به‌سزایی دارد. سازمان‌های

خیریه به منظور ثبت و دریافت عنوان خیریه، نیازمند تأیید «ادارات مالیات محلی» می‌باشند که زیرمجموعه وزارت امور مالی می‌باشد؛ همچنین پس از ثبت این سازمان‌ها، «ادارات مالیات محلی» سالیانه بر فعالیت‌های سازمان نظارت می‌کنند. سایت این وزارتخانه <http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Home/home.html> می‌باشد.

یکی از وظایف وزارت امور خارجه آلمان، ارائه کمک‌های بشردوستانه در اسرع وقت و فارغ از بوروکراسی‌های متداول، به سایر کشورهاست و مهم‌ترین همکاران این وزارتخانه عبارت‌اند از: کمیسیون پناهندگان، مرکز کمک به پناهندگان فلسطینی و دفتر همکاری‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد؛ سایت این وزارتخانه http://www.auswaertiges-amt.de/DE/Startseite_node.html می‌باشد.

وزارت همکاری و توسعه بین‌المللی به منظور اجرای پروژه‌های این وزارتخانه، از سازمان‌هایی با عنوان «سازمان‌های اجرایی» استفاده می‌نماید؛ این سازمان‌ها با آژانس‌های اجرایی موجود در کشور مدنظر که توسط دولت آن کشور برگزیده شده‌اند، همکاری می‌نمایند. در حال حاضر ۱۰۶ نفر از کارکنان در مأموریت‌های خارجی و سازمان‌های بین‌المللی کار می‌کنند. سایت این وزارتخانه <https://www.bmz.de/en> می‌باشد.

موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان، از سال ۱۹۰۶ حدود ۲۰۰۰ موسسه خیریه را باهدف کمک به خیرین برای اطمینان از اعتبار مؤسسات و همچنین کمک به افراد نیازمند، مستند نموده است. به این ترتیب امکان ارزیابی برای خیرین فراهم می‌شود. علاوه بر این از سال ۱۹۹۲، به منظور اعتباربخشی به مؤسساتی که درخواست کمک‌های مالی فراملی داشتند، «نشان مخصوص» طراحی شد که به مؤسسات دارای استانداردهای لازم اهدا می‌گردد. در حال حاضر ۲۲۶ موسسه خیریه با مجموع درآمد سالانه ۴/۱ میلیارد یورو (حدود ۱۴ هزار میلیارد تومان) «نشان مخصوص» موسسه را دریافت نموده‌اند. سایت این موسسه - <http://www.dzi.de/dzi-institut/german-central-institute-for-social-issues> می‌باشد.

بانک GLS خدماتی از جمله دریافت نکردن کارمزد بانکی از سازمان‌های خیریه انجام می‌دهد، همچنین برای مشتریان این امکان وجود دارد که سود کمتری برای سپرده خود انتخاب نمایند و بانک مابقی سود بانکی آن‌ها را در پروژه‌های خیریه سرمایه‌گذاری نماید. سایت این بانک <https://www.gls.de/privatkunden/english-portrait/> می‌باشد.

انجمن بنیادهای آلمانی از بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین انجمن بنیادها در اروپاست و در حال حاضر حدود ۲۰,۰۰۰ عضو دارد. اهداف این انجمن به صورت زیر تعریف شده است: حفاظت از منافع بنیادها و افراد نیکوکار و ارائه مشاوره به بنیادها و افراد نیکوکار. سایت این انجمن <https://www.stiftungen.org/en/association-of-german-foundations.html> می‌باشد.

موسسه می‌سناتا در سال ۱۹۹۷ و باهدف ترویج دانش در حوزه جامعه مدنی و کمک‌های بشردوستانه از طریق پژوهش‌های آکادمیک، مستندسازی و تبادل اطلاعات بین رهبران این رشته تأسیس شد. این موسسه به برگزاری دوره‌های آموزشی و انجام مشاوره‌های مدیریتی برای سازمان‌های خیریه می‌پردازد. سایت این موسسه <http://www.maecenata.eu/english/> می‌باشد.

انجمن کاریتاس در حال حاضر بزرگ‌ترین انجمن رفاهی در کشور آلمان می‌باشد و بیش از ۱ میلیون کارمند استخدامی و داوطلب در حدود ۲۵,۰۰۰ مرکز در سراسر کشور دارد و همچنین سالانه به پشتیبانی از حدود ۱۱ میلیون نفر در برابر مشکلات اجتماعی و موقعیت‌های دشوار مشغول است. سایت این انجمن <http://www.caritas-germany.org/aboutus/history> می‌باشد.

در نهایت نیز نگاشت نهادی مربوط به وقف و امور خیریه کشور آلمان ترسیم گردید. فصل پنجم این گزارش مربوط به برنامه‌ها و قوانین امور خیریه کشور آلمان می‌باشد که قوانین عبارت‌اند از قانون مالی عمومی که در سال ۱۹۷۶ تصویب شده است و از سال ۱۹۷۷ به اجرا درآمده است و قانون مدنی آلمان که در سال ۱۸۸۱ تدوین شده است و از اول ژانویه ۱۹۰۰ عملیاتی شده است.

در این فصل همچنین برنامه توسعه دولت آلمان برای همکاری‌های بین‌المللی در راستای اعلامیه هزاره و افق ۲۰۳۰ سازمان ملل متحد ارائه شده است، که خلاصه سیاست‌های تدوین شده برای دستیابی به اهداف به شرح زیر می‌باشد:

– کاهش فقر در تمام ابعاد، از طریق مشارکت جهت همکاری‌های توسعه‌ای دوجانبه و چندجانبه

– ترویج و اشاعه مدل‌های رشد پایدار و نوین

– محافظت از منافع عمومی جهانی و منطقه‌ای مانند محیط زیست و منابع، آب و هوا و سلامت در کشورهای شریک

– ایجاد همگرایی سیاست‌های توسعه‌ای

– گفت‌وگو و تبادل اطلاعات بین بازیگران جدید

در مجموع تلاش برای این بوده است که در تدوین این گزارش از مراجع معتبر و به روز دنیا بهره گرفته شود و با برقراری ارتباط با نهادهای مربوطه داخلی و خارجی، محتوای گزارش از دقت بالایی برخوردار گردد. انشاء الله با نقد و نظرات متخصصین مرتبط و تعریف و اجرای مطالعات و پژوهش‌های تکمیلی مثمرتر واقع گردد.

در پایان لازم می‌دانم از محضر همه خوانندگان گرامی استدعا نمایم تا با ارائه دیدگاه‌های ارزشمندشان ما را در ادامه این روند و تکمیل مطالعات انجام شده یاری فرمایند.

مشاور عالی سازمان اوقاف و امور خیریه

و ناظر پروژه

افصل اول |

اطلاعات کلی کشور آلمان

۱- اطلاعات کلی کشور آلمان

۱-۱- مقدمه

به منظور آشنایی و مطالعه روندهای اجتماعی و فرهنگی مربوط به یک کشور، آشنایی با ویژگی‌های کلی آن کشور ضروری است؛ در این گزارش همان‌طور که پیش‌ازاین اشاره گردید، به بررسی روند تغییر کمک‌های خیریه و وقف و سازوکارهای مربوط به آن پرداخته می‌شود. مطالعات گسترده‌ای در زمینه مؤلفه‌های تأثیرگذار در زمینه کمک‌های خیریه و وقف در کشورهای مختلف دنیا انجام شده است که از آن میان می‌توان به مذهب، سن افراد و درآمد آن‌ها اشاره نمود.

به همین جهت در این فصل به بررسی ویژگی‌های بارز کشور آلمان پرداخته می‌شود که در چهار بخش اطلاعات جغرافیایی و جمعیت‌شناختی، اطلاعات اقتصادی، اطلاعات سیاسی و اجتماعی و در نهایت جایگاه این کشور در حوزه وقف و کمک‌های خیریه می‌باشد.

۱-۲- اطلاعات جغرافیایی

کشور آلمان در مرکز قاره اروپا واقع شده است و همسایگان این کشور، دانمارک، بلژیک، هلند، لوکزامبورگ، سوئیس، اتریش، فرانسه، لهستان و جمهوری چک می‌باشند و همچنین دریای شمال و دریای بالتیک راه‌های آلمان به آب‌های آزاد هستند. کشور آلمان از نظر مساحت کشور هفتم اروپا و کشور شصت و سوم دنیا است [۵].

در شکل شماره (۱-۱) موقعیت کشور آلمان در کنار همسایگان نامبرده نشان داده شده است.

شکل ۱-۱. موقعیت کشور آلمان در اروپا

برخی مشخصات مهم کشور آلمان در جدول (۱-۱) ارائه شده است.

جدول ۱-۱. مشخصات عمومی کشور آلمان

زبان	پایتخت	تعداد ایالت‌ها	وسعت (کیلومتر مربع)
آلمانی	برلین	۱۶	۳۵۷،۱۲۱

همان‌طور که در جدول (۱-۱) مشاهده می‌شود، کشور آلمان مساحتی معادل ۳۵۷/۱۲۱ کیلومتر مربع دارد که معادل یک چهارم مساحت کشور ایران است و دارای ۱۶ ایالت می‌باشد، هر ایالت دارای یک دولت و قانون اساسی است و تا حد زیادی خودمختار است و بر اساس سازمان داخلی خود مدیریت می‌شود. مساحت و جمعیت ایالت‌ها متفاوت است [۷].

شکل (۲-۱) مربوط به محل هر ایالت و جدول (۲-۱) مشخصات هر ایالت را نشان می دهد [۷].

جدول ۲-۱. مشخصات عمومی ایالت های کشور آلمان

ایالت	پایتخت	مساحت (Km ^۲)	جمعیت
نورداین-وستفالن	دوسلدورف	۳۴،۰۴۳	۱۷،۸۴۵،۱۵۴
بایرن	مونیخ	۷۰،۵۴۹	۱۲،۵۳۸،۸۸۰
بادن-وورتمبرگ	اشتوتگارت	۳۵،۷۵۲	۱۰،۷۵۳،۸۸۰
نیدرزاکسن	هانوفر	۴۷،۶۱۸	۷،۹۱۸،۲۹۳
هسن	ویسبادن	۲۱،۱۱۵	۶،۰۶۷،۰۲۱
زاکسن	درسدن	۱۸،۴۱۶	۴،۱۴۹،۴۷۷
راینلاند-فالتس	ماینز	۱۹،۸۴۷	۴،۰۰۳،۷۴۵
برلین	برلین	۸۹۲	۳،۴۶۰،۷۲۵
اشسوینگ-هولشتاین	کیل	۱۵،۷۶۳	۲،۸۳۴،۲۵۹
براندبورگ	پوتسدام	۲۹،۴۷۷	۲،۵۰۳،۲۷۳
زاکسن-آنهالت	ماگدبورگ	۲۰،۴۴۵	۲،۳۳۵،۰۰۶
تورینگن	ارفورت	۱۶،۱۷۲	۲،۲۳۵،۰۲۵
هامبورگ	هامبورگ	۷۵۵	۱،۷۸۶،۴۴۸
مکلنبورگ-فورپومرن	شورین	۲۳،۱۷۴	۱،۶۴۲،۳۲۷
زارلاند	زاربروکن	۲،۵۶۹	۱،۰۱۷،۵۶۷
برمن	برمن	۴۰۴	۶۶۰،۹۹۹

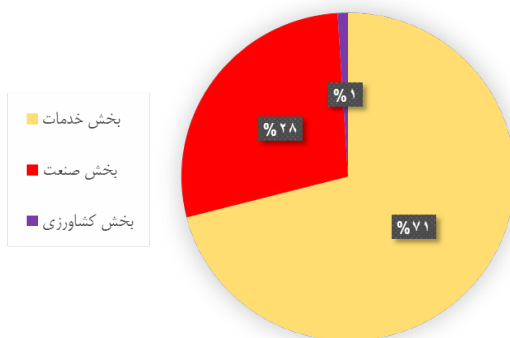

شکل ۱-۲. موقعیت ایالت‌های کشور آلمان

۳-۱- اطلاعات اقتصادی

کشور آلمان بزرگ‌ترین اقتصاد ملی در اروپاست و همچنین جزو چهار تولیدکننده بزرگ در سال ۲۰۰۹ است. بخش بندی تولید ناخالص داخلی آلمان مطابق شکل (۱-۳) می‌باشد [۵].

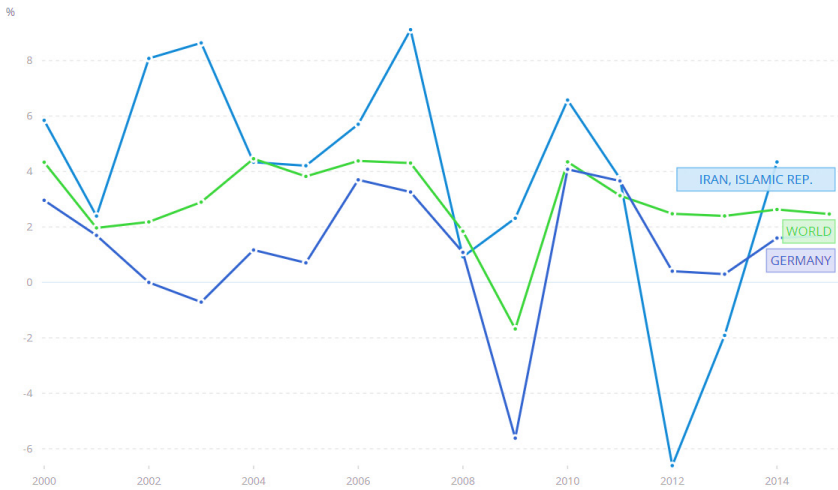
همان‌طور که ملاحظه می‌شود بیشترین منبع تولید ناخالص داخلی کشور آلمان مربوط به بخش خدمات می‌باشد و پس از آن صنعت بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است [۵].

شکل ۳-۱. بخش بندی تولید ناخالص داخلی در آلمان

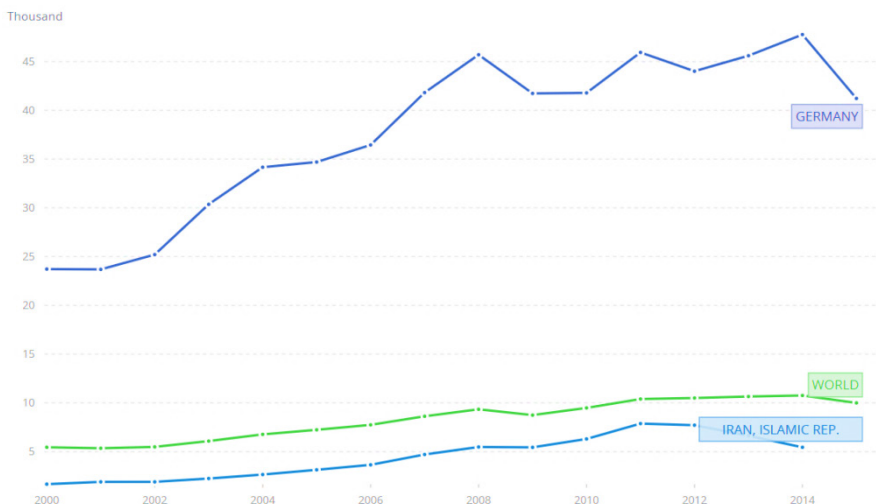
از بین ۵۰۰ شرکت بزرگ دنیا «ازلحاظ سرمایه» تعداد ۳۷ شرکت در آلمان می باشد. ده شرکت برتر به ترتیب: دایملر، فولکس واگن، آلیانتس (سود ده ترین)، زیمنس، دویچه بانک (رتبه دوم از نظر سوددهی)، ا.ا.ن، دویچه پست، دویچه تلکوم، مترو و ب آاس اف است. در این میان بیشترین تعداد کارمند را شرکت های دویچه پست و بوش به خود اختصاص داده اند. از برندهای معروف آلمان می توان به مرسدس بنز، ب ام و، آدیداس، پورشه، فولکس واگن و نیوا اشاره کرد. آلمان برای شرکت های کوچک و متوسط تخصصی، به رسمیت شناخته شده است. حدود ۱۰۰۰ شرکت کوچک در آلمان، رهبران بازار جهانی در بخش خود هستند [۵].

بنابر گزارش بانک جهانی (شکل ۱-۴)، رشد تولید ناخالص داخلی کشور آلمان برای سال های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ به ترتیب ۱/۶٪ و ۱/۶۹٪ است. رشد تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۱۵ در سایت بانک جهانی اعلام نشده است. بنابراین جهت مقایسه سه نمودار، سال ۲۰۱۴ مورد بررسی قرار گرفته است. در سال ۲۰۱۴، میزان رشد تولید ناخالص داخلی آلمان (۱/۶٪) از جهان (۲/۶٪) و ایران (۴/۳٪) پایین تر است [۱۸].

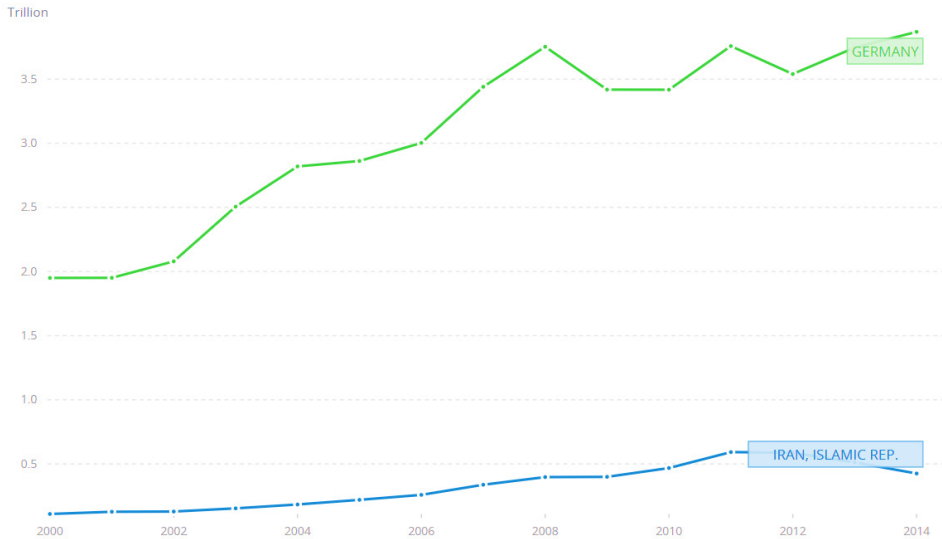
شکل ۱-۴. نمودار رشد تولید ناخالص داخلی آلمان، ایران و جهان از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

بنا بر گزارش بانک جهانی (شکل ۱-۵) میزان تولید ناخالص آلمان براساس سرانه جمعیت^۱ در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ برابر با ۴۷،۸۰۰ دلار (حدود ۱۴۸ میلیون تومان) و ۴۱،۲۰۰ دلار (حدود ۱۲۸ میلیون تومان) می‌باشد. میزان تولید ناخالص داخلی ایران به ازای سرانه جمعیت در سال ۲۰۱۵ در سایت بانک جهانی اعلام نشده است. بنابراین جهت مقایسه سه نمودار، سال ۲۰۱۴ مورد بررسی قرار گرفته است. در سال ۲۰۱۴، میزان تولید ناخالص داخلی آلمان براساس سرانه جمعیت، تقریباً معادل ۴ برابر جهان و ۸ برابر ایران است [۱۹].

شکل ۱-۵. نمودار تولید ناخالص داخلی آلمان، ایران و جهان به ازای سرانه جمعیت از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

میزان تولید ناخالص داخلی آلمان براساس قیمت بازار^۱ در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴ در شکل (۱-۶) آورده شده است. بنا بر گزارش بانک جهانی، میزان تولید ناخالص داخلی آلمان در سال ۲۰۱۴، برابر با ۳۸۶۸ میلیارد دلار (۱۲ میلیون میلیارد تومان) و تولید ناخالص داخلی ایران در این سال برابر ۴۲۵ میلیارد دلار (۱/۳ میلیون میلیارد تومان) می‌باشد و همان‌طور که در شکل نمایان است، تولید ناخالص داخلی آلمان بیش از ۹ برابر ایران می‌باشد [۲۰].

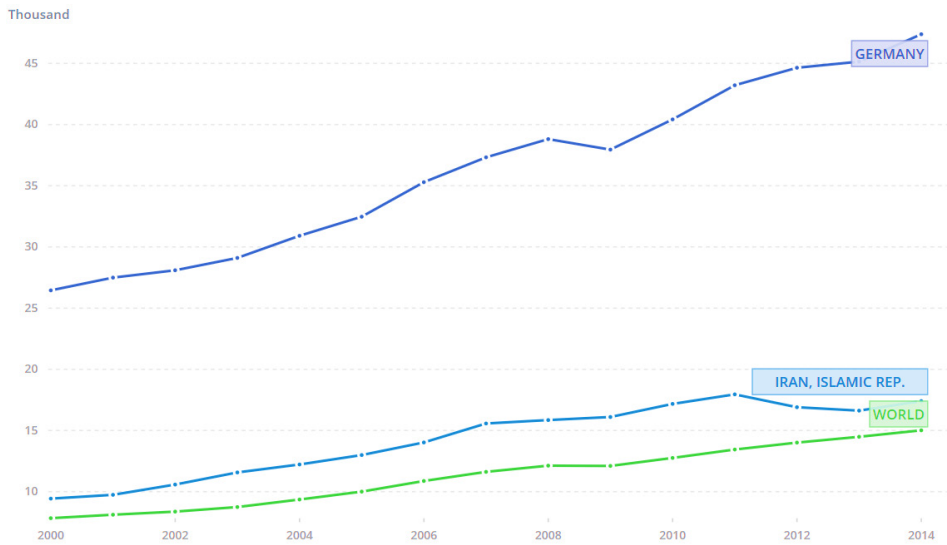

شکل ۱-۶. نمودار تولید ناخالص داخلی کشورهای آلمان و ایران به قیمت بازار (دلار آمریکا) از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ بنا بر گزارش بانک جهانی (شکل ۱-۷)، درآمد ناخالص ملی براساس سرانه جمعیت^۱ کشور آلمان در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ برابر با ۴۵،۱۰۰ دلار (حدود ۱۴۰ میلیون تومان) و ۴۷،۴۰۰ دلار (حدود ۱۴۷ میلیون تومان) می‌باشد. همچنین میزان متوسط درآمد ناخالص ملی براساس سرانه جمعیت در جهان در سال ۲۰۱۴، معادل ۱۵،۰۱۱ دلار (حدود ۴۶ میلیون تومان) و این شاخص برای ایران به میزان ۱۷،۴۰۰ دلار (حدود ۵۷ میلیون تومان) می‌باشد [۲۱].

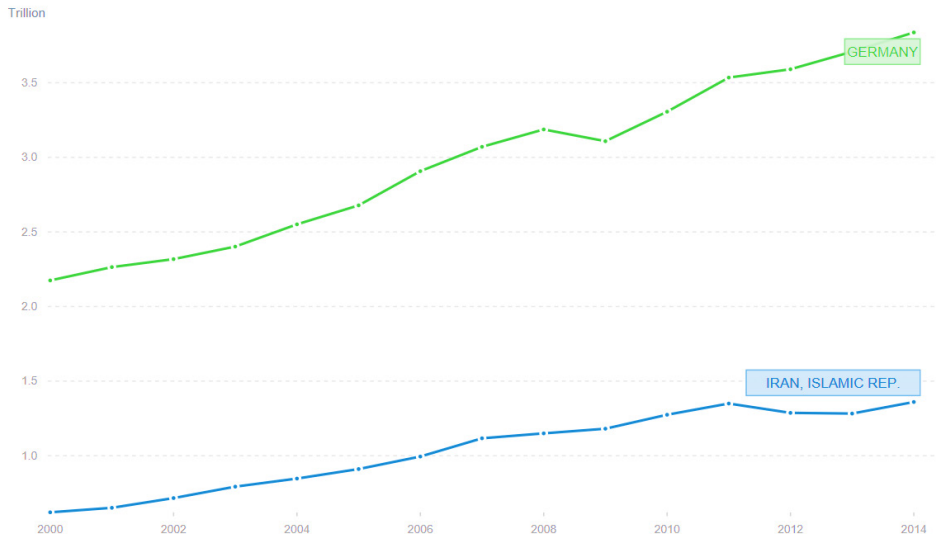
میزان درآمد ناخالص ملی^۲ در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ در شکل ۱-۷ آورده شده است. بنا بر گزارش بانک جهانی، میزان درآمد ناخالص ملی آلمان در سال ۲۰۱۴، برابر با ۳۸۳۷ میلیارد دلار (حدود ۱۲ میلیون میلیارد تومان) می‌باشد و درآمد ناخالص ملی ایران در این سال، ۱۳۶۰ میلیارد دلار (۲/۴ میلیون میلیارد تومان) می‌باشد [۵۵].

1. GNI Per Capita, PPP

2. GNI, PPP

شکل ۷-۱. نمودار درآمد ناخالص ملی بر اساس سرانه جمعیت آلمان، ایران و جهان از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴

شکل ۸-۱. نمودار درآمد ناخالص ملی آلمان و ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴

۴-۱-۴- اطلاعات سیاسی اجتماعی

جمهوری فدرال آلمان دارای حکومتی دموکراتیک، فدرالیستی، اجتماعی و قانون مدار است؛ بر این اساس سیاست این کشور در دو سطح جاری است: در سطح فدرال که مربوط به کلیه ایالت‌ها می‌شود و در سطح ایالتی. وزن و کیفیت سیاست در سطح ایالت‌ها به‌گونه‌ای است که ایالت‌های آلمانی در سیاست‌گذاری داخلی خود، از بسیاری نظرها خودمختارند. سیاست در سطح ایالتی همچون در سطح کشوری، دارای ارگان‌های خود بر اساس تقسیم قواست و ایالت‌ها نیز قوه‌ی مقننه، مجریه و قضاییه‌ی خود را دارند [۳].

۴-۱-۱- حکومت فدرالی

حکومت فدرالی آلمان دارای ترکیبی پیچیده است. این حکومت از یک دولت مرکزی فدرال و ۱۶ دولت ایالتی تشکیل شده است. قانون اساسی به‌دقت حوزه‌ی اختیارات دولت فدرال و دولت‌های ایالات را تعیین کرده است. از این نظر، نظام فدرالی آلمان همسان دیگر نظام‌های فدرالی است. شهروندان ولی بنا بر اصل جانشینی-معین^۱، فقط با مقامات ایالتی و یا ادارات محلی که تحت نظر مقامات ایالتی قرار دارند، در تعامل هستند. دلیل این امر تلاش قانون اساسی برای درآمیختن مزیت‌های یک دولت یکپارچه با امتیازات دولت‌های محلی است. شهروندان دیگر کشورهای دیگری که با نظام فدرالی اداره می‌شوند در زندگی روزمره به‌طور معمول بیشتر با مقامات دولت مرکزی سروکار پیدا می‌کنند [۳].

قانون اساسی خواهان برقراری سطح زندگی برابر در سرتاسر آلمان است. این سطح زندگی به‌طور عمده با سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی شکل می‌گیرد. از همین رو این سیاست‌ها بر اساس قوانین فدرال تدوین می‌شوند. از این چشم‌انداز جمهوری فدرال آلمان شبیه حکومت‌های غیر فدرالی است. با این وجود ایالات بخش بزرگی از امکانات اداری حکومت را تحت کنترل دارند زیرا در نظام اداری آلمان حاکمیت عناصر فدرالی تثبیت شده است. ادارات ایالتی، همان‌گونه که در نظام‌های فدرالی مرسوم

۱. این اصل شالوده‌ی فدرالیسم است. بر اساس این اصل مسئولیت تصمیم‌گیری از پایین‌ترین واحد اجتماع آغاز می‌شود که قدرت حل مسائل را داشته باشد. در ابتدا فرد قرارداد و سپس به ترتیب خانواده، اتحادیه‌ها، شوراهای بخش و شهر، ایالات، دولت مرکزی، اتحادیه‌ی اروپا و سازمان ملل قرار می‌گیرند.

است، اجرای قوانین ایالتی را به عهده دارند. آن‌ها، علاوه بر این و برخلاف دیگر نظام‌های فدرالی، بخش بزرگی از قوانین فدرال را نیز اجرا می‌کنند. از این رو برای توضیح ویژگی‌های نظام فدرالی آلمان باید به اصطلاحاتی مانند "با گرایش به وحدت" و "فدرالیسم با چهره‌ی پوشیده" روی آورد [۳].

دولت‌های ایالتی انجام سه وظیفه‌ی حکومتی را به طور کامل به عهده دارند: امور مربوط به آموزش - که تا حدود زیادی بخش آموزش عالی را نیز در برمی‌گیرد - امنیت داخلی و امور مربوط به نیروهای انتظامی و خودگردانی محلی. ایالات با حضور در شورای فدرال موازنه‌ی لازم میان اختیارات مجلس فدرال و مجالس ایالتی را در قانون‌گذاری فراهم می‌کنند [۳].

دولت فدرال از ۱۴ وزارتخانه با حدود ۱۸،۰۰۰ کارمند تشکیل شده است. وزارتخانه‌های فدرال کشور آلمان به شرح زیر می‌باشند:

۱. وزارت فدرال امور اقتصادی و انرژی^۱
۲. وزارت امور خارجه^۲
۳. وزارت فدرال داخلی^۳
۴. وزارت فدرال دادگستری و حمایت از مصرف‌کننده^۴
۵. وزارت فدرال امور مالی^۵
۶. وزارت فدرال کار و امور اجتماعی^۶
۷. وزارت فدرال غذا و کشاورزی^۷
۸. وزارت فدرال دفاع^۸
۹. وزارت فدرال امور خانواده، سالمندان، زنان و جوانان^۹

---

1. www.bmwi.de

2. www.auswaertiges-amt.de

3. www.bmi.bund.de

4. www.bmjv.de

5. www.bundesfinanzministerium.de

6. www.bmas.de

7. www.bmel.de

8. www.bmvg.de

9. www.bmfsfj.de

۱۰. وزارت بهداشت و درمان^۱
۱۱. وزارت فدرال حمل و نقل و زیرساخت های دیجیتال^۲
۱۲. وزارت فدرال محیط زیست، حفاظت از طبیعت، ساختمان و ایمنی هسته ای^۳
۱۳. وزارت فدرال آموزش و پژوهش^۴
۱۴. وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی^۵ [۱۳]

۱-۴-۲- نظام انتخاباتی

نظام انتخاباتی در آلمان به گونه ای است که تشکیل دولت توسط یک حزب را بسیار دشوار می کند. در ۵۶ سال گذشته فقط یک بار چنین اتفاقی افتاده است. ائتلاف احزاب برای تشکیل دولت امری مرسوم است. احزاب برای اینکه انتخاب کنندگان آن ها بدانند با کدام احزاب قرار است برای تشکیل دولت وارد ائتلاف شوند، پیش از شروع مبارزات انتخاباتی توافق آن احزاب را برای ائتلاف جلب می کنند. به این ترتیب هر شهروند دارای حق روی با انتخاب خود از یک سو و دل بستگی خود به یک ائتلاف را اعلام کرده و از سوی دیگر توازن قوا میان احزاب تشکیل دهنده ی دولت آینده را تعیین می کند [۳].

۱-۴-۳- مجلس فدرال (بوندس تاگ)

مجلس فدرال، مجمع نمایندگان انتخابی ملت آلمان است. از نظر شکلی نیمی از ۵۹۸ نماینده ی این مجلس از طریق فهرست های ایالتی احزاب (آرای دوم) و نیم دیگر با انتخاب مستقیم نامزدهای انتخاباتی در ۲۹۹ حوزه انتخاباتی (آرای اول) تعیین می شوند. این تقسیم بندی تأثیری بر نقش کلیدی احزاب در نظام انتخاباتی ندارد. فقط آن افرادی در حوزه های انتخاباتی شانس انتخاب شدن دارند که عضو یک حزب باشند. وابستگی حزبی نمایندگان مجلس فدرال می بایست بازتابی از آرای انتخاب کنندگان باشد. برای جلوگیری از پیچیدگی ترکیب اکثریت از طریق حضور احزاب خیلی کوچک

---

1. www.bmg.bund.de
2. www.bmvi.de
3. www.bmub.bund.de
4. www.bmbf.de
5. www.bmz.de

شرط حائل^۱، یا آنچه اصطلاحاً مانع پنج درصد خوانده می‌شود، از ورود آن‌ها به مجلس جلوگیری می‌کند [۳].

مجلس فدرال، پارلمان آلمان است. نمایندگان آن‌ها در فراکسیون‌ها حضور دارند و هر فراکسیون از میان اعضا خود یک نفر را به عنوان رئیس انتخاب می‌کند. وظیفه‌ی مجلس فدرال، انتخاب صدراعظم و حفظ او در قدرت با تأیید سیاست‌هایش است. مجلس فدرال می‌تواند با آرای عدم اعتماد، صدراعظم را از منصب خود خلع کند. این مجلس از این جهت شباهت بسیاری با دیگر پارلمان‌ها دارد و تفاوتی نمی‌کند که صدراعظم آلمان انتخاب می‌شود ولی نخست وزیر انگلستان یا دیگر دموکراسی‌های پارلمانی را رئیس حکومت منصوب می‌کند. در سایر دموکراسی‌های پارلمانی نیز همواره رئیس حزبی که اکثریت پارلمان را در اختیار دارد، به عنوان رئیس دولت منصوب می‌شود [۳].

دومین وظیفه‌ی مهم نمایندگان^۲ در مجلس فدرال قانون‌گذاری است. از سال ۱۹۴۹ حدود ۸۴۰۰ لایحه به مجلس فدرال ارائه شده و بیش از ۶۰۰۰ قانون تصویب شده که اغلب مربوط به تغییر قوانین موجود بوده‌اند. اغلب لوایح توسط دولت فدرال تنظیم شده و بخش کوچکی از آن‌ها را نیز خود مجلس و یا شورای فدرال ارائه کرده‌اند. در این زمینه نیز مجلس فدرال، همچون پارلمانی دیگر دموکراسی‌های پارلمانی، در درجه اول قوانینی را تصویب می‌کند که دولت فدرال پیشنهاد کرده است. مجلس فدرال البته با نوع پارلمان‌های مذاکره‌ای، مانند مجلس عوام انگلستان تفاوت دارد. این‌گونه پارلمان‌ها در مورد مصوبات خود پس از بحث در صحن علنی تصمیم‌گیری می‌کنند. در حالی که مجلس فدرال بیشتر به یک پارلمان کاری شبیه است. کمیسیون‌های تخصصی

۱. در مجلس فدرال فقط آن احزابی حضور خواهند یافت که حداقل پنج درصد آرای انتخاب‌کنندگان را کسب کرده (مانع پنج درصد) و یا حداقل در سه حوزه انتخابیه کاندیداهای آن‌ها به طور مستقیم انتخاب شده باشند.

۲. نمایندگان مجلس فدرال در انتخاباتی عمومی، بی‌واسطه، آزاد، برابر و مخفی برگزیده می‌شوند. آن‌ها نمایندگان تمام ملت به شمار می‌آیند، مأمور نهادی و تابع دستوری نیستند. از این رو اخراج یا استعفا یا داوطلبانه‌ی آن‌ها از احزاب تأثیری بر عضویت آنان در مجلس ندارد. ولی در عمل وابستگی به یک حزب نقشی تعیین‌کننده در ایفای وظیفه نمایندگی دارد. نمایندگان وابسته به یک حزب، چنان چه حداقل کرسی‌های لازم را کسب کرده باشند، فراکسیونی تشکیل داده و از این طریق بر تصمیم‌گیری‌ها در مجلس تأثیر می‌گذارند.

مجلس فدرال با جدیت و کار کارشناسی لویحی را که قرار است به مجلس ارائه شوند آماده می‌کنند. این بخش از کار مجلس فدرال تا حدی شبیه کنگره ایالات متحدهی آمریکا است که نمونه‌ی کاملی از یک پارلمان کاری به شمار می‌رود [۳].

سومین وظیفه‌ی مهم مجلس فدرال، کنترل فعالیت دولت است. بخش علنی این کنترل را از چشم‌انداز افکار عمومی احزاب مخالف انجام می‌دهند و بخش غیر آشکار این کنترل را که البته تأثیر آن به هیچ‌وجه کمتر نیست، نمایندگان احزاب تشکیل دهنده‌ی دولت انجام می‌دهند که پشت درهای بسته انتقادات خود را از نمایندگانشان در دولت مطرح می‌کنند [۳].

۱-۴-۴- شورای فدرال (بوندس رات)

شورای فدرال نماینده‌ی ایالات و نوعی مجلس دوم در کنار مجلس فدرال به شمار می‌رود. این شورا باید در مورد هر قانون فدرال نظر خود را اعلام کند. شورای فدرال، به عنوان مجلس ایالات، همان وظایفی را به عهده دارد که در دیگر نظام‌های فدرالی، مجالس سنا انجام می‌دهند. اعضای شورای فدرال را انحصاراً نمایندگان دولت‌های ایالات تشکیل می‌دهند. میزان روی هر ایالت به شکلی متوازن بر اساس جمعیت آن تعیین می‌شود: هر ایالت حداقل سه روی دارد و پرجمعیت‌ترین ایالت دارای شش روی است. کوچک‌ترین ایالت، برمن، ۶۶۰ هزار و بزرگ‌ترین ایالت، نوردراین-وستفالن بیش از ۱۸ میلیون جمعیت دارد [۳].

شورای فدرال در ارائه‌ی قوانین جدید نیز نقش دارد و این یکی از تفاوت‌های آن با مجالس مشابه در نظام فدرالی است. قانون اساسی دو نوع مشارکت در قانون‌گذاری را برای این شورا پیش‌بینی کرده است. قوانین فدرالی که متضمن هزینه‌های اضافی برای دولت‌های ایالات باشند و قوانینی که جانشین یک قانون ایالتی شوند، نیاز به تأیید شورای فدرال دارند. در این موارد شورای فدرال از نظر قانون‌گذاری دارای جایگاهی برابر با مجلس فدرال است. در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد مصوبات قانونی باید به تأیید شورای فدرال برسد. از آنجاکه قوانین فدرال را مراجع ایالتی اجرا می‌کنند، مهم‌ترین و پرهزینه‌ترین قوانین موافقت دولت‌های ایالتی را گریزناپذیر می‌سازد. این دسته از قوانین

سوای آن دسته از قوانین هستند که شورای فدرال می‌تواند اعتراض خود را نسبت به آن‌ها اعلام کند. شورای فدرال می‌تواند چنین قوانینی را حتی رد کند. ولی مجلس فدرال می‌تواند باهمان اکثریتی که قانون یادشده در شورای فدرال رد شده، اکثریت ساده و یا اکثریت دوسوم، اعتراض را وارد نداند [۳].

با توجه به این‌که فعالیت شورای فدرال بر دوش ۱۶ دولت ایالتی قرار دارد، می‌توان به نقش مؤثر دولت‌های ایالتی در سیاست‌گذاری‌های دولت مرکزی پی برد. به این ترتیب فعالیت رؤسای دولت‌های ایالتی بسیار فراتر از مرزهای ایالات آنان در معرض افکار عمومی قرار دارد [۳].

۱-۴-۵- دادگاه قانون اساسی

دادگاه قانون اساسی فدرال یکی از ویژگی‌های دموکراسی پس از جنگ آلمان است. قانون اساسی این حق را به این دادگاه واگذار کرده که چنان‌چه تشخیص دهد یک مصوبه‌ی قانونی، به‌رغم تصویب آن با رعایت اصول دموکراتیک، خلاف قانون اساسی است، اجرای آن را متوقف کند. دادگاه قانون اساسی فقط زمانی رسیدگی به یک موضوع را آغاز می‌کند که شکایتی به آن تسلیم شده باشد. حلقه‌ی مراجعی که حق ارائه‌ی شکایت دارند را نهادهای فدرال - رئیس‌جمهور، مجلس فدرال، شورای فدرال، دولت فدرال و یا اجزایی از آن‌ها - نمایندگان یا فراکسیون‌ها و همچنین دولت‌های ایالتی در برمی‌گیرد. این دادگاه در موارد مربوط به تفسیر قانون اساسی و در راستای حمایت از اصول آن در زمینه‌ی تفکیک قوا و نظام فدرالی اقدام می‌کند. برای اینکه اقلیت پارلمانی هم امکان دسترسی به این دادگاه را داشته باشد، یک سوم نمایندگان مجلس فدرال نیز می‌توانند علیه عدم رعایت یک هنجار قانونی به این دادگاه شکایت کنند [۳].

قانون اساسی همچنین به تک‌تک شهروندان این روی را داده است که چنان‌چه معتقد باشند مرجعی حقوق اساسی آن‌ها را زیر پا نهاده است، علیه عدم رعایت قانون اساسی به این دادگاه شکایت برند. هر ساله هزاران شهروند چنین شکایاتی را مطرح می‌کنند، ولی دادگاه این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که فقط آن شکایاتی را برای رسیدگی انتخاب کند که صدور روی در آن مورد مبین جهت‌گیری دادگاه در زمینه‌ی

رعایت حقوق شهروندی باشد. دست‌آخراينکه هردادگاہی در آلمان موظف است زمانی که قانونی را مغایر قانون اساسی تشخیص می‌دهد، با ارائه‌ی "دعوی مربوط به نظارت موردی بر هنجارها" به دادگاه قانون اساسی رجوع کند. دادگاه قانون اساسی مرجع انحصاری تفسیر قانون اساسی برای مجموعه‌ی نظام قضایی آلمان است [۳].

۱-۴-۶- رئیس‌جمهور

رئیس‌جمهور به‌عنوان رئیس حکومت، نماینده‌ی جمهوری فدرال آلمان است. او کشور خود را در خارج نمایندگی و اعضای دولت، قضات عالی‌رتبه و مسئولان بلندپایه‌ی دولت را منصوب می‌کند؛ با امضای خود به قوانین رسمیت می‌بخشد؛ دولت را برکنار کرده و اجازه دارد، همان‌گونه که در تابستان ۲۰۰۵ اتفاق افتاد، در موارد استثنایی مجلس را قبل از پایان دوره‌ی آن منحل کند. در قانون اساسی آلمان، برخلاف قانون اساسی آمریکا و دیگر کشورهای برخوردار از دموکراسی‌های پارلمانی، برای رئیس‌جمهور در برابر تصمیمات مجلس حق وتو پیش‌بینی نشده است. اگرچه او مصوبات مجلس و انتصاب‌های دولت را تأیید می‌کند، ولی او در این موارد صرفاً چگونگی انتصاب یا ارائه‌ی پیشنهاد را بر اساس مقررات قانون اساسی مدنظر قرار می‌دهد [۳].

رئیس‌جمهور برای یک دوره‌ی پنج‌ساله انتخاب می‌شود و انتخاب مجدد او برای یک بار دیگر بلامانع است. رئیس‌جمهور را مجمع فدرال انتخاب می‌کند. این مجمع از نمایندگان مجلس فدرال و به همین تعداد اعضای تشکیل می‌شود که از طرف مجالس ۱۶ ایالت انتخاب می‌شوند [۳].

۱-۴-۷- صدراعظم و دولت

صدراعظم تنها عضو انتخابی دولت فدرال است. بنابراین قانون اساسی او حق دارد وزرا را به‌عنوان رؤسای مهم‌ترین نهادهای اجرایی انتخاب کند. صدراعظم همچنین تعداد وزرا را تعیین و حوزه‌ی فعالیت هر یک را مشخص می‌کند. او مسئول تعیین خط‌مشی دولت است. بنا به این مسئولیت، این حق صدراعظم است که نقاط ثقل فعالیت دولت را به‌طور نهایی تعیین کند. او با این حقوق مجموعه‌ای از ابزار مدیریت را در

اختیار دارد که با اختیارات رؤسای جمهور در دموکراسی‌های مبتنی بر انتخاب مستقیم رییس جمهور قابل مقایسه است [۳].

شورای پارلمانی که قانون اساسی را در سال ۱۹۴۹ تصویب کرد، برای تعیین حوزه‌ی مسئولیت صدراعظم، نمونه‌ی نخست‌وزیر بریتانیا را مدنظر داشت. او دقیقاً همان وظایفی را به عهده دارد که برای صدراعظم آلمان پیش‌بینی شده است. باین وجود قدرت صدراعظم در عمل بسیار کم‌تراز نخست‌وزیر بریتانیاست. در نظام پارلمانی انگلستان همواره فقط یک حزب دولت را تشکیل می‌دهد، زیرا در نظام انتخاباتی این کشور امتیازاتی برای قوی‌ترین حزب پیش‌بینی شده است. ولی برای انتخاب صدراعظم به‌طور معمول یک ائتلاف، یعنی اتحادی از احزاب مختلف، ضروری است [۳].

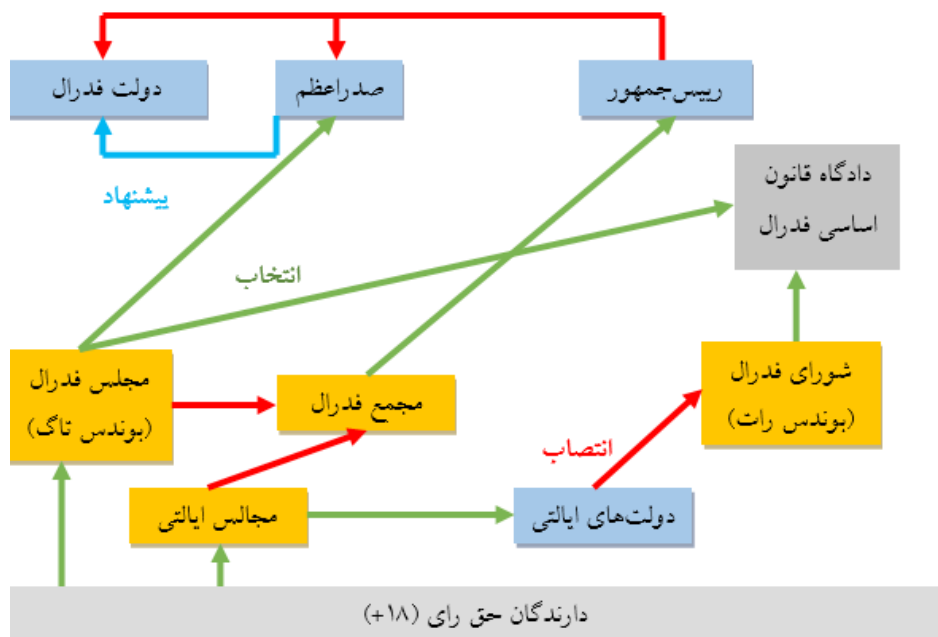
پیش‌درآمد انتخاب صدراعظم مذاکرات گسترده میان احزابی است که به‌طور مشترک قصد تشکیل دولت را دارند. هدف از این مذاکرات پست‌های وزارت میان احزاب، حفظ یا حذف یک وزارتخانه و تشکیل وزارتخانه‌ی جدید است. قوی‌ترین حزب در ائتلاف دولت حق دارد صدراعظم را معرفی کند. این احزاب همچنین رؤس برنامه‌ی دولت در سال‌های آینده را تعیین می‌کنند. نتیجه‌ی مذاکرات ائتلاف در قرارداد ائتلاف تنظیم و ثبت می‌شود. پس از طی این مراحل نوبت به انتخاب صدراعظم می‌رسد. مذاکرات میان احزاب مؤتلف تشکیل‌دهنده‌ی دولت پس‌از این مرحله و برای تصمیم‌گیری‌های بعدی دولت فدرال نیز ادامه می‌یابد. چنانچه نقاط اشتراک سیاسی میان این احزاب پیش از انتخابات بعدی مجلس فدرال به پایان برسد، موضوع برکناری صدراعظم در دستور کار قرار می‌گیرد. برکناری صدراعظم بارأی عدم اعتماد سازنده مجلس فدرال باید با انتخاب همزمان صدراعظم جدید همراه باشد. این نحوه‌ی سلب اعتماد پارلمانی، احزاب حاضر در مجلس را وادار می‌کند پیش از کنار گذاشتن صدراعظم، امکان‌گزینش یک دولت جدید و کارآمد را که از پشتیبانی اکثریتی قابل قبول در مجلس برخوردار باشد، در نظر داشته باشند. در تاریخ مجلس فدرال تاکنون دوبار برکناری صدراعظم در دستور کار مجلس قرار گرفته که یک‌بار با موفقیت همراه بوده است: در سال ۱۹۸۲ هلموت شمید، صدراعظم وقت، بارأی عدم اعتماد برکنار و

هلموت کهل به جای وی انتخاب شد [۳].

صدراعظم می‌تواند هر زمان ضروری تشخیص دهد، از مجلس فدرال تقاضای رأی اعتماد کند. هدف از این تقاضا کسب اطمینان از ادامه‌ی پشتیبانی نامحدود احزاب تشکیل‌دهنده‌ی دولت است. چنان چه او در این رأی‌گیری به دلیل روی‌گردانی بخشی از اکثریت پشتیبان دولت، آرای لازم را به دست نیاورد، رییس‌جمهور باید در مورد انحلال مجلس فدرال و برگزاری انتخابات جدید تصمیم بگیرد. رییس‌جمهور همچنین می‌تواند از احزاب حاضر در مجلس فدرال بخواهد تشکیل یک دولت جدید را در دستور کار قرار دهند [۳].

در تاریخ جمهوری فدرال آلمان تقاضاهای روی اعتماد هیچ‌گاه به‌طور واقعی با شکست صدراعظم همراه نبوده است. ولی تاکنون سه بار تقاضای روی اعتماد با قرار قبلی احزاب تشکیل‌دهنده‌ی دولت به شکست صدراعظم انجامیده است: در این موارد وزرا و یا شماری از نمایندگان اکثریت بارأی قبلی میان خود بارأی ممتنع زمینه‌ی سقوط دولت را فراهم کرده‌اند (۱۹۷۲، ۱۹۸۲، ۲۰۰۵). هدف از این اقدام برگزاری انتخابات پیش از پایان دوره‌ی قانون‌گذاری بوده که در قانون اساسی راهی برای آن پیش‌بینی نشده است. برای برگزاری چنین انتخاباتی باید موافقت رییس‌جمهور جلب شود. مشروعیت استفاده از این راه تاکنون موضوع بحث‌های زیادی بوده است. در سال ۱۹۸۳ دادگاه قانون اساسی فدرال نظر داد که مشروعیت این اقدام پرسش‌برانگیز بوده و با روح قانون اساسی سازگار نیست. در سال ۲۰۰۵ بار دیگر شکایتی در این مورد به این دادگاه تسلیم شد. این بار قضاوت دادگاه شکایت دو نماینده‌ی مجلس را وارد ندانستند [۳].

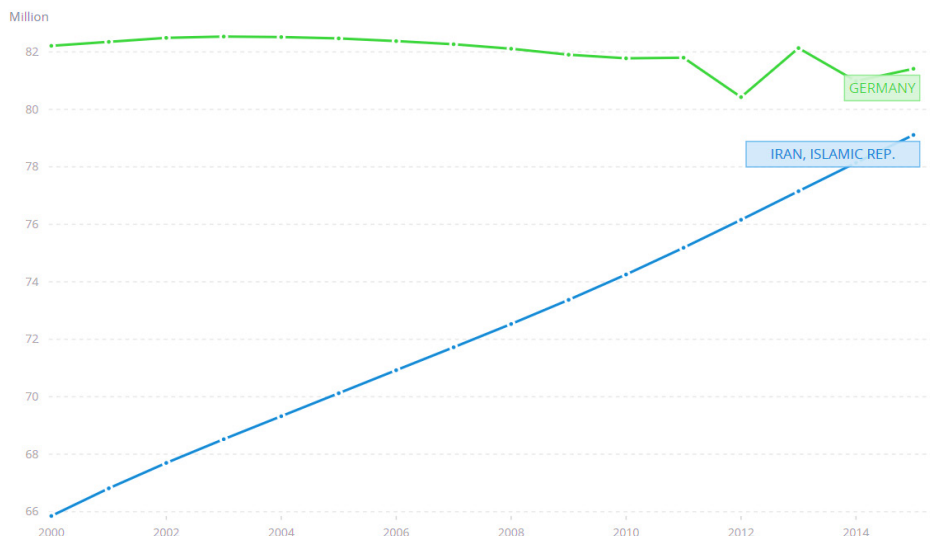

شکل ۹-۱. ساختار حکومتی و سیاسی کشور آلمان

در کشور آلمان ثبت، نظارت و قانون گذاری توسط پارلمان قوه قضائیه و وزارت امور مالی، زیر نظر صدر اعظم، انجام می شود؛ علاوه بر این وزارت امور خارجه و وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی به اعطای کمک های بین المللی به صورت مالی و مشاوره ای می پردازند. تصور شماتیک ارتباط نهادهای مختلف فعال در بخش وقف و امور خیریه در ادامه ارائه شده است.

همان طور که ملاحظه می شود روند تغییر جمعیت کشور آلمان در سال ۲۰۱۲ با افت مواجه شده است اما مجدداً رشد نموده است، جمعیت کشور آلمان در سال ۲۰۱۵ معادل ۸۱،۴۰۰،۰۰۰ نفر می باشد که از جمعیت کشور ایران در همین سال (۷۹،۱۰۰،۰۰۰) حدود یک میلیون نفر بیشتر است [۸].

شکل ۱-۱۱. نمودار رشد جمعیت آلمان و ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

سن افراد می تواند در میزان کمک های خیریه مذهبی تأثیرگذار باشد اما رابطه مشخصی بین سن افراد و کمک های غیرمذهبی مشاهده نشده است. از جمله عواملی که سبب می شود میزان کمک های خیریه در میان افراد با سن بالاتر افزایش یابد، بالاتر بودن گرایش های مذهبی این افراد نسبت به افراد جوان تر است، از سوی دیگر افراد در سنین بالا کمتر نگران آینده مالی فرزندان خود هستند و راحت ترمی توانند از اندوخته خود به دیگران کمک نمایند. همچنین مطالعات نشان می دهد که افراد با نزدیک شدن به پایان زندگی و یاد مرگ بیشتر به دیگران فکر می کنند و به کمک به آن ها می اندیشند [۹].

در برخی مطالعات، مشاهده شده است که زنان به دلیل حس همدلی و تمایلات

مذهبی و اجتماعی، تمایل بیشتری به کمک‌های خیریه نشان می‌دهند، و درعین حال مردان با وجود اینکه تمایل کمتری به کمک کردن ابراز می‌کنند، در عمل کمک‌های بیشتری می‌کنند؛ علی‌رغم این مسائل جنسیت نمی‌تواند به‌عنوان یک متغیر مستقل و منفرد در میزان بخشندگی افراد سنجیده شود بلکه متغیرهایی نظیر درآمد افراد، نظر سایر افراد خانواده نسبت به کمک کردن و سایر متغیرهای عنوان‌شده در این فصل نیز تأثیرگذار می‌باشند.

درصد گروه‌های سنی مختلف در کشور آلمان در سال ۲۰۱۴ مطابق جدول (۱-۳) بوده است [۱۰].

جدول ۱-۳. درصد گروه‌های مختلف سنی برحسب جنسیت

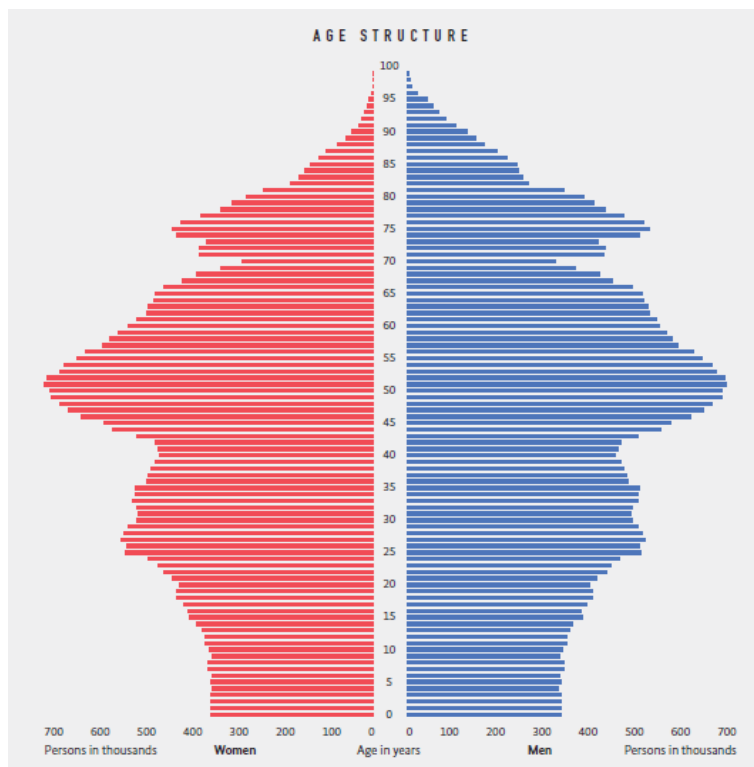
ردیف	گروه سنی (سال)	درصد	نسبت مرد به زن
۱	۱۴-۰	۱۳	۱/۰۵۵
۲	۲۴-۱۵	۱۰/۶	۱/۰۴۳
۳	۵۴-۲۵	۴۱/۷	۱/۰۲۷
۴	۶۴-۵۵	۱۳/۶	۰/۹۸
۵	۶۵ و بالاتر	۲۱/۱	۰/۷۷۳
۶	جمعیت کل	۱۰۰	۰/۹۷

همان‌طور که ملاحظه می‌شود بیشترین جمعیت در کشور آلمان مربوط به گروه سنی ۲۵ تا ۵۴ سال است و نسبت مردان به زنان در این گروه سنی برابر ۱/۰۲۷ است.

۱-۹-۴-۱- جمعیت ایرانیان ساکن آلمان

آلمان سال‌هاست یک کشور جذاب برای مهاجرت می‌باشد. مهاجرت عظیم ترک‌ها در بعد جنگ جهانی و اخیراً مهاجرت پناه‌جویان جنگ‌زده این کشور را در مقاصد اولیه مهاجرت قرار می‌دهد. در این میان ایرانی‌های زیادی هم این کشور را به‌عنوان وطن دوم خود قرار داده‌اند. جمعیت ایرانیان ساکن در آلمان را ۱۲۰ هزار نفر

تخمین زده‌اند. شهرهای دارای بیشترین ایرانی به ترتیب هامبورگ، فرانکفورت و برلین می‌باشند. همان‌طور که در شکل (۱-۱۳) مشاهده می‌شود، بیشترین حجم مهاجرت از کشور ایران به آلمان در سال‌های ۱۹۸۱-۱۹۹۰ رخ داده است و پس از آن میزان مهاجرت‌ها به این کشور کاسته شده است [۱].

شکل ۱-۱۲. نمودار ساختار سنی شهروندان آلمان در سال ۲۰۱۵

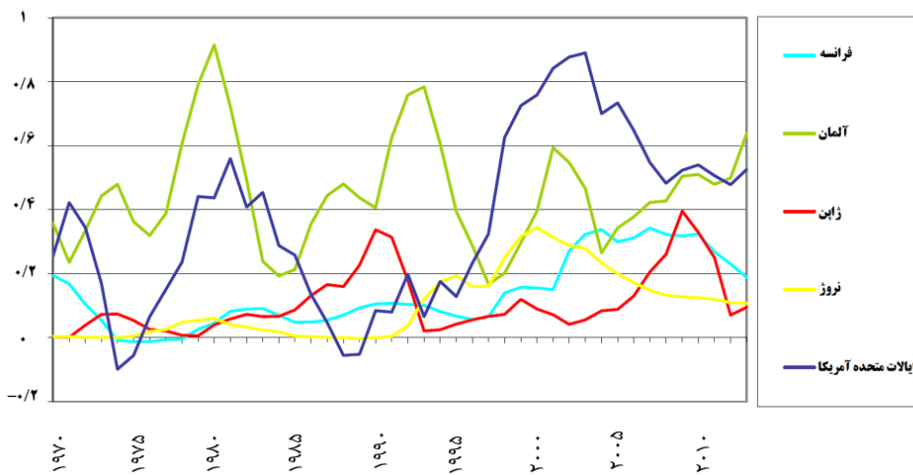

شکل ۱-۳. تعداد مهاجران ایرانی به کشور آلمان در دوره‌های مختلف

۵-۱- اطلاعات فرهنگی مذهبی

۱-۵-۱- فرهنگ

فرهنگ کمک به نیازمندان و انجام فعالیت‌های خیرخواهانه از دیرباز در کشور آلمان و میان مردمان این سرزمین رواج داشته است، نخستین سازمان‌های خیریه و موقوفات در کشور آلمان مربوط به دوره قرون وسطی است، که غالباً در زمینه‌های کمک به نیازمندان، خدمات پزشکی، خدمات اجتماعی و... بوده است. علاوه بر مردم این کشور، دولت آلمان نیز از جمله دولت‌هایی است که در زمینه کمک‌های بشردوستانه به توسعه سایر دولت‌ها از رتبه بالایی برخوردار است. شکل (۱-۱۴) جایگاه کشور آلمان در میان برترین اهداکنندگان بین‌المللی برای توسعه سایر دولت‌ها را نشان می‌دهد که به جز دوره‌ای کوتاه همواره رتبه نخست را به خود اختصاص داده است [۱۱].

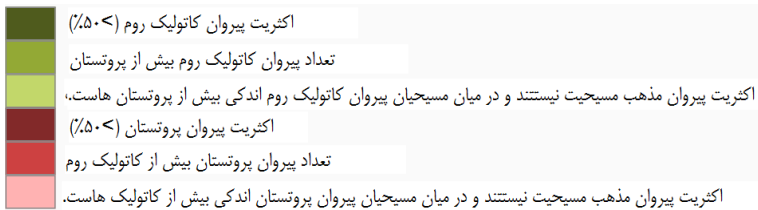
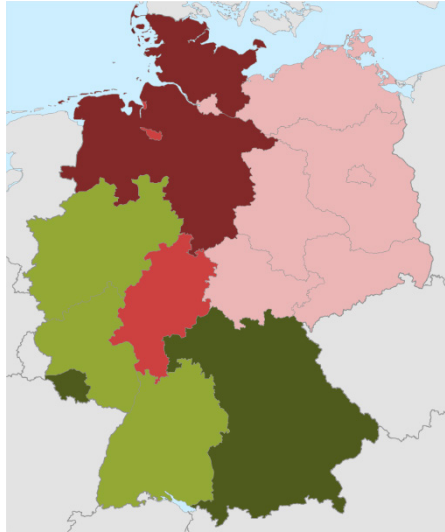
شکل ۱-۱۴. بزرگ‌ترین اهداکنندگان از سال ۱۹۷۰ (میلیارد دلار آمریکا)

جدول ۱-۴. پراکندگی ادیان در کشور آلمان

ردیف	دین	پیروان (درصد)
۱	مسیحیت- پروتستان	۳۴
۲	مسیحیت- کاتولیک	۳۴
۳	اسلام	۳/۷
۴	سایر ادیان یا بدون دین	۲۸/۳

۱-۵-۲- مذهب

دین اکثر شهروندان آلمانی، مسیحیت می‌باشد که به نسبت مساوی گرایش کاتولیک و پروتستان دارند. نسبت پیروان ادیان مختلف در این کشور در جدول (۱-۴) ارائه شده است [۱۲]. پراکندگی پیروان فرقه‌های مختلف مسیحیت در مناطق مختلف کشور آلمان، به صورت شکل (۱-۱۵) می‌باشد [۱۳].

شکل ۱-۱۵. پراکندگی پیروان فرقه‌های مختلف مسیحیت در کشور آلمان

۱-۲-۵-۱- مسلمانان در آلمان

حضور اولیه مسلمانان در کشورهای آلمانی‌زبان، در ارتباط با زندانیان جنگی عثمانی بعد از تصرف بالکان توسط امپراتوری متجلی شد. این جمعیت تا دهه ۶۰ قرن بیستم میلادی، به عنوان عامل جمعیتی مهمی تلقی نمی‌شد [۱۴].

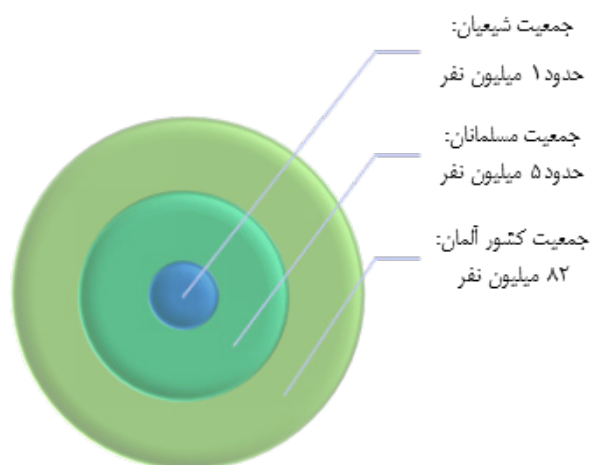
در سال ۱۹۵۸ میلادی پناهندگانی از شوروی و یوگسلاوی دست به تشکیل اداره مذهبی آوارگان مسلمان در جمهوری فدرال آلمان و برلین زدند و روزبه‌روز بر جمعیت آنان اضافه شد. مسلمانان پس از پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها، سومین گروه مذهبی آلمان را تشکیل می‌دهند. پس از مسلمانان، بوداییان و یهودیان، به ترتیب چهارمین و پنجمین گروه و جمعیت مذهبی این کشور را تشکیل می‌دهند [۱۴].

جمعیت مسلمانان در آلمان از بیشترین سرعت رشد بین ادیان برخوردار است، به گونه‌ای که در حال حاضر، حدود ۴۰ درصد مسلمانان ساکن آلمان، زیر ۱۸ سال سن دارند. این رشد سریع، صرفاً به معنای افزایش تعداد مسلمانان نیست، بلکه مبین افزایش آن بخش از جمعیت است که از فرهنگ اسلامی تأثیر پذیر بوده‌اند [۱۴].

بنا بر آمار منتشر شده در بولتن «دفتر اداره مطبوعات و اطلاعات دولت» این کشور، بیش از ۹۵ درصد مسلمانان آلمان، خارجی‌ان هستند که از این تعداد، ۷۶ درصد ترک بوده و ایرانیان در رده دوم و مسلمانان آلمانی با ۴ درصد، سومین گروه مسلمانان هستند. پس از ایرانیان، اتباع مراکش با ۳ درصد، لبنان با ۲ درصد، تونس و پاکستان با ۱ درصد از کل جمعیت، مسلمانان مقیم آلمان را تشکیل می‌دهند [۱۴].

طبق برآوردی در سال ۱۹۹۵ میلادی از میان حدود ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر مسلمان ساکن آلمان، ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار نفر اهل سنت، ۱۵۰ هزار نفر علوی، ۴۰ هزار نفر شیعه اثناعشری، ۱۰ هزار نفر فرقه احمدیه و تعداد کمی اسماعیلی مذهب در این کشور وجود دارند [۱۴].

شکل ۱-۱۶. آمار مسلمانان و شیعیان آلمان [۱۵]

جدول ۱-۵. جمعیت و درآمد مسلمانان ساکن آلمان [۱۴]

کشور	سرانه درآمد (دلار)	جمعیت مسلمان (نفر)	جمعیت × سرانه درآمد (میلیون دلار)
آلمان	۴۷،۸۲۱	۵،۰۰۰،۰۰۰	۳۲۷،۸۷۵

۱-۵-۲-۲- تشیع در آلمان

بزرگ‌ترین جمعیت مسلمان آلمان، مهاجرانی از ترکیه هستند. در میان این مهاجران، شماری شیعه و علوی وجود دارد که نخستین مراکز شیعی را در آلمان برپا کردند. شماری از ترک‌های اهل سنت نیز به مرور به تشیع گرویده و آنان هم به عنوان مستبصرین، در شهرهای مونیخ، برلین، هامبورگ، بوخوم و فرانکفورت زندگی کرده، بر شمار شیعیان ترک افزوده‌اند [۲].

در بوخوم، فرانکفورت و مونیخ، شخصی به نام آقای «اوج» مراکزی را در جهت جذب برادران ترک تبار مقیم آلمان به مکتب اهل بیت (ع) پایه‌گذاری کرده و تاکنون توانسته بیش از ۴ هزار خانواده ترکیه‌ای را شیعه کند و به ویژه تأثیر زیادی از نظر اخلاقی و رفتاری بر روی جوانان داشته است. وی که به دلایل سیاسی از ترکیه تبعید شده بود، در آلمان و به دلیل رفت‌وآمد در مسجد هامبورگ با افکار امام خمینی آشنا و شیعه شده است. ایشان، دامنه فعالیت خود را گسترش داده و در کشورهای هلند، بلژیک و فرانسه به مرکزیت آلمان، تلاش‌های خود را دنبال می‌کند. ایشان برخی از جوانان با استعداد را جهت تحصیلات و طی کردن دوره‌های معارف اسلامی به ایران فرستاده که هم‌اکنون بعضی از این جوانان در دانشگاه بین‌المللی قزوین در رشته‌های مختلف علمی مشغول تحصیل هستند [۲].

افزون بر اینان، شماری از ایرانیان و مهاجران عراقی و لبنانی و افغانی و هندی نیز هستند که آنان نیز به تدریج فعالیت‌های مذهبی خویش را سامان داده‌اند [۲].

در برلین گروهی از برادران دوستدار اهل بیت ترکیه‌ای، اتحادیه مسلمانان ترک تبار اروپا را تشکیل دادند که این اتحادیه از مؤسسات و مراکز فعالی است که در میان دستداران اهل بیت (ع) در کشورهای آلمان، هلند، بلژیک، اتریش و فرانسه تشکیل شده است و هر سه ماه یک بار جلساتی در خصوص چگونگی تبلیغ مکتب اهل بیت (ع)

و بررسی مشکلات مسلمانان برگزار می‌کنند [۲].

در آلمان ده‌ها مرکز شیعی وجود دارد که در طول سه دهه گذشته تأسیس و فعال شده است. همین‌طور شخصیت‌های شیعی زیادی در سراسر این کشور به ویژه شهر برلین وجود دارد که غالب شیعیان نیز در این شهر زندگی می‌کنند. مرکز اسلامی هامبورگ، مرکز اسلامی مونیخ، سازمان راه اسلامی در برمن، مرکز اسلامی المصطفی (ص)، مرکز اسلامی افغانستان در هامبورگ با بیش از سه هزار افغانی شیعه، مرکز اهل‌البیت در شهر دیسبورگ و تعداد زیادی مرکز دیگر، از مؤسساتی هستند که در سطوح مختلف فعالیت دارند [۲].

۱-۵-۲-۳- گروندگان به تشیع

تشیع در میان آلمانی‌ها نیز نفوذ داشته و چند نفر از آنان در تبلیغات مذهبی سهیم هستند [۱۶].

دکتر کروگر طارق رزلوودر، طی سفر به تعدادی از کشورهای دنیا به مطالعه درباره مذهب‌ها و مکتب‌ها پرداخت و پس از آشنای با اسلام و مکتب تشیع، آن را انتخاب کرد و کتاب «آخرین مسیحی خانواده» را نوشت [۱۶].

پیتر شوت (Peter schütt) شاعر و گزارشگر، در سال ۱۹۶۷ میلادی با درجه دکترای فلسفه از دانشگاه فارغ‌التحصیل شد. وی از فعالان حزب کمونیست آلمان بود که از سال ۱۹۸۸ میلادی از حزب بیرون آمد. در سال ۱۹۸۷ میلادی با یک زن ایرانی ازدواج کرد. در سال ۱۹۹۰ میلادی شیعه شد و در سال ۱۹۹۶ میلادی به حج رفت. در حال حاضر وی از فعالان جمعیت نومسلمان آلمانی است که با دکتر رضوی همکاری دارد [۱۶].

۱-۵-۲-۴- یهودیان در آلمان

در سال ۱۹۳۳ حدود ۵۳۰ هزار یهودی در آلمان زندگی می‌کردند بعد از قتل عام رژیم ناسیونال سوسیالیستی تنها چند هزار یهودی در این کشور به سر می‌برند. امروز قریب صد هزار نفر عضو انجمن یهودیان آلمان هستند. علاوه بر این گروه ۴۰ تا ۸۰ هزار یهودی نیز وجود دارند که عضو این انجمن نیستند. در مهر و موم‌های اخیر یهودیان بسیاری از کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق به آلمان مهاجرت کردند. بزرگ‌ترین اجتماع یهودیان به ترتیب

در شهر برلین دارای ۱۱ هزار و ۲۰۰ عضو، در مونیخ ۷ هزار و ۲۰۰ و در فرانکفورت ۶ هزار و شش صد عضو است. و گفته می‌شود، تعداد اعضای جامعه یهودیان همچنان در حال افزایش می‌باشد، زیرا پس از وحدت دو آلمان حیطه‌های سنت جامعه یهودیان شرق آلمان نظیر «درسدن» و «لایپزیگ» توانستند فعالیت انجمن‌ها را توسعه دهند [۱۷].

۱-۵-۲-۵- اسلام، مسیحیت و یهودیت

تقریباً از ۲۰ سال پیش گفتگوی بین ادیان مسیحی و مسلمان آغاز شد و به این جهت تعدادی انجمن‌های محلی و منطقه‌ای اسلامی - مسیحی به وجود آمد و اکنون، در سال ۲۰۰۵ میلادی گفتگوی اسلام و مسیحیت جدی‌تر دنبال می‌شود. «کارل لهمان»، رئیس همایش اسقف‌های آلمان طی سخنانی ابراز کرد: کلیسای کاتولیک باید با دامن زدن به گفتگویی ژرف‌تر با اسلام، جلوی بسیاری از چالش‌ها را بگیرد. وی افزود: گفتگوی جدی با اسلام بسیاری از تعصبات نابجا را از میان برمی‌دارد. درک تفاوت‌های میان مسلمانان و مسیحیان درباره موضوعاتی چون: حقوق بشر، خشونت در دین و شیوه‌های حل اختلاف و تعارضات بسیار سودمند تلقی می‌شود [۱۷].

از سویی دیگر، پاپ بندیکت شانزدهم در سخنانی، اسلام را به عنوان یک فرهنگ مجزا از اروپای مسیحی در نظر گرفته است. همچنین شورای مرکزی مسلمانان آلمان از مدت‌ها پیش بر روی این نگرش توجه ویژه‌ای داشته است که صبر و شکیبایی و صلح میان جوامع معتقد از قبیل یهودیان، مسیحیان و مسلمانان را حاکم گرداند. همچنین این شورا سعی بر این دارد بین ادیان مذهبی دارای کتاب (مسلمان، مسیحی، یهودی) ارتباط برقرار کند. از سویی دیگر، پاپ بندیکت شانزدهم طی سخنرانی‌ای در کینه کلن در میان رهبران یهودی، کشتار یهودیان توسط نازی‌ها را جرمی غیرقابل تصور توصیف کرد. وی همچنین خواستار گفتگوی صمیمانه و حقیقی میان یهودیان و مسیحیان شد، به نحوی که به تفاوت‌های میان این دو دین توحیدی پرداخته نشود. پاپ در ادامه سخنان خود گفت: همکاری میان این دو دین طی ۴۰ سال گذشته بهبود یافته است، اما اقدامات بسیاری باید در این راستا صورت گیرد و ما باید یکدیگر را بهتر بشناسیم [۱۷].

جدول ۱-۶. رتبه بندی کشور آلمان در امور وقف و خیریه

رتبه بندی	معیار
۱	دولت های برتر کمک کننده به توسعه سایر دولت ها در سال ۲۰۱۰
۳	دولت های برتر اهدا کننده کمک های بشردوستانه بین المللی (حجم کمک های بشردوستانه) در سال ۲۰۱۵
۱	کشورهای برتر دنیا بر اساس میزان هزینه صرف شده برای پناهجویان در سال ۲۰۱۵

با توجه به اینکه کشور آلمان در رتبه بندی فعالیت خیریه و بشردوستانه، در رده های بالایی قرار دارد و به عنوان یکی از کشورهای پیشتاز این حوزه محسوب می شود، بررسی وضعیت وقف و امور خیریه آن در آگاهی از سازوکارهای مدیریتی نوین این حوزه مثمر ثمر خواهد بود.

افصل دوم |

مفهوم وقف و امور خیریه در کشور آلمان

۲- مفهوم وقف و امور خیریه در کشور آلمان

۱-۲- مقدمه

در فصل گذشته، اطلاعاتی کلی درباره کشور آلمان بیان شد. پیش از وارد شدن به ساختار وقف و امور خیریه در کشور آلمان، ارائه تعاریفی از مفاهیم وقف و امور خیریه و قوانین مربوط به آن در این کشور ضروری است؛ بنابراین در این فصل ابتدا تعریفی از وقف و قوانین وقف در کشور آلمان آورده شده است، پس از آن به طور کلی تعریف خیریه و امور غیرانتفاعی در این کشور ارائه می‌گردد و در نهایت فعالیت‌های مجاز قانونی برای سازمان‌های غیرانتفاعی بیان می‌گردد.

در کشور آلمان نهادهای وقفی تحت عنوان "بنیاد" شناخته می‌شوند، که قوانین مربوط به ثبت این نهادها در قانون مدنی تدوین شده است و قوانین مالی و مالیاتی مربوط به بنیادها و سازمان‌های خیریه در قانون مالی عمومی ارائه شده است؛ بنابراین به منظور آشنایی با مفاهیم وقف و امور خیریه در این فصل بندهای مربوط به وقف و امور خیریه از این قوانین آورده شده است.

۲-۲- تعریف وقف در قانون کشور آلمان

در حوزه کشورهای آلمانی‌زبان، «وقف» به معنای اختصاص دادن داوطلبانه اموال و دارایی‌های شخصی، اغلب باهدف صرف عواید آن‌ها در اقدامات اجتماعی/خیریه، توسط یک واقف است. برای اداره اموال وقفی، شخص واقف یا فردی که از سوی او وکالت تام‌الاختیار داشته باشد، نهادی مستقل تحت عنوان «بنیاد» ایجاد می‌کند که این نهاد نیز به «موقوفه» موسوم است. [۲۵]

کشور آلمان نظام مالی ویژه‌ای دارد که با اصل فکرووقف و شکل آن شباهت نزدیکی دارد، بدین ترتیب که مالک، مال خودش را برای مدت معینی و یا تا انقراض نسل خانواده‌ای به یک خانواده اختصاص می‌دهد.

گاهی تمام افراد خانواده در نظر گرفته می‌شوند و گاهی بعضی از آنان و گاهی در درجه اول پسران و در درجه دوم دختران منظور می‌شوند. آلمانی‌ها در بیان ترتیب طبقات مستحقان روش‌های مختلفی دارند و به‌طور کلی، اصل در وقف این است که فروخته و بخشیده نمی‌شود و به ورثه منتقل نمی‌شود و مستحق (موقوف‌علیه) بهره‌ای جز از درآمد آن ندارد و انتقال این حق به ورثه منتفع، جدا از مقررات ارث، احکام ویژه‌ای دارد. از این ویژگی‌ها متوجه می‌شویم که این نظام مالی همان وقف اولادی است. [۲۵]

در حقوق آلمان (مواد ۸۰ تا ۸۹ قانون مدنی) پذیرفته شده است که مجموعه‌ای از اموال، به دلیل اختصاص یافتن به هدف معین، ممکن است دارایی مستقلی شود و زندگی حقوقی ویژه خود را آغاز کند. وجود بنیادها، وابسته و محدود به اذن مقام‌های اداری است؛ ولی این اذن به گذشته سرایت می‌کند و در صورتی که وقف به موجب وصیت انجام پذیرد، از روز فوت موصی، به بنیاد شخصیت حقوقی می‌دهد. بدین ترتیب، هرگاه مؤسس برای ایجاد آن وصیت کند، موصی به‌طور مستقیم به شخصیت حقوقی موجود می‌رسد و طفره در مالکیت رخ نمی‌دهد [۲۵].

حقوق دانان آلمانی به‌آسانی پذیرفته‌اند که برای ایجاد یک مؤسسه مفید اجتماعی هیچ ضرورتی ندارد که دارایی مؤسس به شخص موجود تملیک شود؛ وقف و اختصاص، خود دلیل وجود است و نیازی به صورت‌سازی نیست. نزد اینان، اموال وقف شده دارایی یک شرکت تلقی نمی‌شود، بلکه خود مؤسسه‌ای است مستقل، بدون اینکه شخصی مالک آن باشد. [۲۵]

بدین ترتیب، مفهوم وقف در حقوق آلمان و ایران بسیار به هم نزدیک است؛ چرا که در هر دو، تکیه بر اصالت اموال است و این اموال به هیچ شخصی تعلق ندارد. منتهی، تفاوت در این است که در حقوق ایران عین مال موقوف «حبس» می‌شود و متولی نمی‌تواند آن را به دیگری منتقل سازد، ولی در حقوق آلمان مجموعه اموالی که به وقف اختصاص داده شده، خود یک «دارایی» با تمام مختصات نظری آن است؛ یعنی

مفهومی است کلی و مستقل از اجزاء آن. همین فرض باعث می‌شود که مؤسسه وقف، زندگی حقوقی متحرک پیدا کند و امکان گسترش داشته باشد. با وجود این، در مقابل این امتیاز، وجود شخصیت حقوقی برای وقف در آلمان نیز موقوف به اذن دولت است، در حالی که در حقوق ایران چنین قیدی وجود ندارد و همین که مالی از جانب مالک آن، وقف و به تصرف موقوف^۱ علیه داده شد، خود مؤسسه‌ای مستقل است؛ اما چون در وقف بر غیر محصور و مصالح عمومی (وقف عام)، حاکم باید وقف را بپذیرد، نظارت مقام‌های عمومی نیز درباره فایده ایجاد موقوفاتی که به سود جامعه تأسیس می‌شود معمول خواهد شد [۲۵].

موقوفات در کشور آلمان می‌توانند یکی از اشکال حقوقی زیر را داشته باشند:

۱. انجمن

۲. بنیادهای وقفی

۳. شرکت‌های با مسئولیت محدود

همان‌طور که اشاره شد، بندهای ۸۰ تا ۸۸ قانون مدنی آلمان، مربوط به قوانین وقف می‌باشد که در ادامه آورده شده است [۲۶].

۲-۲-۱- قانون مدنی آلمان- بندهای ۸۰ تا ۸۸

بخش ۸۰ - تشکیل بنیاد با شخصیت حقوقی

ایجاد یک بنیاد با شخصیت حقوقی، نیازمند یک عملیات وقفی و به رسمیت شناختن بنیاد توسط مقامات دولتی اصلح ایالتی که بنیاد در آن مستقر است، می‌باشد. بنیاد در صورتی به عنوان شخصیت حقوقی شناخته می‌شود که عملیات وقفی ملزومات بند (۱) از بخش ۸۱ را ارضا نماید و همچنین هدف بنیاد بلندمدت و پایدار و تضمین شده باشد و منافع عمومی^۱ را به خطر نیندازد.

مفاد قانون کشوری برای بنیادهای کلیسایی ساده است. همین امر با تغییرات مورد نیاز برای بنیادهایی که قانون کشوری برای آن‌ها مانند قانون کلیساهاست، قابل اجراست.

بخش ۸۱ - عملیات وقف

وقف مادام‌العمر، باید به صورت کتبی باشد. همچنین لازم است اظهارنامه بنیان‌گذار شامل دارایی وقف شده و هدف موقوفه باشد. معامله وقف باید دارای منشوری شامل موارد زیر باشد:

- نام بنیاد
- جایگاه بنیاد
- هدف بنیاد
- دارایی‌های بنیاد
- ترکیب هیئت‌مدیره بنیاد

در صورتی که معامله وقف سه مورد از ملزومات فوق را ارضا نکند و یا بنیان‌گذار فوت کند، بندهای ۲ و ۴ بخش ۸۳ با تغییرات لازم اعمال خواهد شد.

تا زمانی که بنیاد به عنوان شخص حقوقی شناخته نشده است، بنیان‌گذار حق ملغی نمودن وقف را دارد. در صورتی که درخواست برای به رسمیت شناخته شدن توسط مقامات دولتی صالح ارائه شده باشد، تنها با اجازه مقام دولتی مربوطه می‌توان بنیاد را ملغی نمود. اگر بنیان‌گذار به مقام دولتی صالح درخواست داده باشد و یا تراکنش وقفی به صورت دفتری ثبت شده باشد، وارثان بنیان‌گذار حق لغو وقف را ندارند.

بخش ۸۲ - وظیفه بنیان‌گذار برای نقل و انتقالات

اگر بنیاد به عنوان شخصیت حقوقی شناخته شده باشد، بنیان‌گذار وظیفه دارد که دارایی‌های وعده داده شده برای وقف را به بنیاد انتقال دهد.

بخش ۸۳ - وصیت‌نامه

اگر معامله وقف خواست متوفی در وصیت باشد، دادگاه انحصار وراثت باید از هدف اصلی وارث اطمینان یابد. اگر تراکنش وقف، ملزومات بند (۱) از بخش ۸۱ را ارضا نکند، بنیاد باید منشور جدیدی ارائه دهد و یا اضافات لازم به منشور افزوده شود پیش از آنکه توسط مقام قانونی صالح به رسمیت شناخته شود؛ زمانی که این مسئله

انجام شود، هدف بنیان‌گذار تحقق خواهد یافت. جایگاه بنیاد، مکانی است که تصمیمات مدیریتی در آنجا انجام می‌شود. در موارد عدم اطمینان، آخرین محل اقامت بنیان‌گذار در داخل کشور به عنوان جایگاه بنیاد در نظر گرفته می‌شود.

بخش ۸۴ - تشخیص پس از مرگ بنیان‌گذار

اگر بنیاد پس از مرگ بنیان‌گذار به عنوان شخصیت حقوقی شناخته شود آنگاه برای هدف پرداخت وقف که توسط بنیان‌گذار انجام شده است، این طور تلقی می‌شود که قبل از فوت بنیان‌گذار ایجاد شده است.

بخش ۸۵ - نظام نامه بنیاد

نظام نامه بنیاد، در صورتی که بر اساس قوانین فدرال یا ایالتی نباشد، با استفاده از معامله وقف تنظیم می‌شود.

بخش ۸۶ - کاربرد قوانین برای انجمن‌ها

همان طور که اشاره شد، منظور از بنیاد در این بخش، سازمان‌های غیرانتفاعی و خیریه می‌باشد، بنابراین شکل قانونی انجمن نیز شامل این بخش می‌شود و از نظر قانونی، قوانین حاکم بر انجمن‌ها در مورد آن‌ها اعمال خواهد شد.

مقررات بخش ۲۳ و ۲۷ (۳) و بخش ۲۸ تا ۳۱ و بخش ۴۲ با تغییرات مورد نیاز در مورد بنیادها اعمال می‌شود؛ اما مقررات بخش ۲۶ (۲)، بخش ۲۷ (۳) و بخش ۲۸ تنها در صورتی اجرا خواهد شد که اداره بنیاد به وسیله مقام دولتی منجر به نتیجه متفاوتی نشده باشد. مقررات بخش ۲۶ (۲) و بخش ۲۹ برای بنیادهایی که توسط مقام دولتی اداره می‌شود، انجام نخواهد شد.

بخش ۸۷ - تغییر اهداف؛ پایان

در صورتی که رسیدن به هدف بنیاد غیرممکن شده باشد و یا منافع عمومی را به خطر بیندازد، مقام دولتی صالح می‌تواند هدف دیگری برای بنیاد تعریف نماید و یا به کار آن خاتمه دهد.

هنگامی که اهداف تغییر می‌یابند، ضروری است که نیت بنیان‌گذار در نظر گرفته

شود و به‌ویژه لازم است اطمینان حاصل شود که درآمد دارایی‌های بنیاد برای افرادی صرف شود که هدف اصلی بنیان‌گذار کمک به آن‌ها بوده است. مقام دولتی ممکن است، اساسنامه بنیاد را به اندازه‌ای که ضروری تشخیص می‌دهد، و بدون تغییر در اهداف اصلی بنیاد، اصلاح نماید. پیش از اصلاح اساسنامه، اعضای هیئت مدیره بنیاد باید از آن مطلع شوند.

بخش ۸۸ - واگذاری اموال

در زمان انحلال بنیاد، دارایی‌ها به افراد مشخص شده در اساسنامه واگذار می‌شود. در صورتی که هیچ فردی مشخص نشده باشد، دارایی‌ها به خزانه‌داری ایالتی که بنیاد در آن واقع شده است و یا هر فرد دیگری که براساس قانون ایالتی مجاز به دریافت آن می‌باشد، واگذار می‌شود. مقررات بخش‌های ۴۶ تا ۵۳ با تغییرات موردنیاز در این مورد اجرا می‌شود.

۲-۳- تعریف امور غیرانتفاعی و خیریه در قانون کشور آلمان

در کشور آلمان، خیریه^۱ به صورت قانونی تعریف نشده است و تنها با توجه به قوانین مالیاتی قابل تمایز است. در واقع بخش جداگانه‌ای از قانون به خیریه‌ها اختصاص داده نشده است. مفهوم خیریه^۲ در بخشی با عنوان "اهداف ممتاز مالیاتی"^۳ در قانون مالی عمومی در ۱۸ پارگراف (پاراگراف ۵۱ تا ۶۸) بیان شده است [۲۷].

از جمله وجوه تمایز سازمان‌های خیریه و سازمان‌های غیرانتفاعی غیرخیریه، امکان صدور «رسید کسر مالیات» برای اهداکنندگان است که انگیزه خیرین برای کمک به این سازمان‌ها را افزایش می‌دهد.

کسر مالیات برای افراد نیکوکاری که در زمینه‌های «پژوهش، هنر و کمک به افراد نیازمند» کمک می‌کنند معادل حداکثر ۱۰ درصد از درآمد مشمول مالیات آن‌ها و برای افرادی که در سایر زمینه‌ها کمک می‌کنند، معادل ۵ درصد منظور شده است [۲۷].

1. Gemeinnützigkeit

2. Gemeinnützigkeit

3. Tax privileged purposes (steuerbegünstigte Zwecke)

۲-۳-۱- اشکال حقوقی سازمان‌های غیرانتفاعی و خیریه

سه شکل حقوقی انجمن، بنیاد و شرکت با مسئولیت محدود، در مورد سازمان‌های غیرانتفاعی و خیریه‌ها قابل ثبت است.

۲-۳-۱-۱- انجمن‌ها

مقررات انجمن‌های ثبت شده^۱ در سطح فدرال و در قانون مدنی آلمان^۲ (بند ۲۱-۷۰) تنظیم می‌شود. این نهادها به عنوان ائتلافی از چندین فرد حقیقی و حقوقی که به صورت سازمان یافته‌ای در یک دوره زمانی معین و به منظور دستیابی به هدفی مشترک می‌باشد، تعریف شده است.

قانون مدنی آلمان بین انجمن‌های ثبت شده غیرانتفاعی^۳ و انجمن اقتصادی باهدف تجارت^۴ تفاوت قائل می‌شود. با این حال، نوع دوم انجمن‌های ثبت شده، با بحث سازمان‌های خیریه مرتبط نیست. انجمن‌های ثبت شده غیرانتفاعی بیشترین شکل نهادهای فعال مدنی را تشکیل می‌دهند. چندصد هزار انجمن غیرانتفاعی در آلمان وجود دارد. اگرچه نهادهای خیریه بزرگ‌تر معمولاً به شکل بنیاد یا شرکت‌های با مسئولیت محدود وجود دارند.

در آلمان نهاد کنترل‌کننده بیرونی برای انجمن‌ها وجود ندارد. تفکر اصلی در پشت عدم وجود نهاد کنترل‌کننده بیرونی، این اصل است که اعضا در مجمع عمومی شرکت می‌کنند و در اصول تصمیم‌گیری مشارکت می‌نمایند؛ علاوه بر این، انجمن‌ها به عنوان یکی از اشکال حقوقی برای فعالیت‌های پیچیده اقتصادی در نظر گرفته نشده‌اند. با توجه به ساختار باز شکل حقوقی انجمن‌ها، در صورتی که یک سازمان اعضای زیادی داشته باشد و تغییرات مکرر در آن انتظار رود، این شکل حقوقی پیشنهاد می‌شود.

انجمن‌ها همچنین می‌توانند بدون شخصیت حقوقی و با عنوان انجمن‌های ثبت نشده وجود داشته باشند. انجمن‌های ثبت نشده معمولاً توسط احزاب سیاسی استفاده می‌شوند.

1. The registered association

2. BGB

3. Idealverein

4. Wirtschaftlicher Verein

۲-۳-۱-۲- بنیادها

نهاد خیریه همچنین می‌تواند در قالب بنیاد فعالیت نماید. در قانون مدنی آلمان تعریف حقوقی برای بنیادها وجود ندارد. با این حال، نهادها با ویژگی‌های زیر شناخته می‌شوند: عدم وجود هرگونه سهامدار، تداوم هدف بنیاد و همچنین نیاز به داشتن اموال وقفی.

بر اساس بند ۸۰ تا ۸۸ قانون مدنی آلمان، بنیاد، شخصیت حقوقی است که توسط مرجع دارای صلاحیت در دولت^۱ به رسمیت شناخته می‌شود. مقامات باید تشخیص دهند که اعلامیه بنیاد^۲ شامل ملزومات قانونی (مانند، قطعی بودن نام، محل سکونت، هدف، دارایی‌ها و ساختار سازمانی) باشد و هدف به صورت دائم دنبال خواهد شد و از منافع عمومی تخطی نخواهد کرد. (بند ۸۰ و ۸۱ قانون مدنی آلمان). معمولاً حدود ۲ تا ۴ هفته زمان می‌برد که یک بنیاد به رسمیت شناخته شود. قبل از فرآیند به رسمیت شناخته شدن بنیاد، نهاد ناظر بررسی خواهد کرد که پیش‌نویس ارائه شده ملزومات قانونی را رعایت می‌کند و یا نیاز به شفاف‌سازی دارد.

اگرچه بر اساس قانون، سرمایه حداقلی برای تأسیس بنیاد در نظر گرفته نشده است، اما مقامات ناظر بنیادها، حداقل ۵۰ هزار تا ۱۰۰ هزار یورو (۱۷۰ تا ۳۴۰ میلیون تومان) بسته به هدف مورد نظر، درخواست می‌کنند. به دلیل آن‌که در قانون آلمان هر دو نوع بنیادهای با منافع عمومی و اهداف خصوصی وجود دارد، لازم به ذکر است که بنیادهای با اهداف خصوصی معاف از مالیات نیستند. قانون فدرال آلمان که در قانون مدنی آورده شده است با قانون ۱۶ ایالت^۳ که با مسائلی همچون نظارت دولت ایالتی همراه است، تکمیل شده است.

سایر اشکال حقوقی سازمان‌ها نیز همچون انجمن‌ها، شرکت‌های سهامی و شرکت‌های با مسئولیت محدود می‌توانند عنوان بنیاد^۴ را همراه خود داشته باشند. اگرچه بنیاد از دیدگاه قانون مالیاتی با حقوق ویژه و کسر مالیاتی تنها به بنیادهای

---

1. Bundesland
2. Stiftungsgeschäft
3. Bundesländer
4. Stiftung

اشاره شده در بند ۸۰ قانون مدنی آلمان و بنیادهای غیرمستقل^۱ اطلاق می شود.

۲-۳-۱-۳- شرکت‌ها

شکل دیگر خیریه‌ها، شرکت به ویژه شرکت با مسئولیت محدود^۲ می باشد. شرکت با مسئولیت محدود یک شخصیت حقوقی است و صرفاً در قبال تعهدات خود نسبت به اشخاص ثالث مسئول است. شرکت با مسئولیت محدود می تواند به منظور تحقق هر هدفی که در قانون مجاز شمرده شده است، تأسیس شود.

ملزومات خاصی در قانون مدنی که اجرای آن‌ها توسط شرکت‌های خیریه ضروری باشد، وجود ندارد، درحالی که قانون ممتاز مالیاتی تنها در صورتی اعمال می شود که هدف و سازمان براساس مقررات قانون مالیاتی تنظیم شده باشد. با توجه به ساختار بسیار منعطف شرکت‌های با مسئولیت محدود، این شکل حقوقی معمولاً برای نهادهای خیریه استفاده می شود. همچنین، با توجه به تقاضای محضری تخصیص سهام، شرکت با مسئولیت محدود آلمانی در صورتی که به منظور ثبات در عضویت باشد، توصیه می شود.

بنیادها منوط به نظارت مداوم توسط ارگان‌های اداری از ۱۶ ایالت فدرال هستند و تصمیم در مورد به رسمیت شناختن آن‌ها نیز توسط همین ارگان‌ها گرفته می شود. نهاد نظارتی ایالتی، بر بنیاد نظارت می کند و قدرت این را دارد که بدون دستور دادگاه، اجرای قوانین در بنیادها را کنترل کند. یکی از مهم ترین وظایف نهاد نظارتی ایالتی این است که از اجرای هدف اصلی بنیان‌گذار اطمینان حاصل نماید. هیچ کدام از تصمیمات اعضای هیئت مدیره نباید با هدف بنیان‌گذار که در اساسنامه ذکر شده است در تضاد باشد؛ بنابراین، مقام ناظر ایالتی تنها می تواند بر رعایت ملزومات قانونی و تحقق اهداف اساسنامه توسط بنیادها نظارت کند. در واقع مقام ناظر ایالتی اجازه تصمیم‌گیری برای مدیریت بنیاد را ندارد.

همه سازمان‌های معاف از مالیات — در هر شکل حقوقی مانند انجمن، بنیاد و

1. non-independent foundation (unselbstständige Stiftung)

2. GmbH

شرکت خیریه - توسط مقامات مالیاتی محلی نظارت می‌شوند.

۲-۳-۲- اهداف ممتاز مالیاتی در قانون مالی عمومی

در "قانون مالی عمومی" معافیت مالیاتی به سازمان‌هایی با سه دسته از اهداف تعلق می‌گیرد: [۲۸]

۱. اهداف منافع عمومی

۲. اهداف خیرخواهانه

۳. اهداف مذهبی

۲-۳-۱- اهداف منافع عمومی

براساس بند ۵۲ قانون مالی عمومی، سازمانی منافع عمومی را دنبال می‌کند که فعالیت‌های آن در راستای فایده رساندن به عموم مردم از نظر مادی، فرهنگی و یا معنوی و بدون توجه به سود شخصی باشد. بر طبق قانون، افرادی که از فعالیت‌های سازمان نفع می‌برند، نباید محدود به کسانی باشد که به سازمان خیلی نزدیک هستند، مثل افراد خانواده و کارمندان شرکت.

بر اساس قانون مالی عمومی اهدافی که به عنوان "منافع عمومی" شناخته می‌شوند به

شرح زیر می‌باشد:

۱. ترویج علم و پژوهش‌های علمی

۲. ترویج مذهب

۳. ترویج سیستم سلامت و مراقبت عمومی؛ به صورت خاص مبارزه با بیماری‌های

واگیردار و همچنین احداث بیمارستان بر اساس بند ۶۷ و امراض مسری حیوانات

۴. ترویج خدمت‌رسانی به جوانان محروم از مزایای اجتماعی و اقتصادی و سالمندان

۵. ترویج هنر و فرهنگ

۶. ترویج حفظ و نگهداری از آثار تاریخی با توجه به قوانین دولت آلمان

۷. ترویج امکانات آموزشی؛ شامل آموزش عمومی به افراد و آموزش‌های حرفه‌ای،

از جمله کمک به دانش‌آموزان

۸. ترویج محافظت از محیط زیست و حفظ منابع طبیعی براساس قانون فدرال و همچنین قوانین ایالتی آلمان در مورد حفاظت از سواحل و سیلاب
۹. ارتقاء رفاه عمومی، به ویژه مقاصد گروه‌های به رسمیت شناخته شده از انجمن‌های رفاه داوطلبانه، زیرگروه‌های آن و نهادهای وابسته به آن
۱۰. ارتقاء حمایت از افراد آزار دیده به دلایل سیاسی، نژادی یا مذهبی، پناهندگان، افراد اخراج شده (از کشور)، افراد به وطن بازگشته، افراد بازگشته از جنگ از شرق اروپا، جانبازان، بازماندگان جنگ، زندانیان جنگ، افراد معلول و همچنین حمایت قربانیان جرم و جنایت؛ ارتقاء یاد و خاطره افراد آسیب دیده، قربانیان جنگ و فجایع طبیعی، ارتقاء خدمات ردیابی افراد گم شده؛
۱۱. ترویج افراد و وسایل نجات دهنده زندگی
۱۲. ارتقاء حفاظت از آتش سوزی و فجایع و همچنین پیشگیری از وقوع حوادث
۱۳. ترویج بالا بردن سطح تحمل در همه عرصه‌های فرهنگ و ایده درک بین‌المللی
۱۴. ترویج حفاظت از حیوانات
۱۵. ترویج کمک‌های خارجی
۱۶. ترویج مشاوره و حفاظت از مصرف‌کننده
۱۷. ترویج حمایت و مراقبت از زندانیان فعلی و گذشته
۱۸. ترویج تساوی حقوق زن و مرد
۱۹. ترویج حمایت از ازدواج و خانواده
۲۰. ترویج پیشگیری از وقوع جنایت
۲۱. ترویج ورزش
۲۲. ترویج سنت و ارثیه فرهنگی
۲۳. اشاعه مراسم‌های سنتی
۲۴. ارتقاء عمومی سیستم سیاسی دموکراتیک در آلمان؛ این تلاش منحصرأ مربوط به دنبال کردن منافع فردی یک ماهیت مدنی یا منطقه شهری - سیاسی محدود نیست.
۲۵. تشویق شهروندان برای حمایت از اهداف عام‌المنفعه، خیریه یا مذهبی

۲-۳-۲- اهداف خیرخواهانه

بر اساس بند ۵۳ قانون مالی عمومی، سازمانی اهداف خیرخواهانه را دنبال می‌کند که به افراد نیازمند کمک می‌نماید. قانون "افراد نیازمند" را به این صورت تعریف می‌کند: افرادی که وابسته به کمک دیگران هستند. همچنین بر طبق قانون نیاز به کمک می‌تواند به دلیل نقص فیزیکی، روانی و یا احساسی و عاطفی باشد. از دیگر مصداق‌های کمک به نیازمندان می‌توان به کمک مالی اشاره نمود. بر اساس موارد ذکر شده، مفاهیم "منافع عمومی" و "خیرخواهانه" در برخی موارد همپوشانی دارند.

۲-۳-۳- اهداف مذهبی

بر اساس بند ۵۴ قانون مالی عمومی، سازمانی اهداف مذهبی را دنبال می‌کند که فعالیت‌های آن‌ها مستقیماً در جهت ترویج یک جامعه مذهبی که تحت قانون عمومی است، بدون در نظر گرفتن منافع شخصی، باشد. علاوه بر این، بند ۵۴ قانون مالی عمومی، فعالیت‌های فردی که در خدمت منافع جوامع مذهبی هستند، مانند ساخت و ساز مکان‌های عبادت، آموزش روحانیون و مدیریت اموال کلیسا را به عنوان اهداف ممتاز مالیاتی به رسمیت می‌شناسد.

۲-۳-۴- سایر ملزومات تحقق اهداف خیریه

به منظور به رسمیت شناخته شدن یک سازمان به عنوان سازمان ممتاز مالیاتی، تنها رعایت اهداف خیریه با توجه به اساسنامه کافی نیست، بلکه لازم است سازمان‌های خیریه اهداف ذکر شده را "بدون نفع شخصی"^۱، "متمرکز بر هدف"^۲ و "به صورت مستقیم"^۳ دنبال نمایند. علاوه بر این یک سازمان خیریه اجازه ندارد، درآمد خود را اندوخته نماید.

• قوانین مربوط به گزاره "بدون نفع شخصی"

این قوانین در بند ۵۵ قانون مالی عمومی ذکر شده است. سازمانی در چارچوب این اصول فعالیت می‌نماید که هدف غالب آن، سودآوری نباشد. در صورتی هدف یک

---

1. Selflessly
2. Exclusively
3. Directly

سازمان سودآوری فرض می‌شود که توسعه و ترویج منافع مالی خود و یا اعضای آن هدف اصلی باشد، نه به صورت هدفی اتفاقی. به بیان دیگر فعالیت‌های یک سازمان خیریه نباید مستقیماً در جهت ایجاد سود باشد؛ اما در صورتی که سودآوری به عنوان هدف غالب شناخته نشود، قانون مقداری آزادی عمل به سازمان می‌دهد. وانگهی اعطای حق جبران خدمات نامعقول به کارمندان و یا اشخاص ثالث، موجب نقض ماهیت این قانون می‌شود. درآمدها در بخش بازرگانی، در هر بخش در حد مشخص و استاندارد است که به این ترتیب می‌توان حد مجاز درآمد معقول را شناسایی نمود.

سایر ملزومات این بند از قانون به شرح زیر می‌باشد:

- بودجه سازمان تنها در جهت اهداف ذکر شده در اساسنامه استفاده شود.
- در صورت خروج یک عضو یا انحلال یا ابطال سازمان، اعضا تنها به اندازه سپرده سهام خود و ارزش واقعی از دارایی‌های ملموس دریافت خواهند کرد.
- سازمان، پرداختی که در خلاف جهت اهداف آن و یا غیرمعقول است، به هیچ فردی انجام نمی‌دهد.

- در صورت انحلال یا ابطال سازمان یا پس از ادامه ندادن هدف کنونی، سرمایه سازمان تنها می‌تواند برای اهداف ممتاز مالیاتی استفاده شود. (اصل تعهد سرمایه)^۱
- تذکر: در مواردی که در قوانین بالا از اعضای سازمان نامبرده شد، منظور بنیان‌گذاران و یا وارثان آن‌ها (در بنیادها) می‌باشد.

• قوانین مربوط به گزاره "متمرکز بر هدف"

خیریه‌ها با توجه به ماهیت اهداف خیرخواهانه‌ای که در اساسنامه آن‌ها ذکر شده، به عنوان سازمان‌های قانونی که معافیت مالیاتی دارند، شناخته می‌شوند. قاعداً این سازمان‌ها تنها و منحصرأ این‌گونه اهداف را دنبال می‌کنند. همان‌طور که اشاره شد، قانون، امتیازات مالیاتی را برای اهداف ویژه‌ای اختصاص می‌دهد، بنابراین امکان استفاده از منابع مالی سازمان برای دنبال کردن اهدافی که در اساسنامه ذکر نشده است وجود ندارد. بر این اساس سازمان خیریه باید خود را منحصرأ وقف اهداف نامبرده کند،

اگرچه قانون در مواردی استثنائاتی را می‌پذیرد. اگر سازمانی فعالیت‌های دیگری را دنبال کند، ممکن است مزایای مالیاتی خود را از دست دهد.

• قوانین مربوط به گزاره "به صورت مستقیم"

بر اساس بند ۵۷ قانون مالی عمومی لازم است که سازمان در خدمت اهداف ذکر شده در اساسنامه باشد. در برخی شرایط، سازمان‌های خیریه می‌توانند برخی از فعالیت‌های اجرایی خود را به سازمان یا فرد دیگری (اعم از خیریه یا غیرخیریه) واگذار نمایند. در این شرایط فرض بر آن است که همه فعالیت‌هایی که توسط فرد کمکی انجام می‌شود، توسط خود خیریه انجام شده است. همچنین شایان ذکر است که این‌گونه فعالیت‌های کمکی خود به عنوان فعالیت ممتاز مالیاتی شناخته نمی‌شود. این قانون راه‌اندازی ساختارهای هلدینگ را دشوار می‌کند. اگرچه چندین استثنا در این بحث در بند ۵۸ وجود دارد.

۲-۳-۳- فعالیت‌های مجاز توسط سازمان‌های خیریه

۲-۳-۳-۱- تأمین مالی

خیریه‌ها مجاز به ایجاد کمپین‌های جمع‌آوری کمک مالی هستند. اگرچه مقررات خاصی در این زمینه وجود ندارد، با توجه به قانون بند ۵۵ قانون مالی عمومی (که در بالا به آن اشاره شد) هزینه‌های غیرمعقول ممکن است پرداخت معاف از مالیات سازمان را به مخاطره اندازد. [۲۸]

۲-۳-۳-۲- فعالیت‌های اقتصادی

سازمان‌های با اهداف ممتاز مالیاتی ممکن است نسبت به فعالیت‌های اقتصادی مبادرت کنند، در صورتی که اهداف اصولی آن‌ها فعالیت‌های بازرگانی نباشد و این فعالیت‌ها برای دنبال کردن اهداف خیریه ضروری باشند و آسیبی به فعالیت‌های غیرانتفاعی سازمان نرسانند، مشمول مالیات نمی‌شود برای مثال، مدرسه مهندسی مشمول این اصل می‌شود زیرا به طور کلی با سازمان‌های انتفاعی رقابت نمی‌کند، اما سازمان دفع زباله مشمول این اصل نمی‌شود، زیرا برای شرکت‌های رقیب آن بازاری

وجود دارد. در مقابل فعالیت کسب و کارهای نامرتبط معمولاً در صورتی که گردش مالی آن‌ها بیش از ۳۵،۰۰۰ یورو باشد، مشمول مالیات می‌شود. اگر فعالیت‌های یک کسب و کار خیلی رشد کند، خیریه‌ها معمولاً بخشی از فعالیت‌هایشان را به بخش انتفاعی برون سپاری می‌کنند. [۲۸]

۲-۳-۳- فعالیت‌های سیاسی

سازمان‌هایی که اهداف ممتاز مالیاتی را دنبال می‌کنند نباید هیچ‌یک از دارایی‌های خود را برای منافع مستقیم یا غیرمستقیم احزاب سیاسی صرف نمایند. باین حال، آموزش سیاسی و حمایت از توسعه دموکراسی هر دو از جمله اهداف خیریه به شمار می‌روند. همچنین این سازمان‌ها می‌توانند در سیاست‌هایی که مربوط به اهداف آن‌هاست اظهار نظر نمایند، در این راستا سازمان‌ها مجاز به برقراری ارتباط با قانون‌گذاران درباره قوانین پیشنهادی هستند بدون آنکه امتیاز معافیت مالیاتی خود را از دست دهند. [۲۸]

• الزامات توزیع

بر اساس بند ۵۵ قانون، یک سازمان خیریه می‌تواند از منابع مالی خود، در جهت اهداف ممتاز مالیاتی ذکر شده، استفاده نماید. استفاده از منابع مالی برای خرید یا تولید دارایی‌هایی که مشمول اهداف خیریه می‌باشند، خود به عنوان اهداف ممتاز مالیاتی منظور می‌شوند. لازم است، منابع مالی برای اهداف ممتاز مالیاتی ذکر شده تا پایان سال یا سال مالی که اعلام وصول منابع مالی می‌شود، انجام شود. در این صورت، قانون مالیاتی نیز معافیت را اعطا می‌کند [۲۸].

قانون مالی عمومی استثنائاتی، با رعایت اهداف خیریه، در موارد ذکر شده قائل شده است. بر اساس بند ۵۸ قانون، در موارد زیر امتیازات ویژه مالیاتی مورد قبول خواهد بود: – سازمانی که برای تحقق اهداف معاف از مالیات سازمانی دیگر، تأمین مالی می‌کند. بر همین اساس واسطه‌های تأمین‌کننده منابع مالی برای سازمان‌های خیریه ممکن است به عنوان معاف از مالیات پذیرفته شوند.

- سازمان بخشی از منابع مالی خود را برای سازمان دیگری که در جهت اهداف معاف از مالیات فعالیت می‌کند، اختصاص دهد.
- سازمان اجازه استفاده از مکان خود را به نهاد دیگری که اهداف معاف از مالیات را دنبال می‌کند، بدهد.
- سازمان بخشی از درآمد خود (کمتریک سوم) را برای حمایت از بنیان‌گذار یا بستگان نزدیک او و به منظور زنده نگه داشتن یاد و خاطره آن‌ها و مراقبت از مقبره‌شان صرف نماید.
- سازمان بخشی از منابع مالی خود و یا کل آن را، در بخش پایداری سرمایه‌گذاری نماید و در زمان نیاز برای تحقق اهداف معاف از مالیات از آن بهره‌برد.
- الف) سازمان کمتر از یک سوم مازاد خود را (دریافتی‌ها منهای هزینه‌ها) که از مدیریت دارایی‌ها حاصل شده و در عین حال بیش از ۱۰ درصد سایر منابع مالی مورد نیاز برای استفاده در زمان مقرر طبق بند ۵۵ نیست، اندوخته نماید.
- ب) سازمان بودجه خود را برای کسب منافع اعضای سازمان یا سهامداران و به منظور حفظ علاقه آن‌ها به انجمن یا استفاده از بودجه برای همین هدف در سال وصول بودجه، جمع‌آوری و نگهداری کند.
- سازمان گردهمایی‌های اجتماعی ترتیب دهد که نسبت به فعالیت‌های معاف از مالیات از اهمیت کمتری برخوردار است.
- سازمان وجوه زیر را به سرمایه خود بیفزاید:
  - الف) کمک‌های مالی پس از مرگ، در صورتی که برای هزینه‌های جاری مورث بودجه‌ای لحاظ نشده باشد.
  - ب) کمک‌های مالی‌ای که اهداکننده به صراحت مشخص کند به منظور تجهیز سازمان با سرمایه یا برای افزایش سرمایه در نظر گرفته شده است.
  - ج) کمک‌های مالی که ماهیت آن‌ها به عنوان سرمایه در نظر گرفته شده است.

۲-۴- مهم‌ترین مزایا و معایب فعالیت به عنوان نهاد خیریه

مزایای مالیاتی برای سازمان‌های خیریه و غیرانتفاعی، به منظور ایجاد انگیزه و حس

احترام نسبت به تعهد اجتماعی داوطلبانه با ابزار مالیاتی در نظر گرفته شده است. با فراهم شدن سهم کمک‌ها در جامعه، سازمان‌های خصوصی بار سنگینی را در زمینه اجتماعی از دوش دولت برداشته‌اند. به همین دلیل، دولت نیز منافع خود را با تشویق این تعامل خصوصی دنبال می‌کند. مزایای مالیاتی برای مشارکت اجتماعی می‌تواند برای هر دو طرف یک وضعیت "برد-برد" ایجاد کند [۲۸].

علاوه بر این از دیدگاه بین‌المللی، حمایت از پروژه‌های اجتماعی و سازمان‌های غیرانتفاعی به صورت مثبت بر دولت و آگاهی از مسئولیت اجتماعی خود اثرگذار خواهد بود.

۲-۴-۱- مزایا

۲-۴-۱-۱- معافیت مالیاتی

سازمان‌ها با دنبال کردن اهداف خیریه و بشردوستانه از دو طریق منفعت کسب می‌کنند: سازمان‌های خیریه برای ارث، هدیه و درآمد شرکت، مالیاتی نمی‌پردازند و دوم اینکه هدایا و اوقاف می‌تواند از درآمد مشمول مالیات اهداکنندگان کسر شود [۲۹].

• مالیات بر درآمد شرکت

قانون مالیات بر درآمد شرکتی اجازه می‌دهد که همه شرکت‌ها، انجمن‌ها و اوقاف مادامی‌که منحصراً اهداف منافع عمومی، خیرخواهانه و همچنین اهداف مذهبی را مطابق با بندهای ۵۱ تا ۶۸ قانون مالی عمومی آلمان، دنبال کنند، مشمول معافیت مالیاتی شوند. این معافیت مشمول درآمد کسب شده از کمک‌های اهدایی و عضویت و همچنین درآمد ناشی از سرمایه‌گذاری می‌شود. بر طبق بند ۶۴ قانون مالی عمومی، فعالیت‌های تجاری غیر مرتبط مشمول مالیات می‌باشد که در حال حاضر ۱۵ درصد می‌باشد [۲۹].

بر همین اساس فعالیت‌های مرتبط بر طبق بند ۶۵ تا ۶۸ قانون مالی عمومی که مشمول معافیت مالیاتی می‌شود به شرح زیر می‌باشد:

– اداره‌ی خانه‌های سالمندان، کودکان و جوانان یتیم، افراد معمول و غیره

- بیمارستان‌ها
  - مدارس و دانشگاه‌ها
  - مؤسسات هنری و موزه‌ها
  - کارگاه‌هایی برای افراد معلول
  - خدمات مشارکتی خیریه مانند خدمت لباسشویی برای بیمارستان‌های خیریه
- در مورد فعالیت‌های غیرمرتبط نیز، بر طبق بند ۶۴ قانون مالی عمومی، فعالیت‌های با گردش مالی کمتر از ۳۵،۰۰۰ یورو (۱۱۹ میلیون تومان) مشمول مالیات نمی‌شوند.

• مالیات بر هدایا و ارث

مؤسسات خیریه از پرداخت مالیات هدایا و ارث معاف هستند.

• مالیات بر ارزش افزوده

قانون مالیات بر ارزش افزوده بر کالاها و خدمات در کشور آلمان وجود دارد. با این وجود بسیاری از فعالیت‌ها که به عنوان خیریه نیز هستند از این مالیات معاف هستند، این فعالیت‌ها عبارت‌اند از فعالیت‌های حوزه سلامت، آموزش، فرهنگ و علم. در بیشتر مواقع، داشتن عنوان خیریه، شرط اولیه برای این معافیت از مالیات نیست. در برخی موارد نیاز به مجوز از مقامات ایالتی می‌باشد. همچنین اگر فعالیت مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد، خیریه‌ها می‌توانند از این مالیات کسر نمایند (۷ درصد) به جز در مواردی که فعالیت‌ها در تجارت نامرتبط می‌باشد که در این صورت مالیات بر ارزش افزوده به صورت کامل (۱۹ درصد) دریافت می‌شود. امتیازهای مالی^۱ مشمول مالیات بر ارزش افزوده نمی‌شود [۲۹].

• مالیات تجارت

علاوه بر مالیات بر درآمد شرکت، در آلمان مالیات دیگری بر سود تعلق می‌گیرد که حدود ۱۵ درصد می‌باشد. عایدی ناشی از این مالیات – برخلاف عایدی ناشی از مالیات بر درآمد – به ایالات^۲ می‌رسد، اگرچه این مالیات به عنوان یک مالیات فدرال

1. Grant

2. Communities

مطرح شده است. مؤسسات خیریه مشمول این مالیات نمی شوند.

۲-۴-۱-۲ - سایر مزایا

علاوه بر جنبه های ممتاز مالیاتی برای سازمان های غیرانتفاعی، مزایای دیگری همچون معافیت و یا کسراز برخی عوارض برای این سازمان ها در نظر گرفته شده است. همچنین، مدیریت یک سازمان معاف از مالیات روش ساده تری برای دستیابی به یارانه های عمومی و یا استفاده از ساختمان های عمومی است. در روابط حقوقی از سازمان خیریه به عنوان یک نوع مهر تأیید برای تخصیص منابع عمومی کنترل شده یاد می شود [۲۹].

۲-۴-۱-۳ - مزایا برای اهداکنندگان

قانون مالیات بر درآمد^۱ و قانون مالیات درآمد شرکتی^۲ مزایای ویژه مالیاتی به افراد خیر اعطا می کند.

اهداکنندگان حقیقی و حقوقی مزایای مالیاتی مشابهی را برای امور خیریه خود دریافت می کنند. آن ها می توانند میزان کمک اهدایی خود را از درآمد قبل از مالیات خود تا ۲۰ درصد کسر کنند. علاوه بر این وارثان دارایی تا زمانی که به مؤسسات خیریه کمک می کنند، از مالیات هدیه و ارث معاف هستند. با این حال، نمی توان مالیات هدایا و ارث را به صورت همزمان با مالیات درآمد کاهش داد، در واقع اهداکنندگان باید تصمیم به انتخاب یکی از این مزایا بگیرند [۲۹].

۲-۴-۱-۴ - وقف به بنیادهای خیریه

در سال ۲۰۰۰، قوانین جدیدی در ارتباط با کسر مالیات برای افراد خیر، به بنیادها وضع شد و در سال ۲۰۰۷ مجدداً این قوانین بهبود یافت. کمک های مالی به بنیادها از مزایای مالیاتی بیشتری نسبت به کمک های مالی به نهادهایی مانند انجمن ها و شرکت ها برخوردار هستند. همان طور که پیش از این اشاره شد، عبارت "بنیاد" شامل هر دو نوع "مستقل" و "غیرمستقل" می باشد [۲۹].

1. The Income Tax Act (Einkommensteuergesetz or EStG)

2. Income Tax Act (Körperschaftsteuergesetz or KStG)

علاوه بر این براساس قانون کسورات مالیاتی عمومی، فرد اهداکننده‌ی کمک می‌تواند تا ۱ میلیون یورو (۳/۴ میلیارد تومان) از مالیات خود کسر کند در صورتی که این سهم را به بنیادهای خیریه اهدا کند. شایان ذکر است که پیش‌بینی‌های مشابه این مورد در قانون مالیات بردرآمد شرکت‌ها وجود ندارد؛ بنابراین، اهداکنندگان به شرکت‌ها از مزایای مالیاتی در نظر گرفته‌شده برای اهداکنندگان به بنیادها بهره نمی‌برند [۲۹].

۲-۴-۱-۵- گواهی معافیت‌های مالیاتی

سازمان‌های خیریه قادر به دریافت کمک‌های مالی معاف از مالیات به‌طور مستقیم هستند و همچنین می‌توانند به‌طور مستقل رسید کمک‌های مالی اهداکننده را صادر کنند. در صورت سهل‌انگاری یا نیت سوء، فرد مسئول (در دفتر موسسه خیریه) مکلف به پرداخت مالیات ۳۰ درصد از مقدار کمک‌های اهدایی به‌عنوان جریمه برای ظفهوروی از مالیات هستند [۲۹].

۲-۴-۱-۶- معافیت از مالیات هدایا و ارث

وارثان دارایی‌های ناشی از هدایا و یا ارث در صورتی که کل آن و یا بخشی از آن را به‌صورت کمک‌های خیریه به بنیادها اهدا کنند از مالیات برارث و هدایا معاف می‌شوند. در صورتی که آن‌ها بخواهند از این مزیت مالیاتی برخوردار شوند باید ظرف مدت ۲۴ ماه، ارث و یا هدیه خود را اهدا کنند [۱۹].

۲-۴-۲- معایب

نقطه ضعف اصلی برای سازمان‌های خیریه مشکل در انصراف دادن از فعالیت خیریه است. در صورت خروج، موسسه خیریه مشمول مالیات برای ۱۰ سال گذشته است که عملاً در اکثر موارد غیرممکن است.

همچنین سطح دستمزد مدیران و کارکنان سازمان‌های خیریه عملاً هنوز هم پایین‌تر از افراد هم‌تراز خود در سازمان‌های مشابه انتفاعی است [۲۹].

۲-۵- فرآیند شکل‌گیری یک موسسه خیریه

به‌منظور شناخته شدن یک موسسه به‌عنوان خیریه، سازمان باید یک وضعیت

رسمی مانند، انجمن ثبت شده یا ثبت نشده، بنیاد، شرکت با مسئولیت محدود و یا حتی یک شرکت سهامی، داشته باشد.

علاوه بر این، برای اخذ شرایط معافیت مالیاتی، اساسنامه و عمل سازمان باید در جهت مقررات مالیاتی مربوطه باشد [۲۹].

بر اساس بند ۵۹ قانون مالی عمومی، در صورتی که اساسنامه انجمن ها و بنیادها و یا سایر منشورهای قانونی موجود، دنبال کردن مستقیم و انحصاری ملزومات ذکر شده در بندهای ۵۲ تا ۵۶ قانون مالی عمومی را تأیید نماید، امتیازات ویژه مالیاتی اعطا خواهد شد. لازم است که سازمان از پیش نویس اساسنامه انجمن ها که در آن مهم ترین اصول معافیت مالیاتی ذکر شده، استفاده کند [۲۹].

علاوه بر این، لازم است در اساسنامه انجمن و اسناد تجاری بنیاد پیش بینی ای برای تعهد سرمایه انجام گیرد. بر اساس بند ۶۱ قانون مالی عمومی، تعهد سرمایه مالی کافی در صورتی وجود دارد که تصمیم در مورد اینکه پس از انحلال و یا ابطال انجمن سرمایه، در کجا مصرف خواهد شد در اساسنامه به صورتی ذکر شود که شامل موارد ممتاز مالیاتی باشد [۲۹].

امتیازات مالیاتی توسط مقامات مالیاتی محلی برای دوره ارزیابی اعطا می شود. با این حال، قبل از شکل گیری و ثبت موسسه خیریه، می توان از مقامات مالیاتی درخواست کرد تا نظر خود را در مورد پیش نویس اساسنامه ارائه دهند. به محض اینکه موسسه خیریه تأسیس شد، می تواند درخواست تأیید اولیه برای وضعیت معافیت مالیاتی شامل اجازه صدور رسیدهای کمک های اهدایی را بنماید [۲۹].

در اکثر موارد برای سازمان های کوچک، عنوان خیریه توسط مقامات مالیاتی محلی هر سه سال کنترل می شود. نظارت عمومی معمولاً ملایم است و شامل بازرسی معمول و به ندرت یک ممیزی کامل می باشد. علاوه بر این، اطمینان از تعهد سرمایه ضروری است زیرا انحراف از اهداف و اقدامات سبب می شود که مقام مالیاتی انحلال سازمان را تصویب نماید. مؤسسات خیریه ای که نقضی در معافیت مالیاتی آن ها پیدا شود، ممکن است وضعیت معاف از مالیات خود را از دست دهند که این حالت بر وضعیت

مالیاتی سال‌های گذشته آن‌ها نیز اثرگذار خواهد بود (۱۰ سال گذشته) [۲۹]. اداره مالیات محلی در هر دوره ارزیابی در مورد نوع و میزان کاهش مالیات تصمیم می‌گیرد. در بررسی‌ها مشخص می‌شود که قصور از مقررات خیریه تا چه حد بوده است. عواقب این قصور لغو وضعیت خیریه برای دوره‌های تخطی و دریافت مالیات ۱۰ سال گذشته می‌باشد [۲۹].

۲-۶- روند تأسیس انجمن ثبت شده

۱. در اولین گام، بنیان‌گذاران با قصد تأسیس یک انجمن ثبت شده جلسه‌ای تشکیل می‌دهند. آن‌ها باید تصمیم بگیرند که در اساسنامه اسامی، جایگاه‌ها و هدف تنظیم شود. علاوه بر این اساسنامه حاوی مقررات همکاری، دسترسی‌ها، حقوق و تعهدات اعضا، رأی‌گیری اعضای هیئت مدیره، مجمع عمومی و نحوه انحلال می‌باشد.
۲. بنیان‌گذاران به اعضای هیئت مدیره روی می‌دهند.
۳. هیئت مدیره برای ثبت نام در انتخاب فرد ذی صلاح برای انجمن که توسط دادگاه مدنی محلی حمایت شده است، درخواست می‌دهند. در صورتی که برنامه و مشخصات با الزامات قانونی مطابقت داشته باشد، فرد تأیید می‌شود.
۴. ثبت نام انجمن منجر به کسب ظرفیت‌های قانونی آن می‌شود. در نتیجه، انجمن به عنوان یک شخص حقوقی که مشمول حقوق و وظایف است، شناخته می‌شود. بدین ترتیب، انجمن مسئولیت‌ها را متقبل خواهد شد و افراد حقیقی دیگر مسئول نخواهند بود.
۵. انجمن درخواست گواهی موقت معافیت مالیاتی به مقام مالی محلی می‌دهد تا مجاز به صدور رسید کمک‌های اهدایی گردد. با توجه به اینکه برای تأسیس یک انجمن ثبت شده، نیاز به هزینه اولیه نمی‌باشد، ایجاد آن‌ها ساده است و هزینه‌های کمی را در بردارد؛ بنابراین شکل حقوقی انجمن برای سازمان‌های غیرانتفاعی، مستقل از دارایی و متمرکز بر فعالیت داوطلبانه، مناسب به نظر می‌رسد [۲۹].

۷-۲- نهادهای خیریه خارجی فعال در کشور آلمان

به طور کلی، به منظور کسب معافیت مالیاتی در آلمان، لازم است پیش شرط تحقق یک نهاد آلمانی برای یک سازمان خیریه خارجی رخ دهد. دادگاه عدالت اروپا در پاسخ به این قانون برگزار شد: بنیادی که در یک کشور به عنوان خیریه شناخته شده است و همچنین ملزومات قانونی کشور دیگر را نیز رعایت می‌کند و منافع عمومی کشور دیگر را نیز تأمین می‌نماید و در برابر مقامات ملی کشور دیگر از جمله دادگاه آن پاسخگو می‌باشد، مقامات کشور دیگر (عضو اتحادیه اروپا)، نمی‌توانند حقوق این بنیاد را تنها به دلیل اینکه در محدوده اراضی آن‌ها تأسیس نشده است به رسمیت نشناسند. بر این اساس، سازمان‌های خارجی که مشمول معافیت مالیاتی هستند، می‌توانند از معافیت بهره‌مند گردند. با این حال، سازمان‌های خارجی برای استفاده از معافیت مالیاتی در آلمان هنوز هم با مشکلات عملیاتی مواجه هستند. به عنوان مثال، هنوز مشخص نشده است که مقام ذی صلاح برای تشخیص معافیت مالیاتی یک سازمان خیریه خارجی، کدام نهاد است [۲۹].

در اول ژانویه ۲۰۰۹ تصویب شد که سازمانی که اهداف معاف از مالیات در خارج از کشور را دنبال می‌کند باید یا از افراد مقیم و یا افرادی که بیشتر در آلمان مستقر هستند، باشند و یا سهمی به اعتبار دولت آلمان در کشورهای دیگر بپذیرد. این معیارها باید به طور کلی توسط یک نهاد داخلی و یا یک نهاد خارجی که اهداف خیریه خود را در آلمان ترویج می‌دهد، تحقق یابد؛ بنابراین، این موارد در عمل به سازمانی مربوط می‌شود که بدون انجام دادن اهداف خیریه در آلمان، مشمول معافیت مالیاتی می‌باشد [۲۹].

۸-۲- نهادهای خیریه آلمانی فعال در خارج از کشور

قانون مالیات آلمان^۱ مخالف ایده‌ی فعالیت‌های خیریه در خارج از کشور نیست؛ به عبارت دیگر، مؤسسات خیریه در صورتی که اهداف خود را در خارج از کشور آلمان پیگیری نمایند، وضعیت معافیت مالیاتی خود را از دست نمی‌دهند [۲۹].
به عنوان یک اصل اساسی، سازمان‌های خیریه باید فعالیت‌های خود را همان‌گونه

1. German Tax Law (Gemeinnützigkeit)

که در اساسنامه ذکر شده است به صورت "مستقیم" دنبال کنند. باین حال، براساس بند ۵۸ قانون مالی عمومی، سازمان‌های معاف از مالیات مجاز به جمع‌آوری کمک مالی برای تحقق اهداف خیریه سازمانی دیگر هستند؛ بنابراین نهادهای خیریه آلمانی، مجاز به درخواست بودجه از سازمان‌های دیگر هستند [۲۹].

به منظور اخذ شرایط جمع‌آوری کمک مالی، لازم است که صراحتاً در قوانین انجمن و یا بنیاد ذکر شده باشد "استفاده از منابع مالی برای تحقق یک یا چند هدف از اهداف ویژه مالیاتی سازمانی دیگری باشد."؛ باین حال، مشخصات دقیق از نام گیرنده کمک مالی لازم نیست. (بند ۵۸ قانون مالی عمومی)

در برخی موارد ممکن است مقامات مالیاتی آلمان، نیازمند دریافت اطلاعاتی در مورد فعالیت‌های نهاد دریافت‌کننده خارجی باشند [۲۹].

در این شرایط اطلاعات مورد نیاز به شرح زیر خواهد بود:

– قراردادهای موسسه خیریه که به دنبال کردن اهداف منتج شده است.

– توصیف فعالیت‌های موسسه خیریه

– مواد مندرج در پروژه‌ها (منتشر شده در مطبوعات و بروشورها)

– نظریک حسابرس محلی

– تأییدیه‌های رسمی از مقامات محلی در حمایت از موسسه خیریه

– تأییدیه‌های رسمی سفارت آلمان در تأیید پروژه‌های خیریه انجام شده

علاوه بر این، ارسال هرگونه سند رسمی صادر شده توسط مقامات مالیاتی محلی

می‌تواند مفید باشد. (اسناد باید به زبان آلمانی ارائه گردند). [۲۹].

۹-۲- اهداکنندگان به نهادهای خیریه خارجی

در گذشته، قانون مالیاتی آلمان، به صورت کلی تأسیس و یا حمایت از مؤسسات خیریه خارجی با صندوق داخلی معاف از مالیات را نمی‌پذیرفت. این موضوع به این دلیل بود که مقامات مالیاتی آلمان قادر به بررسی صحت دنبال کردن فعالیت‌های خیریه توسط سازمان‌ها نبودند. براساس قوانین مالیاتی آلمان، سوءاستفاده از بودجه،

ضمانت اجرایی ندارد. به منظور غلبه بر این محدودیت، یک موسسه خیریه داخلی ایجاد می‌شود و از درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری‌های خود می‌تواند به دریافت‌کنندگان خارجی وجوه مالی انتقال دهد. (بند ۵۸ قانون مالی عمومی) [۲۹].

با توجه به برخی احکام اخیر از دادگاه عدالت اروپا، گزینه‌های کسورات بین مرزی در اتحادیه اروپا بهبود یافته و قانون آلمان نیز اصلاح شده است.

به عنوان اولین گام، مزایای برون مرزی به سازمان‌های خیریه‌ای که در سایر کشورهای عضو اتحادیه اروپا و یا در منطقه اقتصادی اروپا^۱ هستند و مشمول بدهی مالیاتی محدود در آلمان می‌باشند، اعطا می‌شود. با این حال لازم است که مالیات‌دهنده داخلی در آلمان اثبات کند که سازمان خارجی ملزومات قانونی^۲ را رعایت می‌نماید؛ بنابراین ماده ذکر شده در عمل اثری ندارد [۲۹].

علاوه بر این، در سال ۲۰۰۹، دادگاه عدالت اروپا حکم داد که مزایای داده شده توسط مالیات‌دهندگان به نهادهای خیریه مستقر در سایر کشورها باید به صورت عمومی مطابق با قوانین مالیاتی کشور مبدأ مشمول کسر مالیات شود. مالیات‌دهندگان باید این امکان را داشته باشند که اثبات کنند هدیه‌ای که به نهاد موجود در سایر کشورهای عضو اتحادیه داده می‌شود، ملزومات قانونی برای اعطای چنین هدیه‌ای را دارد [۲۹].

زمانی که یک نهاد به عنوان یک موسسه خیریه در یکی از کشورهای عضو اتحادیه ملزومات قانونی کشور دیگر را اجرا نماید و هدف آن ترویج منافع عمومی باشد، حق رفتار برابر صرفاً به دلیل تأسیس در کشوری دیگر نفی نمی‌شود. علاوه بر این، نیاز به حراست از نظارت مالی، نمی‌تواند محدودیت معافیت مالیاتی هدایا را توجیه کند. با این حال، مقامات مالیاتی مربوط می‌توانند از مالیات‌دهندگان درخواست کنند که به منظور اثبات تحقق شرایط معافیت مالیاتی، مدارکی را ارائه نمایند [۲۹].

در سال ۲۰۱۰ پارلمان آلمان مقررات امکان کسر مالیات هدایای برون مرزی را تصویب کرد. کمک‌های مالی با اهداف خیریه و مذهبی به شرکت‌های اتحادیه اروپا، اگر شهروندان آلمانی از فعالیت‌های نهاد نفع ببرند و یا فعالیت‌های آن نهاد، به جمهوری

1. EEA

2. Gemeinnützigkeit

فدرال آلمان اعتبار دهد، مشمول کسر مالیات خواهد شد. کمک‌های مالی برای اهداف خیریه و مذهبی به نهادهای معاف از مالیات اتحادیه اروپا مشمول کسر مالیات می‌شود اگر:

۱. نهاد مشمول بدهی مالیاتی در آلمان شود؛
۲. کشور عضو اتحادیه، کمک‌های اداری و کمک به جمع‌آوری مالیات کند.

کمک به امور خیریه خارجی می‌تواند معاف از مالیات هدیه وارث باشد، اگر کشور محل اقامت ذینفع وارد یک توافق دوجانبه با کشور آلمان شود. به‌عنوان مثال چنین توافقی در ماده ۱۰ کنوانسیون بین جمهوری فدرال آلمان و ایالات متحده آمریکا برای اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در رابطه با مالیات بر املاک، ارث و هدایا، وجود دارد. براساس این توافق، اموال منتقل شده به سازمان پیگیر اهداف عام‌المنفعه که در یک کشور مستقر است و در آنجا معاف از مالیات است، باید معاف از مالیات ارث و هدیه توسط دولت متعاقد دیگر باشد که انتقال اموال نیز معاف از مالیات می‌باشد زمانی که در یک سازمان داخلی مشابه معاف باشد [۲۹].

فصل سوم |

روند توسعه و وضعیت موجود وقف و امور خیریه در کشور آلمان

۳- روند توسعه و وضعیت موجود وقف و امور خیریه در کشور آلمان

۳-۱- مقدمه

پس از بررسی وضعیت عمومی کشور آلمان و آشکار شدن مفهوم وقف و امور خیریه و همچنین قوانین مربوط به آن در این کشور، در این فصل به بررسی روند تاریخی توسعه و تکامل وقف و امور خیریه در کشور آلمان پرداخته می‌شود و پس از آن به بررسی وضعیت موجود و آمارهای مربوط به نهادها و درآمدهای آن‌ها پرداخته خواهد شد. در ابتدا روند توسعه و وضعیت موجود وقف و امور خیریه در کشور آلمان ارائه شده است، در ادامه وضعیت موجود اماکن مذهبی ادیان مختلف و همچنین نهادهای مهم اسلامی در کشور آلمان آورده شده است و در نهایت فعالیت‌های بین‌المللی دولت آلمان ارائه شده است.

۳-۲- روند توسعه

تاریخچه‌ی تشکیل نهادهای وقفی در آلمان به آغاز قرون وسطی بازمی‌گردد. اغلب موقوفاتی که در قرون وسطی بنیاد نهاده شد، موقوفات بیمارستانی بودند که به نیازمندان، خدمات پزشکی ارائه می‌دادند. در جامعه‌ای بدون خدمات اجتماعی دولتی، فقرا، بیماران، زنان بیوه و یتیمان فقط در بیمارستان‌هایی که توسط کلیسا یا افراد ثروتمند بدین منظور وقف شده بود، مراقبت می‌شدند و خدمات پزشکی رایگان دریافت می‌کردند [۲۷].

در طول تاریخ تغییراتی درباره مصادیق خیرات پدید آمده است. مفهوم عنوان پیا

کوزا^۱ که در قرون وسطی رواج داشته است، شامل مواردی چون هرگونه عملی که موجب خشنودی خدا می‌گردد، کمک به نیازمندان، تزئینات کلیسا، کمک به تحصیلات جوانان و حتی دفاع از مسیحیت در برابر کفار بوده است. در قرون اخیر به دلیل ناتوانی دولت‌ها و جوامع در برطرف ساختن همه نیازهای جامعه مدرن، نیاز به کمک‌های داوطلبانه افراد در جامعه بیشتر حس می‌شود [۲۷].

تعریف قانونی ماهیت وقف نیازمند تعاریف دقیق قوانین مالی و مهندسی مالی در سیاست‌گذاری کشور آلمان خواهد بود. قوانین مالی در کشور آلمان برای خیرات مانند قوانین مالیاتی شرکتی است و این‌گونه امور معاف از مالیات شناخته می‌شود. سازمان‌ها می‌توانند، در صورتی که فعالیت‌های خیرخواهانه، به صورت دقیق، در اساسنامه آن‌ها ذکر شده باشد، با توجه به قانون مالی عمومی^۲، از معافیت مالیاتی برخوردار شوند؛ روشن است که تعریف فعالیت خیریه به عنوان یک هدف عمومی و اینکه چه کسی می‌تواند از پرداخت مالیات معاف باشد، بر عهده مقامات هر ایالت است. با این حال، برای توصیف چارچوب قانونی از سازمان‌های خیریه، قوانین مالیاتی کافی به نظر نمی‌رسد و از آنجایی که این سازمان‌ها، نهادهایی قانونی هستند، اولین قانونی که در مورد آن‌ها اعمال می‌شود قانون مدنی^۳ خواهد بود [۲۷].

نخستین سازمان‌های خیریه در کشور آلمان مربوط به بنیادهای خیریه‌ای است که در قرون وسطی تأسیس شدند. این بنیادها تحت کنترل کلیسا بودند. در طول قرن سیزدهم میلادی، بنیادهایی ایجاد شدند که مستقل از کلیسا بودند و توسط یک فرد غیرروحانی مدیریت می‌شدند و توسط مقامات دولتی نظارت می‌شدند. این بنیادها اهداف مذهبی و اجتماعی مانند فراهم کردن بیمارستان و اقامتگاه را دنبال می‌کردند. در طول قرون هفدهم و هجدهم میلادی، بنیادها بیشتر به سمت اهداف غیرمذهبی مانند آموزش و علم گرویدند. بنیادهای خصوصی برای مدتی طولانی به دید منتقدانه دیده می‌شدند. اهداف خیرخواهانه به عنوان یکی از عملکردهای اصلی ایالتی بود،

1. Pia Causa

2. Abgabenordnung

3. Civil Law

بنابراین، بنیادهای خصوصی مشمول مقررات بسیار سخت دولتی بودند. در پروس^۱ دولت می توانست به راحتی بنیادهای خصوصی را منحل کند. در دوره پیش از جنگ جهانی اول، صنعتگران با کمک های مالی خود از علم و هنر حمایت می کردند. از سال ۲۰۰۲، قانون فدرال بنیادها بازبینی شد. امروزه تأکید بر نیت خیر و بصیرت هیئت مدیره در پیشبرد اهداف بنیاد می باشد [۲۹].

در اواسط قرن نوزدهم میلادی، مردم می توانستند بدون مجوز عمومی به انجمن ها ملحق شوند و اهداف خیرخواهانه، اجتماعی، علمی و هنری را دنبال کنند [۲۹]. امروزه، نیروهای اصلی اقتصادی و بخش قابل توجهی از زندگی اجتماعی و بهبود آن بر عهده سازمان های خیریه است. این سازمان ها نیازهای اساسی بشر، از هنر تا مبارزه با فقر را تحت پوشش قرار می دهند.

سنت کمک های خیرخواهانه در آلمان، از دیرباز وجود داشته است و حجم قابل توجهی را به خود اختصاص می داده است. با این حال، بخش کمک های خیریه نسبتاً پیچیده است و شامل انواع مختلفی از مؤسسات می باشد. این موضوع به این دلیل است که امور خیریه به دو بخش تقسیم می شود: یک بخش مربوط به سازمان های فعال در زمینه فرهنگ، تفریح و ورزش و محیط زیست که نیازمند حجم بالایی از مشارکت مردمی است و شدیداً وابسته به تأمین مالی و فعالیت داوطلبانه می باشد. بخش دوم شامل سازمان هایی است که در بخش خدمات اجتماعی و سلامت فعال هستند. سازمان های فعال در بخش سلامت و خدمات اجتماعی در سطح حرفه ای هستند، در نتیجه کمتر بر پایه مشارکت های مردمی است و بیشتر متکی بر درآمد حاصل از پرداخت بیمه های اجتماعی و یارانه مستقیم دولت است [۲۹].

انجمن بنیادهای آلمانی، از سال ۱۹۹۰ سالانه فهرستی را منتشر می کند که اطلاعاتی درباره ی تقریباً ۹۰ درصد موقوفات آلمان در آن درج شده است.

تا سال ۱۹۰۰ میلادی فقط ۱,۱۸۲ موقوفه و انجمن خیریه ی ثبت شده وجود داشت که تعدادی ناچیز بود. بخش اعظم نهادهای عام المنفعه، یعنی تعداد ۹,۴۶۴ مؤسسه و

۱. بین سال های ۱۸۷۱-۱۹۴۵ به یکی از ایالت های امپراتوری آلمان تبدیل شد: Prussia.

موقوفه در سی ساله‌ی اخیر تأسیس شده است. البته در حال حاضر همه‌ی آن‌ها مشغول فعالیت نیستند زیرا فقط ۷,۷۸۰ موقوفه و انجمن خیریه به ثبت رسیده است [۲۹].

بررسی‌های آماری نشان می‌دهد که ۲۹ درصد موقوفات اهداف اجتماعی، ۲۰ درصد اهداف تعلیم و تربیتی و ۱۲ درصد اهداف علمی و پژوهشی را سرلوحه‌ی کار خود قرار داده‌اند. البته ۳۲ درصد همه‌ی موقوفات کلیه موارد ذکرشده را جزو اهداف کلی خود منظور داشته‌اند [۲۹].

این آمار نشان‌دهنده‌ی اهمیت تعلیم و تربیت و علم در نظر واقفان و خیرین است. بسیاری از واقفان بر این اعتقادند که جامعه برای نیل به اهداف والایی خود نیاز به افرادی تحصیل کرده و باسواد دارد. اگرچه اکثریت موقوفات هدف حمایت از خدمات اجتماعی را برای خود برگزیده‌اند، اما این حوزه با توجه به سرمایه‌ی در نظر گرفته شده برای آن، چندان وسیع نیست. در مجموع فقط ۱۸/۸ درصد از کل سرمایه‌ی همه‌ی موقوفات آلمان به مصرف حل مسائل اجتماعی می‌رسد [۲۹].

موقوفات در زمینه‌ی تعلیم و پژوهش صاحب ۵۴ درصد کل سرمایه‌ی موقوفات و بنیادهای خیریه هستند. سرمایه‌ی در نظر گرفته شده از سوی این نهادها برای حمایت از هنر و امور فرهنگی در مقام دوم پس از تعلیم و پژوهش قرار دارد. از ۱,۴۰۷ موقوفه‌ای که هدف آن‌ها حمایت از علم و پژوهش است، ۸۲۴ نهاد به حمایت از اهداف پژوهشی در همه‌ی زمینه‌ها، ۲۱۶ موقوفه به پژوهش‌های علوم انسانی، ۱۱۹ موقوفه به پژوهش‌های صنعتی و ۱۶۱ موقوفه به پژوهش‌های علوم طبیعی و زیست‌محیطی اختصاص دارند [۲۹].

به جز بنیادهایی مانند موقوفات آدنائر، بل، ابرت، ناومن و زیدل که سمت و سوی سیاسی دارند، موقوفات کلیسای کاتولیک و پروتستان، موقوفات وابسته به اتحادیه‌های کارگری و موقوفات بخش اقتصادی آلمان نیز به انحای مختلف به حمایت از دانشجویان می‌پردازد [۲۹].

البته بسیاری از کارخانه‌ها و صاحبان صنایع نیز بنیادها و موقوفات خصوصی برای اعطای کمک هزینه‌ی تحصیلی به دانشجویان ایجاد کرده‌اند. در این بنیادها حمایت از

دانشجویان و طرح‌های پژوهشی با یکدیگر تلفیق شده‌اند. مثلاً صاحبان صنایع بزرگ شیمیایی اغلب کمک‌هزینه‌ی خود را به دانشجویانی اختصاص می‌دهند که در رشته‌های خاص و موردعلاقه‌ی این صنایع تحقیقاتی انجام دهند [۲۹].

بیشترین بودجه از محل اعتبارات استان به بنیادهای خیریه و موقوفات وابسته یا هم‌سوبا احزاب تعلق می‌گیرند. نقطه‌ی مشترک این‌گونه نهادها، نزدیکی به یکی از احزاب دارای نماینده در مجلس ملی آلمان است، البته در اساس‌نامه اغلب آن‌ها بر استقلال حقوقی، داشتن مسئولیت حقوقی و عدم وابستگی کامل به «حزب مادر» تأکید شده است [۲۹].

اختصاص بودجه به این نهادها همواره موضوع بحث و مناقشه در محافل عمومی بوده است. برخی معتقدند که احزاب از این‌گونه نهادها برای فرار از پرداخت بخشی از مالیات خود استفاده می‌کنند.

بسیاری از موقوفات و بنیادهای هم‌سوبا احزاب سیاسی در خارج از مرزهای آلمان از احترام و اعتبار خاصی برخوردارند زیرا آنان بیش از نیمی از بودجه‌ی خود را صرف انجام طرح‌هایی در خارج از آلمان می‌کنند. مثلاً موقوفات فریدریش ابرت که هم‌سوبا حزب سوسیالیست آلمان است، در اسپانیا و پرتغال طرح‌هایی برای دموکراتیزه کردن جوسیاسی پس از سقوط دیکتاتورهای این دو کشور در دست اجرا دارد یا موقوفات کنراد آدناوئر، هم‌سوبا حزب سوسیال‌دمکرات آلمان^۲ در شیلی بسیار فعال است [۲۹].

درباره‌ی این‌گونه نهادها در داخل آلمان هرچه هم کم باشد، باید گفت که بنیادها و موقوفاتی با اهداف سیاسی در خارج از مرزهای آلمان جایگاه ویژه‌ای دارند. در هیچ کشور دیگری در دنیا چنین شبکه‌ای از موقوفات وابسته به احزاب وجود ندارد که با عایدات سالانه ۶۰۰ میلیون مارک، از حمایت دولتی نیز برخوردار باشد. این ویژگی البته ریشه در وقایع تاریخی دارد. پس از تجربه‌ی فروپاشی دموکراسی در دوره‌ی استقرار ناسیونال سوسیالیسم در آلمان و زمان حکومت رایش سوم (حکومت هیتلر و نازی‌ها)، سیاستمداران آلمان در دوره‌ی بعد از جنگ (پس از سال ۱۹۴۵)، بر آن شدند تا به امور

1. SPD
2. CDU

آموزشی در جهت ترویج دموکراسی دست یازند و چنین اقداماتی را نهادینه کنند. امروزه هم حکومت آلمان بر این اعتقاد است که نهادها و موقوفات سیاسی از طریق کارآموزشی و ترویجی خود، تضمینی برای دموکراسی هستند و به همین دلیل با اختصاص بودجه‌ای قابل توجه به حمایت از آن‌ها برخاسته است [۳۰].

دیوان عالی قضایی کشور آلمان عملکرد موقوفات و بنیادهای خیریه‌ی سیاسی را چنین توصیف می‌کند: «این نهادها باید مشوق درک وضعیت سیاسی در مردم بوده و چارچوب‌های لازم و قابل دسترس همگان را برای بحث درباره‌ی مسائل سیاسی فراهم آورند. به این ترتیب علاقه به همکاری فعال برای زندگی اجتماعی و سیاسی ایجاد شده و ابزارهای لازم برای نیل به این هدف فراهم آید». همه‌ی این‌گونه موقوفات و بنیادها سالانه به دانشجویان با استعدادی که از نظر سیاسی و اجتماعی فعال باشند، کمک هزینه‌ی تحصیلی اعطا می‌کنند [۳۰].

همه ایالت‌های آلمان به یک نسبت موقوفه ندارند. تقریباً کلیه موقوفات در ایالات ده‌گانه آلمان غربی سابق به انضمام برلن غربی قرار دارند و در ۵ ایالت آلمان شرقی سابق که اکنون جزء جمهوری فدرال آلمان هستند، فقط ۴۷ موقوفه باقی مانده است. بیشتر موقوفات آلمان شرقی تحت سلطه کمونیسم در چهل سال اخیر از میان رفته‌اند. [۳۰]

مقاطع ایجاد یا سال تأسیس وقف بیانگر روند روبه افزایش موقوفات و بنیادهای وقفی، بخصوص پس از جنگ جهانی دوم است، به طوری که از سال ۱۹۵۱ تا سال ۱۹۹۱ جمعاً ۲۴۹۵ موقوفه یا بنیاد ایجاد شده است [۳۰].

مقاصد این موقوفات روشن‌گر اهمیت تشخیص نیازهای اجتماعی و تأمین آن توسط واقفین است. بیشترین تعداد موقوفات به مقاصدی چون تکالیف اجتماعی (۳۳/۸ درصد موقوفات)، آموزش، تعلیم و تربیت (۲۱ درصد)، دانش، پژوهش و آموزش عالی (۱۱/۱ درصد)، هنر و فرهنگ (۹/۵ درصد) اختصاص یافته است. هرچند مبالغ مصرفی در فهرست روشن نیست، به نظر می‌رسد همین نسبت‌ها در مورد رقم مصارف کمابیش صدق کند. افزایش رقم جمع موقوفات به علت آن است که تعداد فراوانی از موقوفات چندمنظوره هستند و لذا تکرار نشده‌اند. بدیهی است نوع و سهم مقاصد در امور گوناگون در هر یک از ایالات آلمان با یکدیگر تفاوت دارند [۳۰].

پس از جنگ جهانی دوم از نظر سیاسی در مورد بنیادهای وقفی جریان بسیار شگفت‌آوری در آلمان ملاحظه می‌شود. سوسیال‌دموکرات‌ها، به طور اعجاب‌انگیزی دوستدار بنیادهای وقفی شده‌اند، زیرا آن‌ها در بنیادهای وقفی شرکت‌ها و بنگاه‌های بزرگ صنعتی اثری از اجتماعی شدن می‌دیدند و به نظر آنان کسی که وقف می‌کند، چیزی از حق و اختیار تصرف شرکت یا بنگاه بروسایل تولید را به نفع مقاصد عام‌المنفعه از دست می‌دهد و از این رو وقف مطلوب است. بدین ترتیب زیر نظر کارلواشمید، نخست‌وزیر و رتمبرگ جنوبی، بنیاد تسپلین از کارخانه‌های مای باخ تسپلین و کارخانه چرخ‌دنده فریدریش هافن پدید آمد [۳۰].

حزب دموکرات مسیحی نیز، همواره خود را مدافع موقوفات و بنیادهای وقفی دانسته است، زیرا موقوفات در آلمان بخصوص به عنوان تأسیسات و نهادهای محافظه‌کارانه‌ای که سنت‌های ویژه‌ای را حفظ می‌کردند، به شمار می‌رفتند و طبعاً دموکرات‌های مسیحی که خود را نگهبان همین‌گونه سنن می‌دانند پشتیبان اوقاف هستند. اما تنها در سال‌های اخیر است که اصطلاح و مفهوم «بنیاد وقفی اجرایی» به تدریج جاافتاده است [۳۰].

تعداد و اهمیت موقوفات و بنیادهای وقفی آلمان در حال حاضر در مقایسه با ایالات متحده آمریکا هنوز هم بسیار اندک است، اما روند رشد این نهادها در کشور آلمان به صورتی است که به نظر می‌رسد در سال‌های آتی رشد به سزایی را تجربه خواهد نمود. مصرف سودهای اقتصادی برای انجام دادن مقاصد عام‌المنفعه، انتقاد از نظام سرمایه‌داری را کاهش می‌دهد، از سوی دیگر موقوفات به ترویج تنوع حیات فرهنگی می‌پردازند و این چیزی است که دستگاه یکنواخت ساز دولت از عهده آن به چنان وجهی بر نمی‌آید.

روند تأسیس موقوفات و بنیادهای وقفی نه تنها در آلمان رو به گسترش است، بلکه انعطاف‌پذیر هم می‌شود. [۳۰]

۳-۳- وضعیت موجود وقف و امور خیریه در آلمان

امروزه حدود ۱۹،۰۰۰ بنیاد، ۲۰،۰۰۰ شرکت خیریه و ۶۰۰،۰۰۰ انجمن در آلمان وجود دارد که بیانگر اهمیت بالایی اقتصادی و اجتماعی بخش خیریه در آلمان می‌باشد.

با توجه به رشد بخش خیریه در آلمان، ساختار درآمدی منحصر به فردی بر آن حاکم می‌باشد. [۲۹].

بر اساس آمار "موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی"^۱ مقدار کمک‌های نقدی به سازمان‌های خیریه برتر که نشان اعتبار این موسسه را دریافت نموده‌اند، در سال ۲۰۱۰، معادل ۱,۴۸۶,۵۸۷,۰۲۹ یورو (۳/۱۷۳/۵ میلیارد تومان) بوده است که رشد ۳۳٪ درصدی نسبت به سال ۲۰۰۹ را داشته است. همچنین میزان کمک‌های غیرنقدی این سازمان‌ها در سال ۲۰۱۰ معادل ۴۶,۲۷۸,۶۷۶ یورو (۱۶۱ میلیارد تومان) بوده است [۳۱]. اطلاعات دقیق‌تر ۲۴۵ سازمان برتری که نشان اعتبار این موسسه را دریافت نموده‌اند، در جدول (۳-۱) ارائه شده است.

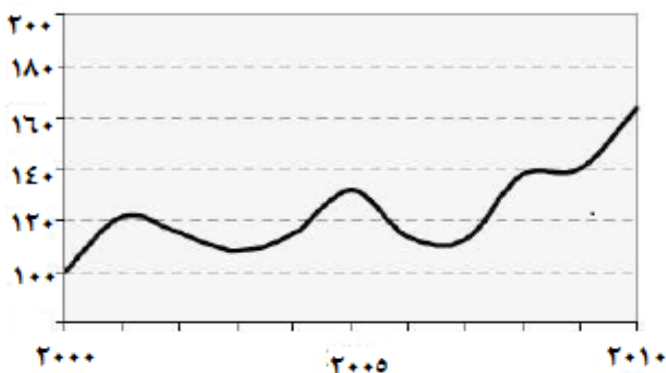
جدول ۳-۱. اطلاعات مالی ۲۴۵ سازمان دریافت کننده نشان "موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان"

۲۰۰۹	۲۰۱۰	منابع مالی (برحسب یورو)
۱,۱۱۹,۱۲۵,۹۱۳	۱,۴۸۶,۵۸۷,۰۲۹	کمک‌های مالی
۳۹,۵۱۳,۸۴۴	۴۶,۲۷۸,۶۷۶	ارزش کمک‌های غیرنقدی
۱۸۴,۲۰۵,۳۶۹	۱۷۵,۹۹۶,۳۷۶	تخفیف
۸۶,۳۹۴,۸۹۱	۸۸,۷۲۶,۶۴۴	ارزش کمک‌های کاربران عضو
۱۰,۴۲۶,۲۳۵	۱۱,۱۲۰,۷۷۴	جریمه
۱,۴۳۹,۶۶۶,۲۵۳	۱,۸۰۸,۷۰۹,۵۰۱	مجموع درآمدها
۴۹۴,۰۸۱,۷۲۷	۵۶۲,۲۴۵,۷۰۸	کمک‌های مالی دولت
۲۰۱,۱۷۳,۷۸۸	۲۷۳,۴۳۳,۸۶۳	کمک‌های مالی سایر سازمان‌ها
۶۰۹,۶۷۲,۰۸۹	۶۳۹,۹۸۹,۰۴۰	هزینه خدمات
۱۱۸,۵۹۵,۴۱۰	۱۲۴,۵۹۶,۹۵۴	سود و درآمد ملک
۱۳۱,۵۰۸,۹۹۷	۱۴۵,۴۷۶,۴۸۵	سایر درآمدها
۲,۹۹۴,۶۹۸,۲۶۶	۳,۵۵۴,۴۵۱,۵۵۳	جمع کل

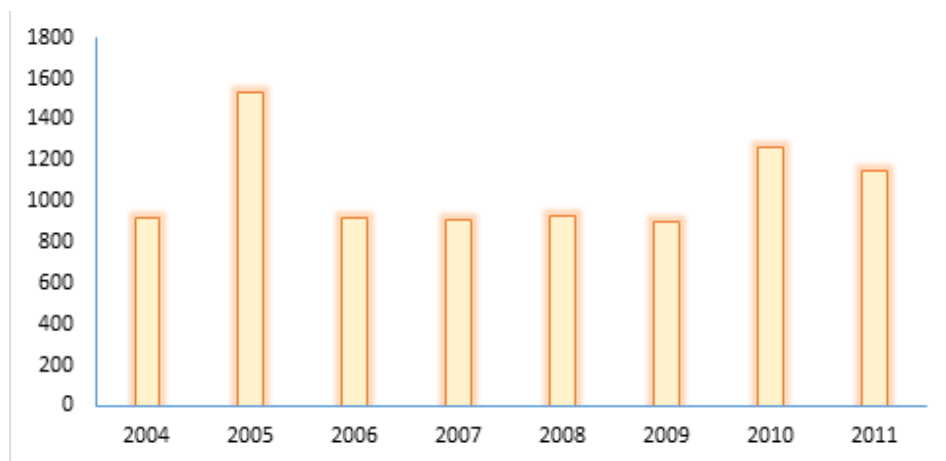
۲۰۰۹	۲۰۱۰	هزینه‌ها (بر حسب یورو)
۲,۴۰۴,۰۵۲,۶۵۹	۲,۷۱۳,۱۸۳,۰۳۰	هزینه پروژه
۲۰۳,۷۷۹,۱۶۰	۲۲۵,۹۵۷,۶۰۷	هزینه تبلیغات
۱۸۵,۳۶۳,۰۲۱	۱۸۸,۴۹۵,۳۰۶	هزینه‌های اداری
۲۶,۹۳۲,۸۹۶	۵۹,۹۴۱,۴۲۳	مدیریت درآمد (ثروت)
۳۹,۴۹۸,۴۰۵	۲۷,۱۱۰,۱۳۹	مالیات کسب و کار
۲,۸۵۹,۶۲۶,۱۴۲	۳,۲۱۴,۶۸۷,۵۰۶	مجموع هزینه‌ها

۲۰۰۹	۲۰۱۰	دارایی‌ها (بر حسب یورو)
۸۵۶,۹۵۶,۹۴۵ ج	۸۸۳,۹۶۰,۴۱۷	دارایی‌های ملموس
۲,۲۵۰,۷۶۴,۴۴۰	۲,۵۶۲,۵۲۵,۷۳۰	دارایی‌های مالی
۴۱۳,۴۶۸,۲۲۴	۴۱۴,۸۲۹,۸۱۹	سایر دارایی‌ها
۳,۱۰۷,۷۰۳,۳۸۵	۳,۴۴۶,۴۸۶,۱۴۸	جمع کل دارایی‌ها

٪۱۴/۰	٪۱۲/۳	تبلیغات و هزینه‌های اداری مربوط به مخارج
٪۱۴/۲	٪۱۲/۵	هزینه تبلیغات مربوط به مجموعه درآمد

شکل ۳-۱. میزان کمک‌های غیرنقدی به سازمان‌های برتر موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان

شکل ۲-۳. درآمد سازمان‌های برتر موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی در سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۱ (بر حسب میلیون یورو)

شکل حقوقی سازمان‌های برتر موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی متنوع است، از میان اشکال حقوقی مختلف بیشترین تعداد مربوط به انجمن‌ها (۲۰۳ سازمان) و پس از آن و با اختلافی زیاد بنیادها (۳۱ سازمان) می‌باشد؛ جزئیات بیشتر در جدول (۲-۳) ارائه شده است [۳۱].

جدول ۲-۳. شکل حقوقی سازمان‌های برتر موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان

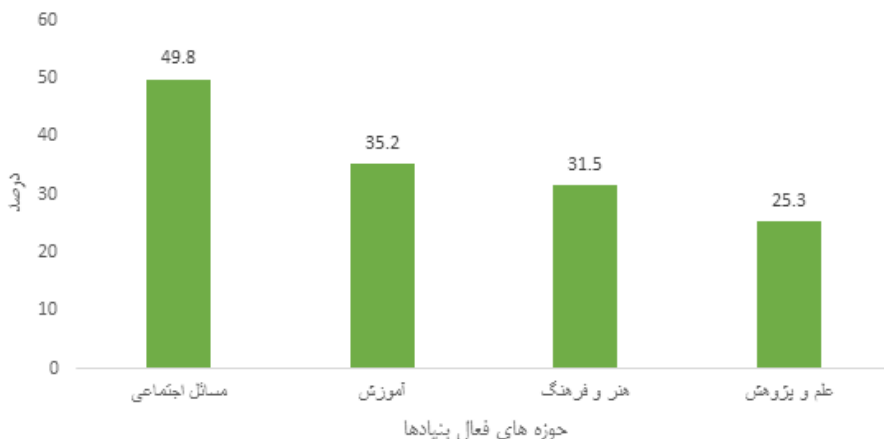
شکل حقوقی	تعداد	سهم (%)
انجمن	۲۰۳	۸۳٪
بنیاد	۳۱	۱۳٪
شرکت	۴	۱٪
سایر اشکال حقوقی	۷	۳٪

۳-۳-۱- وضعیت بنیادها در آلمان

در سال ۲۰۱۵، تعداد ۵۸۳ بنیاد در آلمان تأسیس شد که بیش از ۹۰٪ آن‌ها در غرب آلمان می‌باشند. بنیادها سالیانه حدود ۱۷ میلیارد یورو صرف دستیابی به اهداف خود می‌کنند. از میان اهداف مختلفی که بنیادها برای خود برمی‌گزینند مسائل اجتماعی و در واقع کمک‌های اجتماعی در آلمان بیشترین سهم (۵۰٪) را به خود اختصاص داده است. سایر حوزه‌ها در شکل (۳-۳) آورده شده است [۳۳].

۳-۳-۲- بنیادهای علمی و پژوهشی

تاریخچه‌ی تشکیل اولین موقوفه‌ی تأسیس شده برای پشتیبانی از اهداف آموزشی و تربیتی، با سنت ایجاد موقوفات مخصوص کمک‌رسانی به نیازمندان ارتباطی تنگاتنگ دارد؛ چراکه اولین پیش‌نیاز برای پشتیبانی از امر ترویج آموزش و پرورش، اعطای کمک‌هزینه‌های تحصیلی به دانش‌آموزان و دانشجویان فقیر است. به‌طور مثال در سال ۱۴۸۴ موقوفات هالفاگن و در ۱۶۰۲، موقوفات پارشام در لوبک بدین منظور بنیاد نهاده شد. این موقوفات در اصل کمک‌هزینه‌هایی به دانشجویان الهیات پرداخت می‌کردند که تربیت نسل‌هایی از کشیشان را تضمین می‌کرد. حتی امروزه نیز که رشته‌های

شکل ۳-۳. سهم نیت خیرخواهانه در کشور آلمان

تحصیلی گسترش یافته، یکی از اهداف بسیار مهم موقوفات، اعطای کمک هزینه‌های تحصیلی است [۳۰].

از آنجاکه دولت بودجه‌ی لازم برای تحصیلات پایه‌ی ابتدایی تا دبیرستان همه‌ی شهروندان نیازمند را تأمین می‌کند، موقوفات سهم عمده‌ای در حمایت از نخبگان در تحصیلات عالی برعهده‌گرفته‌اند. اهمیت موقوفات در راه‌یابی افراد با استعداد اما فقیر، در دهه‌های هفتاد و هشتاد میلادی تا حدودی کاهش یافت زیرا پنجاه درصد همه‌ی دانشجویان از حمایت دولتی برخوردار شدند؛ اما در مهر و موم‌های اخیر سهم دولت به ۱۳ درصد کاهش یافته است. با تأسیس موقوفات رزالوکزامبورگ در اوایل دهه‌ی نود میلادی، مجدداً حمایت از دانشجویان برگزیده به وسیله‌ی اعطای کمک هزینه‌ی تحصیلی، ادامه‌ی تحصیل آنان را ممکن ساخته است. امروزه موقوفاتی که عواید آن‌ها صرف سرمایه‌گذاری در تحصیلات پایه شود، بسیار کاهش یافته است. در حال حاضر فقط برخی مدارس خصوصی یا مدارس شبانه‌روزی با اهداف مشخص تعلیم و تربیتی تحت حمایت موقوفات هستند.

امروزه حمایت از اقدامات و پژوهش‌های علمی، پس از اهداف اجتماعی و آموزشی، جزو اهداف موقوفات آلمان محسوب می‌شود. ۱,۸۰۰ موقوفه، بخش یا کل عایدات خود را به حمایت از پژوهش‌های علوم طبیعی، پزشکی یا علوم انسانی اختصاص داده‌اند [۳۰]. بر طبق فهرست موقوفات آلمان، قدیمی‌ترین موقوفه باهدف اصلی حمایت از پژوهش «مدارس عالی‌ه‌ی وقفی بامبرگ» و «موقوفات دکتر یوهانس مولیوس» است.

مدارس وقفی بامبرگ را اسقف اعظم، ارنست فون منگزر دورف در سال ۱۵۶۸ برای حمایت از پژوهش و آموزش نسل پژوهشگران و دانشمندان در دانشگاه بامبرگ تأسیس کرد. کمی بعد در سال ۱۵۵۹، دکتر یوهانس مولیوس با تأسیس موقوفه‌ای، بودجه‌ی یک کالج دانشجویی را تأمین کرد. این موقوفه هنوز هم به حیات خود ادامه داده و به حمایت از پژوهش‌های علمی می‌پردازد.

تاریخچه‌ی موقوفات آلمان در قرن بیستم با «انجمن موقوفات علوم آلمان» که در سال ۱۹۲۰ از سوی بخش اقتصادی آلمان بنیاد نهاده شد، پیوند خورده است. از همان

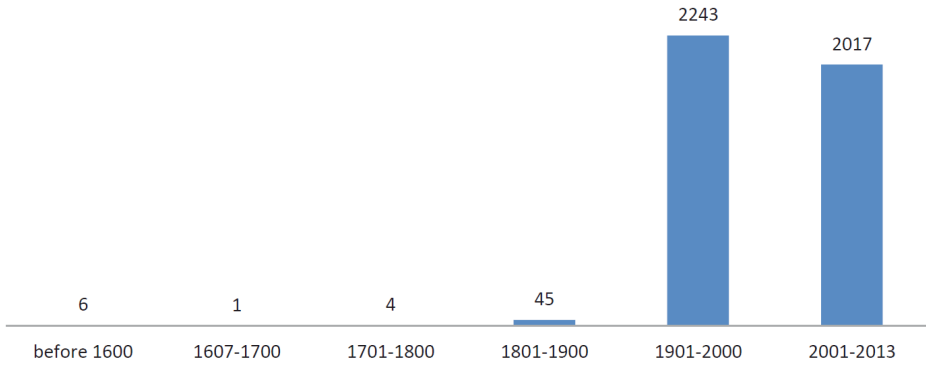

زمان، «انجمن کمک‌های اضطراری به علوم آلمان» به سرپرستی فریدریش فون زیمنس تأسیس شد که بعدها به «اتحادیه‌ی پژوهشی آلمان» تبدیل گردید. امروزه این اتحادیه شامل ۲۴۲ موقوفه و سرمایه‌ی کل ۱/۳ میلیارد مارک است. سالانه ۷۱ میلیون مارک برای حمایت از پژوهش‌های علمی اختصاص می‌یابد. این بودجه به صورت کمک به طرح‌های پژوهشی، جوایز علمی و کمک‌هزینه‌ی دانشجویی بین نهادها، مراکز پژوهشی، آکادمی آلمانی تبادل دانشجویی و غیره تقسیم می‌شود [۲۰].

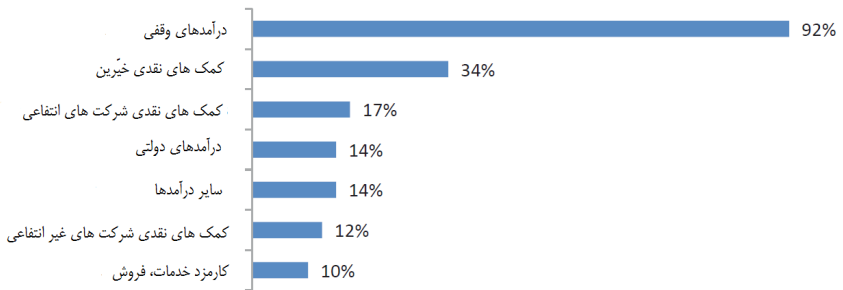
موقوفات «فولکس‌واگن» که در سال ۱۹۶۱ تأسیس شد، نهادی بسیار عظیم است که تاکنون از ۲۱,۰۰۰ طرح پژوهشی با هزینه‌ی کل ۴/۴ میلیارد مارک، حمایت کرده است. عواید این موقوفه تقریباً به همه‌ی حوزه‌های پژوهشی اختصاص یافته است. موقوفات «فولکس‌واگن» نه تنها از طرح‌های پژوهشی در دست اجرا در دانشگاه‌ها و مراکز مختلف حمایت می‌کند، بلکه خود نیز طرح‌های پژوهشی مختلفی را تعریف کرده و بودجه‌ی اجرای آن‌ها را تأمین می‌کند. در کنار این موقوفات بزرگ، موقوفات کوچکی نیز در بخش‌های صنعتی و اقتصادی فعالیت دارند که اغلب به حمایت از حوزه‌های پژوهشی خاصی می‌پردازند. شناخته شده‌ترین آن‌ها هر ساله کمک‌هزینه‌هایی برای پایان‌نامه‌های دکترها به دانشجویان اعطا می‌کنند. بنیادها و موقوفات تحصیلی و موقوفات هم‌سویا احزاب سیاسی مختلف مانند «بنیاد کنراد آدناوئر»، «بنیاد فردریش ابرت»، «بنیاد هاینریش بل» و «بنیاد هانس زایدل»، در خارج از مرزهای آلمان نیز شناخته شده هستند [۳۰].

بنیادهای حوزه علم و پژوهش از سال ۱۹۰۰ رشد چشم‌گیری داشته‌اند به طوری که بیش از ۹۵ درصد این بنیادها از سال ۱۹۰۰ تا به امروز شکل گرفته‌اند. ضمن اینکه رشد سال‌های اخیر این بنیادها معادل رشد صدسال گذشته می‌باشد که این موضوع اهمیت روزافزون علم و پژوهش را در فرهنگ آلمان به تصویر می‌کشد. شکل (۳-۴) روند تاریخی رشد بنیادهای علمی و پژوهشی را در کشور آلمان نشان می‌دهد. [۳۴]

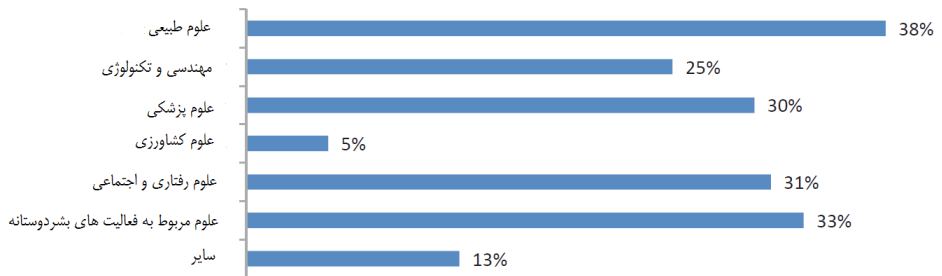
منبع درآمد بنیادهای آموزشی و پژوهشی در کشور آلمان متفاوت می‌باشد، بیشترین درآمد آن‌ها از طریق وقف تأمین می‌شود و پس از آن کمک‌های نقدی خیرین بیشترین سهم را به خود اختصاص می‌دهد. شکل (۳-۵) درصد هر کدام از این منابع درآمد را برای این بنیادها نشان می‌دهد [۳۴].

شکل ۳-۴. روند رشد بنیادهای علمی و پژوهشی در کشور آلمان

شکل ۳-۵. توزیع منابع درآمدی بنیادهای علمی و پژوهشی در کشور آلمان

شکل ۳-۶. حوزه های فعالیت بنیادهای علمی و پژوهشی در کشور آلمان

همچنین حوزه‌های فعالیت‌های بنیادهای علمی و پژوهشی به شرح شکل (۳-۶) می‌باشد [۳۴].

۳-۳-۳- بنیادهای ترویج سیستم سلامت و مراقبت عمومی

اقدامات موقوفاتی که در حوزه‌ی پزشکی و بهداشت فعالیت دارند، کمتر برای عموم شناخته شده هستند. حدود ۱,۰۰۰ موقوفه‌ای که در آلمان در این بخش فعالیت دارند، چندین برابر بودجه‌ی موقوفات و بنیادهای حوزه‌ی فرهنگ و هنر را در اختیار دارند. شاید محبوبیت کمتر موقوفاتی که به حمایت از بهداشت و سلامتی عموم می‌پردازند به این دلیل باشد که بنیادها و موقوفاتی که از پژوهش‌های انجام گرفته برای تولید محصولات سودآور در شرکت‌های بزرگ دارویی حمایت می‌کنند، به سختی از نهادهای عام‌المنفعه در این حوزه که به حمایت از اقداماتی برای بهبود سلامتی عمومی می‌پردازند، قابل تفکیک‌اند.

چند تن از همسران رؤسای جمهور آلمان نیز موقوفاتی بنیاد نهاده‌اند از جمله «موقوفات دکتر میلدرد شیل» و «موقوفات کریستیان هرزوک» که با جمع‌آوری اعانه و یاری خواستن از عموم مردم سرمایه‌ای گردآوری کرده و هم‌اکنون در زمینه‌ی اقدامات خیریه در حوزه‌ی پزشکی و بهداشت عمومی بسیار فعال‌اند [۳۰].

۳-۳-۴- بنیادهای حفاظت از محیط زیست

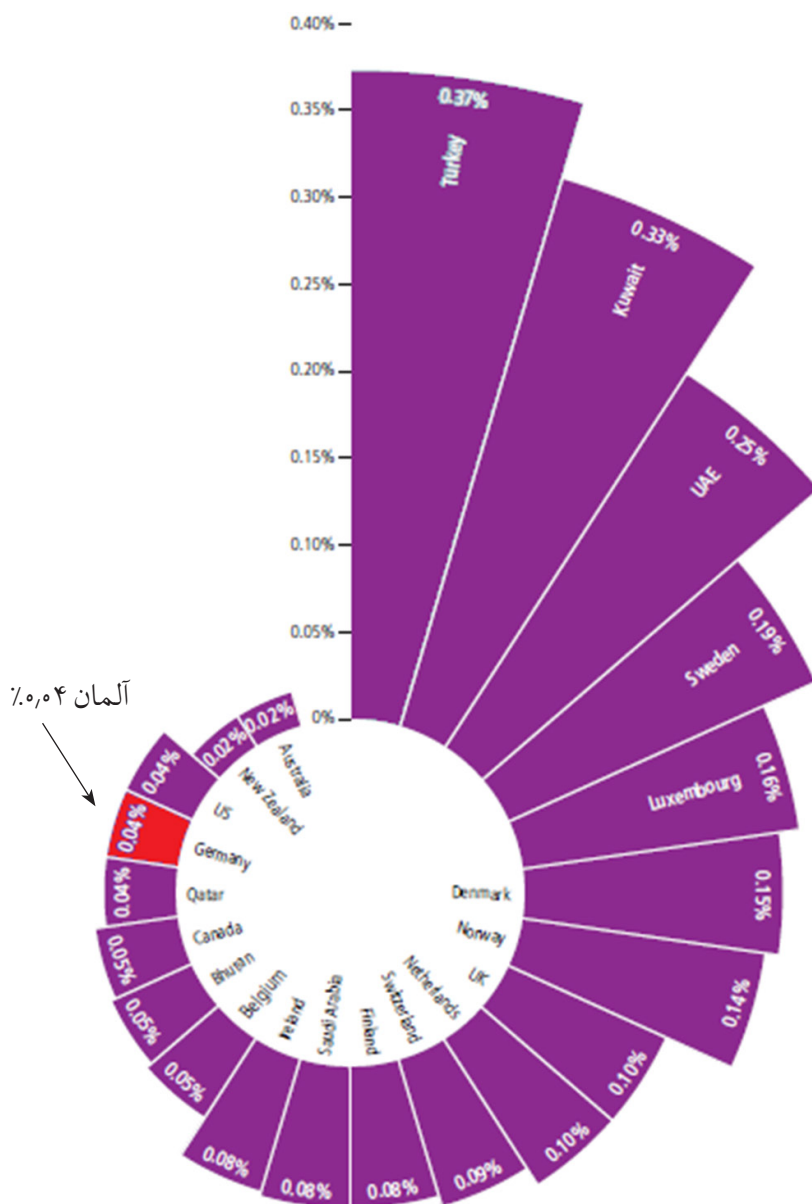
حفاظت از محیط زیست جزو اهداف ۴۰۰ موقوفه‌ی آلمان است. اگرچه به نسبت موقوفات و بنیادهایی که در حوزه‌های دیگر فعال‌اند، تعداد این گروه کمتر است اما تأثیری که اقدامات آنان در مهروموم‌های گذشته برجای گذاشته، بسیار عمیق و اساسی بوده است.

در حالی که در گذشته‌ای نه‌چندان دور یعنی در دهه‌ی ۶۰ و ۷۰ میلادی قرن بیستم، حمایت از اقدامات زیست محیطی برخی موقوفات و بنیادها کم‌اهمیت شمرده می‌شد، امروزه یکی از اهداف مهم سیاسی و اجتماعی حفاظت از محیط زیست است. «موقوفات زیست محیطی آلمان» که در سال ۱۹۸۲ با توجه به تمایل روزافزون شهروندان به حفظ

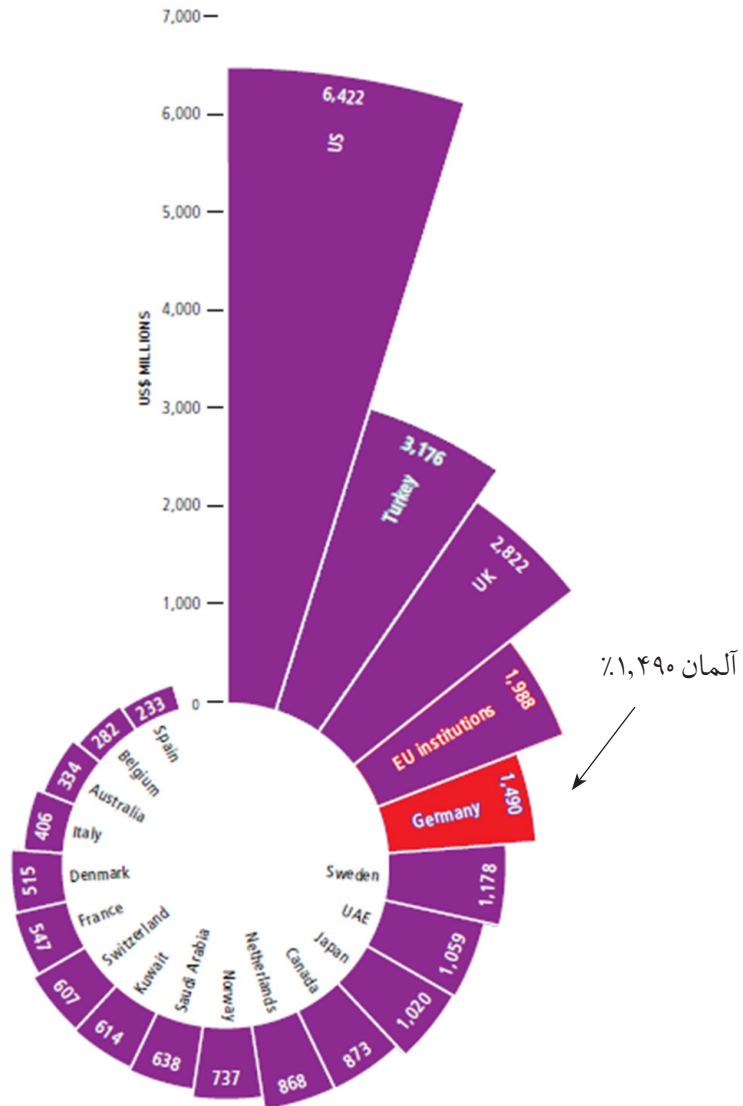
محیط زیست بنیاد نهاده شد، با حمایت مالی و کار داوطلبانه‌ی مردم همچنان در سطح گسترده‌ای به فعالیت خود ادامه می‌دهد. این نهادها در سال ۱۹۹۰ از حمایت دولت نیز برخوردار شدند. وزارت اقتصاد آلمان با بودجه‌ای که از خصوصی سازی یکی از شرکت‌های بزرگ فولاد فراهم آمده بود، «موقوفه‌ی دولتی زیست محیطی» را بنیاد نهاد. این موقوفه تاکنون از ۲,۰۰۰ طرح زیست محیطی به ارزش کل یک میلیارد مارک حمایت کرده و سالانه «جایزه‌ی آلمانی محیط زیست» را به مبلغ یک میلیون مارک اهدا می‌کند [۳۰].

۳-۴- مقایسه وضعیت کشور آلمان در امور خیریه با دیگر کشورها

کشور آلمان با حدود ۱/۵ میلیارد دلار (۴,۵۹۰ میلیارد تومان) کمک بشردوستانه در سال ۲۰۱۵ رتبه پنجم را در دنیا به خود اختصاص داده است.

شکل ۳-۷. رتبه بندی کشورها بر اساس میزان کمک های بشردوستانه به صورت درصدی از درآمد ناخالص ملی در سال ۲۰۱۵

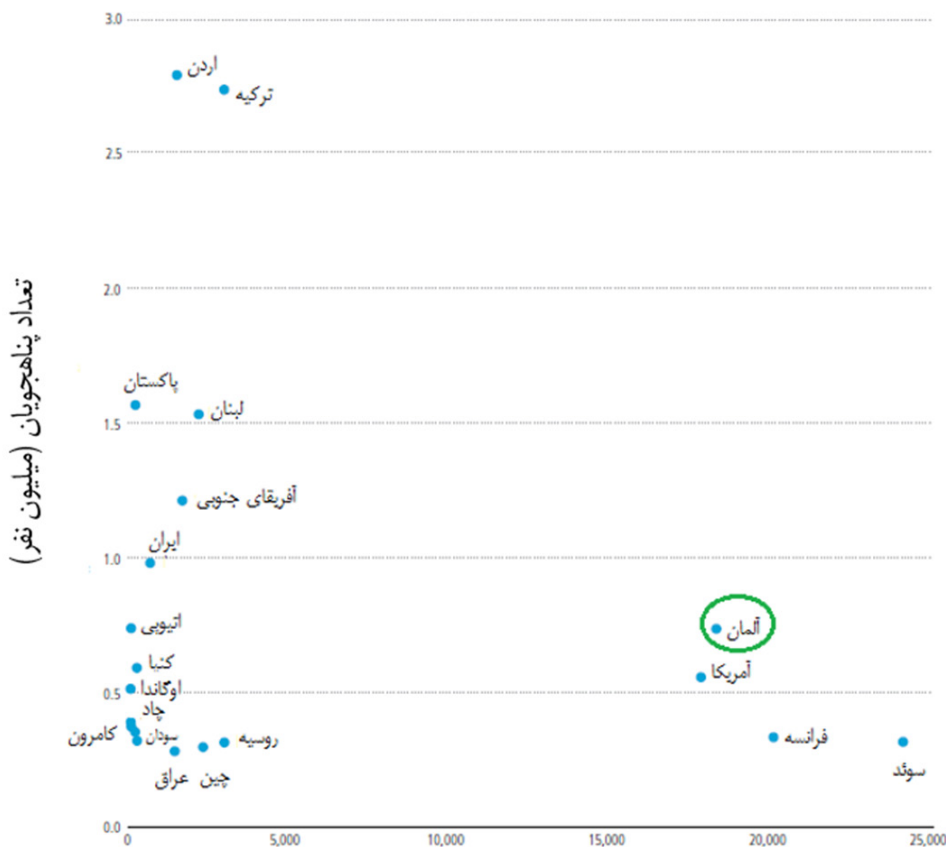

شکل ۳-۸. رتبه بندی کشورها بر اساس میزان کمک های بشردوستانه در سال ۲۰۱۵

همان طور که در شکل (۳-۸) مشاهده می شود، کشور آلمان در سال ۲۰۱۵ در میان ۲۰ کشور برتر دنیا از نظر میزان کمک های بشردوستانه، رتبه پنجم را با میزان ۱،۴۹۰ میلیون دلار (۴،۵۶۰ میلیارد تومان) به خود اختصاص داده است؛ همچنین از لحاظ میزان کمک های بشردوستانه به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی کشور آلمان رتبه ۱۸

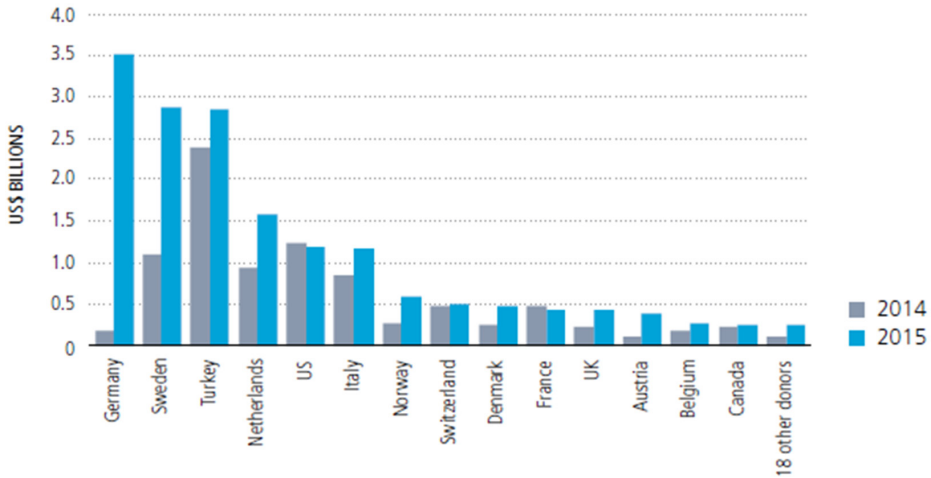
را به خود اختصاص داده است. (شکل ۳-۹) [۲۴].

از نظر میزان پذیرش پناه جو و درآمد اختصاص داده شده به آن‌ها کشور آلمان از جایگاه بسیار مناسبی برخوردار است و بسیاری از پناهجویان را با شرایط مناسب پذیرفته است. [۲۴].

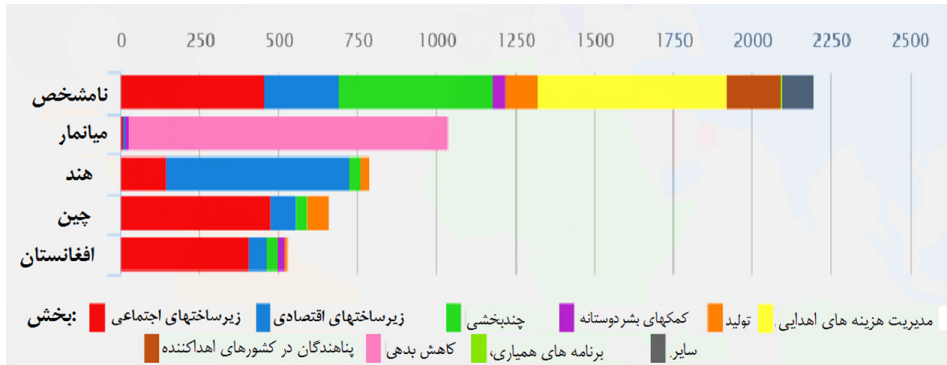

شکل ۳-۹. میزان درآمد سرانه اختصاص داده شده و تعداد پناهندگان

همچنین کشور آلمان در سال ۲۰۱۵ از نظر میزان هزینه‌های خیرخواهانه پرداخته شده برای اسکان پناهندگان رتبه نخست را به خود اختصاص داده است [۲۴].

شکل ۳-۱۰. جایگاه کشورهای دنیا بر اساس میزان هزینه صرف شده برای پناهجویان [۲۴]

شکل ۳-۱۱. کمک های توسعه ای دولت آلمان برحسب بخش و دریافت کننده (میلیون دلار آمریکا) [۳۵]

علاوه بر این بر اساس آمار بنیاد امور خیریه^۱ در سال ۲۰۱۴ کشور آلمان رتبه ۲۰ از نظر میزان بخشندگی را به خود اختصاص داده است [۲۲].

شاخص بخشندگی در دنیا^۲ یک گزارش سالانه است که توسط بنیاد امور خیریه با استفاده از داده های جمع آوری شده توسط شرکت تحقیقاتی گالوپ، منتشر می شود و

1. Charities Aid Foundation (CAF)

2. World Giving Index

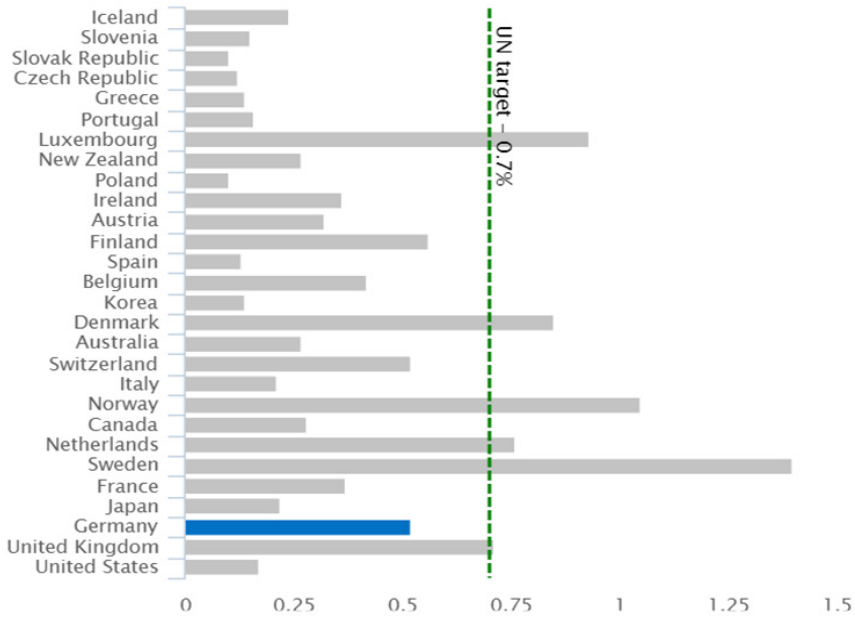

به رتبه‌بندی بیش از ۱۴۰ کشور دنیا از نظر میزان خیر بودن مردم می‌پردازد [۲۲].
در این تحقیق حدود ۱۰۰۰ پرسشنامه در هر کشور میان گروه‌های نمونه توزیع می‌گردید.
افراد منتخب در نمونه آماری به گونه‌ای انتخاب می‌شوند که تمامی مناطق (حتی
مناطق روستایی) و طبقه‌های اجتماعی را شامل شوند. در کشورهای بزرگ‌تر مانند چین
و روسیه تعداد پرسشنامه‌ها به ۲۰۰۰ عدد افزایش یافت.

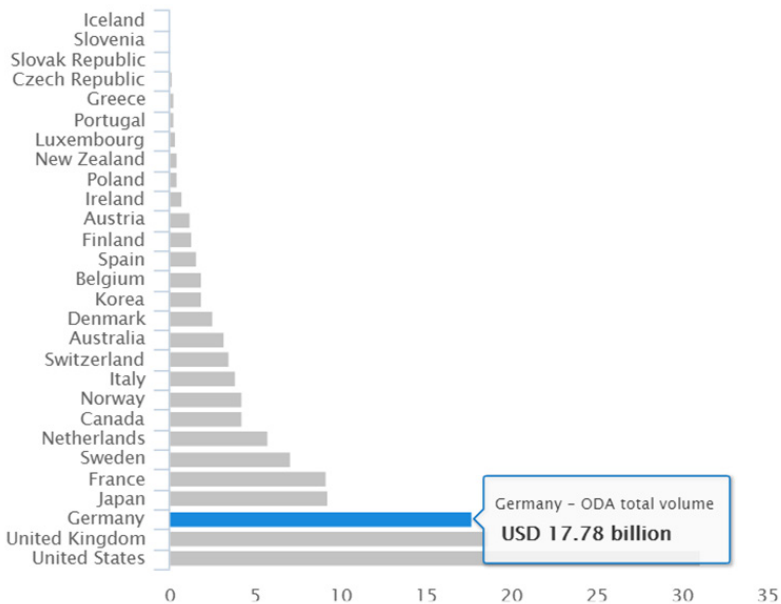
این پرسشنامه شامل سه سؤال اصلی است:

- آیا در ماه گذشته پولی به سازمان‌های خیریه اهدا نموده‌اند؟
  - آیا فعالیت داوطلبانه‌ای در مؤسسات خیریه انجام می‌دهند؟
  - آیا به افرادی که نیازمندان را نمی‌شناسند برای انجام کار خیر کمک می‌کنند؟
- این شاخص بر اساس سه معیار کمک به خارجیان، کمک مالی به خیریه‌ها و اختصاص زمان برای کار داوطلبانه تعریف شده است که کشور آلمان به ترتیب امتیاز ۶۱، ۴۹ و ۳۲ درصد را کسب کرده است [۲۲].

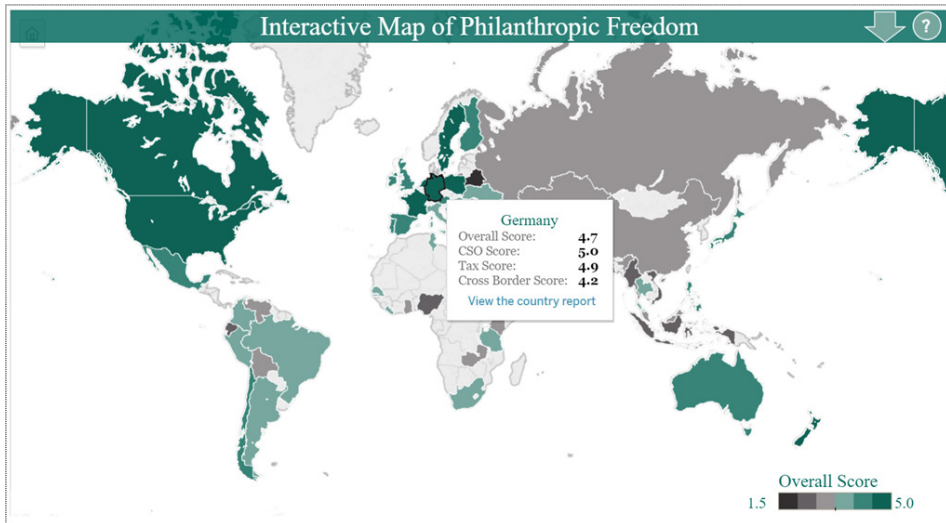
دولت آلمان در زمینه کمک‌های بین‌المللی و همکاری برای توسعه دولت‌ها و کمک‌های بشردوستانه در رده‌بندی جهانی از رتبه بالایی برخوردار است؛ همان‌طور که در شکل (۳-۱۳) مشاهده می‌شود، کشور آلمان رتبه سوم از نظر هزینه صرف شده برای همکاری در توسعه سایر دولت‌ها (برحسب میلیارد دلار آمریکا) را کسب کرده است [۲۳].

شکل ۳-۱۲. جایگاه کشور آلمان از نظر هزینه‌ی صرف شده برای همکاری در توسعه سایر دولت‌ها برحسب درصدی از درآمد ناخالص ملی (۲۰۱۵)

شکل ۳-۱۳. جایگاه کشور آلمان از نظر هزینه‌ی صرف شده برای همکاری در توسعه سایر دولت‌ها (۲۰۱۵)

شکل ۳-۱۴. جایگاه کشور آلمان از نظر شاخص سهولت بخشندگی

همانطور که در شکل (۳-۱۵) مشاهده می‌شود، رتبه کشور آلمان در شاخص کلی سهولت بخشندگی ۴/۷، سهولت ثبت نام و فعالیت سازمان‌های جامعه مدنی ۵، سیاست‌های مالیاتی برای کسری، معافیت و امتیازهای مالیاتی ۴/۹ و سهولت ارسال و دریافت پول نقد و کالا از مرزها ۴/۲ است [۶۰].

۳-۵- وضعیت موجود کلیسا و اماکن مذهبی

۳-۵-۱- روند رشد ادیان در کشور آلمان

۳-۵-۱-۱- مسیحیت

در قرن پنجم میلادی کلیسای کاتولیک رومی تسلط خود را بر اروپای غربی آغاز کرد. و در قرن شانزدهم با به وجود آمدن نهضت «اصلاح مذهب» (رفرماسیون) سعی در برطرف ساختن معایب کلیسای کاتولیک گردید و تا یک صدسال ادامه یافت. در نتیجه اصلاح مذهب مردم آلمان به دو دسته کاتولیک و پروتستان تقسیم شدند. علل این انقلاب اجتماعی رفتار نامناسب پاپ و سوءاستفاده از قدرت توسط مقامات کلیسای کاتولیک بود. آن زمان، همه چیز از جمله زمین‌ها و موقوفات در اختیار کلیسا بود، و پادشاهان محلی از این امر ناراضی بودند در چنین جامعه‌ای شرایط برای ظهور یک رهبر

به منظور تغییر دادن اوضاع فراهم گردید. شخصی که نهضت پروتستان را آغاز کرد. «مارتین لوتر» (۱۵۴۶ - ۱۴۸۳) نام داشت. در سال ۱۵۱۷ پاپ لئون هم به بهانه اتمام ساختمان کلیسای «سن پیتر» توسط نماینده‌ای اقدام به فروش عفونامه کرد و این امر خشم لوتر را برانگیخت. در آن زمان رسم بود که هرکس صادقانه به گناه خود اعتراف می‌کرد. کلیسا در مقابل دریافت پول سندی به نام «عفونامه» به او می‌داد. و به موجب آن، گناه شخص آمرزیده محسوب می‌شد. لوتر در راستای مخالفت خود با پاپ ۹۵ موضوع نوشت و برای اطلاع مردم آن را بر در کلیسای شهر «ویتنبرگ» آویخت. و به این ترتیب کشمکش میان دو فرقه مذهبی به مدت ۳۰ سال در آلمان ادامه یافت [۱۷].

از اقدامات مهم دیگر لوتر، ترجمه انجیل از یونانی به آلمانی بود تا همه مسیحیان بتوانند از مطالب کتاب مقدس آگاهی یابند. این اقدام لوتر سبب وحدت مردم آلمان شد و او با این کار خدمت بسیار بزرگی به کشور آلمان کرد. همچنین لوتر با رد خرافات و دستورات کلیسا می‌گفت که باید به اصل مسیحیت بازگشت و به انجیل رجوع نمود. او پیشنهاد نمود که پادشاه هر کشور باید در قلمرو خود رئیس کلیسا باشد. و از پاپ اطاعت نکند و به کلیسای رم هیچ‌گونه مالیاتی پرداخت نشود و مارتین لوتر در سال ۱۵۴۶ درگذشت اما نهضت او تا ۱۵۵۵ ادامه یافت. و در این سال معاهده صلح «اوگسبورگ» بین کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها بسته شد که به موجب آن مذهب پروتستان رسمیت یافت [۱۷].

۳-۱-۵-۲- اسلام

آلمان رابطه تاریخی عمیقی با اسلام دارد. ژرمن‌ها و اعراب مسلمان با شکست شاهنشاهی ساسانی در ۶۴۲ میلادی در دریای مدیترانه باهم همسایه شدند. طی دو قرن به سبب جنگ‌های صلیبی که آلمانی‌ها نیز در آن شرکت داشتند، آلمانی‌ها با مسلمانان در رابطه بودند و خیلی چیزها از آنان آموختند.

در سال ۱۷۳۲ «فریدریش دوم» پادشاه پروس دستور داد در «پوتسرام» برای سربازان مسلمان ترک مأمور در گارد «پروس»، مسجد بسازند. پس از جنگ جهانی دوم به موجب توافق‌نامه‌ای که در سال ۱۹۶۱ به امضا رسید، کارگران مسلمان ترک به عنوان بخشی از نیروی کار خارجی در آلمان عازم این کشور شدند. در حال حاضر آلمان پس از فرانسه

دومین مرکز مسلمان نشین اروپای غربی است [۱۷].

۳-۱-۵-۳- یهودیت

تاریخ یهودیان آلمان از سال ۳۳۱ میلادی که اولین جامعه یهود در شهر کلن ایجاد شد، آغاز می‌گردد. از آن زمان تا به امروز یهودیان تحت شرایط مختلف و حتی کشتار جمعی در آلمان به زندگی خود ادامه داده‌اند. یهودستیزی سابقه هزار ساله دارد. اساس هرگونه برخورد و مشاجره بین یهودیان و مسیحیان در زمینه مذهب بود [۱۷].

۳-۲-۵-۳- وضعیت موجود کلیساها

در آلمان کلیساها دولتی نیستند، در نتیجه بین تشکیلات کلیسای و دولتی هیچ ارتباطی وجود ندارد و دولت کنترلی بر کلیساها ندارد. طبق قانون اساسی آلمان، کلیسا و دولت می‌توانند در قالب قراردادها و توافقات با یکدیگر ارتباط داشته باشند. دولت در تأمین هزینه نهادهای معینی از کلیساها نظیر کودکانستانها و مدارس سهیم است و کلیساها مجاز به اخذ مالیات از پیروان خود می‌باشند. این مالیات به‌طور معمول برای بازپرداخت به دولت جمع‌آوری می‌شود. همچنین گفته می‌شود، تعداد زیادی از دانشجویان رشته الهیات در دانشگاه‌های دولتی تحصیل می‌کنند، اما برای اشتغال به سمت استادی در این رشته، اخذ موافقت کلیساها ضروری می‌باشد. فعالیت‌های اجتماعی و خیریه کلیساها بخش مهمی از زندگی عمومی پیروان را تشکیل می‌دهد. همچنین فعالیت کلیساها در بیمارستانها، خانه‌های سالمندان، مشاوره و سرپرستی در کلیه مراحل زندگی در مدارس و مراکز آموزشی و فعالیت‌های روشنگرانه در مورد فرقه‌ها در سطح ناحیه و منطقه چشمگیر است.

مسیحیان آلمان به‌طور عمده پیرو دو مذهب پروتستان و کاتولیک هستند. پروتستانها که حدود ۳۵ درصد کل جمعیت آلمان را تشکیل می‌دهند بیشتر در شمال آلمان و در شهرهای برلین، هامبورگ، لوبک، کیل، برمن، هانوفر، مونستر، ازنابروک، کاسل، گوتینگن و شورین ساکن هستند [۱۷].

کلیسای پروتستان آلمان^۱ مجموعه‌ای از ۲۴ انجمن کلیسای مستقل لوتری، متحد و

اصلاحی می‌باشد. شورای کلیسایی پروتستان عالی‌ترین مرجع قانون‌گذار و بالاترین سازمان رهبری «اداره کلیسا» می‌باشد که هر دو در شهر هاننور مرکز ایالت «یندرساکسن» قرار دارند. هر سال کنفرانس اسقف‌های کلیسای پروتستان در این شهر تشکیل می‌شود و در پایان اجلاس درباره مسائل مورد بحث یک اعلامیه صادر می‌کنند. همچنین کلیسای پروتستان آلمان عضو شورای یگانگی مسیحیت یا شورای جهانی کلیساها می‌باشد و با کلیساهای روم همکاری نزدیک دارد. همچنین کلیساهای ایالتی از طریق کنفرانس کلیساها در تصمیم‌گیری‌ها شرکت می‌کنند. سازمان امور خیریه پروتستان‌ها، موسسه «دیاکونیگ» نام دارد [۱۷].

کاتولیک‌ها حدود ۳۴ درصد کل جمعیت کشور آلمان را برمی‌گیرند. کاتولیک‌های این کشور بیشتر در جنوب و مرکز، و در شهرهای مونیخ، نورنبرگ و فرایبورگ، ساربروکن، اشتوتگارت، کارلسروهه، ماینس، کوبلنز، کلن، بن و دوسلدورف اقامت دارند. در بخش شرقی آلمان حدود ۲ میلیون نفر کاتولیک هستند.

کلیسای کاتولیک به هفت قلمرو اسقف اعظم و بیست اسقف‌نشین تقسیم شده است در رأس سازمان کلیسای کاتولیک آلمان «کنفرانس اسقف‌ها» قرار دارد. هر سال در بهار و پاییز اسقف‌های اعظم، اسقف‌ها و دستیاران آنان، در مجموع بیش از ۷۰ تن در مجمع عمومی کنفرانس اسقف‌های آلمان گرد هم می‌آیند که دبیرخانه این کنفرانس در شهر بن است [۱۷].

مدیریت کلیسای کاتولیک آلمان با کمیته مرکزی است که آن هم در بن واقع می‌باشد. پاپ ژان پل دوم، رهبر کاتولیک‌های جهان در مهر و موم‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۸۷ با سفر به آلمان جنبش یگانگی مسیحیت و گفتگو میان دولت و کلیسا را مورد اهمیت خاصی قرار داد [۱۷].

لازم به ذکر است، بعد از اولین شورای واتیکان (در سال ۱۸۷۰) اسقف‌نشین کاتولیکی در دوره کاتولیکی کهن به وجود آمد. اعضای این گرایش مذهبی به دلیل رد عقیده پاپ و حق پاپ که بالاترین شخصیت کلیساست، از کلیسا طرد شدند [۱۷].

دومین شورای واتیکان پیشنهادهایی جهت مشارکت پیروان کاتولیک به کلیسا ارائه

داده است. که توسط نمایندگان آن‌ها جامعه عمل پوشانده می‌شود. این نمایندگان با ۱۴۰ اتحادیه و نهاد در کمیته مرکزی کاتولیک‌های آلمان گرد هم آمده‌اند [۱۷].

امروزه حدود ۳۰ هزار آلمانی پیرو کلیسای کاتولیک کهن در ۵۸ منطقه کلیسایی به سر می‌برند. انجمن «کاریتاس» آلمان فعالیت‌های نوع دوستانه کلیسای کاتولیک را بر عهده دارد [۱۷].

هر دو کلیسای بزرگ مسیحی، کلیسای پروتستان و کاتولیک، پس از ۱۹۴۵ با تلاش در حکومت و جامعه سهم به سزایی در احیای ساختارهای دموکراتیک داشته‌اند. آن‌ها و به ویژه کلیسای پروتستان در دوره پایانی حیات جمهوری دموکراتیک آلمان نقش مهمی را ایفا کردند. آن زمان، در جمهوری دموکراتیک آلمان بسیاری از گروه‌های مخالف در کلیسا تجمع می‌کردند، زیرا در سال ۱۹۸۹ کلیسای پروتستان و کاتولیک برای امکان پذیر ساختن اعتراضات مسالمت‌آمیز و مباحثات، درهای خود را به روی مخالفان گشوده بودند [۱۷].

همچنین هر دو کلیسا به توسعه کشورهای جهان سوم کمک می‌کنند و مخارج نهادهای خیریه بزرگ کلیسایی با هدایای داوطلبانه نیکوکاران تأمین می‌شود.

علاوه بر این در آلمان سایر مذاهب مسیحی نظیر ارتودوکس، متودیست، باپتست و سپاه نجات وجود دارند. در آلمان همچنین ۴۳۰ هزار نفر پیرو «کلیسای انجیلی جدی» که در سال ۱۸۶۵ به وجود آمد و پیروان آن خود را مسیحی واقعی می‌دانند، ۳۵۰ هزار نفر پیرو کلیسای یونان، ۱۵۱ هزار نفر پیرو مکتب «شاهدان یهود» که در سال ۱۸۷۴ توسط کشیش «روسل» تأسیس شد، پیروانش روی کتاب انجیل کار می‌کنند و در انتظار استقرار حکومت الهی هستند، و ۱۵۰ هزار نفر پیرو کلیسای ارتودوکس صربستان می‌باشند.

در سال ۱۹۹۲ تعداد ۵۵۳ هزار نفر از کلیسا خارج و بی‌مذهب شدند که ۳۶۱ هزار نفر پروتستان و ۱۹۲ هزار نفر کاتولیک بودند. مقامات کلیسای پروتستان علت آن را وحدت دو آلمان می‌دانند زیرا در آلمان شرقی که حکومت کمونیستی داشت تعداد افراد بی‌دین، به مراتب بیشتر از افراد دین‌دار بود. آن‌ها عوامل دیگری را نیز مانند رشد کم جمعیت، مهاجرت آلمانی‌ها به خارج از کشور و افزایش تعداد خارجی‌ان در ازدیاد افراد غیر مذهبی دخیل می‌دانند [۱۷].

۳-۵-۳- وضعیت موجود اماکن مذهبی مسلمانان

تعداد اماکن مذهبی مسلمانان، نه الزاماً به صورت مسجد حدود ۹۰۰ باب برآورده شده است.^۱ بزرگ‌ترین مرکز مذهبی مسلمانان آلمان در شهر مونیخ قرار دارد و مراکز دیگر در آخن، کلن و هامبورگ واقع شده‌اند.

همچنین امروزه بزرگ‌ترین تشکیلات اسلامی آلمان دارای تعداد بی‌شماری انجمن زیرمجموعه است، اتحادیه اسلامی - ترکی امور دینی (DITIB) می‌باشد. بنا به اظهارات مسئولان آن، اتحادیه مذکور از اواسط سال ۱۹۹۹، ۷۷۹ انجمن را در سراسر آلمان تحت پوشش قرار داده است. و در مهروموم‌های اخیر نیز تعداد بی‌شماری سازمان اسلامی در آلمان تشکیل شده است. این سازمان‌ها مساجد را اداره و به امور مذهبی اعضای خود رسیدگی می‌کنند. اما تنها اقلیتی از ۳/۲ میلیون مسلمان در انجمن‌ها و اتحادیه‌ها گرد آمده‌اند. از این رو هیچ‌یک از انجمن‌های موجود در آلمان نمی‌تواند مدعی نمایندگی اسلام یا اکثریت مسلمانان این کشور باشند.

شورای اسلامی جمهوری فدرال آلمان در ۱۹۸۶ و شورای مرکزی مسلمانان در ۱۹۹۴ باهدف ایجاد تشکیلات واحد مسلمانان به وجود آمدند. شورای اسلامی دارای ۳۰ سازمان عضو و تحت نظارت انجمن افراطی «میلی گوروس» است و شورای مرکزی مسلمانان دارای ۱۹ سازمان عضو است و در مجموع تقریباً ۲۰۰ مسجد را در برمی‌گیرد. از سوی دیگر علوی‌ها به عنوان یک گروه ویژه با ۱۰۰ انجمن در فدراسیون انجمن‌های علوی آلمان (AABF) گرد هم آمده‌اند. بزرگ‌ترین گروه مسلمانان را به ترتیب مسلمانان ترک، یوگسلاوی سابق، کشورهای غربی و کشورهای جنوب و جنوب شرقی آسیا تشکیل می‌دهند [۱۷].

از سال ۲۰۰۰ میلادی مسلمانان مذکور در ۱۹ مسجد به طور رسمی در آلمان فعالیت می‌کنند که از آن جمله می‌توان مساجد شهرهای مونیخ؛ هامبورگ، برلین، مانهایم، کلن، دورتموند، فرانکفورت و زیگن را نام برد. ایجاد مسجد باید از طرف شهرداری محل

۱. در زمینه‌ی وضعیت موجود مساجد و اماکن مذهبی کشور آلمان، علیرغم جستجوهای که در اینترنت صورت پذیرفت، به دلیل محدودیت‌های دسترسی منابع و همچنین عدم انتشار اطلاعات مفید از طرف کشور مورد مطالعه، مطالب کاملتری یافت نگردید و تکمیل اطلاعات موجود، نیاز به انجام تحقیقات میدانی و مطالعات تکمیلی در این زمینه دارد.

مورد تصویب قرار گیرد [۱۷].

۳-۵-۳-۱- نهادهای مهم شیعیان

مهم‌ترین مراکز اسلامی در آلمان عبارت‌اند از: جمعیت اسلامی جماعه النور (ترکیه) در کلن، کنگره جهانی اسلام در آلمان (پاکستان) در بن، اتحادیه مرکزی جوانان مسلمان (ترکیه) در کلن، مسجد اسلامی مراکش (مغرب) در دوسلدورف، انجمن مسلمانان ترک در آلمان (ترکیه) در برلین، مجتمع بوسنیایی‌ها (بوسنی هرزه‌گوین) در فرانکفورت، جمعیت اسلامی ملی گوروش (ترکیه) در کلن، مسجد عمر ابن خطاب (عرب) در دورتموند، این انجمن اسلامی کلن (ترکیه) در کلن، مرکز اسلامی آخن - مسجد بلال (عربستان سعودی) در آخن، مرکز اسلامی هامبورگ - مسجد امام علی (ع) (ایران) در هامبورگ، مسجد اسلامی (کویت) در فرانکفورت، مسجد سنت (عرب) در هانور، مجمع مساجد (عرب) در بن، اتحاد ترکی - اسلامی امور دینی (ترکیه) در کلن، مرکز اسلامی مونیخ (مصر) در مونیخ، مسجد جامع ما نهیم (عربستان سعودی) در ما نهیم، مسجد مرکزی (عرب) در هاگن، انجمن اسلامی کارگردان ترک (ترکیه) در دویسبورگ، فدراسیون اسلامی بادن ورتمبرگ (ترکیه) در اشتوتگارت، فدراسیون اسلامی هامبورگ (ترکیه - آلمان) در هامبورگ، فدراسیون اسلامی برلین (ترکیه - آلمان) در برلین و انجمن‌های صوفی در آلمان (آلمان)؛ اهم فعالیت‌های این مراکز تعلیم قرآن مجید، تشکیل کلاس‌های مذهبی به زبان‌های ترکی، عربی و آلمانی، تشریح فقه و معارف اسلامی، نظارت به ذبح اسلامی، ترجمه و تألیف کتاب‌های اسلامی و اقامه نماز جماعت است [۱۷].

۳-۵-۳-۲- مرکز اسلامی هامبورگ

مرکز اسلامی هامبورگ یکی از قدیمی‌ترین مراکز اسلامی - شیعی است که سابقه درخشانی در تبلیغ و ترویج تشیع در این کشور دارد. در سال ۱۳۳۲ هجری شمسی برابر با ۱۹۵۳ میلادی در جلسه‌ای قرار شد مرکزی برای همه مسلمانان شهر هامبورگ تأسیس شود. به همین جهت مرکز اسلامی هامبورگ به کمک خیرین ایرانی در آلمان و برخی کسبه

و تجار ساکن ایران با همکاری مرجع تقلید وقت، آیت الله بروجردی ایجاد گردید [۳۲]. مرکز اسلامی هامبورگ به عنوان یکی از مهم ترین مراکز اسلامی در آلمان، سال هاست که به فعالیت های مختلف تبلیغی، علمی و پژوهشی می پردازد. یکی از کارهای عمومی این مرکز برگزاری نماز جمعه است که هر جمعه با حضور بیش از صدها نفر از شیعیان ایرانی و غیره برگزار می شود. خطبه های نماز جمعه به سه زبان آلمانی، عربی و فارسی ایراد می گردد. از دیگر فعالیت های مرکز، تهیه مجله ای به زبان آلمانی و توزیع آن بین اسلام و دیگر فرقه ها و برپایی نماز ظهر و شب می باشد [۳۲].

شکل ۳-۱۵. تصویری از مرکز اسلامی هامبورگ

برگزاری کنفرانس های علمی و همچنین نشست های هم اندیشی با حضور نمایندگان ۱۲۰ مؤسسه شیعی در آلمان به منظور بررسی وضعیت مسلمانان به خصوص شیعیان در اروپا از دیگر فعالیت های این مرکز است. در این مرکز نشریه ای به زبان آلمانی با نام «والفجر» منتشر می شود که حاوی معارف و مسائل اسلامی است. این نشریه در ۵۸ صفحه و در تیراژ ۳ هزار نسخه منتشر می شود [۳۲].

۳-۵-۳-۳- آکادمی علمی اسلامی

آکادمی علمی اسلامی در سال ۱۹۷۸ میلادی در شهر کلن به ثبت رسید و تا سال ۱۹۹۵ میلادی در آن شهر فعالیت داشت و پس از آن به هامبورگ منتقل گردید. پروفسور عبدالجواد فلاطوری با توجه به نیاز مبرم جوامع آکادمیک غرب به شناخت صحیح معارف اسلامی، این آکادمی را بنیان نهاد. فلاطوری یکی از چهره‌های سرشناس و از محققان و متفکران ایرانی بود که در شناساندن فرهنگ اسلامی - شیعی به آلمانی‌ها، طی چندین دهه تلاش مستمر داشت [۱۶].

۳-۵-۴- نهادهای مربوط به یهودیان

شورای مرکزی یهودیان آلمان، سازمان مرکز یهودیان است. این سازمان در سال ۲۰۰۳ برای همکاری مستمر و مطمئن با دولت آلمان قراردادی منعقد کرد. شورای مذکور حفظ و نگهداری میراث فرهنگی آلمان - یهودی، ایجاد یک جامعه یهودی و وظایفی که جهت ادغام در جامعه آلمان و خدمات اجتماعی را بر عهده دارند، و سالانه کمکی بالغ بر ۳ میلیون یورو از دولت دریافت می‌کند. از سوی دیگر شورای مرکزی یهودیان در مسائل مربوط به مهاجرت و ادغام یهودیان از دولت حمایت می‌کند، همچنین برای ایجاد انجمن‌های جدید خدمات مشاوره به مهاجران ارائه می‌دهد. فعالیت این مرکز در خدمت امور اجتماعی، جوانان و سالمندان قرار دارد و برنامه ویژه‌ای برای ادغام یهودیان در دستور کار خود قرار داده است. از جمله دیگر وظایف این شورا توسعه مدارا و مبارزه با نژادپرستی و گرایش‌های یهودستیزانه است. لازم به ذکر است، دولت آلمان به دلیل مسئولیت تاریخی ویژه‌اش از نهادهای مرکزی جامعه یهودیان آلمان حمایت و از گورستان‌های انجمن‌های سابق یهودی در آلمان مراقبت می‌کند. همچنین دولت فدرال آلمان در این راستا از توسعه گفتگو بین ادیان و ایجاد مؤسسات تحقیقاتی فرامنطقه‌ای حمایت می‌کند، در مباحث بسیار در بین ادیان شرکت می‌جوید، در جستجوی تفاهم با سازمان‌های اسلامی طرفدار گفتگو برمی‌آید و آن‌ها را در برنامه‌هایی مانند اتحاد برای دموکراسی و مدارا و پرهیز از خشونت و بی‌گناه ستیزی سهیم می‌سازد. دولت فدرال همچنین از سازمان‌هایی که در راستای همکاری و تفاهم بین مسیحیان و

یهودیان فعالیت می‌کنند، به‌ویژه از شورای هماهنگی جهت همکاری بین جوامع یهودی، مسیحی و شورای بین‌المللی یهودیان و مسیحیان حمایت می‌کند [۱۷].

افصل چهارم |

نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان

۴- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان

۴-۱- مقدمه

یکی از موضوعات مهم برای شناخت وضعیت وقف و امور خیریه در کشورهای مختلف شناخت ساختار و بازیگران فعال در این حوزه است. این موضوع از آن جهت مورد اهمیت است که با شناخت انواع بازیگران فعال در زمینه‌های مختلف و بررسی و تحلیل نوع فعالیت‌هایی که انجام می‌دهند، می‌توان از دستاوردهای هر یک از این بازیگران استفاده کرد و از تجربیات ناموفق آن‌ها دوری جست.

در این فصل پس از معرفی انواع کنشگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه، به شناسایی و تحلیل بازیگران مختلف با توجه به نقشی که در وقف و امور خیریه کشور آلمان ایفا می‌کنند، پرداخته شده است. سپس نگاشت نهادی تمامی این بازیگران به همراه نوع ارتباطات آن ترسیم شده است و پس از آن، هر یک از این بازیگران و مجموعه فعالیت‌ها، اهداف، مأموریت، چشم‌انداز، ساختار و... آن‌ها مورد تحلیل قرار گرفته است.

۴-۲- انواع کنشگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه

کنشگر، عبارت است از فرد، گروه و یا سازمانی که می‌تواند بروردی‌ها (منابع) و یا بروندادهای یک سیستم تأثیر بگذارد و یا از خروجی‌ها و بروندادهای آن (خدمات، محصولات، پیامدها و...) تأثیرپذیرد. در این گزارش کنشگران به چهار دسته اصلی

تقسیم می‌شوند:

۴-۲-۱- سیاست‌گذار

یک سیاست‌گذار نهادی است که برنامه‌هایی که باید توسط دولت، کسب‌وکارها و غیره دنبال شود را تعیین می‌کند.

سیاست‌گذاری به صورت فرآیندی تعریف شده است که به واسطه آن دولت به منظور ارائه پیامد (تغییرات مطلوب در دنیای واقعی)، چشم‌انداز سیاسی خود را به برنامه و عمل تبدیل می‌کند. لذا سیاست‌گذاری، کارکرد اصلی هر دولت می‌باشد. به طور کل، سیاست می‌تواند شکل‌های مختلفی به خود بگیرد مانند سیاست‌های غیر مداخله‌ای، تنظیم، تشویق تغییرات داوطلبانه (مانند کمک‌های مالی) و ارائه خدمات عمومی.

براین اساس نهادهای سیاست‌گذار در حوزه وقف و امور خیریه در کشور آلمان شامل: پارلمان، که شامل مجمع فدرال و مجلس فدرال است، وزارت فدرال امور مالی، وزارت امور خارجه، وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی و قوه قضائیه می‌باشد.

• مجلس فدرال (بوندس‌تاگ): به عنوان پارلمان آلمان، بوندستاگ در مرکز زندگی سیاسی کشور و ارگان عالی سیاست‌گذاری کشور است.

• شورای فدرال (بوندس‌رات): براساس ماده ۵۰ قانون اساسی نقش شورای فدرال به این صورت تعریف شده است: حکمران ایالتی باید از طریق شورای فدرال رد قانون‌گذاری و مدیریت ایالت‌ها و در امور مربوط به اتحادیه اروپا شرکت نماید.

• وزارت فدرال امور مالی: این سطح از وزارت مسئول اجرای تمامی جنبه‌های سیاست‌های مالی و مالیاتی کشور است و تنها عضو از کابینه دولت است که در مورد تصمیماتی از دولت که منجر به هزینه زیاد می‌شود، حق وتو دارد. سازمان‌های خیریه به منظور ثبت و دریافت عنوان خیریه، نیازمند تأیید «ادارات مالیات محلی» می‌باشند که زیرمجموعه وزارت امور مالی می‌باشد؛ همچنین پس از ثبت این سازمان‌ها، «ادارات مالیات محلی» سالیانه بر فعالیت‌های سازمان نظارت می‌کنند و در صورت تخلف از اهداف ذکر شده در اساسنامه، سازمان را از عنوان «خیریه» خلع می‌کنند و مالیات‌های گذشته را نیز دریافت می‌کنند.

- وزارت امور خارجه: از جمله وظایف وزارت امور خارجه آلمان، ارائه کمک‌های بشردوستانه در اسرع وقت و فارغ از بوروکراسی‌های متداول، به سایر کشورهاست. این وزارت خانه در سال ۲۰۱۴، بیش از ۴۷۳ میلیون یورو (حدود ۱،۶۰۰ میلیارد تومان) برای فعالیت‌های بشردوستانه در سراسر دنیا صرف کرد. مراکز مورد توجه وزارت امور خارجه آلمان در سال ۲۰۱۴ عبارت‌اند از: کشور سوریه و همسایه‌های آن، شمال عراق، اوکراین، جمهوری آفریقای مرکزی و سودان و همچنین کشورهای درگیر با بیماری ابولا در آفریقای غربی. مهم‌ترین همکاران این وزارت خانه عبارت‌اند از: کمیسیون پناهندگان، مرکز کمک به پناهندگان فلسطینی و دفتر همکاری‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد؛ وزارت امور خارجه آلمان علاوه بر همکاری در طیف گسترده‌ای از پروژه‌های بین‌المللی، سالانه ۵/۱۷ میلیون یورو (حدود ۱۷ میلیارد تومان) به صورت داوطلبانه به سازمان ملل متحد کمک می‌کند.
- وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی: این وزارتخانه در سال ۱۹۶۱، با هدف تشویق توسعه اقتصادی داخلی و خارجی، در آلمان ایجاد شد. در این وزارتخانه ۱،۰۲۵ نفر مشغول به کار هستند. وزارت همکاری و توسعه اقتصادی، از ساختار متداول ارگان‌های دولتی برخوردار نیست و به منظور اجرای پروژه‌ها، از سازمان‌هایی با عنوان «سازمان‌های اجرایی» استفاده می‌شود؛ این سازمان‌ها با آژانس‌های اجرایی موجود در کشور مدنظر که توسط دولت آن کشور برگزیده شده‌اند، همکاری می‌نمایند. در حال حاضر ۱۰۶ نفر از کارکنان در مأموریت‌های خارجی و سازمان‌های بین‌المللی کار می‌کنند. اهداف این وزارتخانه در راستای اهداف تنظیم شده در سند هزاره‌ی سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۰ می‌باشد که عبارت‌اند از: کاهش فقر، ترویج عادلانه جهانی شدن و برقراری صلح.
- قوه قضائیه: دادگاه‌های محلی یکی از زیرشاخه‌های قوه قضائیه می‌باشند که در هر منطقه وجود دارند. یکی از وظایف این دادگاه‌ها نظارت بر اساسنامه سازمان‌ها و تأیید آن‌ها از نظر قانونی است که در صورت مورد تأیید بودن به ثبت سازمان منتهی می‌شود. سازمان‌های خیریه نیز برای ثبت نیازمند تأیید دادگاه‌های محلی می‌باشند.

۴-۲-۲- تنظیم‌گر

تنظیم مجموعه گوناگونی از ابزارهاست که به واسطه آن دولت نیازمندی‌های شرکت‌ها و مردم را تنظیم می‌کند. کارکردهای تنظیم‌گر بنا به دلایل گوناگونی به وجود آمده‌اند از جمله:

– تعیین حقوق و مسئولیت‌های هریک از موجودیت‌های جامعه به منظور تحقق اهداف توسعه پایدار

– تنظیم استانداردهای صنعتی

– جمع‌آوری مالیات‌ها و دیگر درآمدها و ...

به منظور درک بهتر کارکردهای تنظیم‌گر، بررسی انواع روش‌های تنظیمی مفید خواهد بود. به صورت کلی انواع تنظیمات عبارت‌اند از:

– فرمان و کنترل^۱: تنظیم دستور و کنترل نوعاً وضع / تحمیل استانداردهای حمایت‌شده توسط مصوبات قانونی است، هرگاه استانداردها سازگار نباشند. بنابراین، قانون به عنوان منع یا اجبار فعالیت‌های معینی به کار می‌رود. استانداردها می‌تواند از طریق قانون‌گذاری یا تنظیم‌کنندگانی که به واسطه فرآیند تنظیم برای تعریف قانون مشروعیت دارند، تنظیم شود.

– خود-تنظیمی^۲: این رویکرد می‌تواند به عنوان نوعی از نسخه خودانجامی^۳ رویکرد دستور و کنترل تلقی شود. در این مورد، اغلب انجمن‌های تجاری یا کسب‌وکار تشکیل شده که قوانین عملکرد را ایجاد، کنترل و اجرا می‌کنند. به عنوان یک قانون، خودتنظیمی اغلب به عنوان یک روش کسب‌وکار دیده می‌شود که اقدام انحصاری به منظور جلوگیری از مداخله دولت انجام می‌دهد. مزایای این رویکرد شامل سطح بالایی تعهد کسب‌وکارها و ماهیت جامع قوانین تنظیم‌شده می‌باشد. به علاوه، این رویکرد منعطف‌تر از رویکرد دستور و کنترل بوده چراکه به قانون‌گذاری نیازی ندارد. از سویی دیگر، خودتنظیمی می‌تواند به صورت یک رویکرد غیردموکراتیک، محدود به

1. command and control

2. self-regulation

3. do-it-yourself

بررسی دقیق بیرونی و در معرض سوءاستفاده توسط کسانی که با اهداف مختلف قوانین را تنظیم می‌کنند، دیده شود. در کمترین سطح، خودتنظیمی همواره در معرض چالش‌های منتج شده از علاقه‌های بیرونی کسانی که فکر می‌کنند استانداردها و قوانین به سمت کاهش تأثیر فعالیت‌های غیرمطلوب تنظیم نشده است، قرار دارد.

— تنظیم مبتنی بر تشویق: یک تشویق، سیاست، قانون، مکانیسم قیمت، یا رویه‌ای است که به دنبال تعدیل رفتار افراد یا شرکت‌ها به واسطه تغییر در هزینه‌ها یا سودهای حاشیه‌ای مرتبط با تصمیم یا فعالیت خاص می‌باشد. از یک سو، می‌توان گفت که تمامی تنظیمات بر مبنای تشویق است چراکه تنظیم از طریق مفهوم پایه جریمه برای رفتارهای "بد" و پاداش برای رفتارهای "خوب" عمل می‌کند. تنظیم مبتنی بر تشویق سعی دارد به منظور کاهش هزینه‌ها و بهبود خدمات، برنامه سودمند با سودهای زیاد را پاداش دهد. هدف عمده این است که تنظیم شده فعالیت‌های غیرمطلوب خود را از طریق تحمیل / وضع مالیات و کمک‌های مالی محدود یا متوقف کند. برای به‌کارگیری این رویکرد، گام‌های اصلی شامل انتخاب واحدهای اندازه‌گیری، تعیین خط مبنا، انتخاب اهداف برای بهبود و/ یا نگهداری و سپس اجرای تشویق‌ها و جریمه‌ها می‌باشد. یکی از انواع تنظیمات مبتنی بر تشویق، تنظیم مبتنی بر عملکرد^۱ (PBR) است که تشویق‌ها ملزم به بهبود در عملکرد مطلوب، کاهش قیمت و بهبود در کیفیت خدمات می‌باشد. به علاوه، PBR بیشتر به استانداردهای عملکرد خارجی متکی است و کمتر به فعالیت‌های خاص شرکت حساس است. مزایای PBR این است که به بهبود در بهره‌برداری شرکت‌ها، کاهش هزینه‌های نگهداری و عملیات و بهبود در پایایی سیستم کمک می‌کند. طرح تنبیه و تشویق به صورت مکانیکی عمل می‌کند. بنابراین کاهش در حوزه صلاح‌دید تنظیمی، در مقابل امکان تسخیر در فرآیند تنظیم را کاهش می‌دهد. به علاوه این رویکرد، انعطاف‌پذیری در تصمیم‌گیری شرکت، که آیا از قانون تبعیت کند یا جریمه بپردازد، را فراهم می‌کند. اگرچه به عنوان یکی از معایب این روش، می‌توان به ایجاد قوانین بسیار پیچیده و غیر

1. incentive-based regulation

2. Performance-based regulation

منعطف که واقعیت‌های بازار در آن لحاظ نشده است، اشاره کرد. از مفروضات اصلی این رویکرد، عقلانیت اقتصادی است که لزوماً در همه موارد یافت نمی‌شود. همچنین، گاهی اوقات پیش‌بینی تأثیر این نوع رویکرد مشکل است. به عنوان مثال، رفتار "بد"، مانند آلودگی، می‌تواند پاداش بگیرد اگر که قوانین به طور صحیح تنظیم نشده باشند.

بر این اساس نهادهای تنظیم‌گر، در حوزه وقف و امور خیریه در کشور آلمان شامل: پارلمان، که شامل مجمع فدرال و مجلس فدرال است، وزارت فدرال امور مالی، وزارت امور خارجه، وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی و قوه قضائیه می‌باشد.

- **دادگاه‌های محلی:** در هر ناحیه یک دادگاه محلی وجود دارد؛ وظایف این دادگاه‌ها عبارت است از: رسیدگی به تخلفات (مانند رانندگی در حال مستی، شهادت نادرست و ...)، رسیدگی به ثبت شرکت‌ها و انجمن‌ها و تعاونی‌ها. اهمیت دادگاه‌های محلی از این منظر است که سازمان‌های خیریه نیازمند ثبت حقوقی در این ارگان می‌باشند [۳۸].

- **ادارات مالیات محلی:** سازمان‌های خیریه برای تأیید عنوان "خیریه" نیازمند تأیید اداره مالیات محلی و در نهایت دادگاه محلی می‌باشند؛ پس از ثبت، این سازمان‌ها هر ساله توسط ادارات مالیاتی محلی کنترل می‌شوند و در صورت انحراف از اهداف ذکر شده در اساسنامه عنوان "خیریه" از آن‌ها گرفته می‌شود و مالیات‌های گذشته نیز از آن‌ها دریافت می‌شود.

- **موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان:** این موسسه در سال ۱۸۹۳ در شهر برلین باهدف میانجیگری بین افرادی که نیاز به کمک دارند و افراد خیر، ایجاد شد. تأمین مالی موسسه از طریق افراد خیر (۴۵٪) و درآمدهای موسسه (۵۵٪) صورت می‌گیرد. از سال ۱۹۰۶ تا به امروز، حدود ۲۰۰۰ موسسه خیریه، باهدف کمک به نیازمندان، در آرشیو موسسه، مستند شده‌اند، به این ترتیب امکان ارزیابی برای خیرین فراهم می‌شود. علاوه بر این از سال ۱۹۹۲، به منظور اعتباربخشی به

مؤسساتی که درخواست کمک‌های مالی فراملی داشتند، «نشان مخصوص موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان» طراحی شد که با توجه به استانداردهای خاص موسسه به سازمان‌های خیریه حائز شرایط اهدا می‌گردد. در حال حاضر ۲۲۶ موسسه خیریه با مجموع درآمد سالانه ۴/۱ میلیارد یورو (حدود ۱۴ هزار میلیارد تومان) «نشان مخصوص» موسسه را دریافت نموده‌اند. اهداف «نشان مخصوص» حمایت از خیرین، حفاظت از کمک‌های اهدایی، حفاظت از درآمدها می‌باشد. همچنین از جمله سازمان‌های مهمی که با توجه به «نشان مخصوص» این موسسه اقدام به تخصیص یارانه به سازمان‌ها می‌نمایند، می‌توان به وزارت امور خارجه و وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی اشاره نمود.

۴-۲-۳- تسهیل‌گر

سازمان‌های محلی یا بین‌المللی هستند که معمولاً توسط دولت سرمایه‌گذاری می‌شوند و هدف آن توسعه و بهبود بازار خدمات می‌باشد. یک تسهیل‌گر، تأمین‌کنندگان خدمات را از طریق انجام فعالیت‌های خدماتی جدید، ارتقاء تجارب مفید و ایجاد ظرفیت حمایت می‌کند. کارکردهای دیگریک تسهیل‌گر شامل ارزیابی خارجی تأثیر تأمین‌کنندگان خدمات، تضمین خدمات و حمایت برای محیط سیاسی بهتر می‌باشد. عمل تسهیل، کارکردی است که به طور معمول توسط سازمان‌های توسعه‌گرا انجام شده و می‌تواند شامل سازمان‌های غیردولتی و کارفرمایان و عامل‌های دولتی باشد. علاوه بر موارد مذکور در حوزه وقف و امور خیریه فراهم آوردن دیتابیس از مجموعه خیریه‌ها و یا انجام خدمات مشاوره‌ای برای مؤسسات خیریه نیز می‌تواند به عنوان کارکردهای تسهیل‌کنندگان در نظر گرفت.

براین اساس نهادهای تسهیل‌گر، در حوزه وقف و امور خیریه در کشور آلمان شامل: موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان، بانک GLS، انجمن بنیادهای آلمانی، می‌باشد.

- بانک GLS: این بانک در سال ۱۹۷۳ تأسیس شده است و خدماتی از جمله دریافت نکردن کارمزد بانکی از سازمان‌های خیریه انجام می‌دهد، همچنین برای مشتریان این امکان وجود دارد که سود کمتری برای سپرده خود انتخاب نمایند و

بانک مابقی سود بانکی آن‌ها را در پروژه‌های خیریه سرمایه‌گذاری نماید.

- اتحادیه بنیادهای آلمانی (اشتيفتونن): این اتحادیه در سال ۱۹۴۸ تأسیس شد و از بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین اتحادیه بنیادها در اروپاست. مطابق بخش «اهداف ممتاز مالیاتی» قانون مالی عمومی، این سازمان غیرانتفاعی است. اتحادیه بنیادهای آلمانی در حال حاضر حدود ۲۰،۰۰۰ عضو دارد. اهداف این انجمن به صورت زیر تعریف شده است:

– حفاظت از منافع بنیادها و افراد نیکوکار

– ارائه مشاوره به بنیادها و افراد نیکوکار

– قدردانی از افراد و سازمان‌هایی که خدمات برجسته‌ای در بخش بنیادها انجام داده‌اند.

– آموزش‌های حرفه‌ای

– جمع‌آوری داده‌ها و مستندات

– برگزاری رویدادها و انتشار نشریه

- انجمن بنیان‌گذاران سیستم علم آلمان (اشتيفتورریند): این انجمن در سال ۱۹۲۰ تأسیس شد و در حال حاضر حدود ۴،۰۰۰ عضو دارد که ۳،۰۰۰ عضو آن شامل شرکت‌های خصوصی است. تأمین مالی انجمن از طریق کمک‌های سالانه و مشارکت اعضا صورت می‌گیرد. مأموریت اصلی این انجمن ترویج علم و تکنولوژی در حوزه آموزش و پژوهش و تقویت بنیادهای غیرانتفاعی در دنیا تعریف شده است.

- موسسه می سناتا: این موسسه در سال ۱۹۹۷ تأسیس شده است و مأموریت آن ترویج دانش در حوزه جامعه مدنی و کمک‌های بشردوستانه از طریق پژوهش‌های آکادمیک، مستندسازی و تبادل اطلاعات بین رهبران این رشته می‌باشد. این موسسه به برگزاری دوره‌های آموزشی و انجام مشاوره‌های مدیریتی برای سازمان‌های خیریه می‌پردازد.

۴-۲-۴- ارائه دهنده خدمات

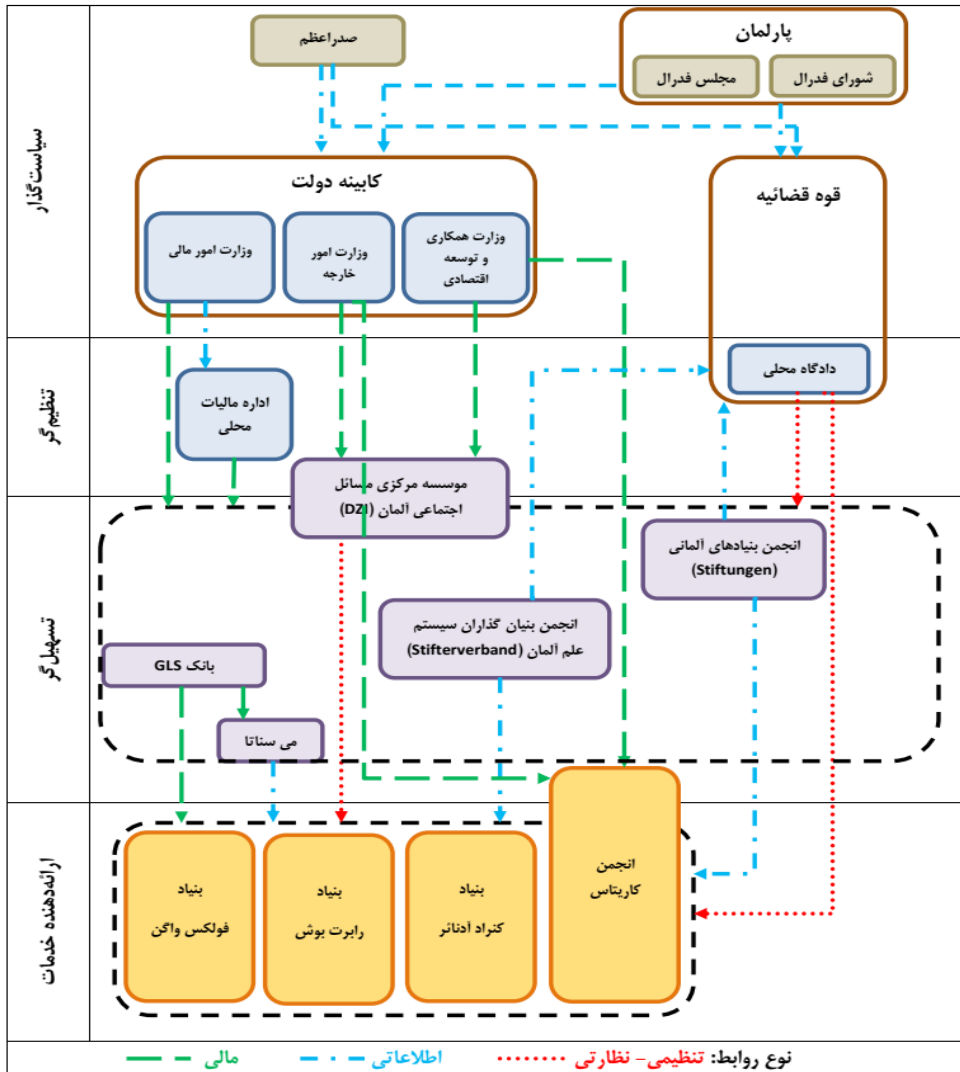
تأمین کننده خدمات آموزشی و پژوهشی شامل دانشگاه ها، پژوهشگاه ها و مؤسساتی هستند که در زمینه آموزش و پژوهش در حوزه وقف و امور خیریه فعالیت می کنند. ضمناً مؤسسات خیریه ای که وظیفه جمع آوری کمک های مردمی و صرف این کمک ها در میان افراد هدف را دارند نیز به عنوان ارائه کنندگان خدمات شناخته می شوند [۳۶].

• انجمن کاریتاس: در ۹ نوامبر ۱۸۹۷ توسط لورنرورتمن، یک کشیش کاتولیک، تأسیس شد. این انجمن در حال حاضر بزرگ ترین انجمن رفاهی در کشور آلمان می باشد و بیش از ۱ میلیون کارمند استخدامی و داوطلب در حدود ۲۵،۰۰۰ مرکز در سراسر کشور دارد؛ این انجمن سالانه، از حدود ۱۱ میلیون نفر در برابر مشکلات اجتماعی و موقعیت های دشوار پشتیبانی می نماید. مهم ترین اهداف این انجمن، حفظ کرامت انسان ها، زندگی بهتر افراد در سراسر دنیا صرف نظر از مرزهای جغرافیایی و نژادی و برقراری حداقل استانداردهای اجتماعی و حقوق بشر در دنیا (برای این منظور کاریتاس از سازمان های مستقل محلی حمایت می کند.) می باشد.

پس از شناسایی بازیگران در سطوح گوناگون و معرفی نقش هر کدام، نگاهت نهادی مربوط به آنان ترسیم شده است که به درک بهتر جایگاه هریک از بازیگران و ارتباطات فی مابین آنان کمک می نماید.

۴-۳- نگاهت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه

همانطور که در بخش پیشین اشاره شد، نهادهای مختلفی با نقش های متفاوت در حوزه وقف و امور خیریه در کشور آلمان فعالیت می نمایند؛ در این بخش ابتدا نگاهت نهادی مربوط به این کنشگران در شکل (۴-۱) نشان داده شده است و سپس نهادهای سیاست گذار، تنظیم گر، تسهیل گر و ارائه دهنده خدمات در موضوعات مختلف در حوزه وقف و امور خیریه مورد تحلیل قرار گرفته اند.

شکل ۴-۱. نگاهت نهادی

۴-۳-۱- صدراعظم

در کشور آلمان، صدراعظم تنها عضو انتخابی دولت فدرال است. بنا بر قانون اساسی او حق دارد وزرا را به عنوان رؤسای مهم‌ترین نهادهای اجرایی انتخاب کند. صدراعظم همچنین تعداد وزرا را تعیین و حوزه فعالیت هر یک را مشخص می‌کند. او مسئول

تعیین خط‌مشی دولت است. بنا به این مسئولیت، این حق صدراعظم است که نقاط ثقل فعالیت دولت را به‌طور نهایی تعیین کند. او با این حقوق مجموعه‌ای از ابزار مدیریت را در اختیار دارد که با اختیارات رؤسای جمهور در دموکراسی-های مبتنی بر انتخاب مستقیم رییس جمهور قابل مقایسه است [۳].

شورای پارلمانی که قانون اساسی را در سال ۱۹۴۹ تصویب کرد، برای تعیین حوزه مسئولیت صدراعظم، نمونه نخست وزیر بریتانیا را مدنظر داشت. او دقیقاً همان وظایفی را به عهده دارد که برای صدراعظم آلمان پیش‌بینی شده است. با این وجود قدرت صدراعظم در عمل بسیار کم‌تر از نخست وزیر بریتانیا است. در نظام پارلمانی انگلستان همواره فقط یک حزب دولت را تشکیل می‌دهد، زیرا در نظام انتخاباتی این کشور امتیازاتی برای قوی‌ترین حزب پیش‌بینی شده است. ولی برای انتخاب صدراعظم به‌طور معمول یک ائتلاف، یعنی اتحادی از احزاب مختلف، ضروری است [۳].

پیش‌درآمد انتخاب صدراعظم مذاکرات گسترده میان احزابی است که به‌طور مشترک قصد تشکیل دولت را دارند. هدف از این مذاکرات پست-های وزارت میان احزاب، حفظ یا حذف یک وزارتخانه و تشکیل وزارتخانه جدید است. قوی‌ترین حزب در ائتلاف دولت حق دارد صدراعظم را معرفی کند. این احزاب همچنین رئوس برنامه دولت در سال‌های آینده را تعیین می‌کنند. نتیجه مذاکرات ائتلاف در قرارداد ائتلاف تنظیم و ثبت می‌شود. پس از طی این مراحل نوبت به انتخاب صدراعظم می‌رسد. مذاکرات میان احزاب مؤتلف تشکیل‌دهنده دولت پس‌از این مرحله و برای تصمیم‌گیری‌های بعدی دولت فدرال نیز ادامه می‌یابد. چنانچه نقاط اشتراک سیاسی میان این احزاب پیش از انتخابات بعدی مجلس فدرال به پایان برسد، موضوع برکناری صدراعظم در دستور کار قرار می‌گیرد. برکناری صدراعظم بارأی عدم اعتماد سازنده مجلس فدرال باید با انتخاب همزمان صدراعظم جدید همراه باشد. این نحوه سلب اعتماد پارلمانی، احزاب حاضر در مجلس را وادار می‌کند پیش از کنار گذاشتن صدراعظم، امکان‌گزینش یک دولت جدید و کارآمد را که از پشتیبانی اکثریتی قابل قبول در مجلس برخوردار باشد، در نظر داشته باشند [۳].

۴-۳-۲- مجلس فدرال (بوندس تاگ)

مجلس فدرال آلمان یکی از دو نهاد مهم قانون‌گذار در کشور آلمان در سطح فدرال است، که نقش سیاست‌گذار در بخش وقف و امور خیریه را دارا می‌باشد. مجلس فدرال، مجمع نمایندگان انتخابی ملت آلمان است. از نظر شکلی نیمی از ۵۹۸ نماینده‌ی این مجلس از طریق فهرست‌های ایالتی احزاب (آرای دوم) و نیم دیگر با انتخاب مستقیم نامزدهای انتخاباتی در ۲۹۹ حوزه انتخاباتی (آرای اول) تعیین می‌شوند. این تقسیم‌بندی تأثیری بر نقش کلیدی احزاب در نظام انتخاباتی ندارد. فقط آن افرادی در حوزه‌های انتخاباتی شانس انتخاب شدن دارند که عضو یک حزب باشند. وابستگی حزبی نمایندگان مجلس فدرال می‌بایست بازتابی از آرای انتخاب‌کنندگان باشد. برای جلوگیری از پیچیدگی ترکیب اکثریت از طریق حضور احزاب خیلی کوچک شرط حائل^۱، یا آنچه اصطلاحاً مانع پنج درصد خوانده می‌شود، از ورود آن‌ها به مجلس جلوگیری می‌کند [۳].

مجلس فدرال، پارلمان آلمان است. نمایندگان آن‌ها در فراکسیون‌ها حضور دارند و هر فراکسیون از میان اعضا خود یک نفر را به عنوان رئیس انتخاب می‌کند. وظیفه‌ی مجلس فدرال، انتخاب صدراعظم و حفظ او در قدرت با تأیید سیاست‌هایش است. مجلس فدرال می‌تواند با آرای عدم اعتماد، صدراعظم را از منصب خود خلع کند. این مجلس از این جهت شباهت بسیاری با دیگر پارلمان‌ها دارد و تفاوتی نمی‌کند که صدراعظم آلمان انتخاب می‌شود ولی نخست‌وزیر انگلستان یا دیگر دموکراسی‌های پارلمانی را رئیس حکومت منصوب می‌کند. در سایر دموکراسی‌های پارلمانی نیز همواره رئیس حزبی که اکثریت پارلمان را در اختیار دارد، به عنوان رئیس دولت منصوب می‌شود [۳].

دومین وظیفه‌ی مهم نمایندگان^۲ در مجلس فدرال قانون‌گذاری است. از سال ۱۹۴۹

۱. در مجلس فدرال فقط آن احزابی حضور خواهند یافت که حداقل پنج درصد آرای انتخاب‌کنندگان را کسب کرده (مانع پنج درصد) و یا حداقل در سه حوزه انتخابیه کاندیداهای آن‌ها به طور مستقیم انتخاب شده باشند.

۲. نمایندگان مجلس فدرال در انتخاباتی عمومی، بی‌واسطه، آزاد، برابر و مخفی برگزیده می‌شوند. آن‌ها نمایندگان تمام ملت به شمار می‌آیند، مأمور نهادی و تابع دستوری نیستند. از این رو اخراج یا استعفا یا داوطلبانه‌ی آن‌ها از احزاب تأثیری بر عضویت آنان در مجلس ندارد. ولی در عمل وابستگی به یک حزب نقشی تعیین‌کننده در ایفای وظیفه نمایندگی دارد. نمایندگان وابسته به یک حزب، چنان چه حداقل کرسی‌های لازم را کسب کرده باشند، فراکسیونی تشکیل داده و از این طریق بر تصمیم‌گیری‌ها در مجلس تأثیر می‌گذارند.

حدود ۸۴۰۰ لایحه به مجلس فدرال ارائه شده و بیش از ۶۰۰۰ قانون تصویب شده که اغلب مربوط به تغییر قوانین موجود بوده‌اند. اغلب لوایح توسط دولت فدرال تنظیم شده و بخش کوچکی از آن‌ها را نیز خود مجلس و یا شورای فدرال ارائه کرده‌اند. در این زمینه نیز مجلس فدرال، همچون پارلمانی دیگر دموکراسی‌های پارلمانی، در درجه اول قوانینی را تصویب می‌کند که دولت فدرال پیشنهاد کرده است. مجلس فدرال البته با نوع پارلمان‌های مذاکره‌ای، مانند مجلس عوام انگلستان تفاوت دارد. این‌گونه پارلمان‌ها در مورد مصوبات خود پس از بحث در صحن علنی تصمیم‌گیری می‌کنند. در حالی که مجلس فدرال بیشتر به یک پارلمان کاری شبیه است. کمیسیون‌های تخصصی مجلس فدرال با جدیت و کار کارشناسی لوایحی را که قرار است به مجلس ارائه شوند آماده می‌کنند. این بخش از کار مجلس فدرال تا حدی شبیه کنگره‌ی ایالات متحده‌ی آمریکا است که نمونه‌ی کاملی از یک پارلمان کاری به شمار می‌رود [۳].

سومین وظیفه‌ی مهم مجلس فدرال، کنترل فعالیت دولت است. بخش علنی این کنترل را از چشم انداز افکار عمومی احزاب مخالف انجام می‌دهند و بخش غیر آشکار این کنترل را که البته تأثیر آن به هیچ‌وجه کمتر نیست، نمایندگان احزاب تشکیل دهنده‌ی دولت انجام می‌دهند که پشت درهای بسته انتقادات خود را از نمایندگانشان در دولت مطرح می‌کنند [۳].

۴-۳-۳- شورای فدرال (بوندس رات)

شورای فدرال دومین نهاد قانون‌گذار در سطح فدرال در کشور آلمان است و در بحث وقف و امور خیریه نقش سیاست‌گذار را بر عهده دارد.

شورای فدرال نماینده‌ی ایالات و نوعی مجلس دوم در کنار مجلس فدرال به شمار می‌رود. این شورا باید در مورد هر قانون فدرال نظر خود را اعلام کند. شورای فدرال، به‌عنوان مجلس ایالات، همان وظایفی را به عهده دارد که در دیگر نظام‌های فدرالی، مجالس سنا انجام می‌دهند. اعضای شورای فدرال را انحصاراً نمایندگان دولت‌های ایالات تشکیل می‌دهند. میزان روی هر ایالت به شکلی متوازن بر اساس جمعیت آن تعیین می‌شود: هر ایالت حداقل سه روی دارد و پرجمعیت‌ترین ایالت دارای شش روی

است. کوچک‌ترین ایالت، برمن، ۶۶۰ هزار و بزرگ‌ترین ایالت، نوردراین-وستفالن بیش از ۱۸ میلیون جمعیت دارد [۳].

شورای فدرال در ارائه‌ی قوانین جدید نیز نقش دارد و این یکی از تفاوت‌های آن با مجالس مشابه در نظام فدرالی است. قانون اساسی دو نوع مشارکت در قانون‌گذاری را برای این شورا پیش‌بینی کرده است. قوانین فدرالی که متضمن هزینه‌های اضافی برای دولت‌های ایالات باشند و قوانینی که جانشین یک قانون ایالتی شوند، نیاز به تأیید شورای فدرال دارند. در این موارد شورای فدرال از نظر قانون‌گذاری دارای جایگاهی برابر با مجلس فدرال است. در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد مصوبات قانونی باید به تأیید شورای فدرال برسد. از آنجا که قوانین فدرال را مراجع ایالتی اجرا می‌کنند، مهم‌ترین و پرهزینه‌ترین قوانین موافقت دولت‌های ایالتی را گریزناپذیر می‌سازد. این دسته از قوانین سوای آن دسته از قوانین هستند که شورای فدرال می‌تواند اعتراض خود را نسبت به آن‌ها اعلام کند. شورای فدرال می‌تواند چنین قوانینی را حتی رد کند. ولی مجلس فدرال می‌تواند با همان اکثریتی که قانون یادشده در شورای فدرال رد شده، اکثریت ساده و یا اکثریت دوسوم، اعتراض را وارد نداند [۳].

با توجه به این‌که فعالیت شورای فدرال بردوش ۱۶ دولت ایالتی قرار دارد، می‌توان به نقش مؤثر دولت‌های ایالتی در سیاست‌گذاری‌های دولت مرکزی پی برد. به این ترتیب فعالیت رؤسای دولت‌های ایالتی بسیار فراتر از مرزهای ایالات آنان در معرض افکار عمومی قرار دارد [۳].

۴-۳-۴ - وزارت فدرال امور مالی

وزارت فدرال امور مالی یکی از وزارتخانه‌های فدرال کشور آلمان است مسئول اجرایی امور مالی این کشور است، با توجه به نقش به‌سزای این وزارتخانه در تدوین بودجه و وضع قوانین مالیاتی این وزارتخانه در جایگاه سیاست‌گذار در قوانین مالیاتی می‌باشد.

وزیر امور مالی در آلمان، بر اساس سیاست‌های کلان صدراعظم، فعالیت می‌نماید و مسئول اجرای تمامی جنبه‌های سیاست‌های مالی و مالیاتی کشور است؛ همچنین در سیاست‌های اتحادیه اروپا نیز نقش به‌سزایی دارد.

فصل چهارم- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان / ۱۳۷

وزارت امور مالی در کشور آلمان تنها عضو از کابینه دولت است که در مورد تصمیماتی از دولت که منجر به هزینه زیاد می شود، حق وتو دارد.

- چشم انداز: "رتبه نخست در ارائه خدمات" [۵۶].
- ماموریت: مدیریت امور مالی کشور به صورت باز، شفاف، پاسخگو و کارآمد به منظور ارائه خدمات در جهت اولویت های توسعه کشور [۵۶].

The screenshot shows the website of the Federal Ministry of Finance (bundesfinanzministerium.de). The page is titled 'About' and specifically 'Minister and State Secretaries'. It features a portrait of Wolfgang Schäuble, the Minister, and a brief biography: 'Wolfgang Schäuble, born in Freiburg on 18 September 1942, is a Protestant and is married with four children. He studied law and economics at the universities of Freiburg and Hamburg.' There is a 'Curriculum vitae' button. A sidebar on the right lists various sections: 'Minister and State Secretaries', 'Directorates-General', 'Events at the Ministry', 'History', 'Visitors' Service', and 'Directions'.

شکل ۲-۴. وبسایت رسمی وزارت امور مالی

- ساختار: این وزارتخانه از ۷ اداره تشکیل شده است که شرح وظایف هر یک در جدول (۴-۱) آورده شده است.

اهداف:

اهداف اصولی و عملیاتی وزارتخانه به شرح زیر است:

- اقتصاد پایدار و استاندارد خوب زندگی
- تعادل خزانه ملی بلندمدت
- محیط مالیاتی کارآمد و مناسب از لحاظ اقتصادی
- مدیریت مالی ایالات به صورت مسئول و عملگرا
- عملیات شفاف حکمرانی و ساختار سازمانی مؤثر
- استخدام با کیفیت ترین کارکنان، که در محیط مساعد کار به خوبی عمل نمایند.

– ارائه خدمات قابل اعتماد توسط وزارتخانه با تاکید بر کار حرفه‌ای [۵۶].

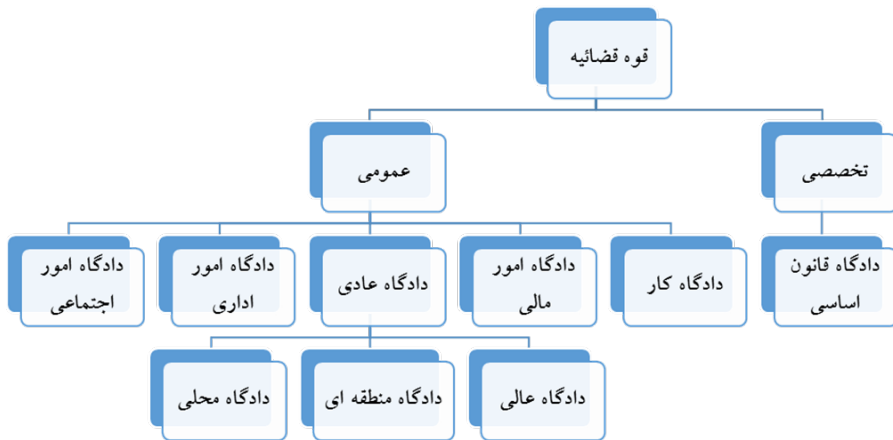
جدول ۴-۱. ادارات وزارت امور مالی و حوزه فعالیت آن‌ها

نام اداره	شرح وظیفه
امور اداری	مسئول فعالیت‌های اداری وزارتخانه
امور مالی و اقتصاد کلان	تعیین ابزارهای سیاست مالی و پیش‌بینی روندهای اقتصاد کلان
بودجه فدرال	مسئول تدوین بودجه فدرال و محاسبه درآمد و هزینه دولت
گمرک و مالیات غیرمستقیم	مسئول وضع گمرک و مالیات غیرمستقیم و نظارت بر مرزها
وضع مالیات	مسئول هماهنگی سیستم‌های مختلف مالیاتی (به همراه سایر اعضای اتحادیه اروپا)
روابط مالی و قانون	مسئول هماهنگی روابط مالی بین دولت‌های محلی و مرکزی
سیاست‌گذاری و بازار مالی	مدیریت بازارهای سرمایه و تدوین سیاست‌های مربوطه
خصوصی‌سازی	سیاست‌گذاری برای مدیریت منابع ایالتی در اختیار ادارات مستقل دولتی
هماهنگی سیاست‌های مالی آلمان با اتحادیه اروپا	مسئول هماهنگی مسائل اقتصادی دولت آلمان در ارتباط با اروپا و سیاست‌های مالی اتحادیه اروپا

۴-۳-۵- قوه قضائیه

قوه قضائیه در کشور آلمان از دو بخش تخصصی و عمومی تشکیل می‌شود. بخش تخصصی دادگاه قانون اساسی است که در صورت وجود شکایتی به قوانین برگزار می‌شود و به آن رسیدگی می‌نماید و اجازه رد قانون را دارد، از این رو این نهاد در جایگاه سیاست‌گذار قرار دارد.

ساختار قوه قضائیه در شکل (۴-۳) ارائه شده است.

شکل ۴-۳. ساختار قوه قضائیه کشور آلمان

در هر ناحیه یک دادگاه محلی وجود دارد؛ وظایف این دادگاه‌ها عبارت است از: رسیدگی به تخلفات (مانند رانندگی در حال مستی، شهادت نادرست و ...)، رسیدگی به ثبت شرکت‌ها و انجمن‌ها و تعاونی‌ها.

اهمیت دادگاه‌های محلی از این منظر است که سازمان‌های خیریه نیازمند ثبت حقوقی در این ارگان می‌باشند [۳۸].

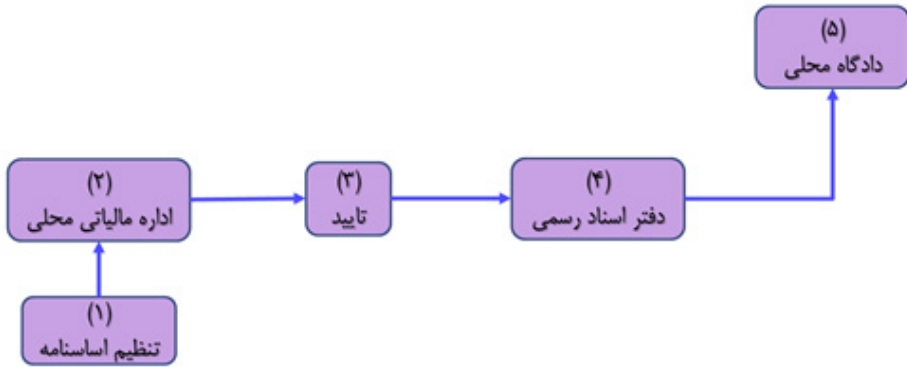
مراحل ثبت یک سازمان خیریه به شرح زیر می‌باشد؛ این مراحل به صورت خلاصه در شکل (۴-۴) آورده شده است.

۱. در مرحله اول، اساسنامه به دقت تنظیم می‌شود و تمامی فعالیت‌های سازمان به دقت ذکر می‌گردد؛ در صورت تشخیص انحراف از فعالیت‌های ذکر شده، مقام مالیاتی، عنوان خیریه را از سازمان می‌گیرد و مالیات‌های گذشته را نیز دریافت می‌کند. (در صورتی که سازمانی با عنوان خیریه ثبت نشود، امکان ارائه «رسید کسر مالیات» به اهداکنندگان ندارد و این موضوع سبب می‌شود افراد انگیزه کمتری به کمک به سازمان‌های غیرخیریه داشته باشند.)

۲. پس از تأیید اداره مالیاتی محلی، لازم است اساسنامه توسط دفتر اسناد رسمی، ثبت دفتری شود.

۳. در مرحله آخر اساسنامه و اسناد مربوطه به دادگاه محلی ارسال می‌شود و سازمان

ثبت می‌گردد و شماره ثبت دریافت می‌کند [۳۹].

شکل ۴-۴. مراحل ثبت یک سازمان خیریه

۴-۳-۶- وزارت امور خارجه

از جمله وظایف وزارت امور خارجه آلمان، ارائه کمک‌های بشردوستانه در اسرع وقت و فارغ از بوروکراسی‌های متداول، به سایر کشورهاست. با توجه به نقش این وزارتخانه در تقسیم‌بندی بودجه برای کمک‌های بشردوستانه در سطح بین‌المللی، این نهاد نیز سیاست‌گذار در امور خیریه می‌باشد.

دولت آلمان این فعالیت‌ها را به صورت مستقیم انجام نمی‌دهد؛ بلکه با ارائه کمک‌های مالی به سازمان ملل متحد، سازمان‌های مردم‌نهاد آلمانی و سازمان‌های زیرمجموعه صلیب سرخ برای فعالیت‌های بشردوستانه همکاری می‌نماید.

سیاست دولت آلمان در این زمینه مطابق با سیاست اتحادیه اروپا برای کمک‌های بشردوستانه است و معیارهای زیر در ارائه کمک‌ها رعایت می‌گردد:

- لازم است، تمرکز بر گروه‌های بسیار آسیب‌پذیر و نیازمند کمک باشد.
- کمک‌های بشردوستانه باید بدون در نظر گرفتن ترجیح به یک طرف جنگ و یا اختلاف و تنها با توجه به نیاز به کمک باشد.

How do we help?

Delivering aid to war victims in southern Somalia
© Diakonie Katastrophenhilfe

The lead ministry for the German Government's humanitarian aid abroad is the Federal Foreign Office, which provides humanitarian assistance swiftly, flexibly and without unnecessary bureaucracy. According to the principle of subsidiarity, the German Government provides humanitarian aid where the government of a country hit by disaster is unable or unwilling to do so itself on a sufficient scale.

The German Government does not provide this assistance directly; it funds

Humanitarian Aid: archive

20.06.2016
Statement by Bärbel Kofler, Federal Government Commissioner for Human Rights Policy and Humanitarian Aid, on World Refugee Day
27.05.2016
Humanitarian assistance
24.05.2016
First World Humanitarian Summit in Istanbul

شکل ۴-۵. وبسایت رسمی وزارت امور خارجه

– کمک‌های بشردوستانه بدون تبعیض بین افراد نیازمند صورت گیرد.
– اهداف بشردوستانه نباید تابع اهداف سیاسی، اقتصادی، نظامی و... باشد، بلکه لازم است تنها هدف از کمک‌های بشردوستانه جلوگیری و یا کاهش درد و رنج قربانیان بحران‌ها باشد.

۴-۳-۶-۱- فعالیت‌های وزارت امور خارجه

۱. کاهش ریسک فجایع: کمک‌های بشردوستانه به منظور افزایش آمادگی برای به حداقل رساندن تأثیر بلایای طبیعی، کمک به افراد در معرض خطر بلایای طبیعی و بحران برای مقابله بهتر با این فجایع و کاهش درد و رنج آن‌ها.
۲. کمک به حل بحران‌های جهانی: وزارت امور خارجه آلمان، تلاش‌های زیادی برای مقابله با بحران‌های جهانی همچون، گرم شدن کره زمین، رشد جمعیت، افزایش فقر و درگیری‌های طولانی مدت، می‌نماید؛ همچنین از دیگر فعالیت‌های این وزارتخانه تشویق سایر دولت‌ها برای مشارکت در این بحران‌های جهانی است.
۳. همکاری‌های توسعه‌ای: کمک‌های بشردوستانه و توسعه دولت‌ها از آنجا به هم

مرتبط می‌شوند که با توسعه دولت‌های محلی، آمادگی آن‌ها برای مقابله با بحران و فجایع افزایش می‌یابد؛ دولت آلمان برای محقق ساختن این مهم، از ابزارهای خود استفاده می‌نماید: کمک‌های بشردوستانه توسط وزارت امور خارجه تأمین می‌شود و وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی در کنار نقش توسعه همکاری‌های معمول، مسئول بهبود و توان بخشی دولت‌ها نیز می‌باشد. در واقع هدف اصلی تقویت جوامع در کشورهای در حال توسعه، به ویژه کشورهای آسیب‌پذیر و دارای شرایط پرخطر می‌باشد.

در سال ۲۰۱۴، وزارت امور خارجه آلمان بیش از ۴۷۳ میلیون یورو (معادل ۱،۶۰۰ میلیارد تومان) برای فعالیت‌های بشردوستانه در سراسر دنیا صرف کرد. در این دوره تمرکز بر فعالیت‌های بشردوستانه اضطراری در کشور سوریه و همسایه‌های آن، شمال عراق، اوکراین، جمهوری آفریقای مرکزی و سودان و همچنین کشورهای درگیر با بیماری ابولا در آفریقای غربی، بود.

مهم‌ترین همکاران این وزارتخانه، کمیسیون پناهندگان، مرکز کمک به پناهندگان فلسطینی و دفتر همکاری‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد می‌باشد. علاوه بر همکاری در طیف گسترده‌ای از پروژه‌های بین‌المللی، وزارت امور خارجه آلمان سالانه ۵/۱۷ میلیون یورو (۱۷ معادل میلیارد تومان) به صورت داوطلبانه به سازمان ملل متحد کمک می‌کند [۴۰].

۴-۳-۷- وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی^۱

بخش اعظمی از فعالیت‌های وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی ارائه کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی است، بنابراین این وزارتخانه نیز با توجه به جایگاه سیاسی بالای خود نقش سیاست‌گذار را دارد.

این وزارت در سطح کابینه دولت فدرال آلمان تعریف شده است. دفتر این وزیر در ساختمان صدر اعظم آلمان در شهر بون^۲ قرار دارد و دفتر دوم آن در ساختمان یوروپاهاوس^۳

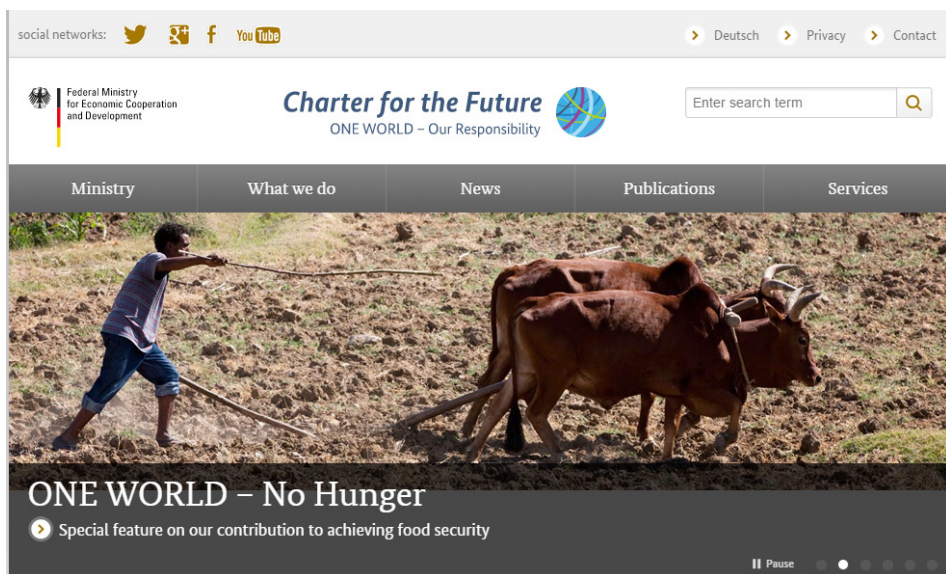
1. Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

2. Bonn

3. Europahaus

فصل چهارم- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان / ۱۴۳

در برلین می باشد. این سطح از وزارت در سال ۱۹۶۱ تشکیل شد و هدف آن به صورت "تشویق توسعه اقتصادی در کشور آلمان و سایر کشورها، از طریق همکاری و مشارکت" تعریف شد. وزیر فدرال توسعه و همکاری اقتصادی آلمان با سازمان های بین المللی که در زمینه توسعه فعالیت می کنند، مانند بانک جهانی، سازمان ملل و صندوق بین المللی پول همکاری می نماید [۴۱].

شکل ۴-۶. وبسایت رسمی وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی

۴-۳-۷-۱- ساختار

در وزارتخانه ی فدرال همکاری و توسعه ی اقتصادی در آلمان ۱،۰۲۵ نفر مشغول به کار هستند. حدود ۶۶ درصد از جایگاه ها در دفتریون (و مابقی آن ها در دفتر برلین^۲ مستقر هستند. تعداد معینی از کارکنان این وزارتخانه به طور منظم و برای چند سال، در یک دوره زمانی معین، از طرف وزارتخانه حمایت می شوند تا به انجام تکالیف توسعه ای در بخش های مختلف جهان بپردازند.

این وزارتخانه، از ساختار متداول ارگان های دولتی برخوردار نیست. به منظور اجرای

1. Bonn
2. Berlin

پروژه‌های این وزارتخانه، از سازمان‌هایی با عنوان "سازمان‌های اجرایی"^۱ استفاده می‌کنند؛ این سازمان‌ها با آژانس‌های اجرایی موجود در کشور مدنظر که توسط دولت آن کشور برگزیده شده‌اند، همکاری می‌نمایند.

این وزارتخانه خدمات متعددی از جمله، برنامه‌ریزی همکاری‌های توسعه‌ای آلمان، همکاری با بخش عمرانی و خصوصی، همکاری با کشورهای شریک و سازمان‌های چندجانبه و فعالیت برای توسعه اطلاعات و کارهای آموزشی، انجام می‌دهد. وزارت فدرال توسعه و همکاری از ۵ ریاست کل تشکیل شده است که مسئول انجام وظایف مختلفی می‌باشند.

تمامی کارکنان این وزارتخانه در برلین و بون مشغول به کار نمی‌باشند بلکه تعدادی از کارکنان نیز در کشورهای شریک فعالیت می‌نمایند و نقش آن‌ها هماهنگی فعالیت‌های توسعه می‌باشد. در حال حاضر ۱۰۶ نفر از کارکنان در مأموریت‌های خارجی و سازمان‌های بین‌المللی کار می‌کنند.

این وزارتخانه کارکنانی در سفارتخانه‌های زیر دارد:

آکرا، آدیس آبابا، باماکو، پکن، بلگراد، بیشکک، برازیلیا، قاهره، کلمبو، داکار، دارالسلام، داکا، هانوی، اسلام‌آباد، جاکارتا، کابل، کامپالا، کاتماندو، کیگالی، کینشاسا، لاپاز، لیلونگوه، لیما، لوزاکا، ماناگوا، مایوتو، نایروبی، دهلی نو، اوآگادوگو، پنوم پن، پتوریا، رباط، رام‌الله، صنعا، تگوسیگالپا، تفلیس، ویندهوک، یائونده.

همچنین تعدادی از نمایندگان این وزارتخانه در مأموریت‌های دائمی آلمانی در نهادهای بین‌المللی زیر حضور دارند: سازمان ملل متحد^۲ (ژنو و نیویورک)، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۳ (پاریس)، اتحادیه اروپا^۴ (بروکسل)، سازمان غذا و کشاورزی^۵ (رم)، برنامه جهانی غذا^۶ (رم) و صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی^۷ (رم)

---

1. Implementing Organisation

2. United Nations

3. The Organisation for Economic Cooperation and Development

4. The European Union

5. The Food and Agriculture Organisation

6. The World Food Programme

7. The International Fund for Agricultural Development

و همچنین کارکنانی در بانک جهانی و بانک‌های توسعه آفریقا، آسیا، قاره آمریکا و کارائیب دارد.

۴-۳-۷-۲- حوزه‌های فعالیت وزارتخانه

دنیای بدون فقر، درگیری‌های مسلحانه و یا تخریب محیط‌زیست- این چشم‌انداز ۱۸۹ نفر از سران کشورها را در سپتامبر ۲۰۰۰ دورهم جمع کرد. آن‌ها در اعلامیه خود، هشت هدف برای بهبود زندگی میلیون‌ها نفر در سراسر جهان تنظیم کردند. ریشه‌کن کردن فقر، مبارزه با گرسنگی و بیماری، آموزش برای همه، حمایت از دموکراسی و صلح، تحقق حقوق بشر و برابری جنسیتی، حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی. دولت فدرال آلمان نیز، از این اهداف حمایت می‌کند و اهداف توسعه‌ای خود را هماهنگ با اهداف توسعه هزاره تدوین می‌نماید. سیاست توسعه آلمان در جهت تحقق این اهداف، با سه اصل هدایت می‌شود: (۱) کاهش فقر، (۲) ترویج اشکال عادلانه جهانی شدن، (۳) برقراری صلح.

حوزه‌های فعال در حال حاضر به شرح زیر است:

– کسب و کار	– حفاظت از اقلیم
– توسعه تأمین مالی	– حفاظت از محیط‌زیست
– آموزش	– مواد خام
– انرژی	– مذهب و توسعه
– غذا	– توسعه روستایی
– حکومت‌داری خوب	– حمایت اجتماعی
– سلامت	– توسعه ورزش
– حقوق بشر	– صنعت نساجی
– مهاجرت	– بحران پناهندگان
– برقراری صلح	– توسعه همکاری انتقالی

– پویایی جمعیت
– توسعه شهری
– فقر [۴۲]

۴-۳-۷-۳- اهداف و حوزه‌های مداخله سیاست توسعه آلمانی

خط مشی اصلی اهداف و حوزه‌های مداخله صلح و امنیت برای اولین بار در گزارش توسعه جهانی سال ۲۰۱۱ بانک جهانی، فراهم گردید. این مسئله اهمیت توجه به "امنیت، عدالت و شغل" برای مقابله با شکنندگی و تعارض و از بین بردن چرخه خشونت را نشان می‌دهد.

اهداف صلح و چگونگی برقراری آن^۱ به شرح زیر تبیین شده است:

هدف ۱- پرورش فراگیر سیاسی و حل تعارض‌ها

هدف ۲- افزایش امنیت عمومی

هدف ۳- رسیدگی به بی‌عدالتی‌ها و افزایش دسترسی مردم به عدالت

هدف ۴- تولید اشتغال و بهبود معیشت

هدف ۵- مدیریت درآمدها و ظرفیت‌سازی برای ارائه خدمات عادلانه [۴۲].

۴-۳-۷-۴- همکاری و هماهنگی با سایر بازیگران و شرکا

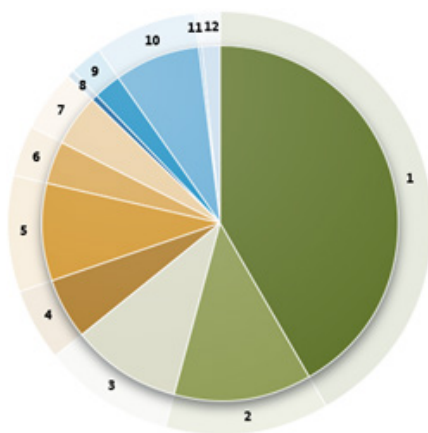
انتخاب شرکای همکار در سایر کشورها معمولاً دشوار است زیرا این شرکا در واقع همان بخش‌هایی هستند که مشکل در آنجا وجود دارد و در تعارضات و خشونت‌ها دخیل بوده‌اند.

مشارکت آلمان در همکاری برای حل مشکلات با تعدادی از شرکای مختلف دولتی و جامعه مدنی می‌باشد. با تمرکز بر تعامل بین قدرت‌ها در سطوح دولتی و اجتماعی، سیاست توسعه می‌تواند ارتباط بین بازیگران این دو گروه را افزایش دهد.

سیاست توسعه کشور آلمان، شامل تأمین مالی ابزارهای چندجانبه و اروپایی برای پیشگیری از بحران و برقراری صلح، در مناطق کوچک‌تر و شکننده‌تر که توان تأمین مالی کافی ندارند و در غیاب بازیگران دوجانبه، سازمان‌های چندجانبه و اتحادیه اروپا می‌باشد [۴۲].

۴-۳-۷-۵- منبع بودجه

بودجه وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی بخشی از بودجه ملی آلمان است. در سال مالی ۲۰۱۶، بودجه این وزارتخانه معادل ۷/۴۰۷ میلیارد یورو (حدود ۲۶ هزار میلیارد) تخمین زده شده است. تخصیص این بودجه به منابع مختلف در شکل (۴-۷) آورده شده است [۴۲].

- 1 3,101,860,000 € (41.9%)
همکاری توسعه رسمی دو جانبه
- 2 942,840,000 € (12.7%)
جامعه و کسب و کار گروه ها و نهادهای مدنی
- 3 738,000,000 € (10.0%)
صندوق توسعه اروپا
- 4 396,883,000 € (5.3%)
سازمان ملل و نهادهای بین المللی
- 5 663,289,000 € (9.0%)
بانک جهانی
- 6 283,886,000 € (3.8%)
بانک های منطقه ای
- 7 351,827,000 € (4.8%)
امنیت غذایی و حفاظت از محیط زیست جهانی
- 8 41,205,000 € (0.6%)
پژوهش و ارزیابی و صلاحیت سنجی
- 9 166,997,000 € (2.2%)
سایر کمک های مالی
- 10 590,000,000 € (8.0%)
طرح های ویژه
- 11 25,181,000 € (0.3%)
مخارج اداری مرکزی برآورد شده
- 12 104,783,000 € (1.4%)
وزارتخانه
- جمع کل 7,406,751,000 €

شکل ۴-۷. مصارف وزارت همکاری و توسعه اقتصادی

۴-۳-۸- ادارات مالیات محلی

ادارات مالیات محلی نقش ناظر برای سازمان‌های خیریه را بر عهده دارند و موظف به پاسخگویی و تبعیت از قوانین وزارت امور مالی هستند؛ این ادارات مالیاتی در شهرهای مختلف وجود دارند.

سازمان‌های خیریه به منظور ثبت و دریافت عنوان خیریه، نیازمند تأیید «ادارات مالیات محلی» می‌باشند همچنین پس از ثبت این سازمان‌ها، «ادارات مالیات محلی» سالیانه بر فعالیت‌های سازمان نظارت می‌کنند و در صورت تخلف از اهداف ذکر شده در اساسنامه، سازمان را از عنوان «خیریه» خلع می‌کنند و مالیات‌های گذشته را نیز دریافت می‌کنند [۳۷].

۴-۳-۹- موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان^۱

موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان نقش نظارتی بر سازمان‌های خیریه را بر عهده دارد و از طرفی با معرفی سازمان‌های برتر به افراد نیکوکار نقش تسهیل‌گری نیز دارد، از سوی دیگر به دلیل استناد وزارت امور خارجه و وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی، از جانب این نهادها مورد نظارت قرار می‌گیرد.

این موسسه در سال ۱۸۹۳ در شهر برلین با هدف میانجیگری بین افرادی که نیاز به کمک دارند و افرادی که توانمند و خواهان کمک کردن هستند، ایجاد شد.

بر طبق اساسنامه، این موسسه به عنوان یک مرکز جمع‌آوری / داده‌پردازی / پژوهش، شناخته می‌شود که محدوده کار اجتماعی را، با در نظر گرفتن ویژه رفاه اجتماعی در کار، به صورت کامل پوشش می‌دهد. [۴۳]

موسسه به صورت کلی در سه حوزه کاری فعالیت می‌کند: خدمات مشاوره، کتابخانه تخصصی و انتشارات.

۴-۳-۹-۱- خدمات مشاوره

از سال ۱۹۰۶ این موسسه اطلاعات مربوط به سازمان‌های خیریه برای کمک به نیازمندان را جمع‌آوری و مستند می‌کند و اطلاعات ارزیابی مستقلی برای اهداکنندگان

zi.de/azi-institut/german-central-institute-for-social-issues/

Impressum Anfahrt   Schnellsuche

DZI Deutsches Zentralinstitut
für soziale Fragen

Das DZI **Zur Spenderberatung**

Anmeldung zum Sommerfest
Startseite DZI
Die Bibliothek
Literaturdatenbank
Recherche und Service
Der Verlag
Über uns
Zur Spenderberatung
Downloads
Der direkte Draht

German Central Institute for Social Issues

DZI was founded 1893 in Berlin for the purpose of mediating between those persons who are in need and those who are able and willing to help.

The mission of DZI is defined by the statutes as a collection-/ information-/research center covering the complete area of social work, with particular consideration of the requirements in practical welfare work. The institute mainly has three working areas:

Donor Advisory Service: Since 1906 the DZI collects and documents information concerning donations-soliciting charities and provides independent information and evaluations to donors. The documentation archive presently covers approx. 2.000 charities. Aside from this information service, charities which solicit donations supra-regionally may – by voluntarily joining the self-commitment – apply for the DZI Seal-of-Approval since 1992. This Seal was originally restricted to charities with social, particularly humanitarian charitable goals, but in 2004 was opened to all public benefit organizations (except for political parties) in Germany. Presently, 226 charities with an overall annual collection income of 1.4 billion Euro have successfully applied for and been awarded the DZI Seal-of-Approval.

The goals of the Seal are: donor protection, protection of donations, and protection of state revenue. The German Foreign Office as well as the Federal Ministry on Economic Development and Cooperation, for example, refer to the Seal when checking whether a NPO may receive public subsidies.

شکل ۴-۸. وبسایت رسمی موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی

فراهم می‌نماید. در حال حاضر حدود ۲،۰۰۰ موسسه خیریه در آرشیو موسسه، مستند شده است. در کنار این خدمات اطلاعاتی، از سال ۱۹۹۲ مؤسسات خیریه‌ای که تقاضای کمک مالی فرا منطقه‌ای می‌کنند- با پیوستن داوطلبانه متعهدانه- برای مهر تأیید در موسسه ثبت نام می‌کنند. این به اصطلاح "مهر تأیید"، محدود به مؤسسات خیریه‌ای با اهداف اجتماعی و به صورت خاص اهداف خیریه بشردوستانه، می‌شد تا اینکه در سال ۲۰۰۴ این محدودیت برداشته شد و موسسه برای ثبت نام تمامی سازمان‌های عام‌المنفعه (به جز برای احزاب سیاسی) در آلمان آزاد شد. در حال حاضر، ۲۲۶ موسسه خیریه با درآمد مجموع سالانه ۱/۴ میلیارد یورو (معادل حدود ۵ هزار میلیارد) در موسسه ثبت نام شده‌اند و "مهر تأیید" آن را دریافت کرده‌اند.

اهداف این مهر عبارت‌اند از: حمایت از اهداکنندگان، حفاظت از کمک‌های اهداکنندگان و حفاظت از درآمدها.

به طور مثال وزارت امور خارجه آلمان و وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی، برای اطمینان از پرداخت یارانه‌های عمومی به مؤسسات خیریه، به مهر این موسسه استناد می‌کنند [۴۳].

۴-۳-۹-۲- کتابخانه تخصصی

این موسسه همچنین، کتابخانه‌ای تخصصی در زمینه تئوری و عمل کارهای اجتماعی دارد که قدمت آن به سال ۱۸۶۰ میلادی برمی‌گردد. این کتابخانه یک پایگاه داده اینترنتی است و همه منابع مستند شده از سال ۱۹۷۹ (حدود ۲۷،۰۰۰ رسالات تک موضوعی و ۱۵۰،۰۰۰ مقاله) را پوشش می‌دهد و توسط حدود ۱۸۰ دانشگاه در آلمان، اتریش و سوئیس حق دریافت مقالات این موسسه خریداری شده است [۴۳].

۴-۳-۹-۳- انتشارات

این موسسه مجله‌ای با نام "کار اجتماعی" به صورت ماهانه منتشر می‌کند (از سال ۱۹۵۱)؛ در این مجله در مورد مسائل مربوط به نظم و نظام اجتماعی بحث می‌شود و اطلاعات بنیادین، پروژه‌های مدل و روندهای کار اجتماعی فراهم می‌شود. از سال ۲۰۰۳، نیز سالنامه‌ای توسط موسسه منتشر می‌شود که مسائل مربوط به کمک‌های اهدایی شامل، اطلاعات گسترده‌ای درباره مؤسسات خیریه با "مهرتأیید"، بحث درباره‌ی موضوعات فعلی و پژوهش در بخش غیرانتفاعی، آمارهای مالی و نکات مفید برای اهداکنندگان می‌باشد.

این موسسه ۲۰ کارمند دارد و طبق اساسنامه بنیاد، هیئت مدیره شامل ۵ نفر می‌شود که توسط نهادهای مربوطه خود انتخاب می‌شوند، این نهادها به شرح زیر می‌باشند:

– مجلس سنای برلین

– وزارت فدرال خانواده، سالمندان، زنان و جوانان

– اتاق صنعت و بازرگانی از انجمن اتاق‌های آلمان

– انجمن شهرهای آلمان

– انجمن فدرال امور رفاهی غیردولتی [۴۳]

۴-۳-۹-۴- تأمین مالی

بودجه سالانه موسسه به‌طور میانگین ۳/۱ میلیون یورو (۵/۱۰ میلیارد تومان) می‌باشد که از منابع زیرتأمین می‌شود؛

۱. درآمدهای موسسه (۵۵٪) شامل:

– کارمزد نظارت (مربوط به نشان مخصوص موسسه) ۹۰٪

– فروش حق دریافت مقالات ۶٪

– فروش مجلات ۴٪

۲. یارانه‌های عمومی (۴۵٪)

۴-۳-۹-۵- موتور جستجو

این موسسه همچنین موتور جستجوی تخصصی برای مؤسسات خیریه‌ای که در موسسه ثبت نام نموده‌اند، فراهم نموده که افراد خیر می‌توانند موسسه مدنظر خود را بیابند.

Search

Organizations with DZI Siegel (i)

Organizations without DZI Siegel (i)

All organizations

Term / Name

Working area)
AIDS
elderly
Behindertenhilfe
education
Casework
Development Cooperation

countries
Afghanistan
Egypt
Albania
Algeria
angola
Equatorial Guinea

Home state
Baden-Wuerttemberg
Bavaria
Berlin
Brandenburg
Bremen
Hambura

شکل ۴-۹. موتور جستجوی موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی

۴-۳-۱۰- اتحادیه بنیادهای آلمانی (انجمن اشتیفتونن)

این اتحادیه نقش تسهیل‌گری برای بنیادهای آلمانی دارد.

این اتحادیه از بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین اتحادیه بنیادها در اروپاست که در سال ۱۹۴۸ تأسیس شد. مطابق بخش «اهداف ممتاز مالیاتی» قانون مالی عمومی، این سازمان غیرانتفاعی محسوب می‌شود و در حال حاضر حدود ۲۰,۰۰۰ عضو دارد. [۴۴]

اتحادیه بنیادهای آلمانی خود را متعهد می‌داند که به بنیادهای آلمانی در تحقق بخشیدن اهداف و فعالیت‌های خود به صورت مؤثرتر، چه در زمان حال و چه در آینده، یاری رساند؛ این موضوع شامل تلاش‌هایی برای بهبود شرایط عمومی قانون بنیادها و قوانین مالیاتی آن‌ها و همچنین ایجاد جو دوستانه در بنیادها می‌باشد. همچنین با تماس مداوم با تصمیم‌گیران عمومی، از طریق ارائه پیشنهادهای جدید، این اتحادیه به صورت عملی در فرآیند تصمیم‌گیری‌های دولتی و تعهدات گزارش عمومی اثرگذار می‌باشد. انجمن بنیادهای آلمانی همچنین گفتگو و به طور خاص تبادل تجارب و ایجاد شبکه‌هایی در میان بنیادها را تسهیل می‌کند. این اتحادیه به عنوان مرکز تعالی

Das Portal für Stiftungen und das Stiftungswesen

Herausgegeben vom

stiftungen.org

Bundesverband Deutscher Stiftungen

A- A A+ Login Deutsch

Suche

in allen Seiten in Stiftungssuche

Suchen

Association of German Foundations Knowledge Networking Projects Publications Service Members Press

About us
Statutes
Mission statement
Tributes & Awards
Contact us

Association of German Foundations

The voice of the foundations

We represent the interests of more than 21,000 foundations in Germany. With more than 4,000 members, which represent three quarters of foundation capital in Germany, we are the largest and oldest foundation association in Europe.

About us

Bild: Wolfgang Bittner, Landeskennzeichenamt Berlin

What is the purpose of the Association? Who manages the offices in Berlin? Who should I contact? All members of staff in the Association's offices in Berlin are happy to assist you.

Statutes, mission and positions

The Association of German Foundations is a registered association and has non-profit status. Further information on the Association's mission and positions can be found here.

شکل ۴-۱۰. وبسایت رسمی انجمن بنیادهای آلمانی

بنیادهای آلمانی اطلاعاتی را جمع‌آوری می‌نماید- به عنوان مثال در پایگاه داده بنیادهای آلمان و کتابخانه بنیادهای آلمان و آن‌ها را در نشریه‌های خود ارائه می‌کند و در تحقیقات علمی خود از این داده‌ها استفاده می‌نماید. [۴۴]

۴-۳-۱-۱۰-۱- دانشنامه بنیادها

این اتحادیه همچنین به عنوان سازمان چتر حمایتی فراگیر به حمایت از سازمان‌های غیرانتفاعی آلمان در مسائل و چالش‌های خاصشان می‌پردازد. علاوه بر ارائه مشورت‌های فردی، خدماتی که به اعضای این انجمن ارائه می‌گردد شامل، ارتباطات کتبی و الکترونیکی، توافق قرارداد تخفیف‌های متعدد برای بنیادهای ارائه‌دهنده خدمات تجاری (شرکای پشتیبان^۱) و مجموعه‌ای از دوره‌های آموزشی می‌باشد.

در سطح قاره اروپا، این اتحادیه با سایر انجمن‌های بنیادهای ملی و مرکز بنیادهای اروپایی^۲ همکاری می‌نماید.

علاوه بر مسائل ذکر شده در بالا، اتحادیه بنیادهای آلمانی هدف حمایت از توسعه بنیادها را در یک رویکرد کلی مدنظر دارد و در جهت افزایش آگاهی عمومی درباره اهمیت بنیادها در جامعه مدنی مدرن فعالیت می‌نماید.

با افزایش تعداد بنیادهایی که به اتحادیه بنیادهای آلمانی می‌پیوندند، فرصت پرورش روح بنیاد و افزایش اثرگذاری متقابل بنیادها در آلمان پدید می‌آید و در نتیجه دفاع از منافع بنیادها با موفقیت صورت می‌پذیرد [۴۴].

۴-۳-۱۰-۲- اتحادیه برگزیده سال ۲۰۰۸

در ۷ آوریل سال ۲۰۰۸، یازدهمین کنگره اتحادیه‌های جامعه آلمان برای مدیریت اتحادیه‌ها^۳ که در شهر دوسلدورف^۴ برگزار شد، اتحادیه بنیادهای آلمانی را به عنوان انجمن برگزیده سال انتخاب نمود. اتحادیه‌های برگزیده پیشین، اتحادیه‌هایی بودند که پایدار شناخته شده بودند و از نظر آمادگی برای تطبیق با تغییر و توانمندی‌های رهبری از

1. Sponsoring Partners

2. European Foundation Center (EFC)

3. 11th Association of the German Society for Association Management (DVGGM)

4. Düsseldorf

جایگاه مناسبی برخوردار بودند. اتحادیه بنیادهای آلمانی نخستین انجمن از بخش غیرانتفاعی است که این افتخار را کسب کرده است [۴۴].

۴-۳-۱۰-۳- اساسنامه

اساسنامه اتحادیه بنیادهای آلمانی که در ۲۱ ژوئن سال ۲۰۱۲ بازنویسی شده است که به شرح زیر می باشد:

• مقدمه

اتحادیه بنیادهای آلمانی از منافع بنیادها در این کشور در برابر مردم، دولت و سیاست حمایت می نماید.

این اتحادیه متعهد است که بنیادها را برای عملی کردن اهداف و آرمان هایشان در زمان حال و آینده توانمند سازد؛ هدف کلیدی این اتحادیه، حمایت از بخش بنیادهای غیرانتفاعی و مشارکت مردمی می باشد.

مرکز اتحادیه در شهر برلین در آلمان می باشد و سال مالی مطابق یک سال تقویمی می باشد.

• اهداف

هدف اتحادیه، حمایت از آموزش و علم و بنیادهای غیرانتفاعی در آلمان است. همچنین اتحادیه منافی که در چارچوب بخش "حقوق ویژه مالیاتی" در قانون مدنی آلمان می گنجد را برای بنیادها و اهداکنندگانی که خدمات خیریه ارائه می دهند و یا اهداف کمک به کلیسا دارند، تأمین می نماید. از جمله اهداف اتحادیه می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ترویج طرح های تحقیقاتی
- وقایع و نشریه ها
- فعالیت های روابط عمومی
- جمع آوری داده ها و مستندات
- آموزش های حرفه ای

- برنامه‌های تبادل بین‌المللی
- قدردانی از افراد و سازمان‌هایی که خدمات برجسته‌ای به بخش بنیادها نموده‌اند.
- ارائه مشاوره به بنیادها و افراد نیکوکار^۱

• سازمان غیرانتفاعی

این اتحادیه به صورت مستقیم اهداف خیریه که در قانون مدنی آلمان در بخش "اهداف با حق ویژه مالیاتی" قرار دارد، را دنبال می‌کند. هدف اتحادیه ارائه خدمات صرف نظر از منافع شخصی و سودآوری است. تنها طرح‌ها و اهدافی تأمین مالی می‌شوند که مطابق با اهداف اساسنامه اتحادیه باشند. اعضای اتحادیه هیچ امتیازی از منابع مالی اتحادیه دریافت نمی‌کنند. هرگونه فعالیت و یا هزینه‌ای که افراد در اتحادیه انجام می‌دهند به دقت جبران می‌شود. اعضای هیئت‌مدیره در مورد میزان پرداختی‌ها تصمیم می‌گیرند.

• عضویت

بنیادها و مدیریت بنیادها، واجد شرایط عضویت در این اتحادیه می‌باشند. همچنین، افراد حقیقی یا حقوقی که علاقه‌مند به کسب و کار بنیادها هستند، در صورتی که از اهداف اتحادیه پیروی نمایند، می‌توانند تحت عنوان دوستدار کسب و کار بنیادها، عضو ثابتی از اتحادیه باشند.

عضویت همچنین می‌تواند از طریق ارسال درخواست به صورت کتبی به کمیته تصمیم‌گیری انجام پذیرد. در صورتی که کمیته، درخواست را نپذیرد، درخواست‌کننده می‌تواند ظرف مدت چهار هفته شکایت خود را تسلیم کند. در نهایت شورای مشورتی تصمیم می‌گیرد که درخواست پذیرفته و یا رد شود.

به منظور تأمین هزینه‌های اتحادیه، اعضا موظف به پرداخت حق عضویت سالانه می‌باشند. هیئت‌مدیره و اعضا با توجه به دستورالعمل محاسبه حق عضویت بر روی مبلغ پرداختی توافق می‌نمایند.

مبلغ حق عضویت در ابتدای سال تعیین می‌شود.

عضویت در صورتی منقضی می‌شود که:

– بنیاد و یا سازمان عضو، منحل و یا ورشکسته شود و یا نارسایی در دارایی‌های آن وجود داشته باشد.

– مرگ افراد حقیقی وابسته به بنیاد

– اعلام برداشت مستقیم از بنیاد به صورت کتبی، سه ماه پس از انقضای سال مالی همچنین اعضا ممکن است به دلایلی همچون، پرداخت نکردن حق عضویت به صورت مکرر، تخلف از اساسنامه اتحادیه و یا آسیب به منافع آن از اتحادیه اخراج شوند. در طول چهار هفته پس از اعلام حکم اخراج، اتحادیه می‌تواند اعتراض خود را به کمیته تصمیم‌گیری اعلام کند و شورای مشورتی ظرف مدت یک ماه نتیجه نهایی را اعلام خواهد کرد.

• مجمع عمومی

مجمع عمومی به طور مرتب حداقل یک بار در سال و همزمان با مجمع سالانه اتحادیه برگزار می‌شود. دعوت‌نامه اعضا حداقل شش هفته قبل ارسال می‌گردد. زمان و مکان نیز در دستور کار ذکر می‌گردد. در صورت درخواست کتبی حداقل یک سوم از اعضا با ذکر دلیل، یک مجمع ویژه در عرض سه ماه تشکیل خواهد شد.

حداقل سه هفته قبل از برگزاری مجمع، هرکدام از اعضا می‌توانند با ذکر دلیل و به صورت کتبی درخواست افزودن بخش‌های جدید به دستور کار و یا پیشنهادهای دیگری دهند.

۴-۳-۱۰-۴ جوایز اهدایی به بنیادها

این اتحادیه به منظور تشویق افراد به انجام فعالیت‌های خیریه جوایزی را به شرح زیر در نظر گرفته است:

– جایزه کامپس: این جایزه براساس اثربخشی بنیادها اهدا می‌شود و سه معیار دارد: (۱) ظاهر کلی بنیاد (۲) پروژه‌های روابط عمومی (۳) فعالیت‌های ارتباط فردی

– جایزه خیرین آلمانی: این جایزه از سال ۱۹۹۴ به صورت سالانه اهدا می‌شود. این جایزه به منظور قدردانی و تشویق افراد به سمت فعالیت‌های نیکوکارانه در ارتباط با بنیادها می‌باشد. تأسیس بنیادهای جدید و بهبود بنیادهای فعلی از دستاوردهای این جایزه است.

– مدال حوزه خدمت‌رسانی به بنیادها: این مدال اولین بار در سال ۱۹۸۰ برای این حوزه در نظر گرفته شد. چهره‌های برجسته حوزه بنیادها که مفتخر به خدمت‌رسانی صادقانه هستند، موفق به دریافت این مدال می‌گردند. [۴۴]

۴-۳-۱۰-۵- موتور جستجو

این اتحادیه همچنین موتور جستجوی پیشرفته‌ای برای بنیادهای آلمانی دارد که به راحتی امکان یافتن بنیاد مورد نظر را فراهم می‌کند.

۴-۳-۱۱- انجمن بنیان‌گذاران سیستم علم آلمان^۱ (اشتيفتروربند^۲)

انجمن بنیان‌گذاران سیستم علم آلمان، نقش تسهیل‌گری برای نهادهای خیریه را برعهده دارد.

این انجمن در سال ۱۹۲۰ تأسیس شد و منابع مالی که به بنیاد پژوهشی اسبق آلمان تعلق داشت را جمع‌آوری کرد. از سال ۱۹۴۵ تا ۱۹۴۹ به دلیل جنگ جهانی، انجمن تعطیل شد و در سال ۱۹۴۵ در آلمان غربی مجدداً شروع به فعالیت نمود. این بنیاد تا امروز نقش مهمی را در عرصه آکادمیک آلمان، به خصوص در بخش آموزش و تدریس آکادمیک، زیرساخت و جایگاه وقف، سیاست‌گذاری علم، مدیریت دانشگاه‌ها و ... ایفا کرده است. با توجه به ساختار منحصر به فرد و تعداد زیاد مؤسسات زیرمجموعه و همچنین با عنایت به تأمین مالی عظیم سالانه ۱۵۰ میلیون یورویی (۵۱۸ میلیارد تومان) و روش غیر بوروکراتیک آن، اشتيفتروربند بدون شک یک بازیگر غیرمتعارف در عرصه‌ی تأمین مالی پژوهشی در آلمان می‌باشد. هدف اصلی این بنیاد راه‌اندازی برنامه‌های نوآورانه مانند "کمک‌هزینه‌های تحصیلی در آموزش مقاطع بالاتر" و "بنیاد نوآورانه برای

1. Founders Association for the German Science System

2. Stifterverband

Foundation Search

The free online search Foundation includes approximately 10,000 foundations with its own Internet address, which are active in Germany. More information can be found only in the list of German Foundations, which has been published with more than 22,700 portraits in autumn 2014 in the enlarged 8th edition.

★ **search Tips**

★ **Directory of German Foundations**

start search **blank form**

keyword   Search only in the Foundation name
 Find all words (AND)

zip code from to

place

federal state

areas of responsibility

- elderly
- Memory of persecution / war and disaster victims
- Administration / Education / Student Support
- Civic Engagement
- Democratic polity
- Conservation / Care
- Marriage and family protection
- Development Cooperation
- Family Maintenance
- Fire / work / Disaster / Safety
- Humanities / Social Sciences
- Equality between women and men
- Home care / -kunde
- Child / Youth Services
- church
- War victim assistance
- crime prevention
- Art and culture
- lifesaving
- medicine
- Mild Serving
- natural sciences
- Public (s) Health / Care
- Plant breeding / Gardening
- religion
- Soldiers and reservists care
- Other charitable purposes (including Web services)
- Other non-tax-privileged purposes
- Sports
- prisoners welfare
- Crime victim assistance
- animal protection
- Livestock / Dogs Sport
- Traditional customs / Carnival
- Environmental protection / conservation
- / Land Stewardship
- Company / workforce
- Consumer advice / protection
- Verfolgten- / refugees / displaced persons / repatriates Help
- International Relations
- Science and research
- Welfare system
- Zivilbeschädigten- / Behindertenhilfe

realization promotional operative

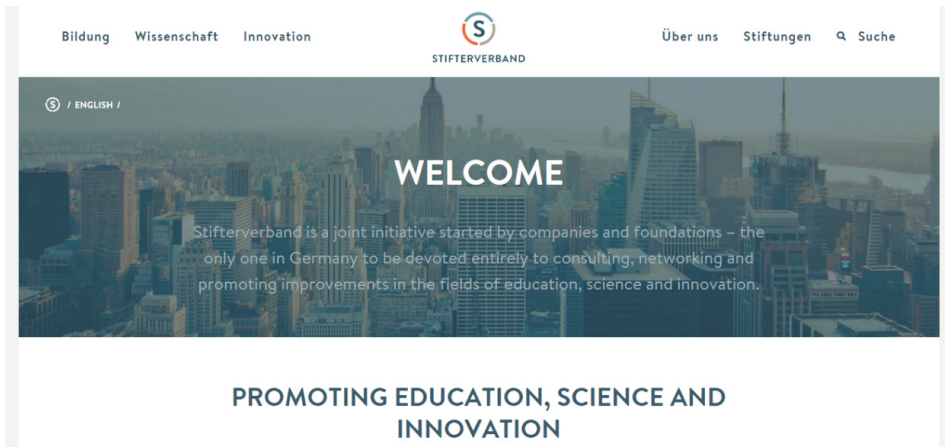
application possibility not excluded

Endowments / donations donations welcome donations welcome

start search **blank form**

شکل ۴-۱۱. موتور جستجوی اتحادیه بنیادهای آلمانی

مطالعات "می باشد. سابق براین هدف، تشویق همکاران در دانشگاه‌ها برای همراهی با روش‌های نوین آموزشی مانند یادگیری برپایه حل مسئله و آغاز رویکردهای جدید برای همراهی با گروه‌های متفاوت دانشجویان در دانشگاه بود [۴۵].

شکل ۴-۱۲. وبسایت رسمی انجمن بنیان‌گذاران برای علم آلمان (اشتيفتوروند)

این انجمن در حال حاضر حدود ۴،۰۰۰ عضو دارد که ۳،۰۰۰ عضو آن شرکت‌های خصوصی بزرگ و متوسط هستند. تأمین مالی انجمن از طریق کمک‌های سالانه و مشارکت اعضا صورت می‌گیرد.

فعالیت اصلی انجمن در سطح ملی است، اما در برخی حوزه‌ها نیز مشارکت‌های بین‌المللی دارد و مأموریت آن به صورت ترویج علم و تکنولوژی در حوزه آموزش و پژوهش و تقویت بنیادهای غیرانتفاعی در دنیا تعریف شده است [۴۵].

۴-۳-۱۱-۱- حوزه‌های فعالیت انجمن

این انجمن در حوزه‌های، آموزش و علم فعالیت می‌نماید.

• آموزش

هدف: فراهم نمودن فرصت مناسب برای آموزش افراد جوان در تمامی طیف آموزشی گسترده فعالیت‌ها: حمایت از جوانان با استعداد، سازمان‌دهی دوره‌های تابستانه، برگزاری رقابت‌هایی برای دانش‌آموزان، ایجاد بنیادهایی برای ترویج فعالیت‌های نیکوکارانه در حوزه آموزش و توسعه زیرساخت‌های آموزش دانشگاهی.

• علم

هدف: افزایش کیفیت آموزش آکادمیک و کمپین‌هایی برای مؤسسات آموزشی

مستقل در یک سیستم رقابت گرا، ترویج همکاری بین کسب وکارها، علم و جامعه مدنی. [۴۵]

۴-۳-۱۲- بانک GLS

بانک GLS با توجه به حیطة خدماتی که ارائه می نماید، نقش تسهیل گری را بر عهده دراد.

• مأموریت: اصول بنیادین و هدایتگر کار ما، احترام به زندگی است و دلوپسی برای همزیستی مسالمت آمیز همه فرهنگ هاست که ریشه در آزادی و مسئولیت پذیری افراد دارد. ما انسان را به صورت مجموعه ای از جسم، روح و روان می بینیم. اقدامات ما در جهت حفظ و ارتقای شانس زندگی برای نسل فعلی و آینده است. ما محیط زیست را به صورت مفهوم جامعی از وحدت طبیعت و توسعه تمدن می بینیم [۵۹].

در سال ۱۹۶۱ انجمن خیریه GLS ایجاد شد که تا سال ۲۰۱۳ بیش از ۳۵۰ سازمان خیریه عضو این انجمن می باشند. این انجمن تبحر ویژه ای در جمع آوری کمک های مردمی، مشاوره در مورد میراث و تبدیل کسب وکارها به سرمایه های خیریه دارد. حوزه های اصلی فعالیت انجمن عبارت اند از: کشاورزی، کمک به توسعه، آموزش، بهداشت و رفاه اجتماعی.

بانک GLS در سال ۱۹۷۴ تأسیس شد و تا امروز حدود ۲۳،۰۰۰ پروژه را تأمین مالی نموده است. این بانک نخستین بانک اجتماعی و زیست محیطی در کشور آلمان است [۴۶].

۴-۳-۱۲-۱- فعالیت های بانک GLS در جهت کمک به نهادهای خیریه

بانک کارمزدهای بانکی را از سازمان های خیریه دریافت نمی کند. برای مشتریان این امکان وجود دارد که سود کمتری برای سپرده خود انتخاب نمایند و بانک مابقی سود بانکی آن ها را در پروژه های خیریه سرمایه گذاری نماید [۴۷].

GLS Bank - das macht Sinn

شکل ۴-۱۳. وبسایت رسمی بانک GLS

۴-۳-۱۳- می سناتا

می سناتا با ارائه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای برای سازمان‌های خیریه، به عنوان تسهیل‌گر شناخته می‌شود. در طول ۲۲ سال، شرکت، فعالیت‌های مشاوره‌ای خود را برای دو بخش انتفاعی و غیرانتفاعی توسعه داد. در سال ۲۰۱۰، بخش غیرانتفاعی با نام، «موسسه می سناتا» و در دو بخش «موسسه آموزشی» و «می سناتا بین‌المللی» که خیریه‌ای برای دریافت کمک‌های نقدی است، به عنوان زیرمجموعه «بنیاد می سناتا» به فعالیت خود ادامه داد. در حال حاضر موسسه می سناتا به صورت کامل در بخش غیرانتفاعی فعالیت می‌کند و به عنوان یک موسسه خیریه در قانون آلمان ثبت شده است [۴۸].

۴-۳-۱۳-۱- موسسه می سناتا

این موسسه در سال ۱۹۹۷ تأسیس شد و مأموریت آن به صورت ترویج دانش در حوزه جامعه مدنی و کمک‌های بشردوستانه از طریق پژوهش‌های آکادمیک، مستندسازی و تبادل اطلاعات بین رهبران این رشته، تعریف شد.

[zurück](#)

ABOUT MAECENATA [Maecenata Foundation](#) [Maecenata Institute](#) [TRANSNATIONAL GIVING](#)

In 1989, Maecenata Management company was first established as a specialized consultancy to and about the not-for-profit sector. In the course of 22 years, Maecenata grew to become a group comprising for-profit and not-for-profit elements. In 2010, the not-for-profit parts, namely the Maecenata Institute, an academic institution, and Maecenata International, a charity that specializes in transnational giving, were reorganized under the umbrella of the newly-formed Maecenata Foundation (Maecenata Stiftung). In 2011, Maecenata Management company acquired new owners, which terminated most of the ties to the other components of the former group. Maecenata is now an entirely not-for-profit institution, registered as a charity under German law.

Maecenata Foundation

The Maecenata Foundation was established in 2010 as an umbrella for Maecenata's not-for-profit activities. The Maecenata Institute (MI), Transnational Giving (TG) and Europa Bottom-Up (EBU) are the foundation's main programmes.

[-> Information Flyer \(PDF\)](#)

Maecenata Institute

The Maecenata Institute is an independent academic centre, founded in 1997, affiliated since 2004 – 2013 to Humboldt University, Berlin. Besides research and teaching its task are policy consulting and public information. To date, approximately 60 research projects have been carried out and about 300 papers have been published. Permanent projects of the institute include a database of German foundations as well as a research college for young academics. The mission of the institute is to strengthen civil society through basic research and academic discourse.

[-> Information Flyer \(PDF\)](#)

شکل ۴-۱۴. وبسایت رسمی می سناتا جامعه مدنی

حیطه‌های تمرکز موسسه عبارت‌اند از:

– کمک‌های بشردوستانه

– بخش سوم

– مشارکت مدنی و

– مباحث مرتبط

همچنین اهداف موسسه به صورت زیر تعریف شده‌اند:

– پژوهش

– آموزش

– مشاوره

– اطلاعات عمومی

– بیش از ۶۰ پروژه پژوهشی و ۳۰۰ مقاله

برنامه‌های آموزشی موسسه نیز به شرح زیر می‌باشد:

– مشارکت هیئت علمی موسسه می سناتا در برنامه‌های آموزشی موسسه علوم اجتماعی

دانشگاه هومبولدت

فصل چهارم- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور آلمان / ۱۶۳

- ارائه واحد مدیریت بنیادها توسط هیئت علمی موسسه می سناتا در برنامه مدیریت غیرانتفاعی دانشگاه مینستر
- برگزاری سمینارهای منظم برای فعالان حوزه کمک‌های بشردوستانه و جامعه مدنی
- ارائه مقالات و سمینارهای فراوان توسط اعضای هیئت علمی موسسه در دانشگاه‌های مطرح سراسر دنیا
- برخی از پروژه‌های مشاوره موسسه:
- مشارکت با موسسه برتلسمن برای ارائه پیشنهاداتی برای اصلاحات قانون بنیادها و سازمان‌های غیرانتفاعی (۱۹۹۸ تا ۲۰۰۴)
- مدیربنیاد، عضو ثابت کمیسیون پارلمان آلمان برای «برنامه مشارکت مدنی در آینده» بود. (۱۹۹۹ تا ۲۰۰۲)
- اعضای هیئت علمی موسسه بارها برای ارائه مقالات از طرف پارلمان فدرال، وزارت امور خارجه، وزارت دادگستری، وزارت امور مالی و سایر سازمان‌های دولتی فراخوانده شده‌اند.
- مدیرموسسه عضو دائم مشاوره در کارگروه‌های سازمان‌های «چتر حمایتی» برای سازمان‌های حامی جامعه مدنی در آلمان است [۴۸].
- و ...

۴-۳-۱۳-۲- می سناتا بین‌المللی

- «می سناتا بین‌الملل» در سال ۲۰۰۲ به عنوان یک انجمن غیرانتفاعی و شعبه‌ای از «کمک‌های فراملی اروپا» و باهدف تسهیل کمک‌های فراملی تأسیس شد.
- فعالیت‌های می سناتا بین‌الملل به شرح زیر می‌باشد:
۱. با کمک «می سناتا بین‌الملل» خیرین آلمانی می‌توانند از مزایای مالیاتی برای کمک‌های مالی خود به سازمان‌های خارجی بهره‌مند شوند.
  - می سناتا ذینفع خارجی را تأیید صلاحیت می‌کند.
  - کمک مالی را دریافت می‌کند.
  - رسید کسر مالیات به فرد خیر ارائه می‌نماید.
  - کمک‌اهدایی را به ذینفع مدنظر می‌رساند.

- این انجمن تحت نظارت مقامات مالی آلمان ثبت شده است و با محدودیت بسیار کمی، کشورهای مختلف را پوشش می‌دهد.
۲. کمک به خیرین خارجی برای کمک به سازمان‌های آلمانی
- ملزومات کشور فرد خیر را کنترل می‌کند.
- سازمانی را می‌یابد تا به کمک آن بتواند، مزایای مالیاتی را برای فرد خیر اعمال نماید.
- اسناد مورد نیاز را فراهم می‌نماید [۴۸].

۴-۳-۱۴- انجمن کاریتاس^۱

انجمن کاریتاس از جمله بزرگ‌ترین نهادهای خیریه وابسته به کلیسای کاتولیک است.

- چشم‌انداز: خداوند حامی افراد فقیر، ضعیف و محروم از حقوق اولیه خود است. بی‌عدالتی در حق این افراد رد خداوند است. پیامبران در طول تاریخ بارها به این موضوع شهادت داده‌اند. به عنوان اندرزی ناخوشایند، پیامبران هرگز از محکوم نمودن بی‌عدالتی‌های اجتماعی نترسیده‌اند و به دنبال علل آن‌ها و پاسخ برای تغییر آن‌ها بوده‌اند. ذهن هدایت‌یافته، هدیه‌ای از جانب خداست و امروز از ضروریات عصر است. ننگ‌های عمومی باید به سمت روشنایی هدایت شوند و ریشه آن‌ها عریان گردد تا راه‌حل‌ها نمایان گردند. ملکوت خدا در این جهان نیست، اما عدالت او باید در این جهان شکل گیرد [۵۷].
- شعار: نیازی بین و برای رفع آن اقدام کن [۵۸].

این انجمن در ۹ نوامبر ۱۸۹۷ توسط لورنزورتن، یک کشیش کاتولیک، تأسیس شد در جنگ جهانی اول جایگاه ویژه‌ای در کمک به افراد نیازمند در آلمان پیدا کرد. در سال ۱۹۱۶، انجمن کاریتاس به بازوی عملیاتی کلیسای کاتولیک برای ارائه خدمات اجتماعی شناخته می‌شد و بودجه انجمن از طریق کلیسا تضمین شده بود [۴۹].

در سال ۱۹۲۰ شبکه عظیمی از مؤسسات آموزشی برای آموزش مشاغل مراقبت‌های

اجتماعی و همچنین آموزش اعضای انجمن ایجاد گردید. این مؤسسات به طور معمول آموزش های مربوط به رفاه کودکان و جوانان، پرستاری و مشاوره را در دستور کار خود قرار می دادند.

در سال ۱۹۳۳ با روی کار آمدن دولت نازی، همکاری بین بخش دولتی و غیردولتی در انجمن های رفاهی پایان یافت. با وجود اینکه انجمن کاریتاس در آن دوره تحت نظارت شدید دولتی بود و بسیاری از فعالیت های آن محدود شده بود و برخی اعضای انجمن در دفاتر مرکزی و محلی دستگیر شده بودند، اما با درایت مدیرانجمن که در این دوره آقای گروس کروتز بود، انجمن به فعالیت های خود ادامه داد. اهمیت این شاهکار، پس از سقوط آلمان نازی آشکار شد [۴۹].

پس از جنگ جهانی دوم، انجمن کاریتاس و انجمن تازه تأسیس کلیسای پروتستان، تنها سازمان های ملی بودند که قادر به ارائه خدمات به افراد نیازمند در آلمان بودند. کاریتاس در هماهنگی کمک های دریافتی خارجی، کمک به پناهندگان و مرمت بسیاری از آسیب های ناشی از جنگ نقش به سزایی داشت [۴۹].

در پایان دهه ۱۹۵۰، انجمن کاریتاس برای اولین بار، گستره ی فعالیت های خود را به کمک های اضطراری و کمک رسانی به فجایع طبیعی بین المللی گسترش داد. انگیزه این فعالیت ها، کمک هایی بود که کشور آلمان پس از جنگ جهانی دوم از کشورهای دیگر دریافت کرد. امروزه دپارتمان کمک های اضطراری بین المللی، فعالیت خود را در سراسر اروپا و کشورهای در حال توسعه دنیا دنبال می کند.

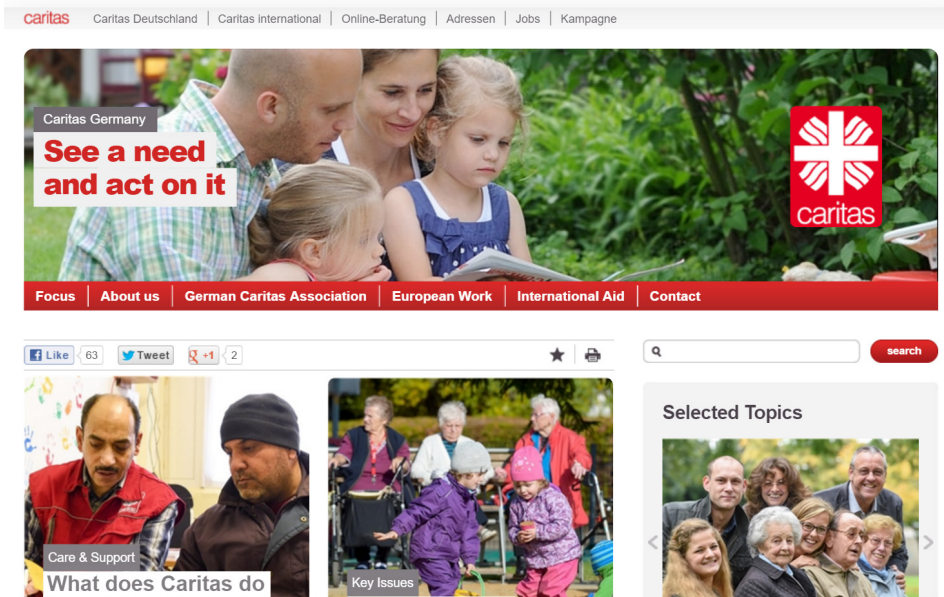
پس از اتحاد کشورهای آلمان غربی و شرقی در سال ۱۹۹۰، انجمن کاریتاس فعالیت های خود را در سراسر کشور به صورت یکپارچه دنبال کرد [۴۹].

کاریتاس با بیش از یک میلیون کارمند استخدامی و داوطلب در حدود ۲۵،۰۰۰ مرکز و موسسه در سرتاسر کشور بزرگ ترین انجمن رفاهی در کشور آلمان می باشد. این انجمن سالانه حدود یازده میلیون نفر را، در برابر مشکلات مختلف اجتماعی و موقعیت های دشوار پشتیبانی می کند.

این انجمن اهداف خود را به صورت زیر تعریف نموده است: [۴۹]

— حفظ کرامت انسان ها

- زندگی بهتر افراد در سراسر دنیا صرف نظر از مرزهای جغرافیایی و نژادی
- برقراری حداقل استانداردهای اجتماعی و حقوق بشر در دنیا (برای این منظور کاریتاس از سازمان‌های مستقل محلی حمایت می‌کند).

شکل ۴-۱۵. وب‌سایت رسمی انجمن کاریتاس

کاریتاس در خدمت‌رسانی به مردم طیف گسترده‌ای از فعالیت‌ها را پوشش می‌دهد که می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- کمک به افراد نیازمند که شامل کمک‌های روحی، روانی، جسمی و مادی می‌شود؛ کاریتاس پس از کمک کردن به افراد در موقعیت‌های خاص آن‌ها را رها نمی‌کند و تا یافتن جایگاه اجتماعی مناسب همراه آن‌ها می‌ماند.

- کمک‌های اجتماعی که شامل پشتیبانی از افراد طبقات پایین جامعه و علنی کردن نیازها و دفاع از حقوق آنان می‌شود. کاریتاس همچنین در شکل‌دهی سیاست‌های اجتماعی که شامل توسعه زیرساخت‌های اجتماعی و آگاه کردن عموم از نیازهای موجود می‌باشد نقش مؤثری دارد. از دیگر فعالیت‌های کاریتاس می‌توان به تضمین حقوق اساسی برای همه مردم در زمینه‌های بهداشت، رفاه اجتماعی، تحصیلات،

شغل و... اشاره نمود.

– آموزش که شامل آموزش های حرفه ای به اعضای انجمن (داوطلب، رسمی) به منظور بهبود کیفیت خدمت رسانی، انتشار مقالات علمی و ترکیب آن ها با عمل به منظور توسعه مفاهیم و استانداردهای بخش های مختلف فعالیت های اجتماعی و فعالیت مؤسسات خیریه می شود.

۴-۳-۱-۱۴- درآمدها و مصارف

درآمدها و مصارف انجمن کاریتاس در سال ۲۰۱۴ به شرح زیر بوده است: [۵۰]

جدول ۲-۴. منابع و مصارف انجمن کاریتاس در سال ۲۰۱۴

منبع درآمد	درآمد (میلیون یورو)	مصارف (میلیون یورو)	محل مصرف
کمک های کلیسا	۱۰	۶ / ۳	مسائل اجتماعی و فجایع بین المللی
کمک های دولت	۵۵ / ۵	۵۱ / ۳	خدمات رفاهی در آلمان و کمک های بین المللی
		۴ / ۲	هزینه های دفتر مرکزی
کمک های اتحادیه اروپا	۳	۳	پروژه های اجتماعی
کمک های مردمی	۳۴ / ۲	۳۴ / ۲	پروژه های کمک رسانی به خاورمیانه و سایر کمک های اضطراری بین المللی
کمک های ذکر شده در وصیت نامه	۳	۳	صرف شده برای اهداف متوفی (معمولاً اهداف بین المللی)
سرمایه گذاری های سازمان	۱۳ / ۸	۶	اهداف بین المللی
حق عضویت از سازمان های عضو کاریتاس	۶ / ۱		–

منبع درآمد	درآمد (میلیون یورو)	مصارف (میلیون یورو)	محل مصرف
برگزاری رخدادهای مختلف	۱۲/۸	۱۲/۸	هزینه‌های مربوط به رخداد
جمع کل	۱۳۸	۱۲۱	جمع کل

همچنین از جمله مهم‌ترین شرکای انجمن می‌توان به کاریتاس اروپا (با ۴۸ شعبه در ۴۴ کشور)، انجمن رفاه فدرال آلمان و اتحادیه اروپا نام برد.

۴-۳-۱۵- بنیاد فولکس‌واگن

بنیاد فولکس‌واگن (ارتباطی با شرکت معروف فولکس‌واگن ندارد.) در تاریخ نوزدهم ماه مه ۱۹۶۱ به دست طرفین معاهده تشکیل بنیاد، یعنی دولت مرکزی جمهوری فدرال آلمان و دولت ایالتی نیدرزاکسن (یکی از ایالت‌های آلمان)، به عنوان بنیادی باشخصیت و صلاحیت حقوقی قانون مدنی تأسیس شد و نخستین جلسه هیئت‌امنای آن در تاریخ بیست و هفتم فوریه ۱۹۶۲ آغاز به کارکرد و از این رو سرآغاز فعالیت بنیاد را همین تاریخ می‌دانند [۳۰].

این بنیاد از نظر مالی بزرگ‌ترین بنیاد تأمین مالی پژوهشی در آلمان با هزینه سالانه بالغ بر ۱۱۹ میلیون یورو (معادل حدود ۴۱۱ میلیارد تومان) می‌باشد (۲۰۱۱) و طیف گسترده‌ای از امکانات برای تأمین مالی افراد و همچنین پروژه‌های تحقیقاتی ارائه می‌دهد. بودجه این بنیاد بر اساس توانمندی‌ها و برنامه‌های کاربردی فرد تعلق می‌گیرد. نوآوری بخش محوری کار این بنیاد است و توسط طرح‌های بودجه‌ای که به مناقصه گذاشته می‌شوند، بررسی می‌شود. [۳۰]

The screenshot shows the website of Volkswagen Stiftung. At the top, there is a navigation bar with 'Press', 'Contact', a German flag, and a search bar. Below this is the logo of Volkswagen Stiftung and a menu with 'News', 'Funding', 'Foundation', 'Events', and 'Media-Center'. The main content area is titled 'Foundation' and includes a brief description: 'The Volkswagen Foundation (VolkswagenStiftung) is the largest private research funder and one of the major foundations in Germany. Since 1962 the Foundation has granted more than 4.2 billion euros of funding for over 30,000 projects. Foundation capital amounts to 2.9 billion euros.' There are three sub-sections: 'About us' with an image of the building and a paragraph describing its mission; 'Publications' with a 'Download' button; and 'Contact and Directions' with a right-pointing arrow.

شکل ۱۶-۴. وبسایت رسمی بنیاد فولکس واگن

مبانی حقوقی و منابع مالی بنیاد را قرارداد تنظیم وضعیت حقوقی شرکت مجتمع صنعتی فولکس واگن با مسئولیت محدود راجع به تأسیس بنیاد مجتمع فولکس واگن مورخ یازدهم و دوازدهم نوامبر ۱۹۵۹ م قرارداد اساسنامه ۱۲ ماده‌ای مورخ نوزدهم ماه مه ۱۹۶۱ م تدوین گردید و در دهم مارس سال ۱۹۸۹ م نام بنیاد مجتمع فولکس واگن به بنیاد فولکس واگن تغییر یافت. در صفحات بعد ترجمه این اساسنامه به سبب اهمیتی که دارد آورده می‌شود [۳۰].

سرمایه بنیاد فولکس واگن که فقط به منظور پشتیبانی، ترویج و ارتقای دانش و فن و ارتقای پژوهش و آموزش عالی است در سال ۱۹۹۲ م حدود سه میلیارد مارک بود. هیئت امنای بنیاد از هر حیث آزاد است و در تصمیمات خود مستقل عمل می‌کند. باید علت تأسیس، نام و مقاصد بنیاد را با ملاحظه شرایط خاص پس از جنگ جهانی دوم آلمان در نظر گرفت. پیدایش بنیاد، همان‌طور که اشاره شد، مربوط به قرارداد دولتی بین ایالت نیدرزاکسن و دولت جمهوری فدرال آلمان در نوامبر ۱۹۵۹ م است که همزمان دعوی حقوقی و مالی بر سر وضعیت نامشخص مالکیت بر شرکت سهامی مجتمع صنعتی فولکس واگن با مسئولیت محدود را فیصله داد. به موجب این قرارداد شرکت

مجتمع فولکس واگن با مسئولیت محدود تبدیل به یک شرکت سهامی با مسئولیت نامحدود شد. شصت درصد سرمایه اصلی آن، با انتشار اوراق سهام کوچک فولکس واگن با نرخ مورد توافق بین دولت مرکزی فدرال و دولت نیدرزاکسن و با مدیریت دولت فدرال به فروش می‌رسد، به مالکیت خصوصی درمی‌آید. بیست درصد از سهام سرمایه اصلی به جمهوری فدرال آلمان و بیست درصد دیگر به ایالت نیدرزاکسن رسید. بنا به قرارداد منعقد فی مابین دولت فدرال و دولت ایالت نیدرزاکسن درآمد حاصل از فروش و مطالبات و کلیه سودهای حاصله از سهام واگذاری شده از سرمایه اصلی به دولت فدرال و دولت نیدرزاکسن به عنوان دارایی بنیاد جدید التاسیس مجتمع فولکس واگن منظور شد و به مالکیت بنیاد درآمد و طرفین قرارداد متعهد به پشتیبانی از مقاصد بنیاد گردیدند. لذا بنیاد از نظر مالی و اداری خودگردان و خودفرمان است. اندیشه تأسیس بنیاد به صورت یک نهاد نیرومند جهت ترویج دانش، پژوهش و فن در سطوح عالی، نیاز آلمان پس از جنگ به چنین نهادی بود. درآمد بنیاد فولکس واگن به هنگام تأسیس تقریباً با انجمن پژوهشی آلمان و انجمن ماکس پلانک برابر بود. میزان دارایی بنیاد در سال ۱۹۶۲ (سال تأسیس)، بدون مطالبات سود بابت سهام فولکس واگن جمهوری فدرال آلمان و ایالت نیدرزاکسن، نزدیک به یک میلیارد و یک صد هزار مارک بود [۳۰].

در پایان سال ۱۹۹۱ م کل دارایی بنیاد به سه میلیارد مارک بالغ گردید. در حال حاضر بنیاد به علت کاهش ارزش پول تنها می‌تواند حدود نصف طرح‌ها و مقاصد منطبق با اساسنامه خود را که در سال ۱۹۶۲ امکان پذیر بود، اجرا کند. هزینه پژوهش نیز در ظرف سی سال اخیر افزایش یافته است، به طوری که پرداخت ناخالص سالیانه به یک پژوهشگر که در سال ۱۹۶۲ م معادل بیست هزار مارک بود، در سال ۱۹۹۱ م به نود هزار مارک رسیده است. افزون بر این در ظرف همین مدت هزینه‌های دیگر پژوهش نیز به دنبال مسیر انفجار آمیز ابزارها و دستگاه‌های نوتر و بهتر چند برابر آن زمان می‌رسد.

در مواد ۱، ۲ و ۳ اساسنامه چنین آمده است:

ماده ۱: نام مقر: موقوفه «بنیاد فولکس واگن» نام دارد. بنیاد دارای شخصیت حقوقی قانون مدنی است و مقرآن در هانور می‌باشد.

ماده ۲: مقاصد بنیاد: مقاصد بنیاد ترویج دانش و فن، پژوهش و آموزش عالی است.
ماده ۳: انتفاع عامه: بنیاد فقط و فقط مقاصد عام المنفعه مطابق با فصل «اهداف مشمول معافیت‌های مالیاتی» آئین‌نامه مالیات‌ها را تعقیب می‌کند. فعالیت آن ایثارگرانه است و در وهله اول مقاصد آن نفع اقتصادی شخصی نیست و غیرانتفاعی است. امکانات مالی بنیاد باید تنها در راه مقاصد موافق با اساسنامه مصرف شود، احدی حق ندارد از طریق پرداخت‌هایی که با مقاصد بنیاد بیگانه است، یا به وسیله پاداش‌های بالای غیرمعمول از این امکانات برخوردار شود.

رسیدگی به تقاضاهای واصله، مبادله اطلاعات و مشاوره با متقاضیان، پیگیری موضوعات پیشنهادی درخواست‌کنندگان و ابلاغ موافقت‌های مصوب هیئت‌امنا، پرداخت هزینه‌های پژوهشی مصوب و نظارت بر هزینه‌های آن‌ها برابر مقررات بنیاد صورت می‌گیرد. از ارگان‌های تشکیلات بنیاد «شورای کارکنان بنیاد» مرکب از پنج عضو از منتخبین کارکنان از میان کارکنان بنیاد می‌باشد [۳۰].

۴-۳-۱۵- فعالیت‌های بنیاد

بنیاد فولکس‌واگن از بدو تأسیس تا پایان سی سالگی آن (۱۹۹۲-۱۹۶۲ م) جهت اجرای حدود بیست هزار موافقت علمی-پژوهشی فنی-مصوب در هیئت‌امنا مبلغی معادل سه میلیارد و هشت صد میلیون مارک در اختیار متقاضیان، در چهارچوب مقاصد بنیاد قرار داده است. درآمدهای بنیاد در سال ۱۹۹۱ بالغ بر ۲۲۱ میلیون و یک صد هزار مارک بود و در همین سال ۴۸۴ موافقت جدید به مبلغ متجاوز از ۱۵۹ میلیون و شش صد هزار مارک برای پیشبرد و ترویج آموزش عالی، پژوهش و فن در اختیار طرح‌های پژوهشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی داخلی و خارجی گذاشت و به تجهیز و راه‌اندازی مراکز پژوهشی و آموزشی پرداخت. بنیاد امکانات مالی ترویجی خود را در اختیار فرد نمی‌گذارد، بلکه فقط به نهادهای رسمی می‌پردازد.

بنیاد آزاد است تا بنا به ارزشیابی و تشخیص خود آنچه را در چهارچوب مقاصد بنیاد مهم و مناسب می‌داند مورد پشتیبانی مالی قرار دهد. بنیاد امکانات خود را هدف‌دار به کار می‌برد تا همکاری‌های میان‌رشته‌ای و بین‌المللی را برانگیزد. چون حداکثر زمان

پشتیبانی از طرح‌ها ۵ سال است همین امر بنیاد را قادر می‌سازد تا پیوسته برنامه‌های جدیدی را پیگیری کند و طرح‌های نوین علمی و پژوهشی و فنی را مدنظر قرار دهد و برای اجرای آن‌ها تأمین اعتبار نماید و امکانات خود را برای تحقق بخشیدن به پروژه‌ها بکار گیرد.

بنیاد، بخصوص به موضوعات و زمینه‌هایی می‌پردازد که نه دولت و نه سایر مراکز و نهاد‌های علمی و پژوهشی توجه کافی بدان‌ها مبذول نمی‌کنند و یا اصولاً عنایتی به انجام آن‌ها ندارند؛ بنابراین بنیاد در تلاش است تا برانگیزاننده تحولات جدید در علوم و فنون باشد و شیوه‌هایی را جهت تربیت نسل‌های علمی آینده تهیه کند و به تکامل پژوهش و زمینه‌های تحقیقاتی آینده‌ساز و علوم بنیادی و کاربردی، با توجه به محورهای اصلی و برحسب نیاز و بنا به توقع و انتظار از دانش و فن، پردازد [۳۰].

۴-۳-۱۵-۲- تشکیلات بنیاد

علاوه بر هیئت‌امنا تعداد کادر کارکنان بنیاد در ماه ژوئن ۱۹۹۲ م جمعاً ۹۱ نفر، متشکل از کارشناسان طراز اول با درجه‌های دانشگاهی دکتری، مهندسی و غیره بود و هزینه اداری آن در همین سال کلاً بالغ بر سیزده میلیون و شش صد هزار مارک می‌شد و طبیعی است این به جز هزینه‌های تحقیقاتی و آموزشی و فنی یادشده می‌باشد. بنیاد تصمیمات خود را از طریق هیئت‌امنا که مدیریت امور علمی و فنی بنیاد برعهده آن است، اتخاذ می‌کند. به علت اهمیت بسیاری که هیئت‌امنا دارد بیشتر اعضای آن از شخصیت‌های ممتاز حوزه‌های دانش، فن و اقتصاد منصوب می‌شوند. در حال حاضر از چهارده عضو هیئت‌امنا هشت نفر آن‌ها پروفیسور دانشگاه‌های آلمان می‌باشند. یکی از اعضای هیئت‌امنا از طرف شرکت سهامی فولکس‌واگن نمایندگی دارد. اعضای هیئت‌امنا در طول پنج سال خدمت غیرقابل عزل‌اند. کارها و امور اجرایی را هیئت‌امنا در چارچوب این سازمان انجام می‌دهد:

۱. دبیرخانه: مدیریت دبیرخانه با دبیرکل منتخب هیئت‌امناست. دبیرخانه دارای دفتر مدیرکل، دفتر روابط عمومی و مطبوعاتی و دفتر حقوقی است. دبیرخانه کارهای مقدماتی مصوبات هیئت‌امنا را تهیه می‌کند و پس از تصویب به اجرا می‌گذارد. جزو

وظایف دبیرخانه آماده کردن و سازمان دهی محورهای اصلی ترویج براساس مقاصد مندرج در اساسنامه است.

۲. اداره اول: وظیفه این اداره اجرای مقاصد بنیاد در رشته های علوم طبیعی و مهندسی، طب

۳. اداره دوم: این اداره در زمینه علوم انسانی این فعالیت ها را انجام می دهد.

۴. امور مالی و اداری شامل دوایز:

– سازمان و داده پردازی

– امور مالی و حسابداری، اداره امور داخلی بنیاد

– ممیزی (رسیدگی به هزینه ها)

– امور کارگزینی [۳۰]

۴-۳-۱۶- بنیاد رابرت بوش

شرکت با مسئولیت محدود رابرت بوش با تأمین مالی ۶۹ میلیون یورو (معادل حدود ۲۳۸ میلیارد تومان) با وجود اینکه بزرگترین موسسه تأمین مالی پژوهشی نیست اما شناخته شده ترین آن-ها در آلمان است (۲۰۱۳). این بنیاد ارتباط نزدیکی با کمپانی رابرت بوش دارد و به همین دلیل با آن همنام است [۳۰].

۴-۳-۱۷- موقوفات کنراد آدنائر^۱

این موقوفه هم سو با حزب دمکرات مسیحی در سال ۱۹۵۷ تأسیس شد. کنراد آدنائر (۱۸۷۶ - ۱۹۶۷) اولین رئیس جمهور آلمان پس از جنگ دوم جهانی بود. این نهاد امروزه تلاش دارد تا به بررسی گذشته ی آلمان شرقی پرداخته و روند اتحاد با اروپا را تسهیل سازد.

Robert Bosch Stiftung

Suche

Start Page About Us Our Topics Funding Project Search Career Services

Start Page

The Robert Bosch Stiftung

Overview

Brief History of the Foundation

Virtual Tour

Milestones

Our Guiding Principles

Transparency

Organizational Structure

Annual Reports

The Robert Bosch Stiftung

The Robert Bosch Stiftung is one of the major German foundations associated with a private company and has managed the philanthropic bequest of company founder Robert Bosch for over 50 years. Indeed it was his entrepreneurial vision, political farsightedness, moral fortitude and charitable initiatives that set the standards for the work of the Robert Bosch Stiftung.

Background Bosch Constitution Decision-Making Bodies Foundation Today

Background

شکل ۴-۱۷. وبسایت رسمی بنیاد رابرت بوش

در سال ۱۹۹۶ این موقوفه بودجه‌ای معادل ۲۱۶ میلیون مارک برای امور آموزشی در اختیار داشت که ۱۵/۳ میلیون مارک فقط برای حمایت از دانشجویان اختصاص یافت. در سال ۱۹۹۸ تعداد ۱,۳۳۹ دانشجو از این موقوفه کمک‌هزینه‌ی تحصیلی دریافت کردند. [۳۰]

Konrad Adenauer Stiftung

SCHOLARSHIP
Get informed now!

Deutsch | Français | Español

f t You Tube

HOME PUBLICATIONS EVENTS WORLDWIDE ABOUT US

POLICY BRIEFING NO. 2

New Migrations and the Challenges of Integration

The number of people who migrate voluntarily or to escape hardship are on the rise making the world face a new global phenomenon. (Credits: Flickr/Climatalk.in)

"PLAY HANDBALL"
First climate-neutral Handball Tournament in South Africa

FROM FAILED STATE TO OECD MEMBER?
Colombia's Way towards a Brighter Future

GLOBAL TERRORISM AND ORGANISED CRIME
Dirty Entanglements

شکل ۴-۱۸. وبسایت رسمی کنراد آدنauer

فصل پنجم |

قوانین و برنامه‌های توسعه وقف و امور خیریه در کشور آلمان

۵- قوانین و برنامه‌های توسعه وقف و امور خیریه در کشور آلمان

۵-۱- مقدمه

در این فصل به بررسی قوانین حاکم بر موقوفات و سازمان‌های خیریه در کشور آلمان پرداخته می‌شود و در نهایت برخی از برنامه‌های دولت آلمان در مورد امور خیریه برای سال‌های آتی ارائه می‌گردد.

کشور آلمان در زمینه کمک‌های بین‌المللی به سایر دولت‌ها، شامل کمک‌های مالی و همکاری در رده کشورهای برتر دنیا می‌باشد؛ این فعالیت‌ها توسط دو وزارتخانه صورت می‌گیرد، وزارت امور خارجه و وزارت فدرال همکاری و توسعه اقتصادی. در این فصل برنامه‌های آینده این وزارتخانه برای کمک به سایر دولت‌ها ارائه شده است.

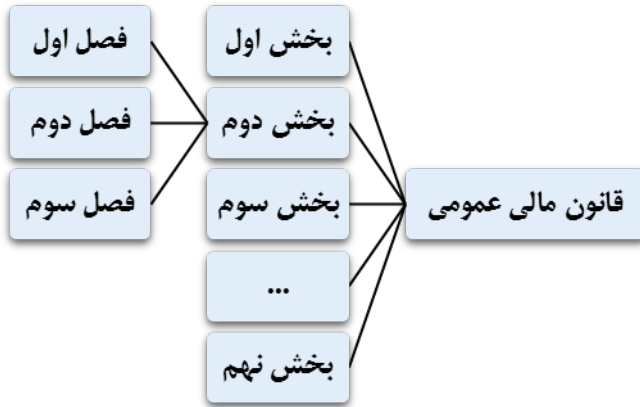
۵-۲- قوانین و برنامه‌ها

۵-۲-۱- قوانین

در کشور آلمان قوانین حاکم بر موقوفات و خیریه‌ها در قانون مالی عمومی و تحت عنوان «اهداف ممتاز مالیاتی» آورده شده است، این قوانین توسط پارلمان آلمان که شامل مجلس فدرال (بوندستاگ) و شورای فدرال (بوندسرات) می‌باشد، تصویب شده است. تمام قوانین کشوری توسط بوندستاگ تصویب می‌شود و در صورت تفاوت روی بوندسرات، روی بوندستاگ ارجح خواهد بود.

قانون مالی عمومی در سال ۱۹۷۶ تدوین گردید و از تاریخ اول ژانویه سال ۱۹۷۷

اجرا شد [۲۸].

شکل ۵-۱. قانون مالی عمومی آلمان

در فصل سوم از بخش دوم این قانون، قوانین مربوط به «اهداف ممتاز مالیاتی» آورده شده است که به طور کلی شامل تمامی سازمان‌های غیرانتفاعی می‌شود. در مورد سازمان‌های خیریه و وقفی نیز این قانون اعمال می‌شود. قانون مدنی آلمان در سال ۱۸۸۱ تدوین شد و از تاریخ اول ژانویه ۱۹۰۰ عملیاتی شد. این قانون در طول تاریخ تحولات زیادی داشته است. بندهای ۸۰ تا ۸۸ این قانون نیز، مربوط به شرایط وقف می‌باشد که تحت عنوان «بنیاد» ارائه شده است [۲۶].

۵-۲-۲- برنامه وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی

تأمین مالی لازم برای همکاری‌های توسعه‌ای توسط دولت فدرال آلمان در برنامه بودجه سالانه دولت در نظر گرفته می‌شود. این بودجه توسط وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی آلمان^۱، که مسئول سیاست‌گذاری‌های توسعه‌ای در این کشور می‌باشد، مدیریت می‌شود. بخشی کم‌تری از این بودجه نیز به وزارت فدرال امور مالی، وزارت فدرال محیط زیست، حفاظت از طبیعت و ایمنی هسته‌ای، وزارت امور خارجه و سایر وزارتخانه‌های فدرال باهدف همکاری‌های توسعه‌ای اختصاص می‌یابد.

1. BMZ

استراتژی کشور آلمان برای دوره ۷ ساله تدوین می‌شود و الزاماتی را برای سازمان‌های همکار در دو بخش مالی و فنی فراهم می‌نماید [۵۱].

وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی، فعالیت‌های خود را در جهت برنامه توسعه پایدار و همچنین اهداف توسعه هزاره و برنامه توسعه پایدار ۲۰۳۰ سازمان ملل تنظیم نموده است.

اهداف این برنامه به شرح زیر می‌باشد:

۱. پایان بخشیدن به فقر
۲. پایان گرسنگی
۳. کاهش نابرابری
۴. سیستم آموزش مناسب برای همه
۵. توانمندسازی افراد
۶. تضمین برابری جنسیتی
۷. زندگی خوب و سالم برای همه افراد
۸. اشاعه رفاه برای همه در سراسر دنیا
۹. احترام به محدودیت‌های زیست‌محیطی کره زمین
۱۰. هم‌راستایی صنعت، نوآوری و تولید
۱۱. مبارزه با تغییرات آب‌وهوایی
۱۲. محافظت از اکوسیستم
۱۳. استفاده پایدار از اکوسیستم
۱۴. حمایت از حقوق بشر
۱۵. حصول اطمینان از صلح
۱۶. حکومت‌داری خوب و دسترسی به عدالت
۱۷. ایجاد مشارکت جهانی [۵۲]

شکل ۵-۲. برنامه افق ۲۰۳۰ سازمان ملل متحد و وزارت همکاری و توسعه اقتصادی آلمان

۵-۲-۳- سیاست‌های توسعه دولت آلمان

در راستای اهداف نامبرده و به منظور کمک به توسعه جهانی، دولت آلمان سیاست‌هایی را تدوین نموده است، که به شرح زیر می‌باشد:

۱. سیاست توسعه دولت آلمان، به منظور کاهش فقر در تمام ابعاد، مشارکت جهت همکاری‌های توسعه‌ای دوجانبه و چندجانبه می‌باشد.

دانش و آموزش، به عنوان مهم‌ترین ابزارهای مبارزه با فقر و فقدان آزادی، مورد توجه قرار خواهند گرفت. آفریقا، به عنوان قاره فرصت‌ها، مورد توجه و تمرکز ویژه خواهد بود.

۲. سیاست توسعه دولت آلمان، ترویج و اشاعه مدل‌های رشد پایدار و نوین کمک خواهد بود.

در آینده، هر فرصتی جهت حمایت از کشورهای شریک به کار گرفته خواهد شد، زیرا آن‌ها مسیرهای جدید رشد را متناسب با نیازهای خاص خود آغاز نموده‌اند. توسعه در واقع به معنی توسعه اقتصادی است که به جوامع محلی نفع می‌رساند. لازم است کسب‌وکارهای موجود در کشورهای شریک در آینده نقش بیشتری را بر عهده بگیرند، و در عین حال کمپانی‌های آلمانی با دانش ویژه و توانایی نوآوری خود در فناوری‌های پایدار و فرآیندهای تولید نیز وظیفه یاری رساندن به این کسب‌وکارها را بر عهده دارند.

۳. سیاست توسعه دولت آلمان، محافظت از منافع عمومی جهانی و منطقه‌ای مانند محیط‌زیست و منابع، آب‌وهوا و سلامت در کشورهای شریک خواهد بود. در مناطق ضعیف و شکننده، حمایت برای ایجاد صلح، مدیریت بحران و ایجاد دموکراسی بسیار اهمیت دارد. همچنین در این شرایط، ایجاد سازوکارهای توسعه‌ای در فرآیندهای بین‌المللی که هدف دستیابی به منافع عمومی کلیدی و حفاظت از آن‌ها را دارند، اهمیت دارد.

۴. سیاست توسعه دولت آلمان، ایجاد همگرایی سیاست‌های توسعه‌ای می‌باشد. دولت آلمان سیاست‌های خود را در جهت اصول و زمینه‌های مشخص شده در اعلامیه هزاره و استراتژی‌های توسعه پایدار ملی تدوین می‌نماید.

۵. سیاست توسعه دولت آلمان، گفت‌وگو و تبادل اطلاعات بین بازیگران جدید خواهد بود.

با توجه به اهمیت نقش اهداکنندگان بخش خصوصی و عمومی، ایجاد رقابت باکیفیت و توانمندسازی توافقی بر اهداف، اصول و رویه‌های مشترک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این تنها راه افزایش کیفیت و اثربخشی همکاری‌های بین‌المللی است. در این بخش، ایجاد دانش مشترک و امکان دسترسی آسان برای همه نیز دارای اهمیت می‌باشد. فناوری‌های ارتباطات جدید، فرصت‌های منحصربه‌فردی را برای فراهم نمودن دانش برای گروه‌های اجتماعی و مناطق مختلف دنیا، که تاکنون دسترسی به فضای مجازی نداشته‌اند، فراهم می‌نماید [۵۳].

۵-۲-۴- سرمایه‌گذاری توسعه‌ای دولت آلمان

دولت آلمان همچنین برنامه‌ای برای سرمایه‌گذاری در جهت سیاست‌ها و اهداف تعیین شده تا سال ۲۰۱۹ در نظر گرفته است؛ در این برنامه مناطق هدف و میزان سرمایه‌گذاری در هر کشور به تفکیک مشخص شده است. بر این اساس میزان کل سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۱۹ معادل ۷۶۸۴/۹ میلیون دلار آمریکا (۳۱،۰۳۱،۲۴ میلیارد تومان) برآورد شده است. میزان سرمایه‌گذاری در سال‌های ۲۰۱۵، ۲۰۱۶، ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ به تفکیک قاره در جدول (۵-۱) ارائه شده است [۵۴].

جدول ۱-۵. میزان فعلی و آتی کمک‌های توسعه‌ای دولت آلمان به سایر دولت‌ها

سال پژوهش		۲۰۱۶				
اهدآکننده		آلمان				
واحد		میلیون دلار آمریکا (سال ۲۰۱۵)				
سال		۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹
مجموع کمک‌های اهدایی به کشورهای درحال توسعه		۷۳۳۵/۷۳	۷۱۷۶/۴۵	۷۳۱۸/۶۶	۷۴۹۸/۶۷	۷۶۸۴/۹۰
منطقه	اروپا	۱۰۰۵/۸۸	۷۹۱/۴۲	۷۶۸/۹۹	۸۰۲/۲	۸۴۰/۹۳
	آفریقا	۲۲۴۰/۶۵	۲۲۰۹/۴۲	۲۳۱۴/۸۴	۲۳۴۸/۸۴	۲۳۷۶/۹۸
	آمریکا	۹۰۸/۶۱	۷۹۰/۷۹	۷۹۸/۰۵	۸۲۰/۲۲	۸۴۷/۸۸
	آسیا	۳۱۷۸/۵۰	۲۸۷۱/۸۸	۲۹۱۲/۴۵	۲۹۹۳/۷۷	۳۰۸۱
سایر کشورهای درحال توسعه (بدون تفکیک منطقه‌ای)		..	۵۱۱/۷۲	۵۲۲/۸۸	۵۳۲/۲۵	۵۳۶/۷

با توجه به مطالب ذکر شده در این فصل، قوانین مربوط به امور خیریه و وقف در کشور آلمان عمدتاً از جنس مالی است و تشویق به سمت افزایش این فعالیت‌های با اهرم‌های مالی صورت می‌پذیرد؛ از طرفی دولت آلمان برنامه ویژه‌ای برای کمک‌های بین‌المللی دارد که بیانگر تمرکز جهانی این دولت در انجام امور خیریه دارد.

| فصل ششم |

جمع بندی

۶- جمع‌بندی

با توجه به سهم به‌سزای کشورهای صنعتی در امور خیریه و به طبع آن وقف در سال‌های اخیر، مطالعه سازوکارهای حاکم بر امور خیریه در این کشورها می‌تواند راهگشا باشد. در همین راستا، کشور آلمان در این مطالعه بررسی می‌گردد. در این بخش به خلاصه مباحث مربوط به این مطالعه پرداخته می‌شود.

کشور آلمان در مرکز قاره اروپا واقع شده است و همسایگان آن کشورهای دانمارک، بلژیک، هلند، لوکزامبورگ، سوئیس، اتریش، فرانسه، لهستان و جمهوری چک می‌باشند. این کشور دارای نظام فدرالی است و از ۱۶ ایالت تشکیل شده است و نام رسمی آن «جمهوری فدرال آلمان» است. مساحت این کشور معادل ۳۵۷،۱۲۱ کیلومتر مربع (حدود یک چهارم مساحت کشور ایران) و جمعیت آن ۸۱،۱۹۷،۵۳۷ نفر می‌باشد.

روند تغییرات جمعیت در این کشور از سال ۲۰۰۶ نزولی است و ۱۹٪ از جمعیت آن را خانواده‌های مهاجر و اتباع خارجی تشکیل می‌دهند. بیشترین جمعیت در کشور آلمان مربوط به گروه سنی ۲۵ تا ۵۴ سال (حدود ۴۲٪) است و مذهب اکثریت آلمانی‌ها مسیحیت (۳۴٪ پروتستان و ۳۴٪ کاتولیک) می‌باشد.

کشور آلمان بزرگ‌ترین اقتصاد ملی در اروپاست و همچنین جزء چهار تولیدکننده بزرگ در سال ۲۰۰۹ است و ده شرکت برتر در این کشور به ترتیب دایملر، فولکس‌واگن، آلیان‌تس (سودده‌ترین)، زیمنس، دویچه بانک (رتبه دوم از نظر سوددهی)، ا.ا.ن، دویچه پست، دویچه تلکوم، مترو و ب.آ.اس اف می‌باشند. تولید ناخالص داخلی این کشور در

سال ۲۰۱۴ معادل ۳،۸۶۸ میلیارد دلار (حدود ۱۲ میلیون میلیارد تومان) بوده است که جایگاه چهارم در دنیا می باشد؛ میانگین سرانه درآمد این کشور حدوداً ۴ برابر دنیا است (حدود ۴۸،۰۰۰ دلار در سال ۲۰۱۴ معادل ۱۴۷ میلیون تومان) و میانگین نرخ بیکاری نیز در سال های اخیر در این کشور از دنیا کمتر شده است.

جمهوری فدرال آلمان دارای حکومتی دموکراتیک، فدرالیستی، اجتماعی و قانون مدار است؛ که بر این اساس سیاست های این کشور در دو سطح فدرال و ایالتی تدوین می گردد و سیاست های سطح فدرال به کلیه ایالت ها مرتبط می گردد. دولت های ایالتی انجام سه وظیفه ی حکومتی را به طور کامل به عهده دارند: امور مربوط به آموزش - که تا حدود زیادی بخش آموزش عالی را نیز در بر می گیرد - امنیت داخلی و امور مربوط به نیروهای انتظامی و خودگردانی محلی. بالاترین مقام اجرایی کشور آلمان، صدراعظم است و بر اساس قانون وی وزرا را به عنوان روسای مهم ترین نهادهای اجرایی انتخاب می کند. دولت فدرال از ۱۴ وزارتخانه با حدود ۱۸،۰۰۰ کارمند تشکیل شده است و دو مجلس اصلی و قانون گذار در کشور آلمان، مجلس فدرال^۱ و شورای فدرال^۲ می باشند. در کشور آلمان قوانین مجزایی برای امور خیریه و اوقاف در نظر گرفته نشده است؛ بلکه قوانین مربوط به این فعالیت ها به صورت کلی در فصلی تحت عنوان «قوانین ممتاز مالیاتی» در قانون مالی عمومی^۳ تدوین شده است و بر اساس این قانون سازمان هایی که یکی از اهداف منافع عمومی، خیرخواهانه و یا مذهبی را دنبال کنند، از پرداخت مالیات معاف خواهند بود.

اهداف منافع عمومی در فصل سوم از بخش دوم قانون مالی عمومی و در ۲۵ ماده تعریف شده است، که شامل مواردی همچون ترویج علم و پژوهش، ترویج هنر و فرهنگ، ترویج حمایت از حیوانات و ... می شود؛ اهداف خیرخواهانه نیز به صورت فعالیت هایی در جهت کمک به افراد نیازمند (مالی، معنوی، فیزیکی و ...) تعریف می شود، اهداف مذهبی نیز به اهدافی اطلاق می شود که فعالیت های آن ها مستقیماً در جهت ترویج

1. Bundestag

2. Bundesrat

3. The fiscal code of Germany (Abgabenordnung)

یک جامعه مذهبی بدون در نظر گرفتن منافع شخصی، صورت می‌گیرند. سازمان‌های خیریه علاوه بر مزایای نهادهای غیرانتفاعی، از امکان صدور «رسید کسر مالیات» برای اهداکنندگان نیز برخوردارند که بر این اساس خیرین تمایل بیشتری برای کمک به این سازمان‌ها خواهند داشت.

در کشور آلمان کسر مالیات برای اهداف گوناگون، متفاوت می‌باشد؛ به عنوان مثال، کسر مالیات برای افراد نیکوکاری که در زمینه‌های «پژوهش، هنر و کمک به افراد نیازمند» کمک می‌کنند، معادل حداکثر ۱۰ درصد از درآمد مشمول مالیات این افراد و برای افراد خیر با اهداف دیگر، معادل ۵ درصد منظور شده است.

بر اساس قانون مالی عمومی، لازم است سازمان‌های خیریه علاوه بر منظور کردن اهداف ذکر شده، فعالیت‌های خود را بدون نفع شخصی، متمرکز بر هدف و به صورت مستقیم دنبال نمایند.

«بدون نفع شخصی» به این صورت تعریف می‌شود که هدف غالب سودآوری و کسب منافع مالی نباشد، جبران خدمات نامعقول به کارمندان و اشخاص ثالث صورت نگیرد و همچنین اصل تعهد سرمایه پس از انحلال یا تغییر اهداف سازمان رعایت شود.

منظور از «متمرکز بر هدف» دنبال کردن اهداف اساسنامه در تمام دوره عمر سازمان می‌باشد، در غیر این صورت سازمان معافیت مالیاتی خود را از دست خواهد داد.

گزاره «به صورت مستقیم» نیز به این موضوع اشاره دارد که سازمان می‌تواند برخی از فعالیت‌های خود را به یک فرد حقیقی یا حقوقی دیگر (اعم از خیریه یا غیرخیریه) واگذار نماید، در این حالت مشکلی برای وضعیت معاف مالیاتی سازمان پیش نمی‌آید. این‌گونه فعالیت‌های کمکی برای سازمان دیگر، به عنوان فعالیت‌های معاف از مالیات منظور نمی‌گردد.

بندهای ۸۰ تا ۸۸ «قانون مدنی آلمان^۱» تحت عنوان مبانی قانونی بنیادها، به تبیین شرایط حقوقی ایجاد و تداوم یک موقوفه می‌پردازد. در این قانون به مباحثی همچون،

چگونگی ایجاد یک موقوفه، نحوه انتقال دارایی‌ها برای ایجاد یک موقوفه، نحوه رسیدگی به وصیت‌نامه‌های با موضوعات وقفی و ... پرداخته شده است.

اولین سازمان‌های خیریه در آلمان به صورت موقوفات کلیسایی در قرون وسطی شکل گرفتند. در قرن ۱۳ میلادی، شکل‌گیری موقوفه‌های غیر کلیسایی و تحت نظارت مقامات عمومی با اهداف مذهبی، اجتماعی و ایجاد بیمارستان و استراحتگاه، گسترش یافت. در قرون ۱۷ و ۱۸ میلادی موقوفه‌های با اهداف غیر مذهبی مانند آموزش و علم گسترش یافتند. در سال ۲۰۰۷ با در نظر گرفتن قوانین کسر مالیات برای افراد خیر، کمک‌های نقدی در این کشور بهبود یافت.

امروزه حدود ۱۹،۰۰۰ بنیاد و ۲۰،۰۰۰ شرکت خیریه و ۶۰۰،۰۰۰ انجمن در آلمان وجود دارد، که گستره وسیعی از نیازها (هنر، مبارزه با فقر و ...) را پوشش می‌دهند. کشور آلمان با حدود ۱/۵ میلیارد دلار (۴۵۹۰ میلیارد تومان) کمک بشردوستانه در سال ۲۰۱۵ رتبه پنجم را در دنیا به خود اختصاص داده است.

همچنین کشور آلمان در سال ۲۰۱۵ از نظر میزان هزینه‌های خیرخواهانه پرداخته شده برای اسکان پناهندگان رتبه نخست را به خود اختصاص داده است.

بازیگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه در کشور آلمان در بخش سیاست‌گذار، عبارت‌اند از: وزارت امور مالی، وزارت امور خارجه، وزارت همکاری و توسعه بین‌المللی و قوه قضائیه. در بخش نظارت بر سازمان‌های خیریه و وقفی ادارات مالی محلی و دادگاه‌های محلی فعال می‌باشند، همچنین موسسه مرکزی آلمان برای امور اجتماعی^۱ با بررسی مؤسسات خیریه و برگزیدن بهترین‌های آن‌ها در واقع به نحوی نقش نظارت را ایفا می‌نماید. در بخش تسهیل‌گری بانک GLS، انجمن بنیادهای آلمانی^۲، موسسه مرکزی آلمان برای مسائل اجتماعی و موسسه اشیفتورریند فعالیت می‌نمایند. معروف‌ترین نهاد آموزشی و پژوهشی در بحث امور خیریه و وقف، بنیاد می‌سناتا می‌باشد و در بخش انتهایی نهادهای ارائه‌دهنده خدمات حضور دارند که معروف‌ترین آن‌ها انجمن کاریتاس می‌باشد. در ادامه توضیح مختصری در مورد هر کدام از این نهادها

1. DZI

2. Stiftungen

ارائه می‌گردد.

۱. وزارت امور مالی: وزیر امور مالی در آلمان، بر اساس سیاست‌های کلان صدراعظم، فعالیت می‌نماید و مسئول اجرای تمامی جنبه‌های سیاست‌های مالی و مالیاتی کشور است؛ همچنین در سیاست‌های اتحادیه اروپا نیز نقش به‌سزایی دارد. سازمان‌های خیریه به‌منظور ثبت و دریافت عنوان خیریه، نیازمند تأیید «ادارات مالیات محلی» هستند، و این ادارات زیرمجموعه وزارت امور مالی می‌باشد؛ همچنین پس از ثبت این سازمان‌ها، «ادارات مالیات محلی» سالیانه بر فعالیت‌های سازمان نظارت می‌کنند و در صورت تخلف از اهداف ذکرشده در اساسنامه، سازمان را از عنوان «خیریه» خلع می‌کنند و مالیات‌های گذشته را نیز دریافت می‌کنند.

۲. وزارت امور خارجه: از جمله وظایف وزارت امور خارجه آلمان، ارائه کمک‌های بشردوستانه در اسرع وقت و فارغ از بوروکراسی‌های متداول، به سایر کشورهاست. این وزارت خانه در سال ۲۰۱۴، بیش از ۴۷۳ میلیون یورو (حدود ۱،۶۰۰ میلیارد تومان) برای فعالیت‌های بشردوستانه در سراسر دنیا صرف کرد. مراکز مورد توجه وزارت امور خارجه آلمان در سال ۲۰۱۴ عبارت‌اند از: کشور سوریه و همسایه‌های آن، شمال عراق، اوکراین، جمهوری آفریقای مرکزی و سودان و همچنین کشورهای درگیر با بیماری ابولا در آفریقای غربی. مهم‌ترین همکاران این وزارت خانه عبارت‌اند از: کمیسیون پناهندگان، مرکز کمک به پناهندگان فلسطینی و دفتر همکاری‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد؛ وزارت امور خارجه آلمان علاوه بر همکاری در طیف گسترده‌ای از پروژه‌های بین‌المللی، سالانه ۵/۱۷ میلیون یورو (حدود ۱۷ میلیارد تومان) به‌صورت داوطلبانه به سازمان ملل متحد کمک می‌کند.

۳. وزارت همکاری و توسعه اقتصادی: این وزارتخانه در سال ۱۹۶۱، باهدف تشویق توسعه اقتصادی داخلی و خارجی، در آلمان ایجاد شد. در این وزارتخانه ۱،۰۲۵ نفر مشغول به کار هستند. وزارت همکاری و توسعه اقتصادی، از ساختار متداول ارگان‌های دولتی برخوردار نیست و به‌منظور اجرای پروژه‌ها، از سازمان‌هایی با عنوان «سازمان‌های اجرایی» استفاده می‌شود؛ این سازمان‌ها با آژانس‌های اجرایی موجود در

کشور مدنظر که توسط دولت آن کشور برگزیده شده‌اند، همکاری می‌نمایند. در حال حاضر ۱۰۶ نفر از کارکنان در مأموریت‌های خارجی و سازمان‌های بین‌المللی کار می‌کنند. اهداف این وزارتخانه در راستای اهداف تنظیم‌شده در سند هزاره‌ی سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۰ می‌باشد که عبارت‌اند از: کاهش فقر، ترویج عادلانه جهانی شدن و برقراری صلح.

۴. قوه قضائیه: دادگاه‌های محلی یکی از زیرشاخه‌های قوه قضائیه می‌باشند که در هر منطقه وجود دارند. یکی از وظایف این دادگاه‌ها نظارت بر اساسنامه سازمان‌ها و تأیید آن‌ها از نظر قانونی است که در صورت مورد تأیید بودن به ثبت سازمان منتهی می‌شود. سازمان‌های خیریه نیز برای ثبت نیازمند تأیید دادگاه‌های محلی می‌باشند.

موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان: این موسسه در سال ۱۸۹۳ در شهر برلین باهدف میانجیگری بین افرادی که نیاز به کمک دارند و افراد خیر، ایجاد شد. تأمین مالی موسسه از طریق افراد خیر (۴۵٪) و درآمدهای موسسه (۵۵٪) صورت می‌گیرد. از سال ۱۹۰۶ تا به امروز، حدود ۲۰۰۰ موسسه خیریه، باهدف کمک به نیازمندان، در آرشیو موسسه، مستند شده‌اند، به این ترتیب امکان ارزیابی برای خیرین فراهم می‌شود. علاوه بر این از سال ۱۹۹۲، به منظور اعتباربخشی به مؤسساتی که درخواست کمک‌های مالی فراملی داشتند، «نشان مخصوص موسسه مرکزی مسائل اجتماعی آلمان» طراحی شد که با توجه به استانداردهای خاص موسسه به سازمان‌های خیریه حائز شرایط اهدا می‌گردد. در حال حاضر ۲۲۶ موسسه خیریه با مجموع درآمد سالانه ۴/۱ میلیارد یورو (حدود ۱۴ هزار میلیارد تومان) «نشان مخصوص» موسسه را دریافت نموده‌اند. اهداف «نشان مخصوص» حمایت از خیرین، حفاظت از کمک‌های اهدایی، حفاظت از درآمدها می‌باشد. همچنین از جمله سازمان‌های مهمی که با توجه به «نشان مخصوص» این موسسه اقدام به تخصیص یارانه به سازمان‌ها می‌نمایند، می‌توان به وزارت امور خارجه و وزارت فدرال توسعه و همکاری اقتصادی اشاره نمود.

۵. بانک GLS: این بانک در سال ۱۹۷۳ تأسیس شده است و خدماتی از جمله دریافت

نکردن کارمزد بانکی از سازمان های خیریه انجام می دهد، همچنین برای مشتریان این امکان وجود دارد که سود کمتری برای سپرده خود انتخاب نمایند و بانک مابقی سود بانکی آن ها را در پروژه های خیریه سرمایه گذاری نماید.

۶. انجمن بنیادهای آلمانی: این انجمن در سال ۱۹۴۸ تأسیس شد و از بزرگ ترین و قدیمی ترین انجمن بنیادها در اروپاست. مطابق بخش «اهداف ممتاز مالیاتی» قانون مالی عمومی، این سازمان غیرانتفاعی است. انجمن بنیادهای آلمانی در حال حاضر حدود ۲۰،۰۰۰ عضو دارد. اهداف این انجمن به صورت زیر تعریف شده است:

- حفاظت از منافع بنیادها و افراد نیکوکار
- ارائه مشاوره به بنیادها و افراد نیکوکار
- قدردانی از افراد و سازمان هایی که خدمات برجسته ای در بخش بنیادها انجام داده اند.

- آموزش های حرفه ای

- جمع آوری داده ها و مستندات

- برگزاری رویدادها و انتشار نشریه

۸. انجمن بنیان گذاران سیستم علم آلمان: این انجمن در سال ۱۹۲۰ تأسیس شد و در حال حاضر حدود ۴،۰۰۰ عضو دارد که ۳،۰۰۰ عضو آن شامل شرکت های خصوصی است. تأمین مالی انجمن از طریق کمک های سالانه و مشارکت اعضا صورت می گیرد. مأموریت اصلی این انجمن ترویج علم و تکنولوژی در حوزه آموزش و پژوهش و تقویت بنیادهای غیرانتفاعی در دنیا تعریف شده است.

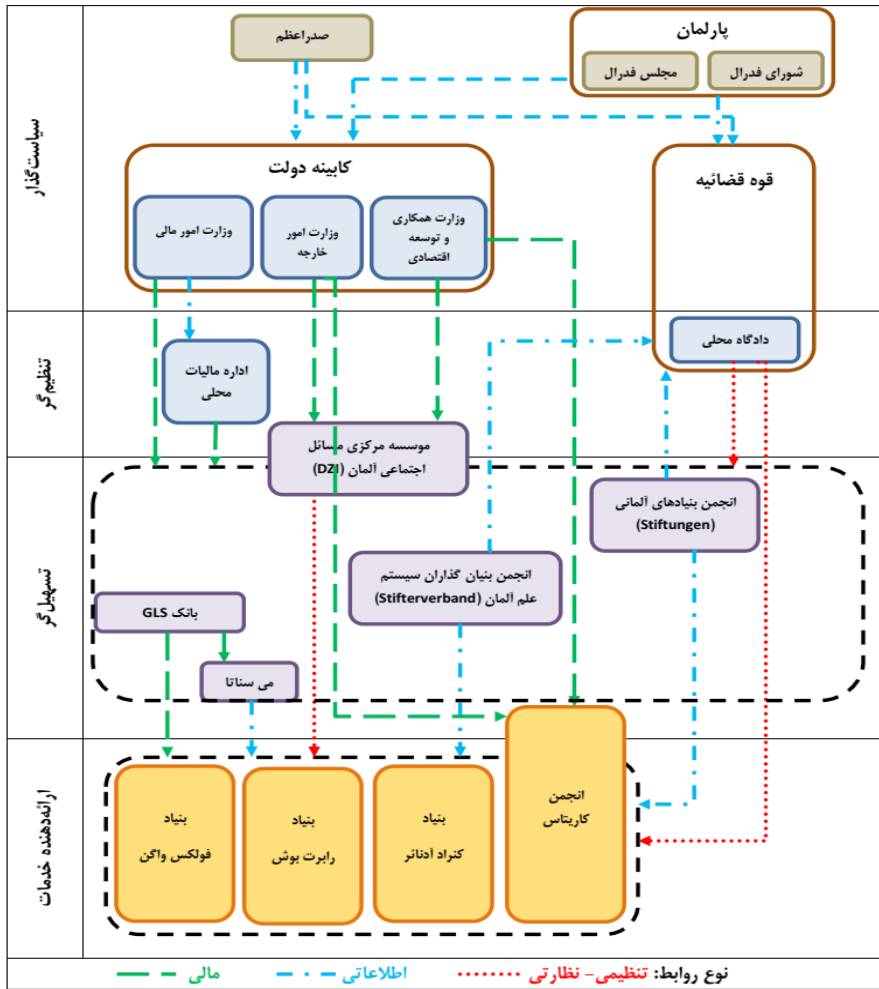
۹. موسسه می سناتا: این موسسه در سال ۱۹۹۷ تأسیس شده است و مأموریت آن ترویج دانش در حوزه جامعه مدنی و کمک های بشردوستانه از طریق پژوهش های آکادمیک، مستندسازی و تبادل اطلاعات بین رهبران این رشته می باشد. این موسسه به برگزاری دوره های آموزشی و انجام مشاوره های مدیریتی برای سازمان های خیریه می پردازد.

۱۰. انجمن کاریتاس: در ۹ نوامبر ۱۸۹۷ توسط لورنزورتمن، یک کشیش کاتولیک، تأسیس شد. این انجمن در حال حاضر بزرگ ترین انجمن رفاهی در کشور آلمان

می باشد و بیش از ۱ میلیون کارمند استخدامی و داوطلب در حدود ۲۵،۰۰۰ مرکز در سراسر کشور دارد؛ این انجمن سالانه، از حدود ۱۱ میلیون نفر در برابر مشکلات اجتماعی و موقعیت های دشوار پشتیبانی می نماید. مهم ترین اهداف این انجمن، حفظ کرامت انسان ها، زندگی بهتر افراد در سراسر دنیا صرف نظر از مرزهای جغرافیایی و نژادی و برقراری حداقل استانداردهای اجتماعی و حقوق بشر در دنیا (برای این منظور کاریتاس از سازمان های مستقل محلی حمایت می کند.) می باشد.

پس از شناسایی بازیگران در سطوح گوناگون و معرفی نقش هر کدام، نگاشت نهادی مربوط به آنان ترسیم شده است که به درک بهتر جایگاه هریک از بازیگران و ارتباطات فی مابین آنان کمک می نماید.

نگاشت نهادی

ملزومات مربوط به وقف و امور خیریه در کشور آلمان در دو قانون مالی عمومی و قانون مدنی تدوین شده است، که قانون مالی عمومی در سال ۱۹۷۶ تصویب شده است و به اهداف ویژه مالیاتی پرداخته است و قانون مدنی آلمان در سال ۱۸۸۱ تدوین شده است و مسائل حقوقی بنیادهای وقفی را مشخص نموده است. سیاست‌های دولت آلمان در جهت دستیابی به اهداف اعلامیه هزاره به شرح

زیر می‌باشد:

۱. سیاست توسعه دولت آلمان، به منظور کاهش فقر در تمام ابعاد، مشارکت جهت همکاری‌های توسعه‌ای دوجانبه و چندجانبه می‌باشد.

دانش و آموزش، به عنوان مهم‌ترین ابزارهای مبارزه با فقر و عدم وجود آزادی، مورد توجه قرار خواهند گرفت. آفریقا، به عنوان قاره فرصت‌ها، مورد توجه و تمرکز ویژه خواهد بود.

۲. سیاست توسعه دولت آلمان، ترویج و اشاعه مدل‌های رشد پایدار و نوین کمک خواهد بود.

در آینده، هر فرصتی جهت حمایت از کشورهای شریک به کار گرفته خواهد شد، زیرا آن‌ها مسیرهای جدید رشد را متناسب با نیازهای خاص خود آغاز نموده‌اند. توسعه در واقع به معنی توسعه اقتصادی است که به جوامع محلی نفع می‌رساند. کسب و کارهای موجود در کشورهای شریک لازم است در آینده نقش بیشتری را بر عهده بگیرند، و در عین حال کمپانی‌های آلمانی با دانش ویژه و توانایی نوآوری خود در فناوری‌های پایدار و فرآیندهای تولید نیز وظیفه یاری رساندن به این کسب و کارها را بر عهده دارند.

۳. سیاست توسعه دولت آلمان، محافظت از منافع عمومی جهانی و منطقه‌ای مانند محیط‌زیست و منابع، آب و هوا و سلامت در کشورهای شریک خواهد بود. در مناطق ضعیف و شکننده، حمایت برای ایجاد صلح، مدیریت بحران و ایجاد دموکراسی بسیار اهمیت دارد. همچنین در این شرایط، ایجاد سازوکارهای توسعه‌ای در فرآیندهای بین‌المللی که هدف دستیابی به منافع عمومی کلیدی و حفاظت از آن‌ها را دارند، اهمیت دارد.

۴. سیاست توسعه دولت آلمان، ایجاد همگرایی سیاست‌های توسعه‌ای می‌باشد. دولت آلمان سیاست‌های خود را در جهت اصول و زمینه‌های مشخص شده در اعلامیه هزاره و استراتژی‌های توسعه پایدار ملی تدوین می‌نماید.

۵. سیاست توسعه دولت آلمان، گفت‌وگو و تبادل اطلاعات بین بازیگران جدید خواهد بود.

با توجه به اهمیت نقش اهداکنندگان بخش خصوصی و عمومی، ایجاد رقابت

باکیفیت و توانمندسازی توافقی بر اهداف، اصول و رویه‌های مشترک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این تنها راه افزایش کیفیت و اثربخشی همکاری‌های بین‌المللی است. در این بخش، ایجاد دانش مشترک و امکان دسترسی آسان برای همه نیز دارای اهمیت می‌باشد. فناوری‌های ارتباطات جدید، فرصت‌های منحصربه‌فردی را برای فراهم نمودن دانش برای گروه‌های اجتماعی و مناطق مختلف دنیا، که تاکنون دسترسی به فضای مجازی نداشته‌اند، فراهم می‌نماید.

پس از بررسی نهایی قوانین و ساختار کشور آلمان می‌توان به این نتیجه رسید که کشور آلمان برخلاف کشور ایران دارای ساختار منسجم و منحصربرای وقف و امور خیریه نمی‌باشد، بلکه قوانین و نظارت بر نهادهای خیریه و وقفی از طریق همان نهادهای ناظر سایر سازمان‌ها و به منظور کنترل رعایت اهداف ذکر شده در اساسنامه می‌باشد. همچنین قوانین حاکم بر بنیادها و سازمان‌های خیریه قانون مالی عمومی است که این نهادها را در صورت رعایت مواد این قانون، معاف از مالیات می‌شناسد.

در کشور آلمان، مجموعه اموالی که به وقف اختصاص داده شده، خود یک «دارایی» با تمام مختصات نظری آن است؛ یعنی مفهومی است کلی و مستقل از اجزاء آن؛ و همین فرض باعث می‌شود که مؤسسه وقف، زندگی حقوقی متحرک پیدا کند و امکان گسترش داشته باشد، اما در ایران عین مال موقوف «حبس» می‌شود و متولی نمی‌تواند آن را به دیگری منتقل سازد.

در آلمان وجود شخصیت حقوقی برای وقف، موقوف به اذن دولت است، اما در ایران همین که مالی از جانب مالک آن وقف و به تصرف موقوف علیه داده شد، خود مؤسسه‌ای مستقل است؛ اما چون در وقف عام، حاکم باید وقف را بپذیرد، نظارت مقام‌های عمومی نیز درباره فایده ایجاد موقوفات برای جامعه، معمول خواهد شد.

همچنین نکته قابل توجه دیگر، وجود وزارتخانه‌ها و نهادهای بسیار بزرگ (مانند کاریتاس) برای کمک‌های بین‌المللی می‌باشد که در نوع خود منحصربه‌فرد می‌باشد.

منابع

- [۱] نگاهی به تاریخ آلمان (بخش اول). دویچه وله، ۲۴ ژوئیه ۲۰۰۶. بایگانی شده از نسخه اصلی در ۲۷ ژانویه ۲۰۱۳. بازبینی شده در ۲۵ ژانویه ۲۰۱۱.
- [۲] مجله اخبار شیعیان، سال دوم، شماره هشتم، تیرماه ۱۳۸۵، ص ۴۵.
- [۳] نگاهی به آلمان امروز، ژانت شایان و ساینه گیله، سعید صدر، نشر سوسیته، برلین، ۲۰۰۵، صفحه ۶۵.
- [4] <http://goo.gl/PP6C67>
- [5] <https://goo.gl/Ex2S4i>
- [6] <http://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?end=2015&locations=IR-DE&start=2000>
- [7] Who gives? A literature review of predictors of charitable giving Part One: Religion, education, age and socialization, René Bekkers and Pamala Wiepking, 2011, University of Hong Kong libraries.
- [8] http://www.indexmundi.com/germany/demographics_profile.html
- [9] Development Aid at a Glance, Statistics by Region, Europe, 2016 edition, Page 5.
- [10] <http://mecometer.com/whats/germany/religions/>
- [11] <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Konfessionen-in-Deutschland.svg>
- [12] <http://goo.gl/Yx4p9N>
- [13] <http://www.ahl-ul-bayt.org/fa.php/page,3501A4992.html>
- [14] <https://goo.gl/V5yb9w>
- [15] <http://www.alqari.ir/country/24>
- [16] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2015&locations=IR-1W-DE&start=2000>
- [17] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?end=2015&locations=IR-1W-DE&start=2000>
- [18] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?end=2014&locations=IR-DE&start=2000&view=chart>
- [19] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.PP.CD?end=2014&locations=IR-1W-DE&start=2000&view=chart>
- [20] CAF World Giving Index 2015, A global view of giving trends, November 2015, Published by Charities Aid Foundation.
- [21] <http://www2.compareyourcountry.org/oda?page=0&cr=5&cr1=oced&lg=en#>
- [22] Global humanitarian assistance report 2016
- [23] <http://goo.gl/PsS30p>
- [24] German Civil law (BGB)

- [25] Charity in Germany, attempting a legal definition, Rupert Graf Strachwitz, new York city, 2002
- [26] German fiscal code (AO)
- [27] CHARITY LAW (Germany), Andreas Richter & Anna Katharina Gollan, pp polath & partners, 2012, European lawyer reference
- [28] <http://goo.gl/0sYIaV>
- [29] DZI Spenden-Almanach, 2013
- [30] <http://fa.izhamburg.de/index.aspx?pid=99&articleid=10795>
- [31] <https://www.stiftungen.org/en/knowledge/german-foundation-statistics.html>
- [32] Germany country report, eufori study, helmut anheier, Volker then, tobias vahlpahl, et al., 2015
- [33] <http://www2.compareyourcountry.org/aid-statistics?cr=oced&lg=en#>
- [34] http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/s_pdf/245138904108.pdf
- [35] http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/EN/About/Minister_and_State_Secretaries/minister_and_state_secretaries.
- [36] <http://goo.gl/vW1Fd3>
- [37] <http://thechanger.org/resources/verein-founding>
- [38] http://www.auswaertigesamt.de/EN/Aussenpolitik/HumanitaereHilfe/WieHelfenWir_node.html
- [39] https://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Ministry_of_Economic_Cooperation_and_Development
- [40] http://www.bmz.de/en/what_we_do/issues/index.html
- [41] <http://www.dzi.de/dzi-institut/german-central-institute-for-social-issues/>
- [42] <https://www.stiftungen.org/en/association-of-german-foundations/statutes.html>
- [43] <http://www.efc.be/organisation/stifterverband-fur-die-deutsche-wissenschaft/>
- [44] <https://www.gls.de/privatkunden/english-portrait/>
- [45] <https://www.gls.de/privatkunden/english-portrait/>
- [46] <http://www.maecenata.eu/english>
- [47] <http://www.caritas-germany.org/aboutus/history/>
- [48] <http://www.caritas-germany.org/german Caritas association/finances/>
- [49] Global Outlook on Aid, Results of the 2014 DAC Survey on Donors' Forward Spending Plans and Prospects for Improving Aid Predictability, Published by OECD.
- [50] http://www.bmz.de/en/what_we_do/principles/german-contribution-to-international-development-policy-goals/2030_agenda/index.html
- [51] The German Government's 14th Development Policy Report, Development Policy White Paper-Executive Summary, Pages 2324-.
- [52] <http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=FSS#>

- [53] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.MKTP.PP.CD?end=2014&locations=IR-DE&start=2000&view=chart>
- [54] <http://www.finance.gov.ng/index.php/the-ministry/philosophy>
- [55] <http://www.caritas-germany.org/german Caritas association/ourgoals/>
- [56] <http://www.caritas-germany.org/>
- [57] GLS Bank; mission Statement; June 2014

پیوست

German Civil Code

Subtitle 2

Foundations

Section 80

Formation of a foundation having legal personality

- (1) The creation of a foundation with legal personality requires an endowment transaction and recognition of the foundation by the competent public authority of the Land in which the foundation is to have its seat.
- (2) A foundation is to be recognized as having legal personality if the endowment transaction satisfies the requirements of section 81 (1) below, if the long-term and sustained achievement of the object of the foundation appears guaranteed and if the object of the foundation does not endanger the common good. In the case of a foundation which is established for a specific period the assets of which are to be depleted in pursuing its purpose (principal-depleting foundation), the ongoing performance of the object of the foundation is to be deemed secured if the foundation is to exist for a period defined in the endowment transaction which is at least ten years.
- (3) Provisions of the Land legislation on church foundations are unaffected. The same applies with the necessary modifications to foundations which Land legislation treats as equivalent to church foundations.

Section 81

Endowment transaction

- (1) A lifetime endowment transaction must be in writing. It must contain the

binding declaration by the founder that he will dedicate assets, which may also be intended for depletion, to achieve an object specified by himself. The endowment transaction must give the foundation a charter with provisions on

1. The name of the foundation,
  2. The seat of the foundation,
  3. The objects of the foundation,
  4. The assets of the foundation,
  5. The composition of the foundation board. If the endowment transaction does not satisfy the requirements of sentence 3 above and if the founder is dead, section 83 sentences 2 to 4 apply with the necessary modifications.
- (2) Until the foundation is recognized as having legal personality, the founder has a right to revoke the endowment transaction. If an application has been made for recognition by the competent public authority, the revocation may be declared only to that public authority. The heir of the founder is not entitled to revoke the endowment transaction if the founder made the application to the competent public authority, or, if the endowment transaction was notarially recorded, the founder, at or after the notarial recording, instructed the notary to make the application.

Section 82

Duty of founder to make transfers

If the foundation is recognized as having legal personality, the founder has a duty to transfer to the foundation the assets promised in the endowment transaction. Rights that can be transferred by contract of transfer pass to the foundation on recognition, unless the endowment transaction indicates that the founder intended otherwise.

Section 83

Testamentary foundation

If the endowment transaction is a testamentary disposition, the probate court must inform the competent public authority of this for the purpose of recognition, unless application is made by the heir or the executor. If the endowment transaction does not satisfy the requirements of section 81 (1) sentence 3, the foundation shall be given a charter or additions shall be made to an incomplete charter by the competent public authority before recognition; when this is done, the will of the founder is to be taken into account. The seat of a foundation, unless otherwise provided, is the place where the management is carried out. In case of doubt, the last residence of the founder within the country is

deemed the seat.

Section 84

Recognition after the death of the founder

If the foundation is recognized as having legal personality only after the death of the founder, then for the purpose of the endowment payments made by the founder it is deemed to have come into existence before his death.

Section 85

Constitution of foundation

The constitution of a foundation, to the extent that it is not based on federal or Land legislation, is determined by the endowment transaction.

Section 86

Application of law on associations

The provisions of sections 23 and 27 (3) and of sections 28 to 31a and section 42 apply with the necessary modifications to foundations; but the provisions of section 26 (2) sentence 1, of section 27 (3) and of section 28 apply only to the extent that the constitution, in particular the administration of the foundation by a public authority, does not lead to a different conclusion. The provisions of section 26 (2) sentence 2 and of section 29 do not apply to foundations whose administration is conducted by a public authority.

Section 87

Change of objects; termination

- (1) If the objects of the foundation have become impossible to fulfil, or if they endanger the common good, the competent public authority may give the foundation another intended purpose or terminate it.
- (2) When the objects are altered, the intention of the founder should be taken into account, and in particular, it should be ensured that the income of the foundation assets is maintained for the group of persons that it was meant to benefit, as intended by the founder. The public authority may amend the constitution of the foundation to the extent that the alteration of the objects requires this.
- (3) Before the objects are altered and the constitution is changed, the board of the foundation should be heard.

Section 88

Devolution of property

When the foundation ceases to exist, the property devolves on the persons specified in the constitution. If no persons entitled are specified, the property de-

volves on the treasury of the

Land in which the foundation had its seat, or on another person entitled to receive under the law of this Land. The provisions of sections 46 to 53 apply with the necessary modifications.

پیوست ۲: قانون مالی عمومی آلمان

The Fiscal Code of Germany

Second Part

Legal provisions on tax liability

Third Chapter

Tax-privileged purposes

Section 51

General

- (1) The following provisions shall apply where the Code grants tax privileges to a corporation on account of its serving directly and exclusively public-benefit, charitable or religious purposes (tax-privileged purposes). A corporation shall be understood to mean a corporation, association of persons or conglomeration of assets within the meaning of the Corporation Tax Act. Functional subdivisions (departments) of corporations shall not be treated as independent taxable entities.
- (2) Where the tax-privileged purposes are achieved abroad, the tax privilege shall be conditional upon natural persons who have their residence or their habitual abode within the territory of the application of this Code being advanced or the activity of the corporation, alongside achieving the tax-privileged purposes, also being able to contribute to the reputation of the Federal Republic of Germany abroad.
- (3) A tax privilege shall furthermore require that the corporation does not, pursuant to its statutes and in its actual management, advance efforts within the

meaning of section 4 of the Federal Constitution Protection Act and does not contravene the concept of international understanding. In the case of corporations which are listed in the Federation's or a Land's report on the protection of the constitution as an extremist organization, it shall be refutably assumed that the conditions of the first sentence above are not fulfilled. The revenue authority shall inform the authority responsible for the protection of the constitution of facts substantiating the suspicion of efforts within the meaning of section 4 of the Federal Constitution Protection Act or contraventions of the concept of international understanding.

Section 52

Public-benefit purposes

- (1) A corporation shall serve public-benefit purposes if its activity is dedicated to the altruistic advancement of the general public in material, spiritual or moral respects. It shall not be deemed an advancement of the general public if the group of persons benefiting from such advancement is circumscribed, for instance by membership of a family or the workforce of an enterprise, or can never be other than small as a result of its definition, especially in terms of geographical or professional attributes. Advancement of the general public may not be contended merely because a corporation allocates its funds to a public-law entity.
- (2) Subject to the provisions of subsection (1) above, the following shall be recognized as advancement of the general public:
  1. The advancement of science and research;
  2. The advancement of religion;
  3. The advancement of public health and of public hygiene, in particular the prevention and control of communicable diseases, also by hospitals within the meaning of section 67, and of epizootic diseases;
  4. The advancement of assistance to young and old people;
  5. The advancement of art and culture;
  6. The advancement of the protection and preservation of historical monuments;
  7. The advancement of upbringing, adult education and vocational training including assistance for students;
  8. The advancement of nature conservation and of landscape management within the meaning of the Federal Nature Conservation Act and the nature conservation acts of the Länder, of environmental protection, of coastal defense and of flood defense;

9. The advancement of public welfare, in particular of the purposes of the officially recognized voluntary welfare associations (section 23 of the VAT Implementing Ordinance), their subsidiary associations and their affiliated organizations and institutions;
10. the advancement of relief for people persecuted on political, racial or religious grounds, for refugees, expellees, ethnic German repatriates who migrated to the Germany between 1950 and 1 January 1993, ethnic German repatriates migrating to Germany after 1 January 1993, war victims, dependents of deceased war victims, war disabled and prisoners of war, civilian war disabled and people with disabilities as well as relief for victims of crime; the advancement of the commemoration of persecutees, war and disaster victims; the advancement of the tracing service for missing persons;
11. The advancement of life saving;
12. The advancement of fire prevention, occupational health and safety, disaster control and civil defense as well as of accident prevention;
13. The advancement of internationalism, of tolerance in all areas of culture and of the concept of international understanding;
14. The advancement of the protection of animals;
15. The advancement of development cooperation;
16. The advancement of consumer counselling and consumer protection;
17. The advancement of welfare for prisoners and former prisoners;
18. The advancement of equal rights for women and men;
19. The advancement of the protection of marriage and the family;
20. The advancement of crime prevention;
21. The advancement of sport (chess shall be considered to be a sport);
22. The advancement of local heritage and traditions;
23. The advancement of animal husbandry, of plant cultivation, of allotment gardening, of traditional customs including regional carnival, of the welfare of servicemen and reservists, of amateur radio, of aeromodelling and of dog sports;
24. The general advancement of democratic government in the territory of application of this Code; this shall not include endeavors which are solely in pursuit of specific individual interests of a civic nature or which are restricted to the local-government level;
25. The advancement of active citizenship in support of public-benefit, charitable or religious purposes. To the extent that the purpose pursued by the corpo-

ration does not fall under the first sentence above, but the general public is correspondingly advanced altruistically in material, spiritual or moral aspects, this purpose may be declared as being for the public benefit. The highest Länder revenue authorities shall each designate a revenue authority within the meaning of the Fiscal Administration Act which is responsible for decisions pursuant to the second sentence above.

Section 53

Charitable purposes

A corporation shall be deemed to serve charitable purposes if its activity is dedicated to altruistic support for persons

1. Who on account of their physical, mental or emotional state are dependent upon the assistance of others, or
2. Whose means are not greater than four times the standard rate of social welfare assistance as defined in section 28 of the Social Security Code, Book XII; in the case of a single person or single parent, five times the standard rate shall apply instead of four times. This shall not apply to persons whose assets are sufficient to effect a lasting improvement in their upkeep and who may reasonably be expected to use those assets for such purpose. In the case of persons whose financial circumstances have been transformed by special reasons into a state of need, the means or assets may exceed the stated limits. Means for the purposes of this provision shall be
  - a) Income as defined in section 2(1) of the Income Tax Act, and
  - b) Other means intended or suitable for the provision of subsistence accruing to all household members. Maintenance payments, both paid and received, shall also be taken into account. As defined here, the need for economic assistance shall be deemed proven for persons who receive benefits pursuant to the Social Security Code, Book II or XII; the Housing Benefits Act; section 27a of the Federal War Victims' Relief Act; or section 6a of the Federal Child Benefits Act. The corporation may provide proof on the basis of the respective benefits notice applicable for the period of support or on the basis of a confirmation from the benefits provider. The requirement to provide proof of the need for economic assistance may be waived upon application by the corporation if, based on the particular type of support provided, it can be assured that support is provided only to persons in need of economic assistance as defined here; section 60a(3) to (5) shall apply accordingly with regard to notifications waiving the requirement to provide proof.

Section 54

Religious purposes

- (1) A corporation shall serve religious purposes if its activity is dedicated to the altruistic advancement of a religious community which is a public-law entity.
- (2) These purposes shall include, in particular, building, decorating and maintaining houses of worship and religious community centers, conducting religious services, training priests, providing religious teaching, conducting burials and safeguarding the remembrance of the dead, also administering church assets, remunerating members of the clergy, church officials and servants of the church, and providing old-age and disability pensions for these persons and their dependents.

Section 55

Altruistic activity

- (1) Advancement or support shall be provided altruistically if it does not primarily serve the corporation's own economic purposes, for instance commercial or other gainful purposes, and the following requirements are met:
  1. The funds of the corporation may be used only for the purposes set out in the statutes. Members or partners (members for the purposes of these provisions) may receive neither profit shares nor in their capacity as members any other allocations from the funds of the corporation. The corporation may use its funds neither for the direct nor for the indirect advancement or support of political parties.
  2. On termination of their membership or on dissolution or liquidation of the corporation, members may not receive more than their paid-up capital shares and the fair market value of their contributions in kind.
  3. The corporation may not provide a benefit for any person by means of expenditure unrelated to the purpose of the corporation or disproportionately high remuneration.
  4. Where the corporation is dissolved or liquidated or where its former purpose ceases to apply, the assets of the corporation in excess of the members' paid-up capital shares and the fair market value of their contributions in kind may be used only for tax-privileged purposes (dedication of assets). This requirement shall also be met if the assets are to be assigned to another tax-privileged corporation or to a legal person under public law for tax-privileged purposes.
  5. Subject to section 62, the corporation shall in principle use its funds promptly for the tax-privileged purposes set out in its statutes. The use of funds for the

acquisition or creation of assets serving the purposes set out in the statutes shall also constitute an appropriate use. Funds shall be deemed to have been used promptly where they are used for the tax-privileged purposes set out in the statutes by no later than two calendar or financial years following their accrual.

- (2) In calculating the fair market value (subsection (1) numbers 2 and 4 above) the circumstances prevailing at the time at which the contributions in kind were made shall apply.
- (3) The provisions relating to the members of the corporation (subsection (1) numbers 1, 2 and 4 above) shall apply in the case of foundations to the donors and their heirs, and, in the case of undertakings of a commercial nature of legal persons under public law, shall apply mutatis mutandis to the corporation with the proviso that for assets withdrawn at book value from business capital pursuant to section 6(1) number 4, fourth sentence, of the Income Tax Act the book value of the withdrawal replaces the fair market value.

Section 56

Exclusivity

Exclusivity shall be deemed to exist if the sole pursuit of a corporation is the tax-privileged purposes set out in the statutes.

Section 57

Directness

- (1) A corporation shall pursue the tax-privileged purposes set out in the statutes directly if the corporation itself achieves these purposes. This may also be achieved by aides if, in terms of the circumstances of the case, in particular in terms of the legal and actual relationship between the corporation and the aide, the activity of the aide is to be regarded as activity by the corporation itself.
- (2) A corporation in which tax-privileged corporations are combined shall be deemed equivalent to a corporation directly pursuing tax-privileged purposes.

Section 58

Activities having no detrimental effect on tax privilege

Tax-privileged status shall not be precluded in the event that

1. A corporation procures funds for the achievement of the tax-privileged purposes of another corporation or for the achievement of tax-privileged purposes by a legal person under public law; the procurement of funds for a private corporation subject to unlimited tax liability shall be conditional upon that corporation itself having tax-privileged status,

2. A corporation assigns part of its funds to another tax-privileged corporation or to a legal person under public law to be used for tax-privileged purposes,
3. A corporation assigns its surpluses (income over expenses) from asset management, all or part of its gains from economic activities, and a maximum of 15 percent of its other funds destined for prompt use under section 55(1) number 5 to another tax-privileged corporation or to a legal person under public law for the purpose of asset endowment. The tax-privileged purposes to be achieved with the asset yields must be in line with the tax-privileged purposes of the assigning corporation as set out in its statutes.

The funds assigned under this number and their yields may not be used for the further forwarding of funds within the meaning of the first sentence above,

4. A corporation makes available its workforce to other persons, enterprises, organizations or a legal person under public law for tax-privileged purposes,
5. A corporation makes available premises belonging to it to another tax-privileged corporation or to a legal person under public law to be used for tax-privileged purposes,
6. A foundation uses a part not exceeding one third of its income for the appropriate upkeep of the donor and his or her near relatives, to maintain their graves and to honor their memory,
7. A corporation holds social events which are of secondary significance in comparison with its tax-privileged activities,
8. A sports association promotes paid in addition to unpaid sporting activities,
9. A foundation set up by a political subdivision makes grants to commercial undertakings to achieve its tax-privileged purposes,
10. A corporation uses, in the year of accrual, funds to acquire shareholder rights to maintain the percentage share of holdings in incorporated companies. Such acquisition shall reduce the amount of reserves pursuant to section 62(1) number 3.

Section 59

Preconditions for tax privileges

Tax privileges shall be granted if it is stated in the statutes, the act of foundation or other articles of association (statutes for the purposes of these provisions) the purpose the corporation pursues, that this purpose fulfils the requirements of sections 52 to 55 and that it is pursued exclusively and directly; actual management activity must conform to these statute provisions.

Section 60

Requirements to be met by the statutes

- (1) The purposes set out in the statutes and the means by which they are to be achieved shall be so precisely defined as to ensure that it can be ascertained on the basis of the statutes whether the preconditions for tax privileges have been fulfilled. The statutes shall contain the criteria referred to in Annex 1.
- (2) The statutes shall conform to the prescribed requirements, in respect of corporation tax and trade tax, during the entire assessment period, and, in respect of other taxes, at the time the tax liability arises.

Section 60a

Determination of compliance with statute-related preconditions

- (1) Compliance with statute-related preconditions pursuant to sections 51, 59, 60 and 61 shall be determined in a separate process. The determination of statute-related compliance shall be binding with regard to the taxation of the corporation and of taxpayers who give donations to the corporation in the form of gifts and membership contributions.
- (2) Determination of statute-related compliance shall be carried out
  1. Upon application by the corporation or
  2. As standard procedure during assessment of corporation tax if no such determination has yet been carried out.
- (3) The binding effect of the determination shall cease from the date the legal provisions upon which the determination is based are rescinded or amended.
- (4) In the event that circumstances relevant to the determination change, the determination shall be rescinded with effect from the date on which such circumstances change.
- (5) Material errors in the notice of determination of statute-related compliance may be remedied with effect from the calendar year following the notification that the determination is to be rescinded. Section 176 shall apply accordingly, unless changes are to be made for calendar years that commence after the promulgation of an authoritative ruling by a highest federal court.

Section 61

Dedication of assets in the statutes

- (1) A sufficient dedication of assets for tax purposes (section 55(1) number 4) shall be deemed to exist if the purpose for which the assets are to be used if the corporation is dissolved or liquidated or if its former purpose ceases to apply is so precisely defined in the statutes as to ensure that it can be ascertained on the

basis of the statutes whether such purpose is tax privileged.

(2) (Rescinded)

(3) If the provision on the dedication of assets is subsequently amended so that it no longer conforms to the requirements of section 55(1) number 4 it shall be deemed from the outset to have been insufficient for tax purposes. Section 175(1), first sentence, number 2 shall be applied with the proviso that tax assessment notices may be issued, cancelled or amended insofar as they relate to taxes which have arisen within the ten calendar years preceding the amendment of the provision on the dedication of assets.

Section 62

Reserves and asset accumulation

(1) A corporation may allocate all or part of its funds

1. To a reserve, insofar as this is necessary to sustainably fulfil the tax-privileged purposes set out in its statutes;
2. To a reserve for the intended replacement of fixed assets that are necessary for achieving the tax-privileged purposes set out in its statutes (replacement reserves). The amount of the allocation shall be calculated in accordance with the regular depreciation allowances for the fixed asset to be replaced. Evidence shall be provided for conditions justifying higher allocations;
3. To a general reserve, but this allocation may include no more than one third of its surpluses from asset management plus no more than 10 percent of its other funds destined for prompt use under section 55(1) number 5. If the maximum allocable amount is not allocated to the general reserve in a given year, the difference between the amount allocated and the maximum allocable amount may be made up over the following two years;
4. to a reserve for the purpose of acquiring shareholder rights to maintain the percentage share of holdings in incorporated companies, although the amount of this reserve shall reduce the amount of the reserve under number 3 above.

(2) The accumulation of reserves pursuant to subsection (1) above shall take place within the time limit stipulated in section 55(1) number 5, third sentence. Reserves under subsection 1 numbers 1, 2 and 4 above shall be dissolved without delay as soon as the reason for accumulating the reserve no longer applies. The decommitted funds shall be used within the time limit stipulated in section 55(1) number 5, third sentence.

(3) The following allocations of funds are not subject to the provisions on prompt use under section 55(1) number 5:

1. Donations by reason of death if the decedent did not stipulate use for the current expenditure of the corporation;
  2. Donations which the donor expressly states are to be used to endow the corporation with assets or to increase the assets;
  3. Donations received in response to an appeal by the corporation if it is evident from the appeal that donations are solicited to increase the assets;
  4. Donations in kind which by their nature form part of the assets.
- (4) A foundation may transfer to its assets, in whole or in part in the year of its establishment and in the three following calendar years, surpluses from the management of assets and gains from economic activities pursuant to section 14.

Section 63

Requirements to be met by actual management activity

- (1) The actual management of the corporation shall be directed towards the exclusive and direct achievement of the tax-privileged purposes and shall conform to the provisions on the requirements for tax privileges contained in the statutes.
- (2) Section 60(2) shall apply mutatis mutandis in respect of the actual management activity and section 61(3) in respect of a breach of the stipulated dedication of assets.
- (3) The corporation shall show by way of orderly records of its revenue and expenditure that the actual management activity conforms to the provisions of subsection (1) above.
- (4) If the corporation has accumulated funds without meeting the requirements, the tax office may set the corporation a time limit for the use of the funds. The actual management activity shall be deemed to conform with the provisions of subsection (1) above if the corporation uses the funds for tax-privileged purposes within such time limit.
- (5) Corporations within the meaning of section 10b(1), second sentence, number 2 of the Income Tax Act may issue donation receipts within the meaning of section 50(1) of the Income Tax Implementing Ordinance only if
  1. No more than five years have elapsed since the date on the annex to the corporation tax assessment notice or exemption notice or
  2. No more than three years have elapsed since the determination of statute-related compliance pursuant to section 60a (1) and no exemption notice or annex to the corporation tax assessment notice has yet been issued.

The time limit shall be calculated to the exact date.

Section 64

Taxable economic activities

- (1) If the law precludes tax privileges to the extent that an economic activity (section 14) is carried on, the corporation shall forfeit the tax privilege for the bases of taxation (income, turnover, assets) attributable to such economic activity insofar as the economic activity is not a dedicated activity (sections 65 to 68).
- (2) If the corporation carries on several economic activities which are not dedicated activities (sections 65 to 68), these shall be treated as a single economic activity.
- (3) The bases of taxation attributable to economic activities which are not dedicated activities shall not be subject to corporation tax and trade tax if the total annual income including VAT from these economic activities does not exceed 35,000 euros.
- (4) The subdivision of a corporation into several independent corporations for the purpose of benefiting more than once from the tax privilege pursuant to subsection (3) above shall constitute an abuse of legal options for tax planning schemes within the meaning of section 42.
- (5) Surpluses subject to corporation tax and trade tax realized from the liquidation of used materials obtained free of charge, unless realized by a selling agency permanently maintained for that purpose, may be estimated up to the level of the conventional net profit in the respective branch of business.
- (6) In the case of the following taxable economic activities, taxation may be based on a profit of 15 per cent of income:
  1. Publicity for enterprises undertaken in connection with tax-privileged activity including dedicated activities,
  2. Totalizator operations,
  3. Second fractionation stage of the blood donor services.

Section 65

Dedicated activity

A dedicated activity shall be deemed to exist where

1. The overall design of the economic activity is directed towards achieving the tax-privileged purposes of the corporation as set out in the statutes,
2. Such purposes can be achieved only by way of such activities, and

3. The economic activity does not enter into competition with non-privileged activities of the same or similar type to a greater extent than necessary for achieving the tax- privileged purposes.

Section 66

Welfare

- (1) A welfare institution shall carry on a dedicated activity if it is especially directed towards serving the persons designated in section 53.
- (2) Welfare shall be the organized care of distressed or endangered fellow humans undertaken not for gain but for the public benefit. Such care may extend to ensuring health, moral, educational or economic welfare and may serve preventive or remedial purposes.
- (3) A welfare institution shall be especially directed towards serving the persons designated in section 53 if such persons benefit from at least two thirds of its disbursements and other services. Section 67 shall apply in the case of hospitals.

Section 67

Hospitals

- (1) A hospital covered by the Hospital Fees Act or the Federal Ordinance on Hospital and Nursing Charges shall carry on dedicated activity if not less than 40 per cent of hospital days or calculation days each year is attributable to patients for whom only rates for general hospital services are charged (section 7 of the Hospital Fees Act, section 10 of the Federal Ordinance on Hospital and Nursing Charges).
- (2) A hospital not covered by the Hospital Fees Act or the Federal Ordinance on Hospital and Nursing Charges shall carry on dedicated activity if not less than 40 per cent of hospital days or calculation days each year is attributable to patients for whom no higher charge for hospital services is made than that referred to in subsection (1) above.

Section 67a

Sporting events

- (1) Sporting events conducted by a sports association shall constitute dedicated activity if the total annual income including VAT does not exceed 45,000 euros. The sale of food and drinks and the publicity measures shall not form part of the sporting events.
- (2) Up to the time at which the corporation tax assessment notice becomes unappealable, the sports association may declare to the tax office that it waives the

application of the first sentence of subsection (1) above. This declaration shall be binding upon the sports association for not less than five assessment periods.

(3) Where the application of the first sentence of subsection (1) above is waived, sporting events conducted by a sports association shall constitute dedicated activity if

1. No members of the association taking part receive from the association or from a third party remuneration or other benefits for their sporting activity or for the use of their persons, their names, their pictures or their sporting activity for publicity purposes apart from an expense allowance, and
2. No other sportspersons taking part receive from the association or from a third party in collaboration with the association remuneration or other benefits for taking part in the event apart from an expense allowance. Other sporting events shall constitute a taxable economic activity. This shall not preclude tax privileges if the remuneration or other benefits are paid exclusively from economic activities which are not dedicated activities, or by third parties.

Section 68

Specific dedicated activities

The following shall also constitute dedicated activities

1.
  - a) Old people's homes, old people's residential and nursing homes, convalescent homes and services for the provision of meals if especially directed towards serving the persons designated in section 53 (section 66(3)),
  - b) Kindergartens, residential homes for children, young persons and students, temporary hostels for schoolchildren in rural areas and youth hostels,
2.
  - a) Agricultural and horticultural undertakings serving to ensure the self-Sufficiency of corporations and hence the proper nutrition of and adequate provision for institutional residents,
  - b) Other organizations necessary for the self-sufficiency of corporations such as joinery and metalworking shops, if the supplies and other services provided by such organizations to third parties do not exceed 20 per cent of the total of supplies and other services provided by the undertaking, including those provided to the corporation itself,
3.
  - a) Workshops for the disabled which are eligible for aid in accordance with the

provisions of the Social Security Code, Book III, and which provide employment for persons who on account of their disabilities are unable to obtain work in the general labor market;

- b) Organizations providing employment and work therapy where disabled persons undergo treatment on account of a doctor's indication and without having an employment relationship with the supporting institution of the therapeutic facility in order to rebuild basic physical or psychological functions with the aim of reintegrating such persons into everyday life or of developing, advancing and training the specific skills and abilities necessary for participating in working life, and
  - c) Integrative projects within the meaning of section 132(1) of the Social Security Code, Book IX, if not less than 40 per cent of the employees are particularly affected, severely disabled persons within the meaning of section 132(1) of the Social Security Code, Book IX,
4. Organizations maintained to provide welfare for the blind and for physically disabled persons,
  5. Day and night facilities (residential care for children and young people) or other forms of assisted living,
  6. Lotteries and raffles approved by the authorities responsible if the net return is directly and exclusively used to advance public-benefit, charitable or religious purposes,
  7. Cultural institutions such as museums and theatres and cultural events such as concerts and art exhibitions; this shall not include the sale of food and drink,
  8. Adult education centers and other institutions insofar as they themselves conduct lectures, courses and other events of an academic or instructional nature; this shall also apply to the extent that the institutions themselves provide board and accommodation for persons attending such events,
  9. Scientific and research institutions whose supporting institution is funded predominantly by allocations from the public sector or from third parties or from asset management. Contract research shall also serve science and research purposes. Activities restricted to the application of established scientific knowledge, the assumption of project sponsoring and economic activities not linked to research shall not constitute dedicated activity.

پیوست ۳: درآمد شرکت های برتر DZI در سال های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۱

میلیون یورو

نام شرکت ها	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Plan International Deutschland e.V.	49,6	63,9	72,1	74,3	82,1	85,1	97,9	101,7
SOS-Kinderdörfer weltweit Hermann-Gmeiner-Fonds [...] e.V.	82,6	104,4	77,7	77,7	74,3	76,3	84,5	81,8
Deutsches Komitee für UNICEF e.V.	65,6	164,0	73,5	81,7	55,8	55,0	75,6	81,0
World Vision Deutschland e.V.	44,6	55,8	61,0	61,6	63,1	62,3	68,6	69,2
SOS-Kinderdorf e.V.	65,1	68,9	67,9	67,1	68,4	67,6	69,7	69,1
MSF - Ärzte ohne Grenzen Deutsche Sektion (MSF) e.V.	30,8	65,8	28,4	28,2	34,8	35,1	77,4	64,8
Deutsches Rotes Kreuz e.V.	41,5	166,4	30,0	24,8	27,4	22,9	78,7	64,1
Brot für die Welt	54,1	54,7	51,5	52,8	51,4	54,9	54,1	54,3
Bischöfliches Hilfswerk MISEREOR e.V.	53,7	64,5	49,3	47,6	50,0	45,7	63,1	53,9
Kindemithilfe e.V.	46,1	64,0	46,4	45,0	46,0	47,6	63,9	52,0
Kindermisjonswerk „Die Sternsinger“ e.V.	41,6	56,8	46,5	47,4	48,0	47,1	49,7	49,9
Deutsche Welthungerhilfe e.V.	32,0	70,0	32,8	29,9	35,6	30,4	63,0	44,3
Christoffel-Blindenmission Deutschland e.V.	34,5	37,9	35,9	36,1	39,6	39,4	42,8	40,0
Bischöfliche Aktion ADVENIAT	55,5	53,2	49,0	50,0	50,8	46,9	49,9	39,7
Deutscher Caritasverband e.V.	27,0	78,8	18,9	18,2	18,9	14,5	53,1	35,6
Aktion Deutschland Hilft e.V.	16,1	119,9	4,0	3,1	4,7	3,6	40,2	35,6
Diakonie Katastrophenhilfe	11,4	53,6	9,5	8,0	9,2	6,6	41,0	26,7
missio - Internationales Katholisches Missionswerk e.V.	29,3	31,9	29,0	28,3	27,1	26,1	27,6	26,2
Johanniter-Unfall-Hilfe e.V.	15,8	18,2	14,3	13,5	11,4	11,9	31,2	22,3
Deutsche Gesellschaft zur Rettung Schiffbrüchiger	16,4	16,2	17,0	17,2	17,9	17,6	17,7	18,4
Förderkreis für die „Schwestern Maria“ [...] e.V.	17,8	16,5	15,6	15,3	15,3	15,0	15,5	15,1
Stiftung Menschen für Menschen [...]	9,4	8,7	12,3	10,4	15,2	11,1	10,5	13,3
terre des hommes Deutschland e.V. Hilfe für Kinder in Not	13,7	24,2	10,5	10,8	11,5	10,8	12,4	12,9
Stiftung RTL - Wir helfen Kindern e.V.	4,8	17,4	4,9	6,1	7,7	7,5	10,9	12,7
Missio - Internationales Katholisches Missionswerk [...] München	12,6	13,2	12,8	11,9	12,2	11,8	11,8	11,7
Deutsche José Carreras Leukämie-Stiftung e.V.	12,6	12,7	11,9	12,5	11,5	11,1	12,1	11,5
McDonald's Kinderhilfe Stiftung	5,8	6,6	7,1	7,3	8,9	8,1	9,8	11,1
Renovabis e.V.	12,7	11,5	11,4	11,3	12,0	12,2	11,5	10,6
DAHW Deutsche Lepra- und Tuberkulosehilfe e.V.	9,2	11,0	8,8	8,4	8,0	8,6	11,1	10,3
nph deutschland e.V. UNSERE KL. BRÜDER UND SCHWESTERN	6,8	8,0	8,4	8,6	9,0	7,9	15,4	10,0
مجموع	918,8	1.538,8	918,3	915,2	927,9	900,8	1.271,2	1.149,9

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام شرکت ها	درآمد نقدی از کمک های مردمی	درآمد کل
Haukari e.V.	12.385,51	229.784,30
ProBrasil - Martim de Lima, São Paulo e.V.	18.390,13	19.516,26
KiNiKi gemeinnützige Aktiengesellschaft	19.460,00	48.059,00
Hilfe für Wasserkopf-Kinder in Rumänien e.V.	20.876,00	123.218,70
VAMOS e.V.	24.502,61	31.902,61
Officium et Humanitas e.V.	24.699,00	24.723,00
Direkte Hilfe für Kinder in Not e.V.	28.870,00	30.730,50
Heinz und Gudrun Meise-Stiftung für herzkranke Kinder	33.243,04	54.122,99
Stiftung Wir für Kinder in Not - Hilfsfonds für Kinder und Schüler	34.210,58	54.153,29
TOGO - Neuer Horizont e.V.	39.161,04	41.332,54
Stiftung Kindergesundheit	40.477,78	385.021,22
Alzheimer-Gesellschaft Berlin e.V.	42.837,79	169.556,88
Afghanische Kinderhilfe Deutschland e.V.	44.231,00	83.868,00
Herz und Hand für Kinder in Not e.V.	44.244,29	44.244,29
Steinschleuder - Bewegung zur Bewegung e.V.	47.845,13	49.131,55
KINDER-Not-Hilfe-SAAR e.V.	49.836,88	63.454,49
Verein für Osteuropahilfe - St. Marien - Rheine-Eschendorf e.V.	50.680,87	60.602,85
TROPICA VERDE - Verein zum Schutz tropischer Lebensräume e.V.	51.049,77	68.274,97
Förderverein Kinder-Indiens e.V.	54.761,90	55.462,35
Förderkreis Centro Social Caruaru e.V.	62.134,87	70.168,73
SUPPORT AFRICA DEUTSCHLAND, Verein zur Unterstützung von Berufsfachschulen für angewandte Wissenschaften, Fachhochschulen und Universitäten in Afrika e.V.	62.628,50	205.027,93
projekt Anna - Kinderhilfe Kaliningrad e.V.	69.352,13	70.339,68

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد نفیسی از کمک های مردمی	درآمد کل
Hilfswerk des Lions Club München Alt-Schwabing e.V.	71.924,48	90.149,57
AYUDAME - Kinderhilfswerk Arequipa e.V.	72.317,42	77.570,57
Sharkproject International e.V.	75.527,00	83.834,97
Support International e.V.	80.003,57	91.282,71
Bolivianisches Kinderhilfswerk e.V.	81.144,04	168.529,79
Bundesverband Herzranke Kinder e.V.	82.908,63	336.237,61
Gegen NOMA - PARMED e.V.	84.601,04	96.601,04
Rhein-Donau-Stiftung e.V.	85.804,58	222.335,01
Aktionen - Stiftung für Menschen in Not	85.816,11	114.669,24
SEARA e.V. „Zukunft für Kinder“	85.828,58	156.252,57
Dewi Saraswati Hamburg, Patenschaftskreis für die Ausbildung chancenarmer Kinder e.V.	88.555,26	113.261,28
OBDACH e.V. Wohnung+Betreuung+Beschäftigung für alleinstehende Menschen	89.734,07	662.830,80
Hospizbewegung Duisburg-Hamborn e.V.	93.828,04	191.689,64
Hilfswerk Kurierverlag e.V.	97.440,31	101.501,88
Myanmar-Kinderhilfe e.V.	103.095,90	103.387,46
Verein zur Förderung der Städtepartnerschaft Kreuzberg - San Rafael del Sur e.V.	105.153,93	450.850,77
INKOTA-netzwerk e.V.	107.470,45	897.605,82
Andheri - Kinder- und Leprahilfe e.V.	107.807,53	117.197,10
Basisgesundheitsdienst Partnerdiözese Jabalpur/Indien e.V.	108.296,92	119.404,11
Kinderhilfe Rumänien e.V.	109.035,60	110.501,14
Kinderrechte Afrika e.V.	112.520,38	1.012.463,95
Brot gegen Not. Die Heiner Kamps Stiftung	116.643,64	120.565,14
LandsAid e.V. - Verein für Internationale Humanitäre Hilfe	122.114,01	1.131.150,94
Astrid und Toni Schmid-Stiftung	124.045,00	151.649,76
AIDA e.V. (Arco iris do amor, Regenbogen der Liebe) Verein für deutsch-brasilianische Partnerschaft	132.727,31	134.076,57
KEKS e.V. (Patienten- und Selbsthilfeorganisation für Kinder und Erwachsene mit kranker Speiseröhre)	134.306,46	541.758,83

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد نقی از کمک های مردمی	درآمد کل
Wasserstiftung	142.113,87	165.512,63
Freundeskreis Indianerhilfe e.V.	142.327,80	172.298,47
Hörer helfen e.V.	146.885,53	147.051,32
Rambazotti - internationaler Kinder- und Jugendcircus e.V.	151.256,80	231.500,35
Frauenhaus Duisburg gGmbH	151.535,28	371.822,77
Auxilium Gesellschaft für Entwicklungshilfe e.V.	163.232,11	184.633,95
INITIATIVE SUDAN / SÜD SUDAN / P. Stephan Senge e.V.	167.333,81	168.373,71
Fidesco e.V.	169.508,71	210.615,09
Katachel e.V.	173.640,58	185.157,11
aktion benni & Co, Verein zur Förderung der Muskeldystrophie Duchenne-Forschung e.V.	177.011,87	258.203,08
Jürgen-Wahn-Stiftung e.V.	178.261,95	190.664,73
Karl Kübel Stiftung für Kind und Familie	181.228,37	14.487.952,52
Stiftung Deutsche Kindersuchhilfe	185.569,80	190.299,54
FUTURO SI Initiative für Kinder in Lateinamerika e.V.	196.443,20	291.815,89
African Angel e.V.	196.613,53	196.613,53
Arbeitskreis „Eine Welt“ St. Georg Köln-Weiß e.V.	199.122,33	208.900,61
Der kleine Nazareno - Verein für Gerechtigkeit und Menschenwürde in Brasilien e.V.	199.357,51	232.438,51
kinder unserer welt - initiative für notleidende kinder e.V.	202.221,43	262.036,54
Verein Hilfe für Kinder und Erwachsene im Krankenhaus e.V.	205.173,58	205.620,20
Lebenshilfe für Afrika e.V.	220.063,99	224.296,87
Reporter ohne Grenzen, deutsche Sektion e.V.	221.748,31	361.036,43
PAI - Partner Aid International e.V.	229.420,47	2.371.462,79
Kindernetzwerk e.V. - für Kinder, Jugendliche und (junge) Erwachsene mit chronischen Krankheiten und Behinderungen	230.657,66	439.981,66
German Rotary Volunteer Doctors Districts 1800-1900 & 1930-1950 e.V.	231.891,39	237.296,84
AKO - Aktionskreis Ostafrika e.V.	261.329,26	384.114,52

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد دولتی از کمک های مردمی	درآمد کل
Helping Hands e.V. Wirkungsvoll helfen - Nachhaltig verändern	263.001,07	302.844,74
Deutsche Leukämie-Forschungshilfe - Aktion für krebskranke Kinder e.V.	267.217,83	1.780.089,44
Kolpingstiftung-Rudolf-Geiselberger	267.461,27	973.311,30
Studiosus Foundation e.V.	269.698,53	269.753,70
Elternverein für leukämie- und krebskranke Kinder, Gießen e.V.	283.634,80	305.989,30
Indienhilfe - Köln e.V.	284.875,97	284.875,97
PERSPEKTIVEN Gemeinschaft zur Unterstützung von Projekten für sozial Benachteiligte in Osteuropa e.V.	287.372,31	467.488,53
FIAN, FoodFirst Informations- & Aktions-Netzwerk, Sektion der Bundesrepublik Deutschland e.V.	287.493,75	607.902,07
africa action/Deutschland e.V.	289.763,15	1.042.983,70
Kinderhilfswerk Dritte Welt e.V.	293.115,75	320.208,15
Stiftung „Hänsel + Gretel“	294.188,45	205.339,83
Josefs-Gesellschaft e.V.	295.366,16	13.437.786,75
Berliner helfen e.V.	304.721,84	320.703,05
Hans-Rosenthal-Stiftung - Schnelle Hilfe in akuter Not - e.V.	309.605,50	397.462,99
Marianne Strauß Stiftung	312.344,79	1.129.082,37
Tierärzte ohne Grenzen e.V.	327.699,95	4.882.209,62
Watoto e.V.	337.750,38	369.347,33
Welthaus Bielefeld e.V.	341.474,71	2.197.063,27
Gossner Mission	342.050,15	777.647,87
Bundesverband für körper- und mehrfachbehinderte Menschen e.V. (BVKM)	342.224,28	1.548.131,07
KINDERHILFE - Hilfe für leukämie- und tumorkranke Kinder e.V. Berlin-Brandenburg	350.061,15	374.604,09
wünschdirwas e.V.	358.421,88	403.885,14
Esel-Initiative, Gemeinnütziger Verein zur Förderung allein erziehender Frauen in entlegenen Weltregionen e.V.	363.141,25	365.832,85
National Contest for Life	366.310,99	432.271,32
Terra Tech Förderprojekte e.V.	367.423,13	595.857,19

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد نقدی از کمک های مردمی	درآمد کل
Indienhilfe e.V.	370.102,35	495.254,35
Hilfe für das verlassene Kind e.V.	371.796,66	3.718.789,80
Deutsche Multiple Sklerose Gesellschaft - Landesverband Nordrhein-Westfalen e.V.	376.018,47	680.098,90
Johannes-Hospiz Münster gGmbH	376.100,73	1.253.571,37
Freundeskreis Indien Hilfe zur Selbsthilfe / Interkulturelle Begegnung e.V.	377.879,15	382.175,53
AMREF Deutschland, Gesellschaft für Medizin und Forschung in Afrika e.V.	384.351,69	1.056.030,28
Westfälisches Kinderdorf e.V.	390.733,47	13.568.573,34
Eritrea-Hilfswerk in Deutschland (EHD) e.V.	399.936,42	507.444,19
Malteser Stiftung	402.455,42	481.755,38
PRIMAKLIMA -weltweit- e.V.	417.020,71	980.235,31
HelpAge Deutschland e.V.	423.199,80	787.897,61
Hilfe für Osteuropa Todtnau Seelscheid e.V.	430.197,85	454.946,88
EJF gemeinnützige AG	430.236,42	113.845.268,73
Siyabonga - Helfende Hände für Afrika e.V.	442.338,53	447.164,73
Deutscher Kinderschutzbund Landesverband NRW e.V.	447.640,40	775.078,77
DIE FLECKENBÜHLER e.V.	456.111,86	474.414,77
NETZ Partnerschaft für Entwicklung und Gerechtigkeit e.V.	485.954,03	3.396.981,82
Förderkreis Brasilien Hilfe zur Selbsthilfe e.V.	487.011,56	536.354,41
Das Hunger Projekt e.V.	488.108,95	489.996,89
Deutsche Stiftung Weltbevölkerung (DSW)	489.844,84	5.152.175,02
Kinderdorf Rio e.V.	494.255,91	522.817,63
Albert-Schweitzer-Kinderdorf in Sachsen e.V.	508.858,73	1.824.328,96
Christliche Initiative Romero e.V.	525.430,94	1.834.230,51
Kinderhilfe PASSO FUNDO e.V.	538.682,50	543.207,00
Afghanischer Frauenverein e.V.	549.351,55	627.790,04
Patengemeinschaft für hungernde Kinder e.V.	554.265,30	565.621,73
LESPWA - Hoffnung für Kinder in Haiti e.V.	580.953,00	619.122,17

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد نقدی و کمک‌های مردمی	درآمد کل
Aktion Canchanabury e.V.	586.022,49	657.858,63
KinderBerg International e.V.	596.005,58	4.367.641,25
ICJA - Freiwilligenaustausch weltweit e.V.	657.196,52	2.897.337,29
Weltnotwerk e.V. - Solidaritätsaktion der Katholischen Arbeitnehmer-Bewegung Deutschlands (KAB)	678.254,42	1.078.222,61
Sahel e.V.	679.788,86	1.003.703,05
Lichtbrücke e.V.	728.471,02	1.536.792,13
WELFRIEDENSDIENST e.V.	730.756,97	5.246.370,56
Christophorushilfe e.V. Förderverein für das Kinderzentrum Maulbronn	769.157,95	802.473,87
EIRENE Internationaler Christlicher Friedensdienst e.V.	786.544,09	5.629.841,44
Shelter Now Germany e.V.	787.164,66	1.145.395,96
arche noVa - Initiative für Menschen in Not e.V.	788.771,11	2.161.233,62
agape e.V. - Ökumenische Initiative zur Unterstützung behinderter und benachteiligter Menschen in Rumänien und anderen osteuropäischen Ländern -	797.571,54	1.029.916,70
Deutsches Blindenhilfswerk e.V.	809.179,99	1.060.116,82
EuroNatur - Stiftung Europäisches Naturerbe	920.770,88	2.401.134,87
HUMAN HELP NETWORK e.V.	938.897,22	1.992.623,28
HAMMER FORUM e.V. Medizinische Hilfe für Kinder in Krisengebieten	954.775,71	1.268.022,99
Deutsche Multiple Sklerose Gesellschaft - Landesverband Hessen e.V.	966.790,90	1.791.052,90
Jugend für Christus Deutschland e.V.	967.034,88	1.053.402,21
Gemeinschaft Sant'Egidio e.V.	977.009,28	1.979.001,24
DESWOS Deutsche Entwicklungshilfe für soziales Wohnungs- und Siedlungswesen e.V.	987.935,78	1.611.291,36
Joint Aid Management (JAM) e.V.	988.626,57	1.038.985,17
Evangelisch-Lutherisches Diakoniewerk Neuendettelsau	1.026.501,18	267.000.000,00
Aktionsgemeinschaft Solidarische Welt e.V.	1.029.070,78	1.092.509,36
Handicap International e.V.	1.099.049,48	3.183.936,06
Aktionsgruppe Kinder in Not e.V.	1.102.851,97	1.307.187,48

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد نقدی از کمک‌های مردمی	درآمد کل
Gesellschaft für bedrohte Völker e.V.	1.185.588,70	1.341.807,52
TRIBUTE TO BAMBI Stiftung	1.195.649,33	1.196.553,66
Aktion kleiner Prinz - Internationale Hilfe für Kinder in Not - e.V.	1.237.338,79	1.270.214,33
Help - Hilfe zur Selbsthilfe e.V.	1.246.748,07	25.831.453,43
Deutsche Multiple Sklerose Gesellschaft - Bundesverband - e.V.	1.247.316,26	2.672.130,26
Deutsches Katholisches Blindenwerk e.V.	1.352.170,31	1.614.773,64
GfBK - Gesellschaft für Biologische Krebsabwehr e.V.	1.370.222,50	1.500.344,37
Solidaritätsdienst-international e.V. (SODI)	1.385.632,78	3.456.211,37
Deutsche Cleft Kinderhilfe e.V.	1.455.915,72	1.913.996,00
Wir helfen - der Unterstützungsverein von M. DuMont Schauberg e.V.	1.467.898,59	1.488.170,17
Difam - Deutsches Institut für Ärztliche Mission e.V.	1.487.583,38	14.079.030,80
CVJM - Gesamtverband in Deutschland e.V.	1.575.061,17	8.954.853,69
Maximilian-Kolbe-Werk e.V.	1.580.547,39	1.868.830,17
Stiftung Hilfswerk Deutscher Zahnärzte für Lepra- und Notgebiete (C.H. Bartels Fund)	1.601.569,99	1.672.295,83
Deutsche AIDS-Stiftung	1.602.550,53	3.484.964,25
Albert-Schweitzer-Kinderdorf Hessen e.V.	1.627.761,29	18.484.809,31
Aktion Sühnezeichen Friedensdienste e.V.	1.652.128,16	3.633.766,23
Opportunity International Deutschland (OID)	1.670.529,95	1.792.936,56
Stiftung Kinderzukunft	1.694.526,46	2.738.883,94
Förderverein für das Kinder-Hospiz Sternenbrücke e.V.	1.758.114,15	1.785.121,53
Wort & Tat, Allgemeine Missions-Gesellschaft e.V.	1.793.337,68	7.315.837,71
Hilfsaktion Märtyrerkirche e.V.	1.831.340,57	1.966.141,47
Stiftung Deutsche Schlaganfall-Hilfe	1.847.682,35	4.678.942,77
Herzenswünsche e.V.	1.862.042,49	1.891.985,90
Kinderhilfswerk Stiftung Global-Care	2.063.038,25	2.440.875,08
Zukunftsstiftung Entwicklungshilfe	2.305.986,23	2.556.847,10
Das Rauhe Haus	2.384.726,96	56.664.039,85

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد ناشی از کمک‌های مردمی	درآمد کل
OXFAM DEUTSCHLAND e.V.	2.477.962,19	6.044.196,12
Förderverein Berliner Schloss e.V.	2.496.914,81	2.579.684,92
Ärzte der Welt e.V.	2.502.873,16	3.165.792,41
Neuapostolische Kirche - karitativ e.V.	2.539.109,65	2.556.137,26
Kinder-Hospiz Sternenbrücke	2.595.575,00	5.091.298,93
BJÖRN SCHULZ STIFTUNG	2.638.996,79	4.258.645,27
ADRA Deutschland e.V.	2.643.034,97	8.439.703,08
Kinderwerk Lima e.V.	2.655.506,65	2.792.366,40
Verein Programm Klasse 2000 e.V.	2.939.998,16	3.343.200,41
Vereinte Evangelische Mission. Gemeinschaft von Kirchen in drei Erdteilen	2.985.252,50	14.076.854,85
ANDHERI-HILFE Bonn e.V.	3.008.141,50	4.373.339,86
Cap Anamur/Deutsche Not-Ärzte e.V.	3.157.810,80	3.438.076,70
Sozial- und Entwicklungshilfe des Kolpingwerkes e.V.	3.178.952,31	11.416.423,39
Don Bosco Mondo e.V. Jugend.Hilfe.Weltweit	3.548.310,04	9.955.934,98
Aktion Lichtblicke e.V.	3.554.486,70	3.682.845,25
Die Heilsarmee in Deutschland, Körperschaft des öffentlichen Rechts	3.693.429,77	27.483.384,47
medico international e.V.	3.785.939,53	16.836.585,89
Förderverein für krebskranke Kinder e.V. Freiburg i. B.	3.794.802,03	4.025.559,69
HILFSWERK DER DEUTSCHEN LIONS e.V.	4.227.468,51	6.592.402,65
UNO-Flüchtlingshilfe e.V.	4.361.839,50	4.375.737,35
Wycliff e.V.	4.738.825,89	5.145.199,02
Bundesverband Deutsche Tafel e.V.	4.846.383,78	5.330.250,90
Save the Children Deutschland e.V.	4.848.290,22	6.460.550,47
Aktion Friedensdorf e.V.	5.583.600,03	8.114.834,56
Bundesvereinigung Lebenshilfe e.V.	5.678.198,33	10.704.495,02
McDonald's Kinderhilfe Stiftung	6.905.031,50	8.716.925,98
German Doctors e.V.	6.922.429,50	9.260.795,76
CARE Deutschland-Luxemburg e.V.	6.959.627,95	24.414.052,78

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد نقدی از کمک‌های مردمی	درآمد کل
ora international Deutschland e.V.	7.110.165,54	7.328.051,54
Deutsche Kinderkrebsstiftung der „Deutsche Leukämie-Forschungshilfe - Aktion für krebskranke Kinder e.V.“ (DLFH)	7.395.369,97	8.431.763,34
Don Bosco Mission	7.783.446,96	10.799.697,54
Deutscher Tierschutzbund e.V.	7.825.526,73	8.847.136,39
Kirche in Not/Ostpriesterhilfe Deutschland e.V.	8.491.155,85	8.781.802,58
ChildFund Deutschland e.V.	8.549.960,70	8.814.313,61
Deutsches Medikamenten-Hilfswerk „action medeor“ e.V.	9.056.707,21	17.258.402,93
Caritasverband der Erzdiözese München und Freising e.V.	9.760.914,39	331.480.464,07
Missionszentrale der Franziskaner e.V.	10.051.896,23	15.166.715,82
Stiftung RTL - Wir helfen Kindern e.V.	10.892.742,07	10.913.077,54
Renovabis e.V.	11.825.855,18	36.369.328,68
Deutsche José Carreras Leukämie-Stiftung e.V.	12.169.332,06	12.490.276,65
Stiftung Menschen für Menschen - Karlheinz Böhm's Äthiopienhilfe -	12.662.835,92	14.620.171,96
DAHW Deutsche Lepra- und Tuberkulosehilfe e.V.	13.604.926,27	18.860.114,34
terre des hommes Deutschland e.V. Hilfe für Kinder in Not	13.891.598,46	29.937.917,54
nph deutschland e.V. UNSERE KLEINEN BRÜDER UND SCHWESTERN	14.045.976,37	14.324.874,21
humedica e.V.	14.344.731,85	18.365.007,83
Missio - Internationales Katholisches Missionswerk Ludwig Missionsverein KdöR	14.409.477,46	28.013.317,36
Förderkreis für die „Schwestern Maria“ Hilfe für Kinder aus den Elendsvierteln e.V.	16.539.131,08	16.646.891,28
Geschenke der Hoffnung e.V.	25.186.661,03	25.616.574,50
Deutsche Gesellschaft zur Rettung Schiffbrüchiger	31.957.181,62	36.908.345,65
missio - Internationales Katholisches Missionswerk e.V.	33.486.778,09	64.271.522,93
Aktion Deutschland Hilft e.V.	40.890.682,28	41.266.721,24
Diakonie Katastrophenhilfe	41.054.891,45	62.679.086,74
Christoffel-Blindenmission Deutschland e.V.	49.857.894,71	59.931.636,40

مبالغ به یورو (۲۰۱۰)

نام سازمان	درآمد نقدی از کمک‌های مردمی	درآمد کل
Kindermissionswerk „Die Sternsinger“ e.V.	50.086.820,06	73.274.429,13
Bischöfliche Aktion ADVENIAT	50.936.209,33	56.801.382,52
Brot für die Welt	59.270.734,34	73.950.744,97
Deutscher Caritasverband e.V.	62.377.791,27	174.263.628,62
Kindernothilfe e.V.	66.442.313,48	75.991.448,22
Deutsche Welthungerhilfe e.V.	67.757.420,38	214.451.704,31
Bischöfliches Hilfswerk MISEREOR e.V.	67.827.462,75	200.319.989,21
World Vision Deutschland e.V.	68.707.036,07	86.001.802,07
Deutsches Komitee für UNICEF e.V.	75.717.979,50	92.530.701,58
Médecins Sans Frontières (MSF) - Ärzte ohne Grenzen, Deutsche Sektion e.V.	82.998.228,94	89.451.953,17
Deutsches Rotes Kreuz e.V.	86.242.388,45	212.653.300,97
Johanniter-Unfall-Hilfe e.V.	89.730.181,41	570.592.340,34
Plan International Deutschland e.V.	97.962.591,00	98.771.836,00
SOS-Kinderdörfer weltweit Hermann-Gmeiner-Fonds Deutschland e.V.	120.855.533,36	137.315.665,31
SOS-Kinderdorf e.V.	126.681.237,19	254.184.601,48
Summe	1.808.709.501,16	4.255.559.634,55

پیوست ۴: برنامه کمک‌های بین‌المللی دولت آلمان تا سال ۲۰۱۹ به تفکیک منطقه

Dataset: Survey on Donors Forward Spending Plans	
Survey Year	2016
Donor	Germany
Amount type	Constant Prices
Unit	US Dollar, Millions, 2015

Disbursement year	2015	2016	2017	2018	2019
Recipient					
Developing Countries, Total	7,335.73	7,176.45	7,318.66	7,498.67	7,684.90
Europe, Total	1,005.88	791.42	768.99	802.20	840.93
Albania	67.48	8.80	10.23	10.03	9.82
Belarus	0.99	0.06	0.01	..	..
Bosnia and Herzegovina	26.04	5.45	5.85	5.95	6.10
Former Yugoslav Republic of Macedonia	4.16	0.06	0.07	..	..
Kosovo	47.20	24.32	26.51	26.68	26.83
Moldova	5.11	1.35	1.54	1.51	1.48

Disbursement year	2015	2016	2017	2018	2019
Montenegro	22.53	1.21	1.37	1.32	1.29
Serbia	80.41	56.61	54.92	57.71	60.60
States Ex-Yugoslavia	..	..	..	..	..
Turkey	362.31	434.61	408.84	429.13	454.97
Ukraine	271.05	140.17	139.36	145.33	151.25
Europe, regional	118.60	118.79	120.28	124.55	128.59
Africa, Total	2,240.65	2,209.42	2,314.84	2,348.84	2,376.98
North of Sahara, Total	649.29	609.84	592.90	623.48	655.83
Algeria	7.26	..	..	..	..
Egypt	179.01	97.77	105.15	106.29	107.97
Libya	1.12	0.77	0.96	0.92	0.90
Morocco	368.45	417.08	394.36	419.86	446.21
Tunisia	91.67	85.24	82.89	87.15	91.67
North of Sahara, regional	1.78	8.99	9.54	9.26	9.08
South of Sahara, Total	1,372.53	1,463.69	1,588.79	1,591.52	1,584.52
Angola	0.42	..	..	..	..
Benin	36.32	34.21	40.18	39.30	38.48
Botswana	1.43	..	..	..	..
Burkina Faso	41.53	19.41	23.42	22.75	22.27
Burundi	11.48	18.67	22.18	21.63	21.18
Cabo Verde	0.24	0.66	..	..	..
Cameroon	20.28	31.21	35.73	35.11	34.39
Central African Republic	18.81	3.55	4.43	4.27	4.18
Chad	0.54	..	..	..	..
Comoros	0.00	..	..	..	..

Disbursement year	2015	2016	2017	2018	2019
Congo	..	0.69	0.86	0.83	0.81
Côte d'Ivoire	12.40	7.52	8.78	8.33	8.13
Democratic Republic of the Congo	64.73	61.08	73.88	71.72	70.20
Djibouti	..	..	..	..	..
Equatorial Guinea	..	..	..	..	..
Eritrea	0.02	..	..	..	..
Ethiopia	43.15	50.99	61.11	59.40	58.14
Gabon	0.61	0.04	..	..	..
Gambia	0.01	..	..	..	..
Ghana	48.39	28.02	33.36	32.50	31.94
Guinea	12.16	2.56	3.20	3.08	3.01
Guinea-Bissau	..	..	..	..	..
Kenya	37.70	55.54	62.93	62.34	61.88
Lesotho	4.04	0.96	1.20	1.15	1.13
Liberia	10.62	24.99	30.96	29.87	29.23
Madagascar	14.52	9.42	11.86	11.78	11.06
Malawi	40.10	33.09	38.95	38.08	37.29
Mali	26.94	29.24	33.39	32.57	31.89
Mauritania	13.45	12.69	15.33	14.88	14.57
Mauritius	..	..	..	..	..
Mozambique	71.84	85.45	94.75	94.99	95.92
Namibia	60.98	37.65	44.14	42.45	41.51
Niger	16.16	19.71	23.14	22.45	21.97
Nigeria	10.03	98.17	95.80	100.84	106.15
Rwanda	31.33	24.07	28.85	28.07	27.48
Saint Helena	..	..	..	..	..
Sao Tome and Principe	..	..	..	..	..
Senegal	17.45	13.71	16.78	16.15	15.81

Disbursement year	2015	2016	2017	2018	2019
Seychelles	..	..	..	..	..
Sierra Leone	13.10	4.48	5.59	5.39	5.27
Somalia	4.76	7.29	8.94	8.65	8.47
South Africa	402.63	318.15	302.41	320.71	338.91
South Sudan	15.65	22.35	26.23	25.66	25.13
Sudan	0.74	1.97	2.20	2.18	2.14
Swaziland	..	..	..	..	..
Tanzania	53.78	47.40	57.80	55.98	54.79
Togo	28.15	13.95	16.47	16.09	15.75
Uganda	43.37	41.49	47.68	47.10	46.80
Zambia	33.77	28.03	33.14	32.23	31.54
Zimbabwe	17.92	6.41	7.85	7.59	7.43
South of Sahara, regional	90.99	268.88	275.27	275.41	259.68
Africa, regional	218.83	135.89	133.16	133.85	136.63
America, Total	908.61	790.79	798.05	820.22	847.88
North & Central America, Total	199.72	220.00	221.97	230.72	239.16
Anguilla	..	..	..	..	..
Antigua and Barbuda	..	..	..	..	..
Belize	..	..	..	..	..
Costa Rica	22.23	0.05	..	..	..
Cuba	0.07	0.03	..	..	..
Dominica	..	..	..	..	..
Dominican Republic	2.99	..	..	..	..
El Salvador	15.71	21.65	21.48	22.50	23.60
Grenada	2.00	..	..	..	..
Guatemala	13.68	15.51	18.44	17.98	17.60

Disbursement year	2015	2016	2017	2018	2019
Haiti	9.38	3.45	4.32	4.15	4.06
Honduras	16.83	18.22	21.67	21.11	20.67
Jamaica	..	..	..	..	..
Mexico	86.89	137.99	130.67	139.44	147.29
Montserrat	..	..	..	..	..
Nicaragua	7.93	4.41	5.51	5.31	5.19
Panama	0.04	0.02	..	..	..
Saint Kitts and Nevis	..	..	..	..	..
Saint Lucia	..	..	..	..	..
Saint Vincent and the Grenadines	..	..	..	..	..
West Indies, regional	6.66	..	..	..	..
North & Central America, regional	15.31	18.67	19.89	20.23	20.74
South America, Total	702.86	523.26	521.99	536.25	556.68
Argentina	1.38	1.95	1.77	0.17	..
Bolivia	20.64	25.67	30.61	29.80	29.18
Brazil	240.51	48.89	56.12	49.39	47.87
Chile	20.27	57.64	53.52	56.84	59.77
Colombia	209.90	98.35	95.62	100.88	106.05
Ecuador	22.13	14.24	16.82	16.42	16.08
Guyana	0.07	0.82	1.03	0.99	0.97
Paraguay	2.81	..	..	..	..
Peru	98.22	46.18	49.14	49.88	50.63
Suriname	..	..	..	..	..
Uruguay	22.87	58.82	54.95	58.80	62.25
Venezuela	0.01	0.02	0.01	..	..

Disbursement year	2015	2016	2017	2018	2019
South America, regional	64.03	170.68	162.40	173.08	183.88
America, regional	6.03	47.52	54.09	53.26	52.05
Asia, Total	3,178.50	2,871.88	2,912.45	2,993.77	3,081.00
Far East Asia, Total	1,100.79	1,408.60	1,341.78	1,418.55	1,495.04
Cambodia	29.84	20.78	24.48	23.92	23.43
China (People's Republic of)	516.94	876.31	815.58	873.08	929.84
Democratic People's Republic of Korea	..	..	..	..	..
Indonesia	319.35	346.90	328.10	349.81	370.06
Lao People's Democratic Republic	29.81	21.68	25.47	24.91	24.39
Malaysia	1.10	1.33	1.26	0.56	0.06
Mongolia	19.77	15.47	17.72	18.14	16.80
Philippines	28.79	3.27	3.94	3.82	3.74
Thailand	16.40	0.44	1.27	..	..
Timor-Leste	6.38	1.99	2.42	2.35	2.30
Viet Nam	126.36	119.77	120.76	121.83	124.43
Far East Asia, regional	6.05	0.65	0.78	0.13	..
South & Central Asia, Total	1,655.61	1,092.47	1,130.68	1,147.53	1,166.94
Afghanistan	318.77	306.96	339.54	331.44	324.66
Armenia	26.39	4.82	5.86	5.64	5.52

Disbursement year	2015	2016	2017	2018	2019
Azerbaijan	16.53	1.93	2.40	2.31	2.26
Bangladesh	55.19	59.58	64.64	65.14	66.20
Bhutan	0.03	0.01	..	..	..
Georgia	41.90	5.44	6.78	6.52	6.38
India	1,004.15	547.72	516.56	546.60	576.03
Kazakhstan	3.23	1.20	1.01	0.85	0.79
Kyrgyzstan	36.36	17.34	20.53	19.98	19.57
Maldives	..	..	..	..	..
Myanmar	13.80	4.25	5.28	5.08	4.97
Nepal	21.52	23.10	27.42	26.70	26.14
Pakistan	51.85	42.62	51.12	49.72	48.68
Sri Lanka	16.79	1.42	1.77	1.71	1.67
Tajikistan	30.15	21.17	25.26	24.54	24.02
Turkmenistan	0.41	..	..	..	..
Uzbekistan	7.73	7.95	9.26	9.01	8.82
Central Asia, regional	9.35	46.69	52.99	52.29	51.23
South Asia, regional	1.45	0.24	0.27	..	..
South & Central Asia, regional	..	..	..	..	..
Middle East, Total	402.70	281.18	338.65	329.33	323.75
Iran	1.43	0.31	0.68	0.69	1.19
Iraq	0.61	..	..	..	..
Jordan	68.89	22.58	28.23	27.56	27.81
Lebanon	7.38	2.47	3.09	2.98	2.91
Syrian Arab Republic	0.48	..	..	..	..
West Bank and Gaza Strip	46.04	44.97	53.89	52.43	51.33

Disbursement year	2015	2016	2017	2018	2019
Yemen	70.66	52.68	62.81	60.97	59.68
Middle East, regional	207.21	158.16	189.94	184.71	180.83
Asia, regional	19.41	89.63	101.34	98.36	95.28
Oceania, Total	2.09	1.22	1.45	1.38	1.35
Cook Islands	..	..	..	..	..
Fiji	0.02	0.05	..	..	..
Kiribati	..	..	..	..	..
Marshall Islands	..	..	..	..	..
Micronesia	..	..	..	..	..
Nauru	..	..	..	..	..
Niue	..	..	..	..	..
Palau	..	..	..	..	..
Papua New Guinea	0.12	0.02	0.01	..	..
Samoa	..	..	..	..	..
Solomon Islands	..	..	..	..	..
Tokelau	..	..	..	..	..
Tonga	..	..	..	..	..
Tuvalu	..	..	..	..	..
Vanuatu	..	..	..	..	..
Wallis and Futuna	..	..	..	..	..
Oceania, regional	1.95	1.15	1.44	1.38	1.35
Developing Countries unspecified	..	511.72	522.88	532.25	536.76
Total	28,090.69	26,616.66	27,169.86	27,841.12	28,539.86

